

สำนักหอสมุด

การดำรงอยู่ของพระพุทธศาสนาแบบจารีตในประเทศญี่ปุ่น :

กรณีศึกษานิกายมิจินงน แห่งหุบเขาโคยะ

(高野山真言宗 / KOOYASANSHINGONSHUU)

โดย

นางสาวกนกวรรณ สุทธิพร

ดุขฎิณิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปรัชญาดุขฎิณิบัณฑิต

สาขาวิชาสหวิทยาการ

วิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2557

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

THE EXISTENCE OF TRADITIONAL BUDDHISM IN JAPAN :
A CASE STUDY OF KOYASAN-SHINGON SECT
(高野山真言宗 / KOOYASANSHINGONSHUU)

BY

MISS KANOKEWARN SUTHIPHORN

A DISSERTATION SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE
REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF DOCTOR OF PHILOSOPHY
INTEGRATED SCIENCES

COLLEGE OF INTERDISCIPLINARY STUDIES

THAMMASAT UNIVERSITY

ACADEMIC YEAR 2014

COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วิทยาลัยสหวิทยาการ

ดุษฎีนิพนธ์

ของ

นางสาวกนกวรรณ สุทธิพร

เรื่อง

การดำรงอยู่ของพระพุทธศาสนาแบบจารีตในประเทศไทยญี่ปุ่น :
กรณีศึกษานิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะ (高野山真言宗 / Kooyasanshingonshuu)

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสหวิทยาการ

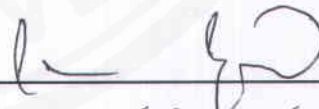
เมื่อ วันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2558

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

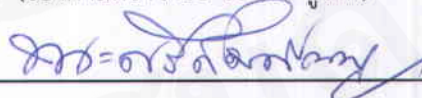
(ศาสตราจารย์ ดร. วัชรระ งามจิตรเจริญ)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

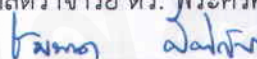
(รองศาสตราจารย์ วรินทร ววงศ์)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

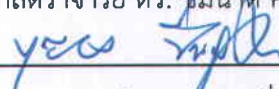
(รองศาสตราจารย์ ดร. พระศรีคัมภีร์ญาณ)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชมนาด ศีตีสาร)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชญียง ชื่นสุวิมล)

คณบดี

(ศาสตราจารย์ วันทนี วาสิกะสิน)

หัวข้อดัชนีพนธ์	การดำรงอยู่ของพระพุทธศาสนาแบบจารีตในประเทศ ญี่ปุ่น : กรณีศึกษานิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะ (高野山真言宗 / Kooyasanshingtonshuu)
ชื่อผู้เขียน	นางสาวกนกวรรณ สุทธิพร
ชื่อปริญญา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สหวิทยาการ)
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	สหวิทยาการ วิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ วรินทร์ ววงค์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร. พระศรีคัมภีร์ญาณ (สมจินต์ สมมาบุญโญ)
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

ดัชนีพนธ์ฉบับนี้มีจุดประสงค์ที่จะตอบคำถามว่า เพราะเหตุใดพระพุทธศาสนาแบบจารีต (Traditional Buddhism) ในกรณีของนิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะ (Koyasan-Shingon sect) จึงยังดำรงอยู่ได้ โดยมีจำนวนนักบวชและผู้สนับสนุนนิกายในปริมาณที่ไม่ลดลง

ผลจากการศึกษาที่ได้จากการลงพื้นที่ภาคสนาม การสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์ ศาสนิกชนของนิกายและการสำรวจภาคเอกสารพบว่า ปัจจัยที่เกื้อหนุนทำให้นิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะสามารถดำรงอยู่มาได้อย่างยาวนานถึง 1,200 ปี มีปัจจัยที่เกื้อหนุนกันดังต่อไปนี้ การมีแนวคำสอนทางศาสนาที่หลากหลายทางวัฒนธรรม (Syncretism) โดยเฉพาะการผสมผสานแนวคิดจากความเชื่อดั้งเดิมของญี่ปุ่น คือ ชินโต (Shinto) การผสมผสานความเชื่อในเรื่องเทพเจ้าและรูปเคารพในพระพุทธศาสนา การบูชาไฟจากลัทธิพราหมณ์ การเคารพบูชาบรรพบุรุษและการให้ความสำคัญต่อการกตัญญูต่เวทีต่อผู้มีพระคุณที่ได้อิทธิพลมาจากลัทธิขงจื้อ การนับถือธรรมชาติและภูเขาสังเกตอิทธิพลจากลัทธิเต๋า การมีแนวคำสอนทางศาสนาที่หลากหลายทางวัฒนธรรมทำให้เกิดกิจกรรมทางศาสนาที่หลากหลาย สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักบวช ศาสนิกและผู้ที่ยังเข้ามาปฏิบัติสัมพันธ์กับนิกายได้ตลอดปี การมีโครงสร้างบริหารองค์กรที่ชัดเจนก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารองค์กรได้อย่างต่อเนื่อง การมีบทบาทหน้าที่ของนักบวชและศาสนิกในนิกายที่ร่วมกันประกอบศาสนกิจและอุปถัมภ์วัดที่ตนเองหรือตระกูลของตนเป็นสมาชิกอยู่ การมีระบบสืบทอดศาสนทายาท

ที่ถือตามการสืบทอดจากตระกูล การมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตในด้านต่างๆของชุมชนและผู้ที่จะเข้ามาปฏิบัติสัมพันธ์ภายในบริเวณหุบเขาโคยะและการมีความสัมพันธ์กับนิกายอื่นๆภายในหุบเขาโคยะ

คำสำคัญ: พระพุทธศาสนาแบบจารีต, นิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะ (高野山真言宗 /Kooyasan shingonshuu), การดำรงอยู่

สำนักหอสมุด

Dissertation Title	THE EXISTENCE OF TRADITIONAL BUDDHISM IN JAPAN : A CASE STUDY OF KOYASAN-SHINGON SECT (高野山真言宗 / Kooyasanshingonshuu)
Author	Miss Kanokewarn Suthiphorn
Degree	Doctor of Philosophy (Integrated Science)
Department/Faculty/University	Interdisciplinary Studies College of Interdisciplinary Studies Thammasat University
Dissertation Advisor	Associate Professor Warintorn Wuwongse
Dissertation Co-Advisor	Associate Professor Dr. Phra Sigambhirayarn (Somjin Sammapanyo)
Academic Year	2014

ABSTRACT

This dissertation aims to answer the question of why Traditional Buddhism continues to exist without decrease in the number of priests and followers, focusing on Koyasan-Shingon sect at the Koya Valley.

The results from field studies, observations, interviews with the congregations of the sect, and documentary research showed that the supporting factors for the Koyasan-Shingon sect to maintain their existence for 1,200 years are as follows: Syncretism teachings, through the combination of the conventional Japanese Shinto thoughts, merging with the beliefs of Deva and religious icons of Buddhism, the sacred fire of Brahman, worship of the ancestors and emphasis on the gratitude to the benefactors of Confucianism, and the respect to nature and mountains of Taoism. Being syncretistic creates a variety of religious activities which responds to the needs of priests, congregations, and those who interact with the Koyasan-Shingon sect all year round. The definite corporate governance structure leads to successive organization management. Roles and duties that priests and the sects join in religious activities and their support towards the temple allow them to

be an active member. The inherited hierarchal system is based on the inheritance of the clan. Moreover, The sect has an influence on the lifestyle of the community and those who interact with it in Koya Valley, and it also has a good relationship with other sects within the valley.

Keywords: Traditional Buddhism, Koyasan-Shingon Sect (高野山真言宗 /Kooyasan shingonshuu), Existence

กิตติกรรมประกาศ

นับตั้งแต่ก้าวแรกของการตัดสินใจศึกษางานด้านศาสนาในประเทศญี่ปุ่น ผู้วิจัยมีความตั้งใจแน่วแน่ที่จะทำงานชิ้นนี้ออกมาให้ดีที่สุดเท่าที่ศักยภาพของผู้วิจัยจะสามารถทำออกมาได้ ผู้วิจัยมีความตั้งใจที่จะให้ชิ้นงานของตนเองที่เกี่ยวกับศาสนาในประเทศญี่ปุ่นได้สื่อสารผ่านตัวอักษรเพื่อเปิดพื้นที่สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บรรดาผู้ที่มีความสนใจในศาสนาของญี่ปุ่นปัจจุบัน การศึกษาในครั้งนี้คงจะไม่สามารถบรรลุเป้าหมายและความตั้งใจไปได้ตลอดรอดฝั่ง หากปราศจากความเมตตา กรุณาและความเข้าใจของครูบาอาจารย์ชาวไทยและชาวญี่ปุ่นที่คอยให้กำลังใจ ชี้แนะให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ช่วยให้งานศึกษาของผู้วิจัยมีข้อบกพร่องน้อยที่สุดเท่าที่ผู้วิจัยจะสามารถทำได้ ในระยะเวลาที่กำหนดไว้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบดุขุณิพนธ์ทุกท่าน กราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.วัชร งามจิตรเจริญ ประธานกรรมการสอบดุขุณิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญยง ชื่นสุวิมลและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมนาด ศีตสาร กรรมการสอบดุขุณิพนธ์ ที่ให้ความกรุณา ความเมตตาตลอดเวลาเป็นกรรมการสอบดุขุณิพนธ์ภายนอก ให้คำแนะนำต่างๆที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อเนื้อหาในดุขุณิพนธ์และให้กำลังใจในการเขียนงานอยู่เสมอๆในโอกาสที่ได้เจออาจารย์ในงานสัมมนาเครือข่ายญี่ปุ่นศึกษา กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ วรินทร์ ววงค์ กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาดุขุณิพนธ์ภายในที่คอยให้คำปรึกษา ให้กำลังใจในการเขียนงานและให้ความเมตตา ชี้แนะเกี่ยวกับงานเขียนของของผู้วิจัยอย่างสม่ำเสมอ ขอกราบนมัสการด้วยความเคารพเป็นอย่างสูงในความเมตตาของพระอาจารย์พระศรีคัมภีร์ญาณ (รองศาสตราจารย์ ดร.พระมหาสมจินต์ สมมาปญฺโญ) กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาดุขุณิพนธ์ร่วม ที่คอยแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และเมตตาตลอดเวลาเพื่อชี้แนะให้คำปรึกษาแก่ผู้วิจัยตลอดมา นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประทุม อังกูโรหิต ผู้ให้คำชี้แนะต่างๆในการเขียนงานของผู้วิจัยและกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านคอยให้กำลังใจในการเขียนงานด้านศาสนาแก่ผู้วิจัยอยู่เสมอๆ ด้วยถ้อยคำที่ผู้วิจัยจะไม่ลืมไปตลอดชีวิต “ฉันรอคนแบบเธออยู่นะ” ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณครูบาอาจารย์ทุกท่านที่ได้สละเวลา ให้ความเมตตาให้คำชี้แนะต่างๆในการเขียนงานชิ้นนี้จนสำเร็จลุล่วง

ขอขอบพระคุณมูลนิธิญี่ปุ่น ศูนย์คันไซ จังหวัดโอซาก้า (The Japan Foundation Japanese-Language Institute, Kansai Osaka Japan) ที่สนับสนุนการวิจัยภาคสนามในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ Professor Hinonishi Shinjoo (日野西眞定) และProfessor Okuyama Naoji

(奥山直司) แห่งมหาวิทยาลัยโคยะซัง จังหวัดวากายามา ผู้ให้คำชี้แนะในด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดแห่งมหาวิทยาลัยโคยะซังทุกท่านที่คอยให้ความช่วยเหลืออยู่ทุกๆครั้งในการหาข้อมูลทางเอกสารของผู้วิจัย ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับพี่น้องๆและเพื่อนๆชาวญี่ปุ่นและชาวไทยทุกท่าน ที่มอบความเป็นกัลยาณมิตร ให้ความร่วมมือ สละเวลาเพื่อให้ผู้วิจัยได้เข้าสัมภาษณ์ พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในทางพระพุทธศาสนาด้วยกันในทุกครั้งที่เราได้พบปะเจอจะเจอกัน ขอกราบระลึกนอบน้อมต่อพระคุณบิดามารดา พระคุณครูบาอาจารย์ทุกท่านและขอขอบพระคุณกัลยาณมิตรทุกท่านที่คอยให้กำลังใจ ให้ผู้วิจัยสามารถทำการศึกษาค้นคว้าได้สำเร็จลุล่วงตามความตั้งใจ ขอขอบพระคุณทุกผู้ทุกนามที่อยู่รายรอบตัวผู้วิจัยในทุกครั้งของการลงภาคสนาม ขอขอบพระคุณทุกท่านที่เปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้และเข้าใจคำว่าบทเรียนชีวิต ทำให้ผู้วิจัยได้ตระหนัก เข้าใจและเข้าถึงความรู้สึกของคำว่า “โลกแคบ...แต่ใจต้องกว้างกว่า” สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอนอบน้อมจิตสักการะบูชาแด่ท่านผู้ให้กำเนิดนิกายฉินจงน แห่งหุบเขาโคยะ ผู้ที่ทำให้ผู้วิจัยได้รับรู้ว่าคุณค่าที่พระพุทธศาสนาได้มอบให้ไว้แก่พวกเรา นั้นไม่มีเส้นพรมแดนและสามารถมีจุดร่วมกันได้แม้ต่างชาติ ต่างศาสนาและต่างกาลเวลา

หากผลการศึกษานี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้เพื่อปรับปรุง แก้ไขในการศึกษาพระพุทธศาสนาในโลกต่อไปในอนาคต...ด้วยจิตคารวะต่อทุกชีวิตที่เกิดมาร่วมสุขร่วมทุกข์ในโลกใบเดียวกัน

นางสาวกนกวรรณ สุทธิพร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญตาราง	(11)
สารบัญภาพ	(12)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามหลักของการวิจัย	6
1.3 วัตถุประสงค์ในการวิจัย	7
1.4 วิธีดำเนินการวิจัย	7
1.5 นิยามศัพท์สำคัญ	8
1.6 ขอบเขตของการศึกษา	9
1.7 ข้อตกลงเบื้องต้น	9
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
2.1 แนวคิดการผสมผสานความเชื่อกับองค์ประกอบทางวัฒนธรรมอื่นๆ	10
2.2 แนวคิดบทบาทหน้าที่ของศาสนา	12

2.2.1	หน้าที่ต่อบุคคล	12
2.2.1.1	ความปรารถนา อายากรู้ยากเห็น	13
2.2.1.2	ความปรารถนาในสิ่งที่ป็นสาระแก่ชีวิต	14
2.2.1.3	ความปรารถนาที่จะแสดงออกทางอารมณ์	14
2.2.2	หน้าที่ต่อสังคม	14
2.2.2.1	ศาสนาเป็นสื่อของการอบรมให้รู้ระเบียบทางสังคม (Socialization)	14
2.2.2.2	ศาสนาเป็นสื่อของการกำหนดสถานภาพ (Status-Giving Agency)	15
2.2.2.3	ศาสนาช่วยทำให้เกิดความรู้สึกว่าอยู่ในสังคมเดียวกัน (Social Identity)	15
2.2.2.4	ศาสนาช่วยทำให้สังคมเป็นปึกแผ่น (Social Solidarity)	15
2.2.2.5	ศาสนาเป็นสื่อการควบคุมสังคม (Social Control)	15
2.2.2.6	ศาสนาเป็นสถาบันสวัสดิการสังคม (Social Welfare)	15
2.3	การทบทวนวรรณกรรม	16
2.3.1	งานศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดผสมผสานความเชื่อกับองค์ประกอบทางวัฒนธรรมอื่นๆ	16
2.3.2	งานศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของพระพุทธศาสนาในญี่ปุ่น	20
2.4	ข้อมูลประกอบการวิจัย	22
บทที่ 3	กำเนิดและการพัฒนาการของนิกายมิจิน แห่งหุบเขาโคยะ	23
3.1	การแผ่ขยายจากอินเดียสู่จีนและญี่ปุ่น	27
3.1.1	ท่านคุโคกับการไปสืบพระศาสนาในจีน	27
3.1.2	การสถาปนานิกายมิจินในญี่ปุ่น	31
3.1.3	การตั้งที่มั่น ณ หุบเขาโคยะ	33
3.2	องค์ประกอบสำคัญของนิกาย	39
3.2.1	ท่านคุโคและนักปราชญ์ในนิกาย	39
3.2.2	ศาสนธรรมประจำนิกาย	45

3.2.2.1 การทำสมาธิภาวนา อะจิกัน (阿字觀 /Ajikan)	49
3.2.3 ศาสนพิธีประจำนิกาย	54
3.2.3.1 ศาสนพิธีทั่วไป	54
3.2.3.2 ศาสนพิธีภายในหุบเขาโคยะ	55
3.2.4 ศาสนวัตถุ ศาสนสถานและประติมากรรม จิตรกรรมที่สำคัญประจำนิกาย	56
3.2.4.1 ศาสนวัตถุที่สำคัญ	56
3.2.4.2 ศาสนสถานที่สำคัญ	63
3.2.4.3 ประติมากรรม จิตรกรรมที่สำคัญ	80
บทที่ 4 ปัจจัยแห่งการดำรงอยู่ การขยายตัวและอิทธิพลของนิกายมิงนง แห่งหุบเขาโคยะ ในปัจจุบัน	85
4.1 การผสมผสานกับคำสอน ความเชื่อและพิธีกรรมของท้องถิ่น	85
4.1.1 การผสมผสานกับคำสอน ความเชื่อที่ปรากฏในพิธีกรรม กิจกรรมทาง ศาสนาประจำปี และรูปเคารพและสัญลักษณ์ทางศาสนา ณ หุบเขาโคยะ	87
4.1.1.1 พิธีบวงสรวงสักการะเทพเจ้าผู้พิทักษ์เขตสังฆาวาส	87
4.1.1.2 พิธีบวงสรวงสักการะเทพเจ้าทั้ง 7 ผู้พิทักษ์หุบเขาโคยะ	88
4.1.1.3 พิธีบูชาดวงวิญญาณของเหล่าบรรพบุรุษและผู้ล่วงลับ	88
4.1.1.4 พิธีบวงสรวงเทพอัคคีและเทพเจ้าแห่งหุบเขา	90
4.1.1.5 กิจกรรมการเดินธุดงค์ ณ ยอดเขาและพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ 88 แห่ง	90
4.1.1.6 การบูชารูปเคารพและสัญลักษณ์ทางศาสนา	91
4.1.2 การผสมผสานกับคำสอน ความเชื่อที่ปรากฏในความคิดของศาสนิกใน ปัจจุบัน	94
4.2 โครงสร้างการบริหารองค์กร	103
4.2.1 โครงสร้างการบริหารองค์กรในปัจจุบัน	104
4.2.2 สถานภาพการบริหารจัดการทางงบประมาณในปัจจุบัน	105
4.3 บทบาทหน้าที่ของนักบวชและศาสนิกในนิกาย	109
4.3.1 บทบาทหน้าที่ของนักบวช	109

4.3.2 บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในนิกาย	112
4.3.3 กระบวนการขั้นตอนของการเข้าเป็นนักบวชในนิกาย	114
4.3.4 กระบวนการขั้นตอนของการเข้าเป็นสมาชิกในนิกาย	114
4.4 ระบบการสืบทอดศาสนทายาท	115
4.5 อิทธิพลของนิกายฉินจง แห่งหุบเขาโคยะต่อวิถีชีวิตในด้านต่างๆของชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง	116
เข้ามามีปฏิสัมพันธ์ภายในบริเวณหุบเขาโคยะ	
4.6 ความสัมพันธ์กับนิกายอื่นๆภายในหุบเขาโคยะ	122
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	125
5.1 ข้อเสนอแนะ	129
รายการอ้างอิง	130
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	142
ภาคผนวก ข	143
ภาคผนวก ค	145
ภาคผนวก ง	158
ประวัติผู้เขียน	171

สำนักหอสมุด

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 ทฤษฎีระดับจิต 10 ชั้นจากภพมณฑล (秘密曼荼羅十住心論/Himitsu-mandara-juujuushinron)	47
4.1 ศาสนิกนิกายฉินงน จำนวน 22 คน	97
4.2 ผลการสัมภาษณ์ศาสนิกนิกายฉินงน จำนวน 22 คน	98
4.3 ตารางแสดงรายรับ-รายจ่าย ของนิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2002-2012	106
4.4 ปริมาณนักบวชและศาสนิกของนิกายฉินงน ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2010-2014	106
4.5 ตารางแสดงจำนวนเงินในการบริจาคปัจจัยให้แก่วัดโคงโงบุจิ (เฉพาะรายการที่ยื่นแสดงเอกสารตามใบเสร็จรับเงิน) ตั้งแต่ปีค.ศ. 2011-2014	107

สำนักหอสมุด

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
3.1 รูปวาดสมณะคุไค (空海 / Kuukai) ณ วัดโคงโงบุจิ (金剛峯寺 / Kongoobuji/ Kongobuji) จังหวัดวากายามา	23
3.2 วัดเซนซ็อจิ (善通寺 / Zentsuuji) จังหวัดคะกาวา (香川 / Kagawa)	26
3.3 เจดีย์ภายในวัดคุเมะ (久米寺 / Kumedera) จังหวัดนารา (奈良 / Nara)	29
3.4 เส้นทางเดินทางจากหมู่บ้านเซคิกันจินถึงนครฉางอาน (西安) ของสมณะคุไค รวมระยะทางทั้งสิ้น 2,400 กิโลเมตร (เส้นทางเริ่มต้นจากหมายเลข 1 หมู่บ้านเซคิกันจิน (赤岸鎮 / Sekiganchin) 2 ฟุคุโซ (福州 / Fukushoo) 3 นัมเป (南平 / Nampei) 4 โคชู (杭州 / Kooshuu) 5 โซะชู (蘇州 / Soshuu) 6 ไคฟู (開封 / Kaifuu) 7 ระคุโย (洛陽 / Rakuyoo) จนถึงเมืองซีอาน (西安)	30
3.5 รูปวัชร	32
3.6 วัดโทไดจิ จังหวัดนารา	32
3.7 วัดฉิงนอิน ภายในบริเวณวัดโทไดจิ จังหวัดนารา	33
3.8 เจดีย์ห้าชั้นหรือโกะจูโนะโต (五重塔 / Gojuunotoo) ภายในวัดโทจิ จังหวัดเกียวโต	34
3.9 แผนผัง A แสดงบริเวณภายในหุบเขาโคยะ บริเวณที่ตั้งวัดโคงโงบุจิ (Kongobuji)	36
3.10 แผนผัง B แสดงบริเวณภายในหุบเขาโคยะ บริเวณที่ตั้งสุสานสมณะคุไค (Kobo Daishi Mausoleum)	37
3.11 รูปวาดสมณะริวเมียว (龍猛 / Ryuumyoo) หรือนาคารชุน (Nagarjuna)	40
3.12 รูปวาดสมณะริวจิ (龍智 / Ryuuchi) หรือนาคโพธิ (Nagabodhi)	40
3.13 รูปวาดสมณะโคงโงจิ (金剛智 / Kongoochi) หรือวัชรโพธิ (Vajrabodhi)	41
3.14 รูปวาดสมณะเซนมุอิ (善無畏 / Senmui) หรือศุภกรสิงหะ (Subhakarasingha)	41
3.15 รูปวาดสมณะฟุคุ (不空 / Fukuu) หรือโมฆวัชร (Amoghavajra)	42
3.16 รูปวาดสมณะอิชิเงียว (一行 / Ichigyoo) หรืออิคเหิง (I-Hsing)	43
3.17 รูปวาดสมณะเคอิกะ (惠果 / Keika) หรือฮุ่ยโกว (Hui Guo)	43
3.18 รูปไม้แกะสลักสมณะคุไค (空海 / Kuukai)	44
3.19 รูปอักษรศักดิ์สิทธิ์ ภาษาสันสกฤต 3 แบบ เรียงตามลำดับ อักษร “อะ” แสดงถึง พระไวโรจนพุทธ, อักษร “อาค” แสดงถึงพระไวโรจนพุทธในครรรหัตมณฑล (胎藏曼荼羅 / Taizoomandara) ตัวอักษร “บัน” แสดงถึงพระไวโรจนพุทธในวัชร	51

ธาตุมณฑล (金剛界曼荼羅 /Kongookaimandara)	
3.20 รูปแสดงการนั่งขัดสมาธิหน้ามณฑลกลืน ในท่า ฮังคะสะ (半跏坐 /Hankaza)	53
3.21 ตัวอักษรสันสกฤต “อะ” ที่ใช้เป็นกลืนในการทำสมาธิภาวนา	53
3.22 ครรุธาตุมณฑล (胎藏曼荼羅 /Taizoomandara)	57
3.23 แผนผังอธิบายภาพครรุธาตุมณฑล (胎藏曼荼羅 /Taizoomandara)	57
3.24 วัชรธาตุมณฑล (金剛界曼荼羅 /Kongookaimandara)	58
3.25 แผนผังอธิบายภาพวัชรธาตุมณฑล (金剛界曼荼羅 /Kongookaimandara)	59
3.26 รูปปะรำพิธี	60
3.27 รูปวัชระ,รูปกระดิ่งและรูปจักรา	60
3.28 รูปดาบ อาวุธประจำกายของพระอจลนาถหรือฟูโดเมียวโอ (不動明王 / Fudoomyoo-oo) หนึ่งในเทพเบญจวิทยาราชหรือโกะไดริคิโบสตัซึ (五大力菩薩 / Godairikibosatsu)	61
3.29 รูปธนูและกระบอง อาวุธประจำกายของไตรโลกวิยาหรือโกซังเสะเมียวโอ (降三世明王 /Goosansemyoo-oo) หนึ่งในเทพเบญจวิทยาราชหรือโกะไดริคิโบสตัซึ (五大力菩薩 /Godairikibosatsu)	62
3.30 รูปลูกประคำ	63
3.31 แผนผังแสดงที่ตั้งศาสนสถานที่สำคัญจำนวน 15 แห่งของนิกายมิงงน แห่งหุบเขาโคยะ ภายในบริเวณคันโจกะรัน (壇上伽藍 /Danjoogaran) หรือเขตสังฆาวาส	63
3.32 วิหารกลาง (金堂 /Kondoo)	64
3.33 เจดีย์ประดิษฐานพระไวโรจนพุทธเจ้า (根本大塔 /Kompondaitoo)	65
3.34 วิหารมิเอะโด (御影堂 /Miedoo)	66
3.35 วิหารประดิษฐานเทพอจลนาถ (不動堂 /Fudoodoo)	67
3.36 วิหารประดิษฐานรูปเคารพวิทยาราชไอเซน (愛染堂 /Aizendoo)	67
3.37 วิหารไดเอะโด (大会堂 /Daiedoo)	68
3.38 วิหารซังไมโด (三昧堂 /Sanmaidoo)	69
3.39 เจดีย์ด้านทิศตะวันออก (東塔 /Tootoo)	70
3.40 วิหารเทพเจ้าซันโน (山王院 /Sannooiin)	71
3.41 ศาลเทพเจ้ามียาชิโร (御社 /Miyashiro)	71
3.42 หอพระสูตร (荒川経蔵 /Arakawakyoozoo)	72
3.43 วิหารพระอวโลกิเตศวรจุนเท (准胝堂 /Junteidoo)	73

3.44	วิหารคุจะคุ (孔雀堂 /Kujakudoo)	73
3.45	เจดีย์ด้านทิศตะวันตก (西塔 /Saitoo)	74
3.46	หอรระฆัง (大塔の鐘 /Daitoonokane)	74
3.47	ไดมง (大門 /Daimon)	75
3.48	วัดเนียวินโด (女人堂 /Nyoonindoo)	76
3.49	อาคารปริยัติธรรม (高野山大師教会大講堂 /Kooyasandaishikyookai daikoodoo)	77
3.50	หอพุทธประทับ (燈籠堂 /tooroodoo)	78
3.51	สุสานท่านคุโค (弘法大師御廟 /Kooboodaishi-Gobyoo) ที่อยู่ภายในบริเวณสุสาน โอะคุโนะอิน (奥の院 /Okunoin)	79
3.52	รูปเคารพพระไวโรจนพุทธเจ้า (大日如来坐像 /Dainichinyoraizazoo) และรูปเคารพ มหามยุรวิฑยาราชหรือคุจะคุเมียวโอ (孔雀明王 /Kujakumyoo-oo)	80
3.53	รูปเคารพของพระอจลนาถหรือฟูโดเมียวโอ (不動明王 /Fudoomyoo-oo) และ เทพเจ้าผู้พิทักษ์ทั้ง 8 (八大童子 /Hachidaidooji)	81
3.54	ภาพจิตรกรรมมันดะระ (จิมันดะระ) บนผืนผ้า	82
3.55	รูปเคารพที่วาดลงบนกระดาษภาพแทนเหล่าเทพเจ้าในลัทธิชินโต นำมาประดิษฐาน ณ แท่นบูชา ภายในวัดซัมโปอิน (三宝院 /Sampoojin)	83
4.1	รูปแสดงตำแหน่งที่ตั้งศาลสักการะเทพเจ้าทั้ง 7 ณ บริเวณรอบๆเขตสังฆาวาสและ วัดโคงโงบุจิ	87
4.2	การประดับโคมประทีปกิชินโร (祈親燈 /Kishinro) ณ บริเวณด้านหน้าประตูหอ พุทธประทับ	89
4.3	การประดับเชือกซิเมะนะวะหน้าประตูทางเข้าของวัดต่างๆ ภายในหุบเขาโคยะประตู ทางเข้าวัดทะคะมุโระอิน (高室院)	92
4.4	ประตูทางเข้าวัดไดเอนอิน (大円院)	92
4.5	ศาลบูชาเทพเจ้าฮะรียงาวา (祓川弁天 /Haraigawabenten) หนึ่งในเทพเจ้าทั้ง 7 ที่สำคัญของหุบเขาโคยะ	93
4.6	รูปเคารพทางพุทธศาสนาในประเทศพม่า ประดิษฐานภายในเจดีย์หกเหลี่ยมหรือ มะนิโท (摩尼塔 /Manitoo)	93
4.7	บรรดานักบวชของนิกายกำลังเดินทางกลับวัดของตนภายหลังจากการเข้าร่วม ประกอบพิธีกรรมการสวดมนตร์ในวันขึ้นปีใหม่	110

4.8 นักบวชชายกำลังดูแล ทำความสะอาด บริเวณหน้าประตูทางเข้าของวัดที่ตนสังกัด	110
4.9 มหาวิทยาลัยโคยะซัง สถานที่ที่บรรดานักบวชในนิกายนิยมใช้บริการห้องสมุดของมหาวิทยาลัยเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางศาสนาและวิชาการทั่วไป	111
4.10 ศาสนิกและบุคคลทั่วไปเข้าร่วมฟังการบรรยายธรรมภายในโรงน้ำชาบริเวณสุสานโอะคุโนะฮิน	111
4.11 กิจกรรมการสัมมนาให้ความรู้เรื่อง “เสน่ห์แห่งหุบเขาโคยะ” วันเสาร์ที่ 19 พฤศจิกายน 112 ปี ค.ศ. 2012 ณ มหาวิทยาลัยโคยะซัง โดยรองเจ้าอาวาสวัดโฮโองอิน(報恩院 /Hoo-onin)	112
4.12 หนังสือคู่มือสวดมนตร์ของนิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะ	113
4.13 ศาสนิกของนิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะเดินทางจากจังหวัดโอซาก้าเพื่อมาสวดมนตร์ขอพร ณ หุบเขาโคยะเป็นประจำทุกๆเดือน	113
4.14 เส้นทางตลอดสองข้างทางภายในบริเวณชุมชนหุบเขาโคยะ	117
4.15 ร้านขายกิ่งสนแห่งหุบเขาโคยะ	118
4.16 ร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์อาหารและขนมที่ทำจากแป้งและงา	119
4.17 หนึ่งในศาสนิกที่ประกอบอาชีพทำลูกประคำที่อาศัยอยู่ในหุบเขาโคยะ	119
4.18 บรรดาศาสนิกที่มาจาริกแสวงบุญ ณ หุบเขาโคยะ	120
4.19 ไม้เท้าหนึ่งในอุปกรณ์ประกอบในการจาริกแสวงบุญของบรรดาศาสนิกและใช้เป็นสัญลักษณ์แทนสมณะคูโคที่จะคอยอยู่ข้างๆและปกป้องรักษาคุ้มครองบรรดาศาสนิกจากการจาริกแสวงบุญ	120
4.20 การรับบริจาคเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจากแผ่นดินไหว	121
5.1 สถูปโกะรินโต (五輪塔 /Gorintoo) หนึ่งในสัญลักษณ์ที่ใช้แสดงถึงพระไวโรจนพุทธเจ้า	125

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

สถานภาพของนักบวชและบทบาทขององค์กรทางพระพุทธศาสนาหายานในประเทศญี่ปุ่นปัจจุบัน อยู่ในสถานะองค์กรทางศาสนาที่ไม่ได้รับความไว้วางใจจากสังคมญี่ปุ่น ไม่อาจเป็นศูนย์รวมแห่งความเชื่อความศรัทธาทางจิตวิญญาณเพื่อชี้นำสังคมในปัจจุบันได้¹ จากการศึกษาพูดคุยและสัมภาษณ์ชาวญี่ปุ่นที่พำนักอยู่ในประเทศญี่ปุ่นและประเทศไทย และจากการศึกษาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรทางพระพุทธศาสนาหรือนักบวชในสังกัดองค์กรฯต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นบทบาททางวิชาการ ข่าวสารข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าข้อมูลข่าวสารโดยมากให้มุมมองและภาพลักษณ์ขององค์กรทางพระพุทธศาสนาและนักบวชที่สังกัดในองค์กรนั้นๆ ในด้านลบเป็นส่วนมาก

จากข้อมูลทางสถิติของกรมวัฒนธรรมญี่ปุ่น (Agency for Cultural Affairs/ 文化庁) ในปี ค.ศ. 2012 มีองค์กรที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอันได้แก่ พุทธ คริสต์ ซินโต ฯลฯ จำนวนถึง 213,261 องค์กรและในจำนวนดังกล่าวมีองค์กรพระพุทธศาสนาอยู่มากถึง 82,145 องค์กร (文化庁, 2013, p.50) องค์กรพระพุทธศาสนาดังกล่าวต่างอยู่ภายใต้การสังกัดในนิกายต่างๆ ที่แตกต่างกันไป อันได้แก่ องค์กรที่สังกัดอยู่ภายใต้พระพุทธศาสนาแบบจารีตซึ่งมีอายุยาวนานมากกว่า 1,200 ปี เช่น หกนิกายแห่งนารา (นิกายคุชะ (俱舍宗 / Kushashuu) หรือสรวาสติวาท, นิกายโจจิซึ (成実宗 / Joojitsushuu) หรือเสาตรานติกะ, นิกายซันรอน (三論宗 / Sanronshuu) หรือมาธยมิกะ, นิกายฮอสโซ (法相宗 / Hossooshuu) หรือโยคาจารย์, นิกายริสซึ (律宗 / Risshuu) หรือวินัยและนิกาย

¹ โดยเฉพาะพระพุทธศาสนาหายานแบบจารีต ถูกมองว่าเป็นองค์กรที่ไม่มีบทบาทโดดเด่นมากไปกว่าการยึดโยงบทบาทของนักบวชในนิกายกับการประกอบพิธีศพ นักบวชในองค์กรไม่อาจเป็นที่คาดหวังให้สามารถช่วยบรรเทาความทุกข์ของคนในสังคมได้ การไม่ตอบสนองในบริบทดังกล่าวถือได้ว่าพระพุทธศาสนาหายานแบบจารีตไม่สามารถถูกจัดให้มีคุณค่าในสังคมและจะดำเนินไปสู่สภาวะการสูญสิ้นขององค์กรต่อไป (高橋卓志, 2009, pp.7-9)

เคงอน (華嚴宗/ Kegonshuu) หรืออวตังสกะ (พระมหาสมจินต์ สมมาปญโญ, 2551, น.128-131) นิกายเท็นได (天台宗/ Tendai-shuu) นิกายฉิงงน (真言宗 / Shingonshuu) และองค์กรทางศาสนาที่สังกัดอยู่ภายใต้พระพุทธศาสนาที่เกิดขึ้นใหม่ ในที่นี้พระพุทธศาสนาแบบจารีต คือ นิกายในพระพุทธศาสนาที่เผยแพร่มาสู่ประเทศญี่ปุ่นและก่อตั้งเป็นนิกายก่อนสมัยคามาคุระ (ค.ศ.1185-1333) และพระพุทธศาสนาที่เกิดขึ้นใหม่ คือ นิกายในพระพุทธศาสนาที่เกิดขึ้นตั้งแต่สมัยคามาคุระเป็นต้นมา เช่น นิกายสุขาวดี (浄土宗 / Joodoshuu) นิกายเซน (禅宗 / Zenshuu) นิกายนิชิเร็น (日蓮宗 / Nichirenshuu) ฯลฯ ในปัจจุบันนิกายสำคัญๆในพระพุทธศาสนาของประเทศญี่ปุ่นมีจำนวนทั้งสิ้น 13 นิกาย ได้แก่ 1) นิกายฮอสโซ (法相宗 / Hossooshuu) 2) นิกายเคงอน (華嚴宗 / Kegonshuu) 3) นิกายริสซึ (律宗 / Risshuu) 4) นิกายเท็นได (天台宗 / Tendai-shuu) 5) นิกายฉิงงน (真言宗 / Shingonshuu) 6) นิกายยูซึอเน็นบุสซึ (有通念仏宗 / Yuuzuunembutsushuu) 7) นิกายสุขาวดี (浄土宗 / Joodoshuu) 8) นิกายรินไซ (臨濟宗 / Rinzaishuu) 9) นิกายโซโต (曹洞宗 / Sotooshuu) 10) นิกายชิน (真宗 / Shinshuu) 11) นิกายนิชิเร็น (日蓮宗 / Nichirenshuu) 12) นิกายจิ (時宗 / Jishuu) และ 13) นิกายโอบาคุ (黄縛宗 / Obakushuu) โดยในปัจจุบันนิกายสำคัญๆแต่ละนิกายจะแตกตัวออกเป็นนิกายใหม่ๆเพิ่มมากขึ้นและจากข้อมูลทางสถิติของกรมวัฒนธรรมญี่ปุ่นในปี ค.ศ.2013 มีจำนวนนิกายใหม่ๆจำนวนทั้งสิ้น 157 นิกายที่มีการจดทะเบียนเป็นองค์กรทางพระพุทธศาสนาซึ่งแตกตัวออกมาจากนิกายสำคัญๆ 13 นิกายดังที่ได้กล่าวข้างต้น (文化庁, 2015, p.8)

ปริมาณองค์กรและจำนวนนักบวชในองค์กรที่มีอยู่จำนวนมากมามีอยู่คู่ขนานไปกับเสียงวิพากษ์วิจารณ์ของคนญี่ปุ่นที่ปรากฏอยู่ตามบทความในวารสาร หนังสือพิมพ์ หนังสือและเอกสาร ทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่สามารถบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรได้ เสียงวิพากษ์วิจารณ์ดังกล่าว เช่น “ องค์กรและนักบวชทำอะไรให้แก่สังคมบ้าง ” หรือคำเปรียบเปรยในทำนองดูหมิ่นสถานภาพของนักบวชซึ่งในประเทศไทยใช้คำว่า จิ้งเหลียง แต่ในประเทศญี่ปุ่นใช้คำว่า จิ้งแดง นอกจากนั้นยังมีการนิยามพระพุทธศาสนาหายานว่าเป็นเพียง “ พุทธพิธีศพ ” คือการที่องค์กรทางพระพุทธศาสนาโดยส่วนใหญ่ต่างมีรายได้หลักที่เข้ามาสนับสนุนภายในองค์กรโดยการที่นักบวชที่สังกัดในองค์กรหรือนิกายนั้นๆ ทำหน้าที่สวดมนต์และประกอบพิธีกรรมที่เกี่ยวกับศพและความตายหรือการจัดการเกี่ยวกับพิธีกรรมเพื่ออุทิศส่วนกุศลเมื่อครบรอบวันตายของบรรดาบรรพบุรุษประจำตระกูลของ

สมาชิกในแต่ละนิกาย โดยการทำบุญอุทิศแก่ผู้ที่ล่วงลับเมื่อครบรอบปีตามประเพณี ได้แก่ ปีที่ 1 ปีที่ 3 ปีที่ 7 ปีที่ 13 ไปจนถึงปีที่ 33 ของการเสียชีวิต อันเป็นกิจกรรมหลักในปัจจุบันที่เป็นแหล่งเงินทุนที่มาของรายได้เข้าสู่องค์กรของพระพุทธศาสนาหายานในแต่ละนิกาย ค่าใช้จ่ายในการประกอบพิธีศพของผู้บริภคชาวญี่ปุ่นจากผลการสำรวจในรอบ 3 ปี จากการสุ่มตัวอย่างจำนวน 294 ครอบครัว ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2008-2010 เฉลี่ยประมาณ 1,998,861 เยน เป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบพิธีกรรม การต้อนรับแขกและค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายให้แก่องค์กรทางพระพุทธศาสนา จากผลการสำรวจพบว่า ครอบครัวที่ใช้จ่ายในงบประมาณสูงสุด คือ 8,100,000 เยน และครอบครัวที่ใช้จ่ายในงบประมาณต่ำสุด คือ 200,000 เยน (葬儀支援ネット. (n.d.). Re: 全国平均額は 1,998,861 円? [Web blog message]. Retrieved from http://www.sougisupport.net/hiyo_average.html)

การผูกติดบทบาทของนักบวชที่เป็นเสมือนผู้ดูแลโบราณสถานและสถานที่ท่องเที่ยวที่ผูกติดอยู่กับวัด ล้วนเป็นปัจจัยสร้างความเสื่อมศรัทธาต่อนักบวชและองค์กรที่นักบวชเหล่านั้นสังกัดอยู่ เนื่องจากมิได้แสดงหรือไม่สามารถทำหน้าที่สนองตอบต่อจิตวิญญาณของคนในสังคมญี่ปุ่นได้อย่างเด่นชัด อีกทั้งวิถีชีวิตสมัยใหม่ของคนญี่ปุ่นที่ไม่เอื้อต่อกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ทางศาสนา แนวโน้มปริมาณของประชากรวัยแรงงานที่ลดลงมากขึ้นเรื่อยๆเนื่องจากผลกระทบของสังคมผู้สูงอายุ และมีอัตราการเกิดต่ำในประเทศญี่ปุ่น (山田昌弘, 2009, p.224) การเคลื่อนย้ายของประชากรในชนบทในปัจจุบันที่ถือเป็นกำลังสำคัญในกลุ่ม “สมาชิก” ผู้อุปถัมภ์และสืบทอดกิจการวัดที่ทำให้จำนวนผู้อุปถัมภ์เริ่มลดน้อยลงอย่างต่อเนื่อง ฯลฯ ปัจจัยต่างๆเหล่านี้ล้วนส่งผลทำให้การจะดำรงอยู่ได้ในอนาคตของนิกายต่างๆ ในประเทศญี่ปุ่นมีสภาพที่ไม่ใช่เรื่องที่จะจัดการได้ง่ายนัก ในปัจจุบันจึงพบว่าแต่ละองค์กรของนิกายทั้งในเมืองใหญ่และตามต่างจังหวัด ต่างต้องดิ้นรนแสวงหาทั้งบุคลากรที่จะเข้ามาทำหน้าที่ต่างๆให้แก่ นิกายของตน อันได้แก่ นักบวชที่สังกัดในนิกายที่จะมาเป็นกำลังสำคัญในการดูแลวัด ซึ่งนับวันจะมีจำนวนลดน้อยถอยลงทุกปีในแต่ละนิกาย ในปัจจุบันพบว่าวัดในประเทศญี่ปุ่นมีจำนวนประมาณ 77,000 วัด พบว่ามีวัดร้างทั่วประเทศประมาณ 20,000 วัด (内藤順. (2015/6/6). Re: その数 2 万 ! [住職がいない無住寺院]の行方[Web blog message]. Retrieved from <http://www.toyokeizai.net/articles/-/72253>)

นอกจากนี้กลุ่มผู้สนับสนุนนิกายที่สืบเชื้อสายมาจากต้นตระกูลของบรรพบุรุษต่างก็มิได้สังกัดอยู่แต่ในเฉพาะนิกายของตระกูลตนเองเท่านั้น มีจำนวนมากที่หันไปสนับสนุนนิกายอื่นๆพร้อมกันไป และมีอยู่เป็นจำนวนไม่น้อยที่หันไปใช้บริการที่เกี่ยวกับพิธีศพในทางออนไลน์เนื่องจากไม่

จำเป็นต้องผ่านคนกลางและมีค่าบริการที่ถูกกว่าอัตราเฉลี่ยถึง 1 ใน 3 ฯลฯ ปรากฏการณ์ต่างๆ ดังกล่าวต่างเอื้อให้การดำรงอยู่ของบรรดานิกายต่างๆ ในญี่ปุ่นปัจจุบันมีความยากลำบากมากยิ่งขึ้น หากในแต่ละนิกายหรือองค์กรไม่มีการปรับตัวหรือไม่สามารถหาวิธีการที่จะสามารถเรียกกลุ่มผู้สนับสนุนหรือกลุ่มลูกค้ากลับคืนมาได้ นิกายต่างๆ ในประเทศญี่ปุ่นจึงมีการปรับเปลี่ยนหรือมีนโยบายเพื่อเพิ่มบทบาทหน้าที่ของนักบวชในนิกายของตน เพื่อตอบสนองต่อข้อเรียกร้องและสภาพของสังคมในแต่ละพื้นที่

ตัวอย่างที่จะกล่าวต่อไปเป็นตัวอย่างของการปรับเปลี่ยน การเพิ่มบทบาทหน้าที่ของนักบวชในนิกายของตน เพื่อตอบสนองต่อข้อเรียกร้องและสภาพของสังคมในปัจจุบัน ที่ผู้วิจัยได้เคยพูดคุย สอบถามจากผู้ที่สนับสนุนในองค์กรทางพระพุทธศาสนาต่างๆ และบางกรณีเป็นตัวอย่างที่ผู้วิจัยมีประสบการณ์ตรงจากการได้ไปสำรวจตามศาสนสถานต่างๆ ในประเทศญี่ปุ่น เช่น วัดนิชิโฮงกันจิ (西本願寺 / Nishihonganji) จังหวัดเกียวโต หนึ่งในองค์กรทางพระพุทธศาสนาของนิกายสุชาวดีแท้ (浄土真宗 / Joodoshinshuu) มีกิจกรรมเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการบรรยายธรรมให้แก่ นักบวชในนิกาย เพื่อให้สามารถออกนอกสถานที่ไปบรรยายธรรมตามที่อยู่อาศัยของศาสนิกในองค์กรได้ วัดเซนโดจิ (善導寺 / Zendoji) จังหวัดเกียวโต หนึ่งในองค์กรทางพระพุทธศาสนาของนิกายสุชาวดี (浄土宗 / Joodoshuu) ได้เปิดพื้นที่ภายในวัดเพื่อเป็นสถานที่ให้บริการเกี่ยวกับความงาม ได้แก่ การนวดหน้า การนวดตัว และวัดยาคุชิจิ (薬師寺 / Yakushiji) จังหวัดนารา หนึ่งในองค์กรทางพระพุทธศาสนาของนิกายนิกายฮอสโซ (法相宗 / Hossooshuu) หรือโยคาจาร เปิดพื้นที่ของวัดในสังกัดเพื่อเป็นพื้นที่สำหรับการจัดแสดงคอนเสิร์ต

ปรากฏการณ์ดังที่ได้กล่าวข้างต้นได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและเกิดพลวัตขึ้นภายในองค์กรพระพุทธศาสนาในปัจจุบันในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นนิกายแบบจารีตและนิกายที่เกิดขึ้นใหม่ทั้งสิ้น เพื่อความอยู่รอดและดำรงไว้ของจำนวนนักบวชและจำนวนสมาชิกที่เป็นผู้อุปถัมภ์นิกายหรือองค์กรของตน แต่จากข้อมูลทางกายภาพอันเป็นประสบการณ์ของผู้วิจัยที่พบเห็นด้วยตนเองและประกอบกับข้อมูลทางสถิติที่ได้จากเอกสารของกรมวัฒนธรรมญี่ปุ่น (Agency for Cultural Affairs/ 文化庁) ในการสำรวจจำนวนนักบวชและผู้สนับสนุนกลุ่มองค์กรศาสนาในนิกายต่างๆ ในประเทศญี่ปุ่น ได้แสดงให้เห็นถึงตัวเลขที่ไม่ลดลงของจำนวนนักบวชและผู้สนับสนุนนิกายในแบบจารีต โดยเฉพาะนิกายมิงงน ซึ่งถือว่ามีอายุยืนนานมากกว่าพันปี ซึ่งแตกต่างจากจำนวนนักบวชที่ลดลงอย่างต่อเนื่องในนิกายเท็นโดและहनิกายแห่งนารา ที่จัดได้ว่าเป็นกลุ่มองค์กรทางพระพุทธศาสนาแบบจารีตด้วยกัน จากการสำรวจข้อมูลทางสถิติของกรมวัฒนธรรมญี่ปุ่นในปี ค.ศ.2012 พบว่าจำนวนนักบวชและผู้สนับสนุนกลุ่มองค์กรศาสนาในนิกายแบบจารีต คือ นิกายมิงงน ปรากฏมีจำนวนนักบวชและผู้สนับสนุนเพิ่มขึ้นอย่างเด่นชัด คือ มีจำนวนนักบวชเพิ่มขึ้นมากกว่า 9,000 คนและมี

ผู้สนับสนุนองค์กรเพิ่มขึ้นมากกว่า 1,300,000 คน ในขณะที่นิกายเทนโดมีจำนวนนักบวชที่ลดลงและจำนวนผู้สนับสนุนที่ลดลงกว่า 5,000 คน และहनิกายแห่งนารามีจำนวนนักบวชที่ลดลงแต่มีผู้สนับสนุนเพิ่มขึ้นเพียง 4,000 คน (文化庁, 2013, p.51)

จากปรากฏการณ์ดังกล่าวจึงเป็นที่มาของคำถามของผู้วิจัยว่า ทำไมนิกายมิงงน แห่งหุบเขาโคยะ ซึ่งเป็นนิกายในแบบจารีตอันมีอายุยาวถึง 1,200 ปี จึงยังสามารถมีจำนวนนักบวชที่เพิ่มขึ้นและมีผู้สนับสนุนนิกายนี้ในปริมาณที่มากและดูเหมือนว่านิกายนี้จะสามารถดำรงอยู่ในสังคมญี่ปุ่นในปัจจุบันได้ตลอดไป เมื่อเทียบเคียงข้อมูลที่ได้จากนิกายแบบจารีต คือ หนิกายแห่งนาราและนิกายเทนโดดังที่ได้กล่าวข้างต้น

นอกจากนี้แล้วจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาหายานในประเทศญี่ปุ่นไม่ว่าจะเป็นผลงานที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ได้แก่ ภาษาญี่ปุ่นและภาษาอังกฤษผู้วิจัยพบว่าผลงานโดยส่วนใหญ่ที่เป็นภาษาไทยที่ศึกษาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาหายานแบบจารีตในประเทศญี่ปุ่นนั้นมีจำนวนจำกัดมาก และมุ่งศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์การกำเนิดพระพุทธศาสนาหายานในประเทศญี่ปุ่นที่ให้ภาพกว้างๆและเป็นข้อมูลทั่วไป เช่น ที่มาและหลักธรรมคำสั่งสอน การตีความศาสนาของผู้ก่อตั้งนิกายนั้นๆ การเปรียบเทียบหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาหายานกับพระพุทธศาสนาเถรวาท การศึกษาเกี่ยวกับศิลปะหรือสุนทรียศาสตร์ที่เกิดจากพุทธศาสนาหายานในช่วงเวลาตามประวัติศาสตร์ สำหรับผลงานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาแบบจารีตในญี่ปุ่นปัจจุบันที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษ พบว่ามีงานวิจัยของ สตีเฟน จี โควเวล (Stephen G. Covell) ผู้เชี่ยวชาญการศึกษาเกี่ยวกับศาสนาในญี่ปุ่นของ Western Michigan University ที่ให้ภาพการดำรงชีวิตและการฝึกปฏิบัติของการเป็นนักบวชในนิกายเทนโด ในผลงานชื่อ *JAPANESE TEMPLE BUDDHISM Worldliness in a Religion of Renunciation* โดยใช้ประสบการณ์ในการเข้าเป็นนักบวชในนิกายดังกล่าวเป็นข้อมูลเชิงลึกที่ดีแก่การดำรงอยู่ของนักบวชและครอบครัวของนักบวชในสังคมญี่ปุ่นปัจจุบัน ผลงานดังกล่าวได้แสดงให้เห็นถึงการดิ้นรนและปรับตัวเพื่อการดำรงอยู่ของวัดและนักบวชของนิกายเทนโด ถือเป็นงานวิจัยที่ถูกถ่ายทอดเป็นภาษาอังกฤษฉบับแรกของวงการญี่ปุ่นศึกษาที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของวัดและนักบวชญี่ปุ่นอันเปิดมุมมองให้เห็นถึงการศึกษาศาสนาที่ต้องดำเนินควบคู่ไปกับการศึกษาชีวิตประจำวันของนักบวชและครอบครัวของนักบวชในสังคมปัจจุบัน

นอกจากนี้พบว่าผลงานภาษาอังกฤษโดยส่วนใหญ่เน้นศึกษาในบริบทขององค์กรต่างๆของพระพุทธศาสนาหายานของญี่ปุ่นที่ไปก่อตั้งและเผยแผ่ในต่างประเทศ โดยส่วนใหญ่อยู่ใน

ประเภทพระพุทธศาสนาที่เกิดขึ้นใหม่อันได้แก่ นิกายสุขาวดี นิกายเซน นิกายนิชิเร็น เป็นต้น โดยเป็นการศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและการศึกษาในแบบคุณภาพที่ให้ข้อมูลการปรับตัวของบรรดานิกายต่างๆ ที่เข้าไปก่อตั้งอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา แคนาดา บราซิล ฯ อันเป็นกลุ่มประเทศที่มีชาวญี่ปุ่นเข้าไปอยู่อาศัยหรือตั้งถิ่นฐานเป็นจำนวนมาก การศึกษาดังกล่าวให้ข้อมูลที่ยึดโยงอยู่กับการวิเคราะห์ที่ใช้ข้อมูลในเชิงปริมาณเป็นหลัก มุ่งศึกษาเพื่อให้เห็นถึงการปรับเปลี่ยนผสมผสานแนวคิดของศาสนาคริสต์เข้ากับนิกายของตนเอง ศึกษาถึงลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจของกลุ่มบุคคลที่มีผลกระทบต่อการเข้าถึงในนิกายนั้นๆ เป็นต้น

สำหรับผลงานภาษาญี่ปุ่นจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่ามีการศึกษาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาแบบจารีตในประเทศญี่ปุ่นในเชิงประวัติศาสตร์อยู่เป็นจำนวนมาก ผลงานโดยส่วนใหญ่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของนิกายและผู้ก่อตั้งไม่ว่าจะเป็นนิกายเทนไดหรือนิกายมิจิน มุ่งเน้นการสืบค้นข้อมูลทางด้านประวัติศาสตร์ การสืบค้นและตีความหลักธรรมคำสอนของผู้ก่อตั้งนิกายและบทบาทที่มีตามระยะเวลาในช่วงประวัติศาสตร์ การศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของศิลปะและศาสนวัตถุในนิกายต่างๆ สำหรับผลงานที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจุบันของพระพุทธศาสนาแบบจารีตเป็นผลงานที่เป็นลักษณะวิพากษ์วิจารณ์การไร้ซึ่งบทบาททางจิตวิญญาณของนักบวช การยึดโยงบทบาทของนักบวชในนิกายไว้กับพิธีศพบและการเฝ้าวัดที่ยึดโยงอยู่กับธุรกิจการท่องเที่ยว โดยให้ข้อมูลในภาพกว้างๆ และมีรายละเอียดที่ปลีกย่อยแต่ไม่ได้มุ่งเน้นที่จะศึกษาบริบทของในแต่ละนิกายโดยเฉพาะหรือตั้งคำถามถึงการดำรงอยู่ได้ของนิกายนั้นๆ ในสังคมปัจจุบัน ผู้วิจัยคาดหวังว่าการศึกษาดังกล่าวของการดำรงอยู่ของพระพุทธศาสนาแบบจารีต กรณีศึกษานิกายมิจิน แห่งหุบเขาโคยะจักทำให้ผู้วิจัยได้ค้นพบและเข้าใจเหตุปัจจัย อันเป็นพลังที่สามารถทำให้พระพุทธศาสนาแบบจารีตในกรณีของนิกายมิจิน แห่งหุบเขาโคยะ ซึ่งมีความเป็นมาที่ยาวนานมากกว่าหนึ่งพันปีตามประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาของญี่ปุ่นและยังคงสามารถดำรงอยู่ในสังคมญี่ปุ่นได้ พร้อมทั้งนำพาผู้วิจัยไปสู่การทำความเข้าใจถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับสังคมญี่ปุ่นในปัจจุบันได้มากยิ่งขึ้น

1.2 คำถามหลักของการวิจัย

เพราะเหตุใดพระพุทธศาสนาแบบจารีตในกรณีของนิกายมิจิน แห่งหุบเขาโคยะ จึงยังดำรงอยู่ได้ โดยมีจำนวนนักบวชที่เพิ่มขึ้นและผู้สนับสนุนอุปถัมภ์นิกายอยู่ตลอดปี

1.3 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมา องค์ประกอบและสถานภาพของนิยายฉิ่งงน แห่งหุบเขาโคยะ
2. เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ ปัจจัยแห่งการดำรงอยู่และขยายตัวของนิยายฉิ่งงน แห่งหุบเขาโคยะ

1.4 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษางานชิ้นนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยอาศัยข้อมูลหลัก 2 ประการ คือ 1) ข้อมูลจากการวิจัยเอกสาร และ 2) ข้อมูลจากการวิจัยภาคสนาม

จากการที่ผู้วิจัยได้เคยลงพื้นที่จริงและเข้าร่วมในการประกอบพิธีกรรมการบูชาเทพเจ้าที่คัมภีร์ครองปกปกรักราหุบาโคยะ อีกทั้งการที่ผู้วิจัยได้เคยมีโอกาสพูดคุย สนทนาเกี่ยวกับลักษณะของพระพุทธศาสนาเถรวาทในประเทศไทยและพระพุทธศาสนาหายานในประเทศญี่ปุ่นกับนักบวชในนิยายฉิ่งงน แห่งหุบเขาโคยะที่มาประจำอยู่ ณ วัดแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ ผู้วิจัยได้พบว่าท่ามกลางกระแสวิพากษ์วิจารณ์บทบาทของพระพุทธศาสนาหายานและนักบวชชาวญี่ปุ่นที่ถูกตีตราว่าไร้ซึ่งความสามารถในการเป็นที่พึ่งทางจิตวิญญาณให้แก่สังคม การยึดบทบาทในการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับพิธีศพและการท่องเที่ยวเป็นบทบาทหลัก ฯลฯ เสี่ยงวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ กับมีคู่ขนานไปกับปริมาณจำนวนนักบวชที่ไม่ลดลงของนิยายฉิ่งงน แห่งหุบเขาโคยะ อีกทั้งจำนวนผู้สนับสนุนและผู้เข้ามาปฏิสัมพันธ์กับนิยายฉิ่งงน แห่งหุบเขาโคยะก็มีอยู่ตลอดปีอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการเข้าร่วมกิจกรรมทางภาคสนาม การสืบค้นหาข้อมูลจากเอกสารทางประวัติศาสตร์และข้อมูลเชิงบริบทต่างๆ ทางกายภาพ การสัมภาษณ์ในแบบพูดคุยทั้งแบบกลุ่ม แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ รวมทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึก จะเป็นวิธีการที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถค้นหาคำตอบของคำถามว่าอะไรคือ สิ่งที่สามารถทำให้พระพุทธศาสนาหายานแบบจารีตสามารถดำรงอยู่ได้ในสังคมญี่ปุ่น

ผู้วิจัยใช้วิธีการเข้าถึงข้อมูลของการวิจัยเอกสาร โดยอาศัยการสืบค้นข้อมูลเอกสารภาษาญี่ปุ่นเป็นหลัก อันได้แก่ เอกสาร หนังสือที่จัดพิมพ์โดยนิยายฉิ่งงน แห่งหุบเขาโคยะ หนังสือของนักวิชาการประวัติศาสตร์ชาวญี่ปุ่นที่ศึกษาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาหายานแบบจารีตในประเทศญี่ปุ่น ฯลฯ โดยการสืบค้น ณ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยโคยะซัง (高野山大学 / Koyasan University) และการสืบค้นข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์

ในส่วนของการเข้าถึงข้อมูลของการวิจัยภาคสนาม ผู้วิจัยใช้วิธีการเข้าร่วมสังเกตการณ์ในกิจกรรมต่างๆของนิกาย และการได้รับความร่วมมือจากนักวิชาการชาวญี่ปุ่น ณ มหาวิทยาลัยโคยะซัง เป็นผู้ติดต่อประสานงานและอนุเคราะห์ให้ผู้วิจัยเข้าสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย การเข้าร่วมสัมมนากับนักวิชาการด้านศาสนาในญี่ปุ่น และการเข้าฟังการบรรยายทางวิชาการเกี่ยวกับนิกายมิงงน แห่งหุบเขาโคยะ ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีนักบวชและเพื่อนชาวญี่ปุ่นที่ให้ความร่วมมือติดต่อประสานงานกับท่านเจ้าอาวาสวัดที่สังกัดนิกายมิงงน เพื่อให้ผู้วิจัยได้เข้าพูดคุยและสัมภาษณ์ในช่วงตั้งแต่เดือนตุลาคม ค.ศ.2011-เดือนมีนาคม ค.ศ.2012 เดือนกรกฎาคม ค.ศ. 2012 และการเก็บข้อมูลวิจัยเอกสารและข้อมูลวิจัยภาคสนามเพิ่มเติม ตั้งแต่เดือนตุลาคม-เดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 2014

1.5 นิยามศัพท์สำคัญ

เพื่อให้การวิจัยมีขอบเขตการศึกษาที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงนิยามศัพท์สำคัญที่ใช้ในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. **พระพุทธศาสนาแบบจารีต** หมายถึง นิกายในพระพุทธศาสนาที่เผยแผ่มาสู่ประเทศญี่ปุ่นและก่อตั้งเป็นนิกายก่อนสมัยคามาคุระ (ค.ศ.1192-1333) ได้แก่ หกนิกายแห่งนารานิกายเห็นได้และนิกายมิงงน
2. **นิกายมิงงน แห่งหุบเขาโคยะ** หมายถึง นิกายในพระพุทธศาสนาแบบจารีตที่ก่อตั้งโดยท่านคุไก (空海 / Kuukai) ในสมัยเฮอัน ในสายเก่าหรือในภาษาญี่ปุ่นใช้คำว่า โคะหิงฉิมงน (古義真言宗 / Kogishingonshuu) โดยมีศูนย์กลางในการบริหารจัดการอยู่ ณ วัดโคงโงบุจิ (金剛峯寺 / Kongoobuji/ Kongobuji) ณ หุบเขาโคยะ ปัจจุบันมีวัดจำนวนรวมทั้งสิ้น 117 วัดและในจำนวนดังกล่าวเป็นวัดที่ยังสามารถใช้งานภายใต้การบริหารจัดการของวัดโคงโงบุจิ เพื่อเป็นที่พักแรมและร่วมจัดกิจกรรมและพิธีกรรมต่างๆทางศาสนา ภายในหุบเขาโคยะ จำนวน 52 แห่ง
3. **โครงสร้างขององค์กร** หมายถึง โครงสร้างผู้บริหารองค์กรทางศาสนานิกายมิงงนแห่งหุบเขาโคยะและกลุ่มผู้สนับสนุนในนิกาย
4. **องค์ประกอบที่สำคัญในนิกาย** หมายถึง ศาสนบุคคล ศาสนธรรม ศาสนพิธี และศาสนวัตถุ ของนิกายมิงงน แห่งหุบเขาโคยะ
5. **บทบาทหน้าที่** หมายถึง บทบาทหน้าที่ในปัจจุบันที่มีต่อกลุ่มสังคมและบุคคลผู้ที่เข้ามาปฏิบัติสัมพันธ์ภายในนิกาย

6.กลุ่มสังคมและบุคคลผู้ที่เข้ามามีปฏิสัมพันธ์ภายในนิยาย หมายถึง กลุ่มชาวญี่ปุ่นผู้นับถือนิกายฉินงน ที่เข้ามามีกิจกรรมร่วมภายในนิยายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะ เช่น นักบวชที่ได้เข้าบวชเรียนและฝึกปฏิบัติการณ์เป็นพระจากนิยายฉินงน พระนักศึกษ นักศึกษา ผู้สนับสนุนองค์กร ผู้เข้าร่วมกิจกรรมในนิยายเป็นครั้งคราว ประชาชนผู้มีถิ่นฐานอยู่ภายในหุบเขาโคยะหรือนอกหุบเขาโคยะ

1.6 ขอบเขตของการศึกษา

งานวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดพื้นที่ของการวิจัยไว้ ณ หุบเขาโคยะ จังหวัดวากายามา ประเทศญี่ปุ่นโดยกลุ่มเป้าหมายคือ วัดในสังกัดองค์กรนิยายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะและในส่วนของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นศาสนิกของนิยายฉินงน ได้แก่ พระนักบวชญี่ปุ่นและประชาชนผู้เคารพนับถือท่านคุโตะและสมิทานในนิยายฉินงน ที่เข้ามามีปฏิสัมพันธ์ทำกิจกรรมต่างๆกับองค์กร ในช่วงระยะเวลาในการวิจัยตั้งแต่เดือนตุลาคม ค.ศ.2011-เดือนมีนาคม ค.ศ.2012 เดือนกรกฎาคม ค.ศ.2012 และช่วงเวลาในการเก็บข้อมูลวิจัยเอกสารและข้อมูลวิจัยภาคสนามเพิ่มเติม ตั้งแต่เดือนตุลาคม-เดือนพฤศจิกายน ค.ศ.2014

1.7 ข้อตกลงเบื้องต้น

การลงนามปีของงานวิจัยจะใช้ปี ค.ศ.แสดงนามปีในเนื้อหาของงานวิจัยและในกรณีของการอ้างอิงทางเอกสารที่มาจากบทความ ตำราหรือหนังสือต่างประเทศ สำหรับกรณีของการลงนามปี พ.ศ. ผู้วิจัยจะใช้ในการอ้างอิงบทความ ตำราหรือหนังสือภาษาไทย

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อทำความเข้าใจการดำรงอยู่ของพระพุทธศาสนาหายานแบบจารีตในประเทศญี่ปุ่น ผู้วิจัยอาศัย 2 แนวคิดเป็นแนวทางในการทำความเข้าใจการดำรงอยู่ของพระพุทธศาสนาหายานแบบจารีต นิยามถึง 2 แห่งหุบเขาโคยะ คือ 1) แนวคิดการผสมผสานความเชื่อกับองค์ประกอบทางวัฒนธรรมอื่นๆ (syncretism/神仏習合 / Shimbutsushuugoo) และ 2) แนวคิดบทบาทหน้าที่ของศาสนา (role of religion)

2.1 แนวคิดการผสมผสานความเชื่อกับองค์ประกอบทางวัฒนธรรมอื่นๆ

แนวคิดการผสมผสานความเชื่อกับองค์ประกอบทางวัฒนธรรมอื่นๆ (syncretism) เป็นกระบวนการที่เมื่อศาสนาหนึ่งแพร่กระจายไปในที่ต่างๆ และเกิดการผสมผสานกับความเชื่อท้องถิ่น ทำให้ความหมายของศาสนานั้นมีการเปลี่ยนหรือแปรรูปไป ในแง่มุมของศาสนศึกษาและเทววิทยา แนวคิดนี้จึงสื่อนัยเชิงลบ¹ กระบวนการนี้เกิดขึ้นกับทุกศาสนาและระบบความเชื่อ และการผสมผสานมีทั้งการผสมผสานกับความเชื่อหรือศาสนาของถิ่นนั้นๆ หรือผสมกับองค์ประกอบทางวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาจมิใช่ศาสนาก็ได้ ลักษณะเช่นนี้ที่จริงแล้วเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการผสมผสานทางวัฒนธรรม (acculturation) (อภิญา เพื่องฟูสกุล, 2551, น.119) ที่เกิดขึ้นเมื่อสังคมหนึ่งมีการติดต่อสัมพันธ์กับอีกสังคมหนึ่ง

พัฒนาการของศาสนาใหญ่ๆ ในโลกนี้เมื่อผ่านยุคหลังการจากไปของประกาศหรือศาสดาผู้ก่อตั้งมักจะมีวงจรชีวิตของตน หากศาสนานั้นจะสถาปนาตนขึ้นมาเป็นศาสนาหลักในสังคมก็มักต้องผ่านกระบวนการกลายเป็นสถาบัน คือ มีการจัดระเบียบองค์การปกครองสงฆ์หรือนักบวชที่แน่ชัด นานเข้าก็อาจมีการจัดสรรโครงสร้างอำนาจในหมู่นักบวชให้ลดหลั่นเป็นลำดับชั้น มีการจัดบันทึกคำสอนขององค์ศาสดาเป็นคัมภีร์ มีศาสนศาสตร์เพื่อศึกษาและตีความคัมภีร์ มีการสร้างพิธีกรรมขึ้นรองรับการปฏิบัติ มีการสร้างศิลปะและสิ่งก่อสร้างที่เป็นสัญลักษณ์ทางศาสนา ฯลฯ กระบวนการดังกล่าวย่อมพัฒนาไปโดยสัมพันธ์กับสถาบันและองค์การทางสังคมอื่นๆ ทั้งหน่วยการเมือง และวัฒนธรรม สิ่งเหล่านี้มีผลต่อการปรับเปลี่ยนไปของคำสอนและวัตรปฏิบัติดั้งเดิมไม่มากนักน้อย หาก

¹ นัยเชิงลบต่อแนวคิดการผสมผสานความเชื่อกับองค์ประกอบทางวัฒนธรรมอื่นๆ ได้ฉายาไปในแวดวงวิชาการด้านศาสนศาสตร์โดยเฉพาะสังคมวิทยาศาสนา นับตั้งแต่ครั้งหลังของศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา

ศาสนานั้นแพร่กระจายไปยังสังคมอื่นหรือไปสู่ชนชั้นอื่นในสังคมนั้นที่มีวัฒนธรรมแตกต่างออกไป การผสมผสานกับความเชื่อต่างถิ่นย่อมต้องเกิดขึ้น นิยามใหม่ๆจึงอาจเกิดได้จากแนวโน้มที่ต่างกันสองแบบของความต้องการผสมผสานความเชื่อเดิมที่รับมาให้เข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่น และความต้องการชำระศาสนาให้บริสุทธิ์ใกล้เคียงกับคำสอนองค์ศาสนาให้มากที่สุด

จากงานศึกษาขบวนการเคลื่อนไหวทางศาสนาในหลายประเทศในงานศึกษาของชาร์ลส์ สจ๊วตและโรซาลินด์ ชอร์(Charles Steward & Rosalind Shaw,1994)ได้นำเสนอการตีความมโนทัศน์ของการผสมผสานความเชื่อและการต่อต้านการผสมผสานในเชิงบวก คือการมองการต่อต้านการผสมผสานเป็นการคืนความบริสุทธิ์แก่คำสอน และมองคำสอนทางศาสนาดั้งเดิมว่าเป็นสิ่งที่มีความเป็นจริงแท้ และแง่มุมหนึ่งของความเป็นของแท้ก็คือ การปราศจากการปนเปื้อนกับสิ่งอื่นๆ ทำให้เห็นว่าความบริสุทธิ์คือความสมบูรณ์ในตัวเอง

ใน Encyclopaedia of Religion (Carsten Colpe,1987) ได้สรุปลักษณะต่างๆของแนวคิดการผสมผสานความเชื่อกับองค์ประกอบทางวัฒนธรรมอื่นๆว่า มีรูปแบบการผสมผสานได้หลายชนิด เช่น presupposition หมายถึง การที่ความเชื่อที่รับเข้ามาใหม่มีอิทธิพลครอบงำ แต่ความเชื่อท้องถิ่นเดิมก็ยังคงอยู่ได้ และมีการปะทะและผสมผสานที่ซับซ้อนกับความเชื่อทั้งสองชนิด เช่น การเข้ามาของคริสต์ศาสนาในทวีปแอฟริกา หรือการเข้ามาของพระพุทธศาสนาเถรวาทในทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ superposition หมายถึง ศาสนาที่เข้ามาใหม่มีอำนาจครอบงำเกือบเบ็ดเสร็จ เช่น กระบวนการที่อารยธรรมพุกตราเวียดนามซึ่งเป็นชนเผ่าดั้งเดิมในอดีตอยู่ถูกครอบงำด้วยวัฒนธรรมของผู้รุกรานชาวอารยัน ในกรณีที่มีการรุกรานมาจากกลุ่มหรืออาณาจักรที่แข็งแกร่งกว่า การผสมผสานทางศาสนามักจะเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการผสมผสานทางวัฒนธรรมอื่นๆด้วย ที่เรียกว่า acculturation สำหรับกรณีของ disintegration เป็นลักษณะของการผสมผสานที่ความเชื่อในสองระบบอยู่เคียงคู่กัน เกิดการผสมผสานกันในระดับหนึ่งแต่ต่างฝ่ายยังคงเป็นอิสระอยู่ได้ ลักษณะเช่นนี้สามารถพบได้ในประเทศญี่ปุ่น ที่มีการผสมผสานความคิด ความเชื่อเกี่ยวกับเทพเจ้าต่างๆในลัทธิชินโต ผสมรวมกับความคิด ความเชื่อของพระพุทธศาสนาเถรวาท ภาษาญี่ปุ่นเรียกแนวคิดดังกล่าวว่า ชิมบุตสึชูโก (神仏習合 / Shimbutsushuugoo) (義江彰夫,1996,p.6) นอกจากนี้ยังสามารถพบได้ในการพยายามประสานความเชื่อต่างๆเข้าหากัน เช่น ในกรณีของท่านรามกฤษณะ(1834-1886) ที่กล่าวว่าทั้งฮินดู อิสลาม และคริสต์ ต่างเป็นความพยายามเข้าถึงพระเจ้าองค์เดียวกันด้วยวิธีการที่ต่างกัน การผสมผสานในแบบนี้เรียกว่า harmonization

ลักษณะของการผสมผสานดังกล่าวบางครั้งเป็นการผสมผสานของหลายๆศาสนาภายในระบบความเชื่อเดียวกัน เช่น ในระบบความเชื่อของจีน มีทั้งอิทธิพลของลัทธิขงจื๊อ เต๋า และพุทธ แต่บางครั้งก็เป็นการผสมผสานของหลายๆนิกายภายในศาสนาหนึ่ง เช่น การที่ไคยอนิกายและไวเชณพนิกายในอินเดียพยายามผนวกกลืนกับลัทธิขงจื๊อใหญ่ของฮินดูให้เข้ามาอยู่ภายใต้ลัทธิของตน

ฯลฯ สำหรับมิติของการผสมผสานนั้นมีหลายมิติ เช่น มิติของสัญลักษณ์สูงสุด คือ เทพเจ้า มิติของพิธีกรรม ซึ่งออกมาในรูปของศิลปวัตถุทางศาสนา และบางครั้งก็เป็นระดับของการจัดรูปองค์กรทางศาสนา มิติต่างๆของการผสมผสานนี้อาจเกิดควบคู่กันไปหรือเกิดเพียงอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

นอกจากนี้ยังมีค่านิยมที่เห็นว่าแนวคิดผสมผสานเป็นกระบวนการที่เคลื่อนไหว มิใช่สภาพหยุดนิ่ง และสามารถหมายถึง การผสมผสานระหว่างศาสนากับองค์ประกอบทางวัฒนธรรมอื่นๆได้ ดังนั้นขอบเขตระหว่างศาสนากับหน่วยทางสังคมอื่นๆนั้น เป็นขอบเขตที่ลื่นไหล ไม่ตายตัว บางครั้งพบว่าในระบบวัฒนธรรมหนึ่งๆสามารถให้กำเนิดความเชื่อแบบใหม่ขึ้นได้โดยที่ความเชื่อใหม่นั้น แทบไม่มีลักษณะของแนวคิดผสมผสานอยู่เลย เช่น การเกิดขึ้นของศาสนาพุทธท่ามกลางสังคมฮินดู ดังนั้นในความหมายนี้เป็นการปะทะสังสรรค์กับวาทกรรมที่เกิดใหม่ คือ พระพุทธศาสนา ซึ่งมีนักวิพากษ์วัฒนธรรมครอบงำของฮินดูซึ่ง คาร์สเท็น โครป (Carsten Colpe) เรียกกระบวนการนี้ว่าการหมุนเวียน (evolution) นอกจากนี้ยังมีกระบวนการที่เรียกว่า การแปรรูป(transformation) ซึ่งหมายถึง การเปลี่ยนแปลงความเชื่อของศาสนาหนึ่งภายใต้การผสมผสานกับวัฒนธรรมที่แตกต่างออกไป เช่น ศาสนาคริสต์ในยุคก่อนกำเนิดเมื่อแพร่ขยายไปในจักรวรรดิไบเซนไทน์ ซึ่งเป็นดินแดนรอยต่อวัฒนธรรมตะวันออกกับตะวันตก ก็รับลัทธิบูชารูปเคารพซึ่งเป็นที่ยอมรับในไบเซนไทน์และชนเผ่าสลาฟ และอยู่ภายใต้การอุปถัมภ์และควบคุมของระบบจักรพรรดิที่แข็งแกร่ง ส่วนที่พัฒนามาเป็นแคทอลิกในยุโรป ก็รับลักษณะบางประการของวัฒนธรรมเฮเลนนิสติกมาภายใต้บริบทโครงสร้างทางการเมืองแบบกระจายอำนาจที่ทำให้องค์กรสันตะปาปาสามารถสถาปนาอำนาจได้มาก ฯลฯ

2.2 แนวคิดบทบาทหน้าที่ของศาสนา

ในที่นี้คำว่า หน้าที่ (Function) และบทบาท (Role) หมายถึง การที่ส่วนใดส่วนหนึ่งอำนวยความสะดวกให้ส่วนรวมทั้งหมดดำรงอยู่ได้ เช่น สถาบันหนึ่งในสังคมปฏิบัติหน้าที่เพื่อความอยู่รอดของสังคมส่วนรวม (Nicholas S.Timasheff,1967, p.216) สถาบันศาสนาเป็นสถาบันหนึ่งในสังคม ดังนั้นย่อมต้องมีการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับสถาบันอื่นๆเพื่อการดำรงอยู่ของสังคมส่วนรวมทั้งหมด ในทางจิตวิทยาและสังคมวิทยากล่าวอย่างกว้างๆ ศาสนาปฏิบัติหน้าที่สองประการ คือ หน้าที่ต่อบุคคลและหน้าที่ต่อสังคม

2.2.1.หน้าที่ต่อบุคคล ผู้ที่ศึกษาศาสนาในเชิงวิทยาศาสตร์และกล่าวถึงการปฏิบัติหน้าที่ทางจิตวิทยาของศาสนาเป็นบุคคลแรก คือ มาลินอฟสกี (Bronislaw Malinowski ,1884-1942) (B.Malinowski,1965, pp.102-112) แม้ว่าการวิเคราะห์ของมาลินอฟสกีจะมีขอบเขตอยู่เฉพาะชนชาวเกาะโทรบรียัน(Trobriand Islands)ทางตะวันออกเฉียงเหนือของหมู่เกาะนิวกินีใน

มหาสมุทรแปซิฟิก แต่ได้แสดงลักษณะสากลแห่งความต้องการของมนุษย์ทั่วไป มาลินอฟสกีชี้ให้เห็นว่าเบื้องหลังประเพณีที่ดูไม่สมเหตุสมผลของชนชาวเกาะโทรบรียัน เช่น การทุ่มเทเวลามากมายใส่ใจกับการทำสวนให้สวย แต่แล้วกลับยกสามในสี่ของผลิตผลที่ได้ให้แก่หัวหน้าเผ่าและญาติพี่น้อง และบางครั้งผู้รับหรือฝ่ายที่ได้รับของขวัญชิ้นนั้นก็เพียงนำไปเก็บไว้ในยุ้งฉาง ตั้งไว้ให้ทุกคนได้เห็นจนมันเน่าเปื่อยไปแทนที่จะนำมาบริโภค พฤติกรรมดังกล่าวมองดูไร้เหตุผลแต่ชาวเกาะโทรบรียัน ก็ทำเช่นนั้นสืบต่อกันมาเพราะมันเป็นประเพณี สิ่งที่อยู่เบื้องหลังประเพณีที่ดูไม่สมเหตุสมผลนี้ก็คือ ปัจจัยทางอารมณ์ความรู้สึก แม้ว่ามาลินอฟสกีจะยอมรับว่าประเพณีต่างๆ สืบสมมาจากการเรียนรู้และกระบวนการขัดเกลาทางสังคมก็ตาม แต่ในส่วนลึกเขาเชื่อว่าประเพณีและวัฒนธรรมมีรากเหง้ามาจากแนวโน้มทางอารมณ์ความรู้สึกพื้นฐานตามธรรมชาติของมนุษย์ สิ่งเหล่านี้ได้ชี้ให้เห็นว่า ประเพณีและวัฒนธรรมซึ่งเกี่ยวข้องกับศาสนาช่วยสนองความต้องการทางด้านอารมณ์ของบุคคล

นอกจากนี้ศาสนายังช่วยสนองความต้องการของบุคคลในยามวิกฤตที่เกิดขึ้นในชีวิต เช่น ตอนที่ตั้งครุฑ์ ตอนคลอดลูก ช่วงเวลาก้าวไปสู่วัยหนุ่มสาว ตอนแต่งงาน ตอนเจ็บป่วย และเมื่อต้องประสบกับความตาย ทุกขั้นตอนของชีวิตซึ่งประกอบไปด้วยการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ซึ่งบางครั้งก็รุนแรงจนแทบทำให้บุคคลไม่สามารถบูรณาการการเปลี่ยนแปลงเข้ามาในชีวิตได้ และบางครั้งทำให้เกิดผลกระทบทางอารมณ์ของบุคคลได้มาก เพื่อที่จะทำให้จิตใจสงบและเป็นการปลอบประโลมจิตใจ ทำให้เกิดความสบายใจเมื่อต้องเผชิญกับวิกฤตการณ์ทางอารมณ์ ศาสนาจึงเป็นแหล่งสุดท้ายที่บุคคลแสวงหา กล่าวโดยหลักกว้างๆ คือ ศาสนาสนองความต้องการส่วนตัวของบุคคลในด้านการอยากรู้ อยากเห็น (Cognitive Desire) การแสวงหาสิ่งที่เป็นสาระในชีวิต (Substantive Desire) และการแสดงออกทางอารมณ์ (Expressive Desire) (Melford E. Spiro, 1966, p.109)

2.2.1.1. ความปรารถนา อยากรู้ อยากเห็น คือความปรารถนาที่จะรู้ที่จะเข้าใจและค้นหาความหมายของสิ่งต่างๆ ซึ่งเป็นลักษณะความต้องการอย่างหนึ่งของมนุษย์ บางสิ่งบางอย่างมนุษย์สามารถรู้และเข้าใจได้โดยอาศัยวิทยาการสมัยใหม่และเมื่อใดที่วิทยาการสมัยใหม่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการดังกล่าวได้ จึงเป็นหน้าที่ของศาสนา เช่น การที่มนุษย์อยากรู้ว่าทำไมบางคนจึงโชคร้ายหรือมีอายุยืนยาว ทำไมบางคนจึงอายุสั้นและไม่เคยประสบโชคในชีวิตเลย ชีวิตนี้เกิดมาได้อย่างไร อดีตชาติและอนาคตชาติมีหรือไม่ ฯลฯ ปัญหาต่างๆ เหล่านี้เป็นปัญหาที่วิทยาศาสตร์ยังไม่สามารถมีคำตอบให้ได้ แต่ศาสนาสามารถให้คำตอบในปัญหาดังกล่าวได้ดีในเขตแดนที่วิทยาศาสตร์ยังก้าวไปไม่ถึง ศาสนาจึงเริ่มปฏิบัติหน้าที่ ณ จุดนั้น

2.2.1.2.ความปรารถนา ในสิ่งที่เป็นสาระแก่ชีวิต คือความปรารถนาที่จะหาสิ่งที่เป็นประโยชน์อย่างแท้จริงแก่ชีวิต อีกนัยหนึ่งคือการแสวงหาเอกลักษณ์และความมีตัวตนในสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ เราสามารถเห็นได้จากตัวอย่างของผู้ประกอบพิธีกรรมต่างๆเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่พวกเขาเชื่อว่ามีความหมายที่เป็นไปได้ เช่น การประกอบพิธีกรรมแห่นางแมว การบำเพ็ญสมณะวิปัสสนาเพื่อบรรลุถึงพระนิพพานและโมกษธรรม การประกอบพิธีเพื่อชัยชนะในการสงคราม การบวงสรวงเทพยดาเพื่อให้หายจากอาการเจ็บป่วย ฯลฯ สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงหน้าที่ของศาสนาที่สนองความต้องการของบุคคลที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ นักสังคมวิทยาชาวเยอรมัน มักซ์ เวเบอร์ (Max Weber, 1864-1920) จึงกล่าวว่า ศาสนาไม่เพียงแต่จะอธิบายความหมายของสิ่งต่างๆเท่านั้น แต่ยังมีส่วนให้กำลังใจให้บุคคลหลุดพ้นจากความทุกข์ได้ด้วย (Max Weber, 1965, p.138ff)

2.2.1.3.ความปรารถนาที่จะแสดงออกทางอารมณ์ โดยปกติมนุษย์มีแรงขับเคลื่อนทางสัญชาตญาณสองประการ คือ (1) แรงขับเคลื่อนที่เต็มไปด้วยความเจ็บปวด เช่น ความปรารถนาที่จะทำลายตนเองและบุคคลอื่นซึ่งตนไม่ชอบใจ และความกระวนกระวายใจอันเกิดจากความกลัว ซึ่งอยู่ในรูปของความกลัวต่อการเจ็บไข้ได้ป่วย กลัวต่อความไม่ปลอดภัยในชีวิต และความหวาดกลัวต่ออำนาจลึกลับที่ไม่มีตัวตน (2) แรงขับเคลื่อนเพื่อแสวงหาความพึงพอใจในทางเพศ และการแสวงหาความสุขทางกามคุณ แต่เนื่องจากมนุษย์ไม่สามารถกระทำทุกอย่างได้ตามสัญชาตญาณ มนุษย์จึงยับยั้งใจของตนไม่ให้มีการฆ่าหรือทำลายผู้อื่น อันเนื่องจากหลักคำสอนทางศาสนาที่ว่าการทำลายชีวิตบุคคลอื่นเป็นบาป และในทำนองเดียวกันมนุษย์หักห้ามจิตใจตนมิให้ปฏิบัติทางกามคุณที่ผิดศีลผิดธรรม และถือเป็นสิ่งที่น่าละอาย มนุษย์ได้รับรู้วิธีการหันเหพลังทางสัญชาตญาณไปสู่การสร้างสรรคจากคำสอนที่ได้จากศาสนา ดังนั้นศาสนาจึงเป็นแหล่งแห่งการแสดงออกทางอารมณ์อันละเอียดอ่อนของบุคคล และเป็นเครื่องปลอบประโลมจิตใจของบุคคลให้เกิดความอบอุ่นใจ ไม่เกิดความรู้สึกหวาดกลัวเมื่อต้องเผชิญกับวิกฤตต่างๆในชีวิต (จ้านงค์ อติวัฒน์สิทธิ์, 2525, น. 28-29)

2.2.2.หน้าที่ต่อสังคม นอกจากการสนองความต้องการของบุคคลทางอารมณ์ดังกล่าวแล้วศาสนายังมีส่วนช่วยสังคมในหลายๆวิธีการ ซึ่งสามารถสรุปหน้าที่ของศาสนาต่อสังคมอย่างกว้างๆดังต่อไปนี้ (จ้านงค์ อติวัฒน์สิทธิ์, 2525, น. 29-31)

2.2.2.1.ศาสนาเป็นสื่อของการอบรมให้รู้ระเบียบทางสังคม (Socialization) หมายถึง กระบวนการที่ช่วยให้บุคคลเรียนรู้เพื่อปรับตัวเข้ากับระเบียบทางสังคม และปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับมาตรฐานของสังคม พร้อมกับหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะก่อให้เกิดความขัดแย้งในสังคม กระบวนการนี้รวมเอาการเรียนรู้เพื่อจะเข้ากับบุคคลอื่นได้รวมทั้งการสร้างจุดมุ่งหมายในชีวิตสำหรับ

บุคคล สถาบันทางศาสนาช่วยให้บุคคลมีการเรียนรู้เพื่อปรับตัวให้สอดคล้องกับบรรทัดฐานและค่านิยมในสังคม

2.2.2.2. ศาสนาเป็นสื่อของการกำหนดสถานภาพ (Status-Giving Agency) ตำแหน่งทางสังคมของบุคคลจำนวนมาก แสดงให้เห็นจากการสังกัดหรือปฏิบัติตามหลักการของศาสนา ในบางชุมชนบุคคลที่จะได้รับการเชื่อถือจากบุคคลอื่น หรือสมควรเป็นบุคคลที่ได้รับการเลือกให้เป็นตัวแทนขององค์กรต่างๆในบางวัฒนธรรม จำต้องเป็นบุคคลที่สังกัดในศาสนา ศาสนาจึงเป็นตัวช่วยในการกำหนดสถานภาพของสมาชิก และยังส่งผลต่อการจำแนกความแตกต่างของชั้นทางสังคมอีกด้วย

2.2.2.3. ศาสนาช่วยทำให้เกิดความรู้สึกว่าอยู่ในสังคมเดียวกัน (Social Identity) หมายถึงบุคคลที่นับถือศาสนาเดียวกัน จะมีความรู้สึกคุ้นเคยสนิทสนมและใกล้ชิดกันทางอารมณ์ มักมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เมื่อสมาชิกคนใดได้รับความเดือดร้อนก็จะได้รับความช่วยเหลือ ทำให้เกิดความรู้สึกอบอุ่น รู้สึกว่าตนเป็นสมาชิกในสังคม ตนได้รับการยอมรับในสังคม

2.2.2.4. ศาสนาช่วยทำให้สังคมเป็นปึกแผ่น (Social Solidarity) การสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทางสังคมนั้นศาสนาช่วยส่งเสริมความเป็นปึกแผ่นทางสังคม เมื่อมีกิจกรรมต่างๆทางศาสนาบุคคลก็จะมาประกอบรวมกิจกรรมกัน เช่น การบำเพ็ญกุศล ศาสนาช่วยให้เกิดการตกลงและความเห็นร่วมกันเกี่ยวกับข้อบังคับทางสังคม เป็นการรวมทัศนคติของสมาชิกให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในยามวิกฤตต่างๆ เช่น สงคราม สมาชิกผู้นับถือศาสนาเดียวกันก็จะร่วมกันต่อสู้ในสงคราม

2.2.2.5. ศาสนาเป็นสื่อการควบคุมสังคม (Social Control) ศาสนาปฏิบัติหน้าที่ที่สำคัญที่สุด คือ การอบรม สั่งสอน และการโน้มน้าวจิตใจของบุคคล ให้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ศีลธรรมและค่านิยมของกลุ่ม หน้าที่ของศาสนาในแง่นี้จะเห็นได้ชัดในบทบาทของวัดและพระนักบวช ซึ่งมีหน้าที่ช่วยอบรมสั่งสอน อธิบายหลักธรรม แก่บรรดาสมาชิกในศาสนา เพื่อให้ประพฤติปฏิบัติเป็นพลเมืองดีของประเทศ ศาสนาสามารถเป็นแหล่งควบคุมอาชญากรรมมิให้เกิดขึ้นในสังคมได้ และเป็นองค์กรส่งเสริมบุคคลให้มุ่งกำลังใจต่อสู้กับวิกฤตการณ์ในชีวิตได้

2.2.2.6. ศาสนาเป็นสถาบันสวัสดิการสังคม (Social Welfare) ในปัจจุบันเราจักพบว่าองค์กรทางศาสนาต่างๆ ได้ปฏิบัติการช่วยเหลือบุคคลที่ประสบความเดือดร้อนอันเนื่องจากพิบัติภัยต่างๆ เช่น วัดปากน้ำฯ ญีปุ่น จังหวัดจิบะ เป็นที่พักอาศัยชั่วคราวให้แก่บรรดาผู้ที่ประสบภัย

จากคลื่นสึนามิ ฯลฯ เป็นแหล่งศึกษาเล่าเรียนแก่ประชาชน เช่น วัดในพระพุทธศาสนาของประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น ฯลฯ เป็นแหล่งให้ความรู้ความเข้าใจการนิยามนักชดถุภ เป็นแหล่งให้คำแนะนำแก่ประชาชนในนิยามประสบปัญหาต่างๆในชีวิต ฯลฯ

นอกจากการมีหน้าที่ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคลและสังคมในทางบวกของศาสนา ดังได้กล่าวข้างต้น ศาสนายังเป็นองค์กรที่สามารถทำหน้าที่ในทางลบซึ่งปรากฏอยู่ในการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ทางศาสนาของอินเดีย (K.A.,Sastri Nilakanta,G.Srinivas-Chari ,1966, p.200ff) หน้าที่ทางลบของศาสนาเรียกว่า Dysfunction ซึ่งสามารถเห็นได้ในรูปของการขัดแย้งระหว่างชุมชนที่นับถือศาสนาต่างกัน เช่น ความขัดแย้งระหว่างชาวอาหรับกับชาวอิสราเอลในตะวันออกกลาง ความขัดแย้งระหว่างชาวฮินดูกับชาวมุสลิมในอินเดีย ทำให้เกิดการแบ่งแยกเป็นประเทศปากีสถานและประเทศอินเดีย และการศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของลัทธิชินโตในสังคมญี่ปุ่น (เพ็ญศรี กาญจน์มัย, 2519, น.2-3) เป็นงานศึกษาที่แสดงให้เห็นบทบาทหน้าที่ทางลบของลัทธิความเชื่อดั้งเดิมของญี่ปุ่น คือ ลัทธิชินโต ลัทธิความเชื่อแบบชินโตถูกใช้เป็นเครื่องมือในการเมือง การสร้างความสามัคคี การรวมกลุ่ม และความเชื่อที่ว่าชาวญี่ปุ่นเท่านั้นที่มีสายเลือดบริสุทธิ์โดยการสืบทอดมาจากเทพเจ้าแห่งพระอาทิตย์ จนทำให้เกิดลัทธิหลงชาติและทำให้ลัทธิชินโตตกอยู่ในสถานะอาชญากรรมสงครามในช่วงสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่สอง

2.3 การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาวิจัยเรื่อง การดำรงอยู่ของพระพุทธศาสนาแบบจารีตในประเทศไทย ญี่ปุ่น : กรณีศึกษานิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะ จะมีการทบทวนงานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องใน 2 ด้าน ได้แก่ 1) งานศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดการผสมผสานความเชื่อกับองค์ประกอบทางวัฒนธรรมอื่นๆ หรือชิมบุตสึชูงู (神仏習合 / Shimbutsushuugoo) ในนิกายฉินงนแห่ง หุบเขาโคยะ และ 2) งานศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของพระพุทธศาสนาในญี่ปุ่น

2.3.1.งานศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดการผสมผสานความเชื่อกับองค์ประกอบทางวัฒนธรรมอื่นๆ

จากการทบทวนวรรณกรรมในประเทศไทยไม่พบงานที่ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดการผสมผสานความเชื่อกับองค์ประกอบทางวัฒนธรรมอื่นๆในนิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะ การศึกษานี้แนวคิดดังกล่าวในประเทศไทยเป็นเพียงงานที่ศึกษาทางเอกสารถึงลักษณะทั่วไปของการนำแนวคิด

ความเชื่อในลัทธิชินโต คือ การนับถือบูชาเทพเจ้า การนับถือดวงวิญญาณของบรรพบุรุษ มาผสมรวมกับคตินิยมชาวพุทธ นำมาใช้ในการทำพิธีอัญเชิญวิญญาณของผู้ล่วงลับมาเยือนบ้านเกิดของตน ซึ่งสามารถพบเห็นได้ในงานเทศกาลที่มีชื่อเสียงของชินโต คือ เทศกาลบง ที่ถูกกล่าวถึงในงานเขียนของ เพ็ญศรี กาญจนมัย (2540) ในหนังสือชื่อ *สังคมและวัฒนธรรมญี่ปุ่น*

ในทางตรงกันข้าม การศึกษาในต่างประเทศที่เกี่ยวกับแนวคิดการผสมผสานความเชื่อกับองค์ประกอบทางวัฒนธรรมอื่นๆ ในศาสนา โดยเฉพาะศาสนาคริสต์ศาสนาได้ดำเนินมาเป็นเวลาหลายทศวรรษแล้ว การศึกษาแนวคิดทฤษฎีดังกล่าวปรากฏในงานเขียนทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับ คริสต์ศาสนาตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 19 โดยนักประวัติศาสตร์ชาวเยอรมัน ชื่อ J.G.Droysen ในงานเขียนที่ชื่อว่า *Geschichte des Hellenismus* (1836) นอกจากนี้ยังพบงานการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ศาสนาของศาสนาคริสต์และฮินดู โดย Robert Baird ในงานเขียนที่ชื่อว่า *Category Formation and the History of Religions* (1971) (Siv Ellen Kraft, 2002, pp.143-144) ปรากฏการถกเถียงถึงการไร้ความหมายของการใช้แนวคิดการผสมผสานความเชื่อกับองค์ประกอบทางวัฒนธรรมอื่นๆ ในศาสนาทั้งสอง โดยให้ข้อสังเกตว่าแนวคิดดังกล่าวมิได้มีคุณลักษณะพิเศษที่มีส่วนช่วยให้ศาสนาคริสต์และฮินดูแตกต่างจากศาสนาอื่นในทางประวัติศาสตร์

สำหรับการศึกษาแนวคิดการผสมผสานความเชื่อกับองค์ประกอบทางวัฒนธรรมอื่นๆ ในศาสนาในต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับนิยายมังงา พบการศึกษาวิจัยของ ราฟาเอล โชจิ (Rafael Shoji) นักศึกษาชาวบราซิล ในงานวิจัยระดับปริญญาเอกที่ชื่อว่า *Buddhism in Syncretism Shape : Lessons of Shingon in Brazil* งานวิจัยดังกล่าวมีกลุ่มเป้าหมายคือ ผู้มีเชื้อสายญี่ปุ่นและกลุ่มเชื้อสายแอฟริกันในประเทศบราซิล ที่นับถือคริสต์ศาสนานิกายคาทอลิกและยอมรับนับถือ เข้าร่วมกิจกรรมในสังกัดวัดพุทธของนิยายมังงา ณ กรุงซานเปาโล งานวิจัยชิ้นนี้ได้แสดงให้เห็นถึงปรากฏการณ์ทางศาสนาที่แสดงให้เห็นถึงหน้าที่ของแนวคิดการผสมผสานความเชื่อกับองค์ประกอบทางวัฒนธรรมอื่นๆ ในศาสนาที่เกิดขึ้นในประเทศบราซิล แนวคิดดังกล่าวสามารถทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมระหว่างศาสนา 3 ประการ คือ 1) ตัวเชื่อมคริสต์ศาสนา พุทธศาสนา และความเชื่อในกลุ่มชาติพันธุ์เชื้อสายแอฟริกันในประเทศบราซิล 2) ตัวเชื่อมให้แก่แนวคิดของศาสนาต่างๆ และ 3) ตัวเชื่อมความสำเร็จในโลกปัจจุบันกับศาสนาธรรม โดยใช้การปฏิบัติหรือพิธีกรรมทางศาสนาเป็นตัวส่งผ่าน

จากการทบทวนวรรณกรรมในประเทศญี่ปุ่นที่ได้จากตำรา หนังสือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และการเข้าฟังบรรยายภายในวัดของนิยายมังงา แห่งหุบเขาโคยะและการเข้าฟังการบรรยาย ณ

มหาวิทยาลัยโคยะซัง ผู้วิจัยพบงานการศึกษาทางเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์การกำเนิดของ พระพุทธศาสนานิกายฉินงน หรือแนวคำสอนที่ในภาษาญี่ปุ่นเรียกกันโดยทั่วไปว่า มิกเคียว (密教 / Mikkyoo)² ประวัติสมณะคุไค (空海 / Kuukai) ประวัติศาสตร์เกี่ยวกับพุทธศิลป์ และการศึกษา พระสูตรในภาษาจีน บาลีสันสกฤตของนิกายฉินงนเป็นส่วนใหญ่ งานศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ของนิกายฉินงนหรือแนวคำสอนมิกเคียวในประเทศญี่ปุ่นเริ่มแพร่หลายและมีมากโดยสามารถแบ่ง ออกเป็น 2 ระยะคือ ช่วงระยะเวลาหลังการมรณะภาพของท่านคุไคจนมาถึงสมัยเมจิ และหลังสมัย เมจิมาจนถึงปัจจุบัน (平川彰, 1984, pp. 255-256) งานศึกษาที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับแนวคิด การผสมผสานความเชื่อกับองค์ประกอบทางวัฒนธรรมอื่นๆในนิกายฉินงน พบงานการศึกษาเรื่อง คุไคกับแนวคิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม ของคุมาโมะโตะ ซาจิโกะ (熊本幸子 / Kumamoto Sachiko) งานศึกษาดังกล่าวต้องการค้นหาคำตอบว่า ท่านคุไคนำแนวคิดการผสมผสานทาง วัฒนธรรมมาใช้และทำให้คำสอนของมิกเคียวมีลักษณะเฉพาะสามารถผสมผสานอยู่ร่วมกับบรรดา ความคิด ความเชื่อต่อเทพเจ้าในชินโตได้อย่างไร จากผลของการศึกษาดังกล่าวพบว่าท่านคุไคได้ สอดแทรกแนวความคิดดังกล่าว โดยปรากฏเด่นชัดในคำสอนเกี่ยวกับวัชรธาตุมณฑลของ พระไวโรจนะพุทธเจ้าหรือไดนิจินเียวไร (大日如来/Dainichinyorai) ที่ถือเป็นต้นธาตุหรือต้นกำเนิด ของบรรดาเทพเจ้าทั้งปวงของชินโต (熊本幸子, 2008, pp. 112-115)

นอกจากนี้ยังพบผลงานการศึกษาที่มีความเกี่ยวข้องกับแนวคิดการผสมผสานที่ ปรากฏอยู่ในคำสอนทางศาสนาของท่านคุไค โดยนักการศึกษาของนิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะ พบ งานการศึกษาเรื่อง ชีวิตท่านโคโบไดชิ ของอะเบะโนะ ริวเซ (阿部野竜正 / Abeno Ryuusei) งาน ศึกษาดังกล่าวต้องการให้ข้อมูลโดยสังเขปเกี่ยวกับแนวคิดคำสอนของท่านคุไค ที่ปรากฏอยู่ในงาน เขียนของท่าน คือ ทฤษฎีระดับจิต 10 ชั้นจากภาพมณฑล (秘密曼荼羅十住心論/Himitsu-mandara-juujuushinron) โดยการแบ่งระดับจิตของมนุษย์ออกเป็น 10 ระดับ ตามการฝึกอบรม แห่งจิต ท่านคุไคได้รวมแนวคำสอนจากทุกศาสนาในยุคสมัยนั้นให้เข้ามาผสมผสานอยู่ภายในทฤษฎีนี้

² จากประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาในเอเชีย มิกเคียว เป็นคำสอนที่เผยแพร่จากอินเดีย สู่เอเชียในสมัยศตวรรษที่ 9 คำสอนดังกล่าวได้เผยแพร่ไปสู่กลุ่มประเทศเอเชียตอนกลาง ทิเบต ศรี ลังกา กลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จีน เกาหลีและญี่ปุ่น สำหรับประเทศญี่ปุ่นสมณะ คุไคได้เดินทางไปศึกษาคำสอนมิกเคียวจากสมณะเคอิเกะ (恵果/Keika) หรือสมณะฮุยโกว (Hui Guo) ณ วัดชิงหลง (วัดมังกรเขียว/青龍寺) ในค.ศ. 805 และได้นำคำสอนมิกเคียวมาเผยแพร่สู่ประเทศญี่ปุ่น ท่านได้ก่อตั้งนิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะในสมัยเฮอันตอนต้น (宮坂有勝, 1979, pp. 23-24)

ระดับที่ 1 คือ ระดับจิตที่มีความอยาก ความปรารถนาแบบสัตว์ทั่วไป ระดับที่ 2 คือ จิตที่มีความอยาก ปรารถนาของมนุษย์ปุถุชน ระดับที่ 3 คือ จิตของเหล่าเทพเจ้า เทวดา ระดับที่ 4 คือ จิตของเหล่าสาวกของพระพุทธองค์ ระดับที่ 5 คือ จิตที่เข้าสู่ความเป็นพุทธะ ในระดับจิตที่ 4 และ 5 เป็นระดับจิตของบรรดาศาสนิกที่มุ่งหวังทางหลุดพ้นตามคำสอนในพระพุทธศาสนาเถรวาท และตั้งแต่ในระดับที่ 6 เป็นต้นไป คือ สภาวะจิตของผู้เข้าถึงการเป็นศาสนิกในพระพุทธศาสนา มหายาน โดยระดับที่ 6 คือ คำสอนของนิกายฮอสโซ ระดับที่ 7 คือ คำสอนของนิกายซันรอน ระดับที่ 8 และระดับที่ 9 ถือเป็นสภาวะจิตที่สูงที่ยังสามารถทำความเข้าใจได้ด้วยตัวอักษรและคำพูด คือ คำสอนของนิกายเท็นไดและคำสอนของนิกายเคงอน และสุดท้ายคือระดับจิตที่ 10 เป็นคำสอนในนิกายมิงงนหรือคำสอนมิกเคียว ที่รวมทุกศาสนาความเชื่อเข้ามาไว้ในหนึ่งเดียวเนื่องจากทุกศาสนามาจากสภาวะจิตเดียวหรือมาจากการเกิดปรากฏการณ์รับรู้สภาวะที่มีที่ไปมาจากจิตเดิมจิตแท้ นั่นคือสภาวะโพธิจิตของพระไวโรจนะพระพุทธเจ้าที่สามารถมีอยู่ได้ในเราทุกคน หากได้รับการฝึกหัดฝึกฝนตามแบบคำสอนมิกเคียว (絵本山金剛峯寺, 1989, pp.100-101)

นอกจากนี้ยังมีผลงานที่อธิบายเกี่ยวกับทฤษฎีระดับจิต 10 ขึ้นจากภาพมณฑล (秘密曼荼羅十住心論/Himitsu-mandara-juujuushinron) ของท่านคุโค ซึ่งปรากฏในหนังสือชื่อ 空海生涯と思想 โดย มียะสะกะ ยูโซ (宮坂有勝 /Miyasaka Yuushoo) นักวิชาการมิกเคียวของมหาวิทยาลัยโคยะซัง ผลงานชิ้นนี้ได้ชี้ให้เห็นถึงแนวคำสอนของท่านคุโคที่ได้ผนวกรวมทุกศาสนาที่ปรากฏอยู่ในท้องถิ่นของญี่ปุ่นในสมัยนั้นเข้ากับแนวคำสอนมิกเคียว โดยมองว่าทุกศาสนามีที่มาจากต้นธาตุหรือแหล่งกำเนิดเดียวกันทั้งสิ้น เนื่องจากสภาพสภาวะจิตที่ตกกระทบไปตามโศดประสาทหรือตามปัจจัยทางกายของแต่ละบุคคลได้แสดงออกเป็นสภาวะจิตที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นแนวคำสอนของศาสนาชินโต เต๋า ขงจื้อและบรรดาแนวคำสอนในพระพุทธศาสนาแบบเถรวาทหรือพระพุทธศาสนา มหายานต่างมีต้นกำเนิดมาจากสภาวะจิตแท้ดวงเดียวกัน โดยมีการแบ่งระดับจิตของมนุษย์ออกเป็น 10 ระดับ ตามการฝึกอบรมแห่งจิตของแต่ละบุคคล ดังนี้ จิตระดับที่ 1 คือ ระดับจิตที่อยู่นอกเหนือเหตุผลและนอกเหนือศีลธรรม จิตระดับที่ 2 คือ แนวคำสอนของขงจื้อ จิตระดับที่ 3 คือ แนวคำสอนของเต๋า ลัทธิพราหมณ์ และปรัชญาคำสอนของฮินดู จิตระดับที่ 4 และจิตระดับที่ 5 คือ แนวคำสอนในพระพุทธศาสนาเถรวาท ได้แก่ นิกายคุชะหรือสรวาสตีวาทและนิกายโจจิสสีหรือเสาตรานติกะ จิตระดับที่ 6 เป็นต้นไป คือ สภาวะจิตของผู้เข้าถึงการเป็นศาสนิกในพระพุทธศาสนา มหายาน โดยจิตระดับที่ 6 คือ คำสอนของนิกายฮอสโซ จิตระดับที่ 7 คือ คำสอนของนิกายซันรอน จิตระดับที่ 8 คือ คำสอนของนิกายเท็นไดและจิตระดับที่ 9 คำสอนของนิกายเคงอน และสุดท้ายคือระดับจิตที่ 10 เป็นคำสอนในนิกายมิงงน (宮坂有勝, 2012, pp.22-27)

2.3.2.งานศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของพระพุทธศาสนาในญี่ปุ่น

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยผู้วิจัยไม่พบงานเขียนที่ศึกษาถึงบทบาทของพระพุทธศาสนาแบบจารีตในประเทศญี่ปุ่น งานศึกษาที่ชี้ให้เห็นถึงบทบาทของศาสนาในประเทศญี่ปุ่นโดยส่วนใหญ่เป็นงานที่เขียนเกี่ยวกับการให้ข้อมูลทางด้านประวัติศาสตร์ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง และเป็นงานเขียนที่ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของลัทธิชินโตที่มีต่อสังคมญี่ปุ่น ดังงานเขียนของเพ็ญศรี กาญจนมัย (2540) ได้แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของลัทธิชินโตที่สะท้อนให้เห็นในบทบาทหน้าที่ทางบวกและทางลบ ที่เกิดขึ้นกับประเทศญี่ปุ่นในช่วงสมัยหลังสงคราม ชินโตเป็นทัศนคติซึ่งถือเป็นรากฐานของการดำเนินชีวิตของคนญี่ปุ่น เน้นการยึดมั่นในความจริงใจและซื่อสัตย์ จึงส่งเสริมให้คนญี่ปุ่นมีความมุ่งมั่น จริงใจ ซื่อสัตย์ในหน้าที่การงานของตน โดยไม่ก้าวร้าวกับเส้นทางของผู้อื่น จุดนี้ชินโตจึงสร้างความเป็นระเบียบของสังคมและเป็นสื่อในการควบคุมสังคมของญี่ปุ่นด้วย แต่จากแนวคิดความเชื่อในตัวลัทธิชินโตเองก็เป็นจุดที่ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้สนับสนุนลัทธิชินโตที่สนับสนุนระบบจักรพรรดิกับกลุ่มผู้ต่อต้านระบบดังกล่าว ด้วยเกรงว่ารัฐบาลในสมัยหลังสงครามโลกครั้งที่สอง จะนำแนวคิดความเชื่อในลัทธิชินโตมาใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองเพื่อฟื้นฟูระบบจักรพรรดิขึ้นมาใหม่และเป็นเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ทำให้เกิดลัทธิหลงชาติและกลายเป็นลัทธิทางการเมืองสร้างตราบาปมาให้แก่ญี่ปุ่น เป็นรอยร้าวทางประวัติศาสตร์ของญี่ปุ่น การฟื้นฟูลัทธิชินโตขึ้นมาใหม่ในแง่ศาสนาจึงไม่ได้รับการยอมรับการสนับสนุนจากรัฐบาลและประชาชน

งานเขียนที่เป็นภาษาญี่ปุ่นที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของพระพุทธศาสนาในญี่ปุ่น พบบางงานเขียนที่ให้ข้อมูลบทบาทหน้าที่ของวัดในนิยายต่างๆในประเทศญี่ปุ่นที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดพิธีศพอันเป็นผลงานเขียนของ ชิมาดะ ฮิโระมิ (島田裕巳 / Shimada Hiromi) (島田裕巳, 2010, pp.55-70) ผู้เขียนมีเจตนาต้องการสื่อสารถึงวัดที่สังกัดอยู่ในนิยายต่างๆทั่วประเทศญี่ปุ่นที่ตกอยู่ในสภาพมีปัญหาทางด้านการบริหารจัดการเศรษฐกิจของวัด หรือวัดที่มีแนวโน้มว่าจะต้องปิดตัวลงในอนาคตให้ปรับตัวและสร้างบทบาทหน้าที่ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมในปัจจุบันเพื่อความอยู่รอดของวัดในนิยายต่างๆในอนาคต โดยนำเสนอภาพบทบาทหน้าที่ของวัดที่สังกัดในนิยายต่างๆในประเทศญี่ปุ่นที่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการพิธีศพ เป็นข้อมูลทั่วไปที่สามารถพบเห็นได้ในวัดของญี่ปุ่นปัจจุบัน ผลงานชิ้นนี้มิได้ศึกษาหรือให้ข้อมูลที่ชี้ชัดลงไปในแต่ละนิยายมากนัก ดังนั้นข้อมูลที่กล่าวถึงจึงเป็นข้อมูลที่เป็นลักษณะกว้างและไม่สามารถอ้างอิงได้ว่าทุกนิยายใน

พระพุทธศาสนาหายานของญี่ปุ่นในปัจจุบันก็ต้องมีบทบาทหน้าที่ที่มุ่งประกอบกิจกรรมทางศาสนา ในการจัดพิธีศพเพียงอย่างเดียวตามที่ได้อ้างอิงไว้ในงานเขียนของเขา

ในงานเขียนเกี่ยวกับสถานภาพของวัดต่างๆทั่วประเทศญี่ปุ่นของทาฮาฮาชิ ทะคุชิ (高橋卓志, 2009, pp.3-6) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของลัทธิโอมชินริเคียวที่นำไปสู่การฆาตกรรมชาวญี่ปุ่น ในช่วง ปี พ.ศ. 2538 การที่ผู้นำลัทธิคือ อาซาฮาระ โชโก (麻原彰晃 / Asahara Shookoo) อาศัยความเชื่อในเรื่องวันสิ้นโลกและสภาพปัญหาทางเศรษฐกิจสังคมของญี่ปุ่นในช่วงนั้นที่มีความแตกต่างระหว่างสถานภาพทางความมั่นคงในชีวิตของผู้คนสูง การเกิดกลุ่มคนที่นักสังคมวิทยาชาวญี่ปุ่นเรียกว่า กลุ่ม working poor คือ กลุ่มผู้ทำงานที่มีรายได้เฉลี่ยตลอดปีต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ทางกระทรวงแรงงานในประเทศญี่ปุ่นกำหนด กลุ่มบุคคลเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้ทำงานอิสระมีลักษณะการทำงานตามสัญญาจ้าง จึงไม่มีความมั่นคงในงานและไม่มีสิทธิได้รับสวัสดิการต่างๆจากองค์กรจ้างงานนั้นๆ และกลุ่ม neet คือ กลุ่มผู้มีอายุประมาณ 15-34 ปี เป็นบุคคลที่มีสถานภาพด้อยทางการศึกษา ไม่มีงานหรือไม่สามารถเข้าสู่ระบบการจ้างงานที่มีความมั่นคงได้ หรือในภาษาญี่ปุ่นเรียกกลุ่มบุคคลเหล่านี้ว่าผู้แพ้หรือผู้ที่ไม่สามารถเข้าร่วมกับกลุ่มผู้ชนะและนำไปสู่ความต้องการอย่างแรงกล้าในการลบล้างโลกในแบบที่เป็นอยู่ให้สูญสิ้นไป สิ่งเหล่านี้ได้เข้ามาผนวกเป็นเหตุปัจจัยให้มีความคิดความเชื่อเกี่ยวกับวันสิ้นโลกของลัทธิโอมชินริเคียวสามารถเรียกศรัทธาได้มากจากผู้เข้ามาเป็นสมาชิก และได้นำมาซึ่งบทบาททางด้านลบของศาสนาคือการทำลายล้างผู้คนในประเทศญี่ปุ่น อันเป็นเหตุการณ์ที่นำความสลดใจและสะเทือนใจมาสู่ชาวญี่ปุ่นจวบจนปัจจุบัน

อย่างไรก็ตามงานศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นล้วนเป็นงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของศาสนาใหม่ในญี่ปุ่นเป็นส่วนมาก งานการศึกษาที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับกรณีศึกษาบทบาทหน้าที่ของนิกายฉินงนในปัจจุบันพบเพียงงานวิจัย สถานภาพและมุมมองในการกล่อมเกลาจิตใจโดยนักบวชในพุทธศาสนา ผลงานวิจัยชิ้นนี้เป็นของนักวิจัยชื่อ คิคุย คะซุโกะและคณะ (菊井和子、山口三重子、渡邊美千代、白岩陽子, 2005, pp.120-126.)

งานศึกษาดังกล่าวต้องการแสวงหาคำตอบว่าพระนักบวชในพระพุทธศาสนาสามารถมีบทบาทหน้าที่ในการช่วยกล่อมเกล่อมทางจิตใจให้แก่ผู้ป่วยในระยะสุดท้ายได้หรือไม่และอย่างไร ผลการศึกษาทำให้ทราบว่ากลุ่มนักบวชปัจจุบันของนิกายฉินงนและคำสอนของนิกายมีบทบาทหน้าที่สามารถช่วยเหลือผู้ป่วยในสังคมได้ โดยอาศัยคำสอนและบทสวดช่วยให้ผู้ป่วยมีความรู้สึกผ่อนคลายจากความเจ็บป่วยจากอาการของโรคที่ตนเองประสบ นอกจากนั้นยังพบว่าการศึกษาวิธีการบำบัดทาง

จิตสมควรจะทำให้มีการให้ความรู้ในหมู่นักบวชของพระพุทธศาสนามากยิ่งขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้แก่ นักบวชได้ใช้ในการบำบัดให้แก่ผู้ป่วยในอนาคต

อย่างไรก็ตาม งานศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นโดยส่วนใหญ่มุ่งเน้นการแสวงหาคำตอบที่เป็นส่วนย่อย เป็นประเด็นเฉพาะกรณี ที่เกี่ยวข้องกับนิกายโดยแสวงหาคำตอบตามคำถามของงานวิจัย ทั้งการแสวงหาความรู้ที่มีบริบททางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับนิกายฉินงนโดยการสำรวจภาคเอกสารเป็นกระแสหลัก การสำรวจลักษณะการเผยแผ่ของพระพุทธศาสนาไปสู่ต่างประเทศ การสำรวจบทบาทหน้าที่ของศาสนาใหม่ในญี่ปุ่น และกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับบทบาทกลุ่มเกลาคิจิตใจในกลุ่มผู้ป่วยของพระนักบวชในนิกาย หากแต่ในงานวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยต้องการตั้งคำถามต่อตัวนิกายเอง เพื่อวิเคราะห์และแสวงหาหัวใจหลักที่ทำให้ให้นิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะ อันเป็นศูนย์กลางต้นกำเนิดนิกายฉินงนหรือแนวคำสอนมิกเคียวในญี่ปุ่นที่มีอายุยาวนานถึง 1,200 ปี สามารถดำรงอยู่และมีกิจกรรมต่างๆทางศาสนาที่จัดขึ้นภายในนิกายได้ตลอดปี โดยอาศัยการสำรวจข้อมูลหลักจากภาคเอกสารและภาคสนาม ณ นิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะ จังหวัดวากายามา

2.4 ข้อมูลประกอบการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การดำรงอยู่ของพระพุทธศาสนาแบบจารีตในประเทศญี่ปุ่น : กรณีศึกษานิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะ เป็นการวิจัยที่มีการนำข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) ได้แก่ ภาษาญี่ปุ่น ภาษาอังกฤษ และภาษาไทย และข้อมูลจากภาคสนาม (Field Research) ได้แก่ การสำรวจพื้นที่ภายในหุบเขาโคยะ การเข้าร่วมกิจกรรมและพิธีกรรมทางศาสนาของนิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะ การสังเกตการณ์กิจกรรม พิธีกรรม กิจกรรมต่างๆของศาสนิกและผู้ที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ภายในนิกาย การเข้าพักแรมในวัดที่เปิดให้บริการเข้าพัก การสัมภาษณ์ พุทธคย แลกเปลี่ยนประสบการณ์ต่างๆกับศาสนิกและผู้เข้ามามีปฏิสัมพันธ์ภายในนิกาย ฯลฯ โดยจะทำการวิเคราะห์ทั้งในลักษณะเชิงพรรณนาความและอธิบายความ โดยอิงข้อมูลที่สามารถเผยแพร่ต่อสาธารณะได้เท่านั้น เพื่อหลีกเลี่ยงเนื้อหาบางประการที่อาจจะเป็นการล่วงละเมิดและเกิดความเสียหายแก่ผู้ให้สัมภาษณ์

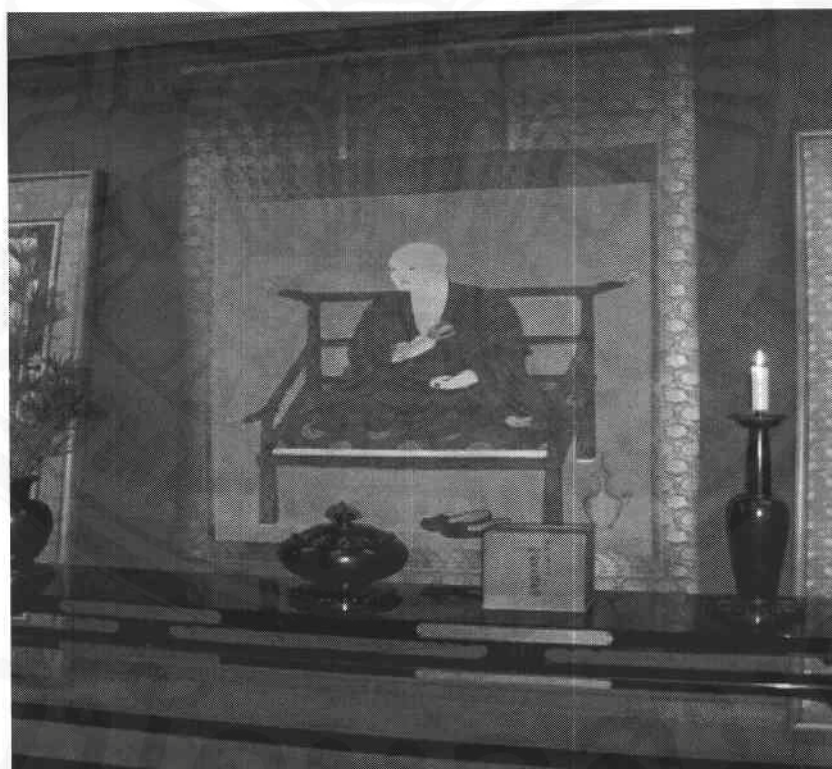
บทที่ 3

กำเนิดและการพัฒนาการของนิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะ

“貧を濟うには財をもってし、愚を導くには法をもってす。財を積まざるをもって心となし、法をおしまざるをもって性となす。ゆえに、もしくは尊、もしくは卑、虚しく往きて実ちて帰る。”

“ ช่วยผู้ยากไร้ต้องใช้ทรัพย์ ช่วยผู้โง่เขลาต้องใช้พุทธธรรม เราผู้ไม่ประสงค์แสวงหาในทรัพย์ มีชีวิตเพื่อพร่ำสอนในพุทธธรรม ผู้สูงศักดิ์ และทั้งผู้ต่ำต้อยทั้งหลาย ขอจงมา และกลับไปพร้อมแสงแห่งพุทธธรรม ”

(村上保壽, 2009, p.56)

ภาพที่ 3.1 รูปวาดสมณะคุไก (空海 /Kuukai) ณ วัดโคงโงบุจิ (金剛峰寺/Kongoobuji/Kongobuji) จังหวัดวากายามา , โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ.2554

พระพุทธศาสนาได้เริ่มต้นเข้าสู่ประเทศญี่ปุ่นครั้งแรกตั้งแต่ปี ค.ศ.538 (末本文美士, 2010, p.32) โดยกษัตริย์แห่งอาณาจักรเกาหลี¹ ต้องการเจริญสัมพันธ์ไมตรีกับพระเจ้าจักรพรรดิคิมเมอิ (欽明天皇 /Kimmeitennoo) แห่งญี่ปุ่น อาณาจักรเกาหลีได้ส่งเครื่องราชบรรณาการ เช่น พระพุทธรูป พระสูตรและเครื่องสักการบูชาของพระพุทธศาสนา รวมทั้งพระราชาสำนักนาระนา ศาสนาพุทธ โดยมีข้อความว่า

คำสอนนี้นับเป็นคำสอนที่วิเศษที่สุดเหนือลัทธิคำสอนทั้งปวง เป็นคำสอนที่ยากที่จะแสดง และยากที่จะเข้าใจได้ คำสอนนี้สามารถที่จะสร้างกองการกุศลและการตอบแทนด้านศาสนา โดยไม่มีอะไรจะมาขัดได้ และไม่มีขอบเขตจำกัด ของจนถึงบุคคลที่มีทรัพย์สมบัติมากมายจนจุใจ ซึ่งเขาจะสมปรารถนาได้ตามสัดส่วนที่เขาเอาทรัพย์สมบัติเหล่านั้นมาใช้เกิด ดังนั้นพร้อมกับทรัพย์สมบัติ คือ คำสอนที่ประหลาดมหัศจรรย์นี้เอง ผู้สวดอ้อนวอนจึงมีจิตใจเต็มเปี่ยมและไม่ปรารถนาอะไรอีกเลย อนึ่งจากอินเดียอันไกลโพ้น คำสอนนั้นก็แพร่เข้ามาสู่ประเทศเกาหลี ในเกาหลีไม่มีใครเลยที่จะไม่รับนับถือคำสอนนั้นด้วยความเคารพในเมื่อมีผู้เทศนาให้ฟัง (เดอ แบร์, วิลเลียม ฮีโอดอร์, 2514, น.194-198)

ตลอดระยะเวลาที่พระพุทธศาสนาเผยแพร่มายังจีนได้เข้ามาเผยแผ่ในญี่ปุ่นโดยผ่านบรรดาสมณทูตเกาหลี ประชาชนและผู้อพยพลี้ภัยทางการเมืองของอาณาจักรเกาหลีในขณะนั้น พระพุทธศาสนาอันถือเป็นวัฒนธรรมใหม่จากต่างชาติ ไม่เป็นที่ยอมรับจากบรรดาขุนนางผู้ใหญ่ญี่ปุ่นที่มีอิทธิพลทางการเมือง และขุนนางผู้ใหญ่ที่มีอำนาจหน้าที่ทางศาสนาซึ่งมักติดต่องานใกล้ชิดโดยตรงกับพระเจ้าจักรพรรดิ โดยการอ้างถึงการยอมรับศาสนาใหม่จะนำมาซึ่งความโกรธเคืองของเหล่าเทพเจ้าในความเชื่อดั้งเดิมของญี่ปุ่น คือ ชินโต (神道 /Shintoo)

บุคคลสำคัญที่นำความเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงมาสู่พระพุทธศาสนาในญี่ปุ่นและทำให้พระพุทธศาสนาเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในญี่ปุ่น คือ เจ้าชายโชมโตะซุ (聖德太子 /Shootokutaishi ค.ศ.574-622) ซึ่งในขณะนั้นดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการในสมัยพระเจ้าจักรพรรดินีซูอิโกะ (推古天皇 /Suikotennoo ค.ศ. 554-628) เจ้าชายโชมโตะซุทรงประกาศราชโองการเชิดพระไตรรัตน์ คือ พระพุทธรูป พระธรรม และพระสงฆ์ ในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ ค.ศ.594 และประกาศใช้รัฐธรรมนูญ 17 มาตรา ในราชสำนัก ในวันที่ 3 เมษายน ค.ศ. 604 ถือเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกใน

¹ กษัตริย์เซเมโอ (聖明王 /Seimeioo) แห่งเป็กเจหรือคุดาระ (百濟 /Kudara) ในภาษาญี่ปุ่น ซึ่งเป็นอาณาจักรหนึ่งบนคาบสมุทรเกาหลี

ประวัติศาสตร์ญี่ปุ่น เนื้อหาในรัฐธรรมนูญตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักธรรมในพระพุทธศาสนา ขงจื้อ และชินโต ด้วยเหตุนี้จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้พระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาที่ส่งผ่านมายังภายนอกประเทศญี่ปุ่น สามารถเข้ามาเผยแผ่และได้รับการยอมรับนับถือเป็นศาสนาประจำชาติญี่ปุ่นในสมัยดังกล่าว

พระพุทธศาสนาได้แผ่ขยายเป็นที่ยอมรับนับถือภายในราชสำนักเรื่อยมาตลอดถึงสมัยนารา พระพุทธศาสนาในญี่ปุ่นปรากฏนิกายสำคัญๆ 6 นิกายหรือหกนิกายแห่งนารา ได้แก่ นิกายคุชะ (俱舍宗 /Kushashuu)หรือสรวาสติวาท นิกายโจจิซึ (成実宗 /Joojitsushuu)หรือเสาตรานติกะ นิกายซันรอน (三論宗/Sanronshuu)หรือมารยมิกะ นิกายฮอสโซ (法相宗 /Hossooshuu)หรือโยคาจาร นิกายริทสึ (律宗 /Risshuu)หรือวินัย และนิกายเคงอน (華嚴宗 /Kegonshuu)หรืออวตังสกะ แม้ว่าพระพุทธศาสนามหายานนิกายฉิงงัน (真言宗 /Shingonshuu)² จะยังไม่ได้รับความนิยมและยังไม่มี การก่อตั้งนิกายฉิงงันในสมัยนี้ก็ตาม แต่ได้ปรากฏอิทธิพลของพุทธศาสนา นิกายฉิงงันด้านการแกะสลักรูปเคารพในญี่ปุ่น เช่น รูปเคารพมหามยุรีวิทยาราชหรือคุจะคุเมียวโอ (孔雀明王 /Kujakumyoo-oo) รูปเคารพอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์หรือคันนโบสัทซึ (觀音菩薩 /Kannonbosatsu) รูปเคารพเทพเบญจวิทยาราชหรือโกะไดริคิโบสัทซึ (五大力菩薩 /Godairikibosatsu)³ ฯลฯ ซึ่งล้วนแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลพุทธศิลป์ที่ได้รับจากนิกายฉิงงันหรือพุทธศิลป์จากมิกเคียว (密教 /Mikkyoo) (松長有慶, 2011, p. 41)

นิกายฉิงงันเริ่มได้รับการเผยแผ่และแพร่หลายในประเทศญี่ปุ่นในช่วงตั้งแต่ปลายสมัยนาราเป็นต้นมา และผู้ที่มิบเทบาทสำคัญและเป็นผู้ก่อตั้งนิกายฉิงงันคือ สมณะคุโค (ค.ศ.774-835) หรือท่านโคโบไดชิ (弘法大師 /Koobodaishi) นอกจากนี้ยังมีชื่อเรียกคำกล่าวนามของท่านว่า เฮน

² นิกายฉิงงันบางครั้งเรียกว่ามิกเคียว ในภาษาญี่ปุ่น ในภาษาไทยนิยมเรียกว่าวัชรยาน มนตรยานหรือรหস্যลัทธิ (พระภริธัช ฐิตเมธ, และ พระศักดิ์ชัย กิตติขโย ผู้แปลและเรียบเรียง, 2554, น.5) คำว่า ฉิงงัน เป็นคำศัพท์ในภาษาญี่ปุ่นที่ท่านคุโคได้สร้างขึ้นเพื่อใช้เรียกนิกายของตน โดยนำมาจากภาษาสันสกฤตตรงกับคำว่า Mantra (PhiLip L.Nicoloff, 2008, p. 271)

³ เทพเบญจวิทยาราช คือ เทพผู้พิทักษ์รักษา คัมภีร์ของพระพุทธศาสนา อันเป็นตัวแทนของธาตุทั้ง 5 ได้แก่ 1) พระอจลนาถหรือฟูโดเมียวโอ (不動明王 /Fudoomyoo-oo) องค์ประธานของเทพทั้ง 5 2) ไตรโลกิยาหรือโกซังเสะเมียวโอ (降三世明王 /Gosannsemyoo-oo) 3) กุณฑาลินีหรือกุนดะริเมียวโอ (軍荼利明王 /Gundarimyoo-oo) 4) ยมานตกะหรือไดอิโตะคุเมียวโอ (大威德明王 /Daiitokumyoo-oo) และ 5) วัชรยักษหรือโคงโกยะชะเมียวโอ (金剛夜叉明王 /Kongooyashamyoo-oo)

โจโคงโง (遍照金剛 /Henjookongoo) ในฐานะสมณะองค์สุดท้ายที่ได้รับการถ่ายทอดวิชามิกเคียว หรือวัชรยานจากสมณะเคอิกะ (恵果 /Keika) หรือสมณะฮุยโกว (Hui Guo) จากประเทศจีน สำหรับ บรรดาศาสนิกของนิกายที่อาศัยอยู่ในพื้นที่หมู่เกาะชิโกกุ (四国 /Shikoku) จะนิยมกล่าวนามของ สมณะคุโคโดยใช้คำว่า โอะไดชิซัง (お大師さん /Odaishisan) (大栗道榮, 1993, p.19)

สมณะคุโค เกิดในวันที่ 15 มิถุนายน ค.ศ. 774 ณ จังหวัดสะนุกิ (讃岐 /Sanuki) หรือในปัจจุบันคือ ที่ตั้งของวัดเซนซ็อจิ (善通寺 /Zentsuujii) จังหวัดคะงาวา และมรณภาพ ณ หุบเขาโคยะ (高野山 /Kooyasan) จังหวัดวากายามา (和歌山県 /Wakayama-ken) ในวันที่ 21 มีนาคม ค.ศ. 835 ท่านเป็นบุตรของทามะโยริ (玉依 /Tamayori) แห่งตระกูลอะโตะ (阿刀 /Ato) บิดาคือโยชิมิจิ (善通 /Yoshimichi) แห่งตระกูลสะเอะกิ (佐伯 /Saeki) ซึ่งเป็นขุนนางในจังหวัดสะนุกิ แห่งเกาะชิโกกุ อันมีตำแหน่งเทียบเท่าตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดในปัจจุบัน ในวัยเด็กคุโคมีชื่อเรียกว่ามะโอะ (真魚 /Mao) เด็กน้อยคุโคเหมือนบุตรของตระกูลขุนนางท้องถิ่นทั่ว ๆ ไป ที่ได้รับการศึกษาในวัยเด็ก ได้เรียนศิลปวิทยาการแบบจีน จากนั้นก็เข้ามหาวิทยาลัยในเมืองหลวง ในฐานะที่เป็นชาวชิโกกุ คุโคจึงเติบโตขึ้นห่างไกลจากความซับซ้อนของเมืองใหญ่และวิถีชีวิตของราชสำนักนารา แม้ว่าในกาลต่อมาคุโคจะเป็นมิตรสหายของพระจักรพรรดิและได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ชำนาญการทางวัฒนธรรมในสมัยต่อมา แต่คุโคมิได้หลงใหลในวิถีชีวิตแห่งราชสำนักแต่ประการใด คุโคชื่นชอบในการแสวงหาความรู้ในศาสตร์ต่างๆ และได้เดินทางไปศึกษาพระพุทธศาสนาหายานนิกายวัชรยานในประเทศจีน โดยการสนับสนุนจากราชสำนักและนำมาเผยแพร่ในประเทศญี่ปุ่นจนสามารถทำให้นิกายวัชรยานหรือนิกายมิงงน ถือกำเนิดขึ้นในสมัยเฮอัน (平安時代 /Heian-jidai ค.ศ. 794-1192) และยังคงดำรงอยู่มาจนปัจจุบัน

ภาพที่ 3.2 วัดเซนซ็อจิ (善通寺 /Zentsuujii) จังหวัดคะงาวา (香川県 /Kagawaken) , โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2555

3.1 การแผ่ขยายจากอินเดียสู่จีนและญี่ปุ่น

วิวัฒนาการของพระพุทธศาสนาวัชรยานในจีนเริ่มต้นจากสมณะเซนมูอิ (善無畏 /Senmui ค.ศ. 637-735) หรือศุภกรสิงหะ (Subhakarasiṃha) ผู้เดินทางมาจากทางเหนือของประเทศอินเดีย สมณะโคงโจจิ (金剛智 /Kongooji ค.ศ. 671-741) หรือวัชรโพธิ (Vajrabodhi) เดินทางมาจากทางใต้ของประเทศอินเดีย และสมณะฟุคุ (不空 /Fukuu ค.ศ. 705-774) หรือโอมหวัชระ (Amoghavajra) ผู้เดินทางมาจากทางเหนือของประเทศอินเดีย ต่างได้นำพระพุทธศาสนาวัชรยานหรือพระพุทธศาสนาแบบรหัสลับปริสุทธ (純密 /Junmitsu) ที่เกี่ยวกับคำสอนของพระไวโรจนะพุทธมาเผยแผ่ในสมัยราชวงศ์ถัง

วิวัฒนาการของพระพุทธศาสนาที่เรียกว่าวัชรยานหรือมิกเคียว มีขึ้นในแถบตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดียบริเวณแคว้นเบงกอล ประมาณ พ.ศ. 700-1,200 โดยมีศูนย์กลางการศึกษาอยู่ที่นาลันทาและวิกิรมาศลา ต่อมาได้เผยแผ่เข้าสู่ ทิเบต มองโกเลีย เนปาล จีนและญี่ปุ่น วัชรยานเริ่มเสื่อมและไม่ได้รับความนิยมในอินเดียเมื่อประมาณ พ.ศ. 1,700 เป็นผลสืบเนื่องจากการรุกรานอินเดียของชาวมุสลิมทำให้ขาดผู้อุปถัมภ์พระพุทธศาสนา ต่อมาวัชรยานได้แพร่หลายไปสู่ทิเบต และกลายเป็นพระพุทธศาสนานิกายหลักของทิเบต บางส่วนได้แพร่หลายต่อไปยังประเทศจีนเกิดเป็นนิกายเซนเหยน (Chen-Yen) หรือมีจุง (Mi-Tsung) และนิกายฉิงงนในประเทศญี่ปุ่นโดยได้รับการสนับสนุนจากราชสำนักญี่ปุ่นในสมัยเออัน

3.1.1 ท่านคุไคกับการไปสืบพระศาสนาในจีน คุไคโซคติดึกว่าเด็กคนอื่น ๆ เป็นจำนวนมากในยุคเดียวกัน คุไคได้รับการอบรมเกี่ยวกับขงจื้อตั้งแต่เด็ก โดยคุรุซึ่งเป็นลุงของท่าน และเป็นครูผู้สอนวิชาการให้แก่พระราชวงศ์ในราชสำนัก อะโตะโนะโอดาริ (阿刀大足 /Atono-otari) ลุงของท่านเป็นผู้สนับสนุนให้ท่านเข้าศึกษาหาความรู้ในเมืองหลวง⁴ เมื่อท่านอายุได้ 15 ปี และเมื่อท่านอายุได้ 18 ปี ได้เข้าเรียนในแผนกบริหารรัฐกิจ ในระหว่างเรียนคุไคถูกบังคับให้อ่านตำราของลัทธิขงจื้อและลัทธิเต๋าเป็นจำนวนมาก แต่สามารถเรียนได้ดีและได้รับคำชมเชยจากครูอาจารย์เสมอ การได้ศึกษาในวิชาการต่างๆ ทำให้ท่านคุไคมีความแตกต่างกับสมณะรูปอื่น ๆ ของญี่ปุ่น ที่ส่วนใหญ่มี

⁴ ค.ศ. 788 เป็นสมัยมีเมืองหลวงที่เรียกว่า นะงะโอะกะเคเคียว (長岡京/Nagaokakyo) ซึ่งคือบริเวณเมืองนะงะโอะกะปัจจุบัน เป็นพื้นที่ตั้งอยู่ตรงกลางระหว่างจังหวัดเกียวโต (京都 /Kyoto) และจังหวัดโอซาก้า (大阪 /Osaka)

ความรู้จำกัดอยู่แค่เพียงพระพุทธศาสนาเท่านั้น หากได้มีความรู้กว้างและมีพื้นฐานความคิดปรัชญา ตะวันออกในสายอื่นๆ

การที่คุโตะเป็นผู้ที่ชอบการศึกษาหาความรู้ในศาสตร์ต่างๆ ทำให้ท่านเริ่มรู้สึกและเข้าใจความต้องการที่แท้จริงของตัวเอง และคิดตั้งคำถามต่อเป้าหมายชีวิตในตำแหน่งขุนนางว่าคงไม่ใช่หนทางที่ท่านต้องการ (高野山真言宗布教研究, 2008, p.24) เมื่อได้ศึกษาในลัทธิขงจื้ออย่างละเอียด จนวิชานี้มิได้ทำทนายและมีข้อสงสัยได้อีกต่อไปแล้ว คุโตะในวัย 20 ปีจึงอยู่ในทางแพร่งของชีวิตที่ต้องเลือกระหว่างการเดินตามเส้นทางที่ผู้ใหญ่ได้วางคือ รับราชการเป็นขุนนางระดับสูงหรือต้องเลือกเดินทางสายใหม่ โดยออกแสวงหาสังฆธรรมสูงสุดในทางศาสนา การที่คุโตะมีโอกาสได้พบสมณิกนโชไดโตะคุ (勤操大徳 /Gonzoodaitoku ค.ศ. 754-827) ณ วัดไดอันจิ (大安寺 /Daianji) สมณิกนโชไดโตะคุได้แนะนำให้ท่านศึกษาวิชาโคะคุโชกูมอนจิโฮ (虚空蔵求聞持法/Kokuuzoogumonjihoo/The Mantra of Akasagarbha) หรือวิชาแห่งพระผู้มีปัญญา ความรู้ อันไม่มีวันหมดสิ้น โดยแนะนำท่านคุโตะว่า หากท่านสามารถฝึกวิชานี้ได้เป็นผลสำเร็จ โดยการเพ่ง น้อมจิต เพื่อเปลี่ยนแปลงมันสมองของตนเองให้มีความล้ำเลิศระดับอัจฉริยะ โดยการท่องมนตราที่มีเนื้อหาภาวนาถึงเหล่าพระโพธิสัตว์ในคำสอนของวัชรยานหรือมิกเคียวเป็นจำนวน 1 ล้านจบ ภายในเวลา 100 วัน ท่านคุโตะจะสามารถเข้าใจหลักพุทธธรรมทั้งปวงได้อย่างไม่ลำบากยากเย็นอีกต่อไป เหตุการณ์ในครั้งนี้ถือเป็นก้าวแรกในชีวิตของท่านคุโตะที่ได้มาพบกับคำสอนของมิกเคียว เป็นที่น่าสังเกตว่าเหตุจูงใจที่ทำให้คุโตะเข้ามาสนใจศึกษาพระพุทธศาสนาอย่างจริงจังจึงมีความแตกต่างจากสมณะท่านอื่น ๆ เป็นอย่างมาก กล่าวคือ ท่านคุโตะมิได้เริ่มสนใจพระพุทธศาสนาเพราะเห็นว่าชีวิตคือทุกข์ เหมือนสมณะรูปอื่น ๆ แต่มีเป้าหมายเพื่อแสวงหาความหลุดพ้น การตรัสรู้ หรือรู้แจ้งตั้งแต่ต้น

ท่านคุโตะเริ่มสนใจศาสนาพุทธเพราะเป็นวิชาที่ยากต่อการเข้าใจ ทำทนายนิสัยของท่านที่ชอบแสวงหาความเป็นเลิศในกิจกรรมทั้งปวง ดังนั้นเป้าหมายประการแรกและเป็นอันดับแรกในการศึกษาศาสนาพุทธของท่านคุโตะก็คือ จะทำอย่างไรถึงจะมีความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งในหลักพุทธธรรมทั้งปวงได้ ซึ่งวิธีการที่คุโตะใช้เพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าวคือ การฝึกฝนพัฒนามันสมองของตนเองให้มีความล้ำเลิศเป็นลำดับแรก ลำดับต่อมาจึงไปศึกษาพระสูตรต่าง ๆ หลังจากคุโตะได้ตัดสินใจออกบวช ณ วัดมะคิโอะซัง (槇尾三寺 /Makiosanji) ⁵ จังหวัดโอซาก้า ท่านได้ศึกษาวิชา โคะคุโชกูมอนจิโฮ เป็นผลสำเร็จเมื่ออายุได้ 24 ปี และได้ประพันธ์หนังสือชื่อ Indication of The Goals of The

⁵ เมื่อออกบวชท่านคุโตะมีฉายานามว่า มุคุ (無空 /Mukuu) ภายหลังเปลี่ยนเป็น เคียวไก (教海 /Kyookai) เนียะคุ (如海 /Nyokuu) และคุไก (空海 /Kuukai) ในท้ายที่สุด

Tree Teaching หรือซังโกชิอิคิ (三教指帰 /Sangooshiiki) เป็นหนังสือที่มีเนื้อหาเปรียบเทียบและแสดงให้เห็นถึงความโดดเด่นของพระพุทธศาสนาที่มีเหนือลัทธิขงจื้อและลัทธิเต๋า

เหตุที่ท่านคุไคตัดสินใจไปศึกษาพุทธธรรมเพิ่มเติมที่ประเทศจีน เนื่องจากในขณะที่กำลังฝึกปฏิบัติในระหว่างออกบวชในขณะที่ท่านอายุ 25 ปีนั้น ท่านคุไคได้พบคัมภีร์มหาไวโรจนสูตร หรือไดนิจิเคียว (大日経 /Dainichikyoo) โดยบังเอิญ ซึ่งประดิษฐานอยู่ภายในเจดีย์ด้านทิศตะวันออกของวัดคุเมะ (久米寺 /Kumadera) แต่เนื่องจากความยากของเนื้อหาในคัมภีร์ที่มีตัวอักษรภาษาสันสกฤตอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้ไม่มีสังฆปริณายกรูปใดในญี่ปุ่นขณะนั้น ที่จะสามารถตีความหรือทำความเข้าใจเนื้อหาในคัมภีร์ และสามารถอธิบายให้ท่านเข้าใจได้ เมื่ออายุได้ 31 ปี ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ.804 ท่านคุไคได้ตัดสินใจเดินทางไปจีนพร้อมกับคณะทูตของญี่ปุ่นตามพระราชโองการของพระเจ้าจักรพรรดิคัมมุ (桓武天皇 /Kanmutennoo ค.ศ.737-806)⁶ เรือที่เดินทางไปในขณะนั้นมีจำนวนทั้งสิ้น 4 ลำ มีเรือเพียง 2 ลำเท่านั้นที่สามารถเดินทางไปถึงเมืองฉางอาน (長安) หรือปัจจุบันคือเมืองซีอาน (西安) โดยสวัสดิภาพ การเดินทางของท่านคุไคในครั้งนี้ใช้เวลาทั้งสิ้น 6 เดือน

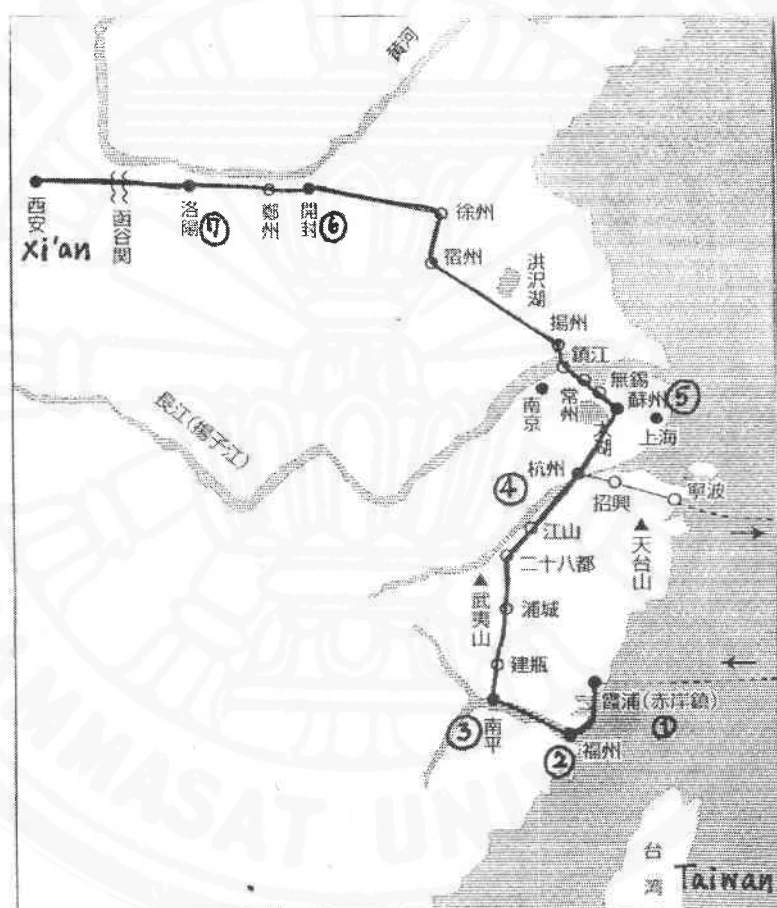
คณะของคุไคถึงเมืองหลวงฉางอานในวันที่ 23 ธันวาคม ค.ศ.804 เมืองหลวงฉางอานแห่งราชวงศ์ถัง (ค.ศ. 618 - 907) ในขณะนั้นถือว่าอยู่ในช่วงสุดยุดของอารยธรรมจีน ในฐานะที่เป็นประเทศที่เจริญที่สุดในยุคนั้น เมืองฉางอานมีผู้คนจากนานาชาติพำนักอยู่ที่เมืองนี้ กล่าวกันว่ามีวัดสำหรับภิกษุในศาสนาพุทธอยู่ถึง 64 แห่ง และวัดแม่ชี 27 แห่ง นอกจากนี้ ยังมีวัดนิกายเต๋าอีก 10

ภาพที่ 3.3 เจดีย์ภายในวัดคุเมะ (久米寺 /Kumadera) จังหวัดนารา (奈良 /Nara) , โดย 湯原公浩 (2011) 『空海 真言密教の扉を開いた傑僧』, p. 25.

⁶ นอกจากสมณะคุไคที่เป็นนักบวช ในขณะนั้นมีสมณะไซโจ (最澄 /Saichoo ค.ศ.767-822) ผู้ก่อตั้งนิกายเทนได (天台 /Tendai) ได้ร่วมเดินทางไปด้วย

แห่ง สำหรับบุรุษ และ 6 แห่งสำหรับสตรี รวมทั้งยังมีวัดต่างชาตอีก 3 วัดด้วย คือโบสถ์ของศาสนาคริสต์ อารามของลัทธิโซโรแอสเตอร์ และสุเหร่าของชาวมุสลิม กล่าวคือ เมืองซีอานในยุคที่คุไคไปศึกษานั้น เป็นศูนย์รวมของศาสนานิกายต่าง ๆ โดยที่ศาสนาพุทธนิกายวัชรยานหรือมิกเคียวเผยแผ่จากอินเดียมาสู่จีนไม่นานนักและกำลังเป็นที่นิยมในหมู่ชนชั้นปกครองจีนขณะนั้น

ภาพที่ 3.4 เส้นทางการเดินทางจากหมู่บ้านเซคิกันจินถึงนครฉางอาน (西安) ของสมณะคุไค รวมระยะทางทั้งสิ้น 2,400 กิโลเมตร (เส้นทางเริ่มต้นจากหมายเลข 1 หมู่บ้านเซคิกันจิน (赤岸鎮) 2 พุคุโซ (福州) 3 นัมเป (南平) 4 โคชู (杭州) 5 โซะชู (蘇州) 6 ไคฟู (開封) 7 ระคุโย (洛陽) จนถึงเมืองซีอาน (西安), โดย 第4弾 特別企画 空海入唐の道 (2012) [Brochure]

ภายหลังจากที่คณะทูตจากญี่ปุ่นได้อำลาและเดินทางออกจากเมืองซีอาน เพื่อกลับญี่ปุ่นแล้ว ในขณะที่อยู่ซีอานคุไคคงได้ทราบกิตติศัพท์ของสมณะเคอิกะ (恵果 / Keika) หรือฮุ่ยโถว ว่า

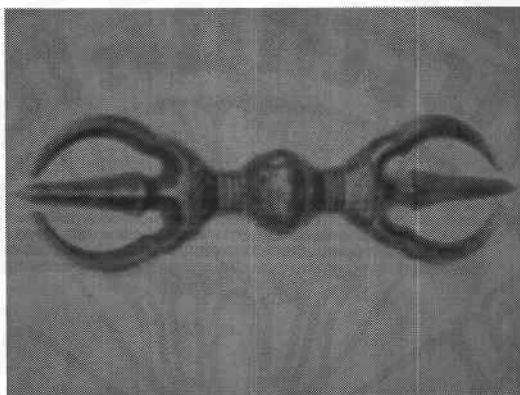
เป็นปรมาจารย์สายตรง ผู้สืบทอดวิชาวัชรยานจากอินเดียและเป็นศิษย์ของสมณะฟูคุ (不空 /Fukuu) หรือโหมวัชรซึ่งได้ติดตามสมณะโคงโงจิ (金剛智 /Kongoochi) หรือวัชรโพธิมาเผยแผ่ในกัณยวัชรยานที่ประเทศจีนตั้งแต่วัยเยาว์ สมณะเคอิกะในขณะนั้นมีอายุ 60 ปี และกำลังอาพาธ แม้ท่านจะมีลูกศิษย์จำนวนถึง 1,000 คน แต่ท่านก็มิได้รับมอบหมายใครให้สืบทอดตำแหน่งเพื่อเป็นปรมาจารย์วัชรยานรุ่นที่ 4 สืบต่อจากท่าน แต่เป็นที่น่าแปลกอย่างยิ่งที่เมื่อท่านได้พบกับสมณะคุโคเป็นครั้งแรกกลับให้ความไว้วางใจและถ่ายทอดความรู้ในกัณยวัชรยานทั้งหมดให้แก่สมณะคุโคซึ่งในขณะนั้นท่านคุโคมีอายุ 32 ปี ท่านคุโคได้เดินทางไปพบสมณะเคอิกะ ณ วัดชิงหลงหรือวัดมังกรเขียว (青龍寺 /Seiryuuji) ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 805

นำอัศจรรย์ใจว่าภายหลังจากที่สมณะเคอิกะได้มอบความไว้วางใจให้ท่านคุโคให้เป็นปรมาจารย์กัณยวัชรยานต่อจากท่านในเดือนสิงหาคม ค.ศ.805แล้ว หลังจากนั้น 4 เดือน คือ ในวันที่ 15 เดือนธันวาคมปีเดียวกันนั้น สมณะเคอิกะได้ขอให้ท่านคุโครีบเดินทางกลับประเทศญี่ปุ่น และนำกัณยวัชรยานที่ได้เล่าเรียนไปเผยแผ่แก่ประชาชนชาวญี่ปุ่น เพื่อยังความสงบสุขแก่พวกเขาเหล่านั้น (高野山真言宗布教研究 , 2008, p.26) ก่อนที่สมณะเคอิกะจะมรณภาพในวันที่ 15 เดือนธันวาคม ค.ศ.805 หลังการมรณภาพของสมณะเคอิกะท่านคุโคตัดสินใจเดินทางกลับถึงประเทศญี่ปุ่นในเดือนตุลาคม ค.ศ. 806 (空海 真言密教の扉を開いた傑僧 , 2011, p.42) ขณะที่ท่านมีอายุได้ 33 ปี

3.1.2 การสถาปนากัณยวัชรยานในญี่ปุ่น ท่านคุโคได้ตัดสินใจเดินทางกลับญี่ปุ่นเพื่อเผยแผ่กัณยวัชรยานตามคำขอของสมณะเคอิกะ ขณะนั้นท่านคุโคไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าควรจะเริ่มนำคำสอนในกัณยวัชรยานที่ได้เล่าเรียน ณ เมืองซีอาน ไปเผยแผ่ที่ใดในญี่ปุ่นจึงจะเหมาะสมที่สุด จึงอาศัยการอธิษฐานและเสี่ยงทายโดยใช้อุปกรณ์ในการประกอบพิธีกรรมของกัณยวัชรยานที่เรียกว่า วัชร⁷ หรือซังโค (三鈷 /Sanko) เสี่ยงทายทิศทางที่ท่านสมควรจะเดินทางไป ในการเสี่ยงทายครั้งนั้นเป็นเหตุผลที่ทำให้ท่านคุโคเริ่มต้นการเผยแผ่คำสอนของกัณยวัชรยาน,มิกเคียวหรือนิกายมิงงน ณ วัดไทโตะจิ (東大寺/Todaiji) จังหวัดนาราเป็นสถานที่แรก

⁷ วัชร อุปกรณ์ที่นิยมใช้ประกอบพิธีกรรมประจำกัณยวัชรยาน ถือเป็นสัญลักษณ์แทนอำนาจ อาวุธที่ทำลายล้างไม่ได้ แข็งแกร่งและทรงพลัง สามารถทำลายล้างอาวุธหรืออณูมณีนอื่นๆ ได้ แม้กระทั่งเพชร

การเดินทางกลับมาญี่ปุ่นในครั้งนี้ของท่านคุโค ท่านได้นำพระสูตรที่ถือเป็นคำสอนพื้นฐานที่สำคัญของนิกายมิงงนมาเผยแพร่ 2 ฉบับ คือ พระสูตรไดนิจิกิโยว (大日經 /Dainichikyoo) หรือไวโรจนสูตรและพระสูตรโคงโงโจเกียว (金剛頂經 /Kongoojookyoo) หรือวัชรเสขสูตร และ

ภาพที่ 3.5 รูปวัชร , โดย Head Temple Kongobuji (1992) KOYASAN, p. 42.

เมื่อท่านมีอายุได้ 49 ปีท่านได้สร้างวัดมิงงนิน (真言院 /Shingonin) ตั้งอยู่ภายในบริเวณวัดโทไดจิ เพื่อเป็นสถานที่ในการประกอบพิธีรับและศึกษารธรรมตามแนวทางของนิกาย (空海 真言密教の扉を開いた傑僧, 2011, p.86) ต่อมาในปี ค.ศ. 823 ท่านได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสประจำ ณ วัดโทจิ (東寺 /Tooji) จังหวัดเกียวโต เพื่อเผยแพร่ นิกายมิงงนและถือเป็นวัดหลวงที่สำคัญในการประกอบกิจกรรมการสวดมนต์ปัดเป่าความอัปมงคล นำมาซึ่งสิริมงคลและปกป้องรักษาราชสำนักญี่ปุ่นตามพระราชประสงค์ของพระจักรพรรดิสะหงะ (嵯峨天皇 /Sagatennoo ค.ศ. 809-823)

ภาพที่ 3.6 วัดโทไดจิ จังหวัดนารา, โดย 湯原公浩 (2011) 『空海 真言密教の扉を開いた傑僧』 .p. 86.

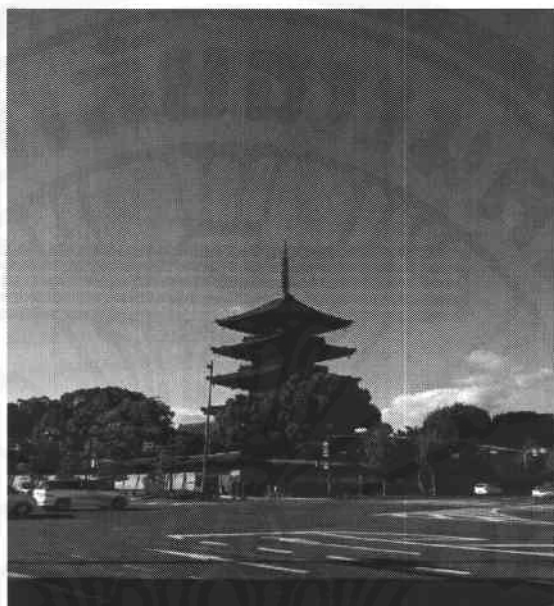

ภาพที่ 3.7 วัดฉิงงอนิน ตั้งอยู่ภายในบริเวณวัดโทไดจิ จังหวัดนารา, โดย 湯原公浩 (2011) 『空海 真言密教の扉を開いた傑僧』, p. 86.

3.1.3 การตั้งที่มั่น ณ หุบเขาโคยะ ก่อนที่ท่านคุโคจะตัดสินใจมาใช้ชีวิตในบ้นปลายปฏิบัติธรรม ณ หุบเขาโคยะ ณ จังหวัดวากายามาและมรณภาพในวันที่ 21 เดือนมีนาคม ปี ค.ศ. 835 เมื่ออายุได้ 62 ปี⁸ ท่านมีจุดประสงค์ใช้หุบเขาแห่งนี้เป็นที่สำหรับการนั่งภาวนาปฏิบัติธรรม เนื่องจากภายในหุบเขาเป็นพื้นที่ป่าลึก มีความสงบนับว่าเป็นที่สัปปายะเหมาะแก่การภาวนาอย่างยิ่งท่านได้รับพระราชทานอนุญาตจากพระจักรพรรดิสะหะเงะในการใช้พื้นที่ดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ 19 เดือนมิถุนายน ปี ค.ศ. 816 ซึ่งในขณะนั้นท่านเองก็ยังมีการกิจต้องดูแลวัดโทจิ (東寺 / Tooji) ณ จังหวัดเกียวโต ในการประกอบกิจกรรมทางศาสนาในฐานะวัดหลวงเพื่อนำความความสงบสุขและสิริมงคลสู่ราชสำนัก ญีปุ่นและการกิจการเผยแผ่คำสอนของนิกายฉิงงอน วัดโทจิจึงถือเป็นโรงเรียนศึกษาศาสนาสำหรับพระนักบวชเป็นแห่งแรกของญีปุ่นในขณะนั้น ท่านคุโคได้เริ่มก่อสร้างวัดโคงโงบุจิมาตั้งแต่ท่านอายุได้ 43 ปี และเมื่อท่านอายุได้ 45 ปีได้เดินทางขึ้นหุบเขาโคยะเป็นครั้งแรกเพื่อปฏิบัติภาวนาธรรม ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 818 และกำหนดสถานที่ เวลา ในการมรณภาพของตนเองไว้ล่วงหน้าต่อหน้าลูกศิษย์ของท่าน คือ วันที่ 21 มีนาคม ค.ศ. 835 การก่อสร้างวัดโคงโงบุจิเพื่อเป็นศูนย์กลางของนิกายฉิงงอนแห่งหุบเขาโคยะสำเร็จสมบูรณ์ภายหลังจากที่ท่านคุโคมรณภาพไปแล้ว โดยได้รับการสนับสนุนจาก

⁸ ภายหลังจากที่ท่านคุโคมรณภาพได้ 83 ปี พระจักรพรรดิไดโกะ (醍醐天皇 / Daigotennoo ค.ศ.885-930) ได้พระราชทานสมณศักดิ์ชั้นสูงให้แก่ท่านคุโค ในวันที่ 27 เดือนมกราคม ค.ศ. 921 โดยเรียกสมณะศักดิ์แทนชื่อของท่านว่า โคโบไดชิ (弘法大師 / Kooboodaishi)

โชกุนโทะโยะโทะมิ ฮิเดะโยะชิ (豊臣秀吉 /Toyotomi Hideyoshi) ในปี ค.ศ. 1592 (総本山金剛峯寺, 1989, p.86)

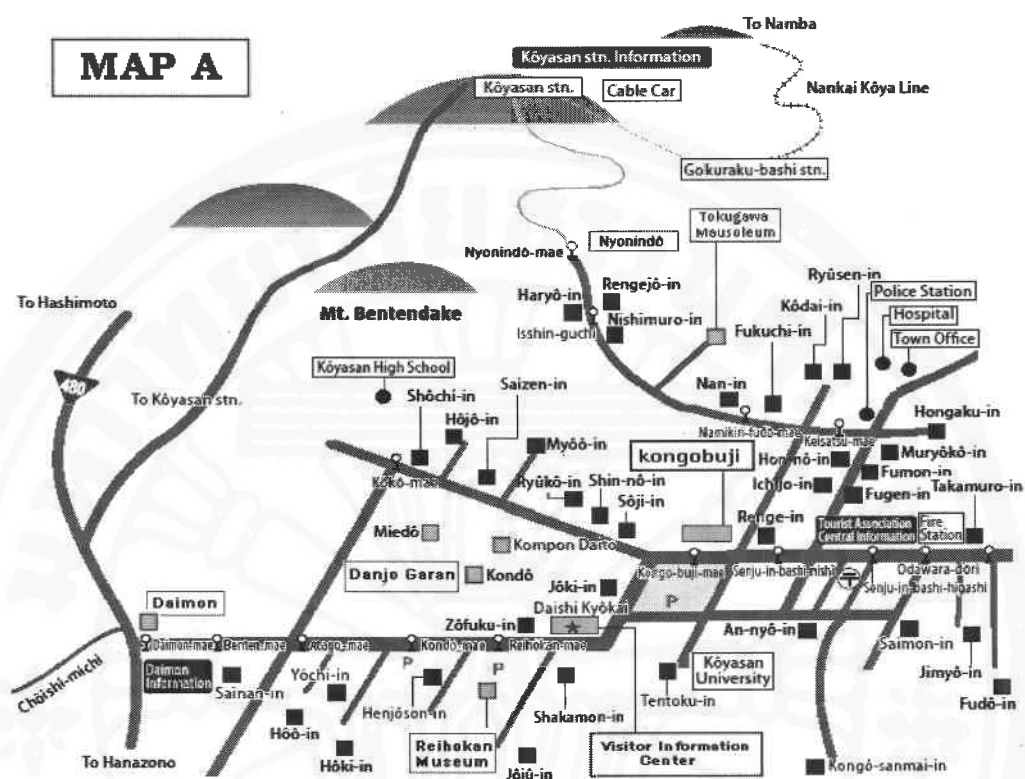
ภาพที่ 3.8 เจดีย์ห้าชั้นหรือโกะจูโนะโต (五重塔 /Gojuunotoo) ภายในวัดโทจิ จังหวัดเกียวโต, โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์การที่ท่านคุไคได้นำคำสอนของวัชรยานหรือคำสอนของมิกเคียวที่ท่านได้เรียนรู้โดยตรงจากสมณะเคอิกะ (恵果 /Keika) หรือฮุยโกว (Hui Guo) นำมาเผยแพร่ในญี่ปุ่นสมัยเฮอัน ในตอนเริ่มแรกท่านถือเป็นพระนักบวชที่ยังมิได้มีชื่อเสียงในราชสำนัก สมณะไซโจ (最澄 /Saichoo) ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งนิกายเทนโด แห่งภูเขาคิเอะซัน (比叡山 /Hieizan) ผู้ที่เป็นพระนักบวชในสมัยเดียวกับท่านถือเป็นผู้ที่ได้นำคำสอนมิกเคียวเข้ามาสู่ราชสำนักญี่ปุ่นและได้รับการยอมรับจากราชสำนักก่อนท่านคุไคไค จากความสัมพันธ์อันดีที่มีกับราชสำนักทั้งสมณะไซโจและสมณะคุไคไค ได้ทำให้คำสอนของวัชรยานหรือคำสอนของมิกเคียวได้เข้ามามีบทบาทในการเป็นพระพุทธศาสนาเพื่อคุ้มครองราชสำนัก โดยมีพิธีกรรมในการสวดมนตร์เพื่อปกป้องคุ้มครองและเพิ่มความเข้มแข็งให้แก่บรรดาสายตระกูลต่างๆในราชสำนักสมัยนั้น การที่ท่านคุไคไคสามารถทำให้พระพุทธศาสนาหรือคำสอนมิกเคียวเป็นเครื่องมือในการปกป้องรักษา สร้างความเข้มแข็งให้แก่บรรดाराชสำนัก ถือเป็นกลยุทธ์ที่ชาญฉลาดของท่านที่ช่วยสร้างความชอบธรรมในการได้รับการยอมรับนับถือจากบรรดาสายตระกูลต่างๆภายในราชสำนักและสามารถอาศัยอำนาจรัฐช่วยเกื้อกูล

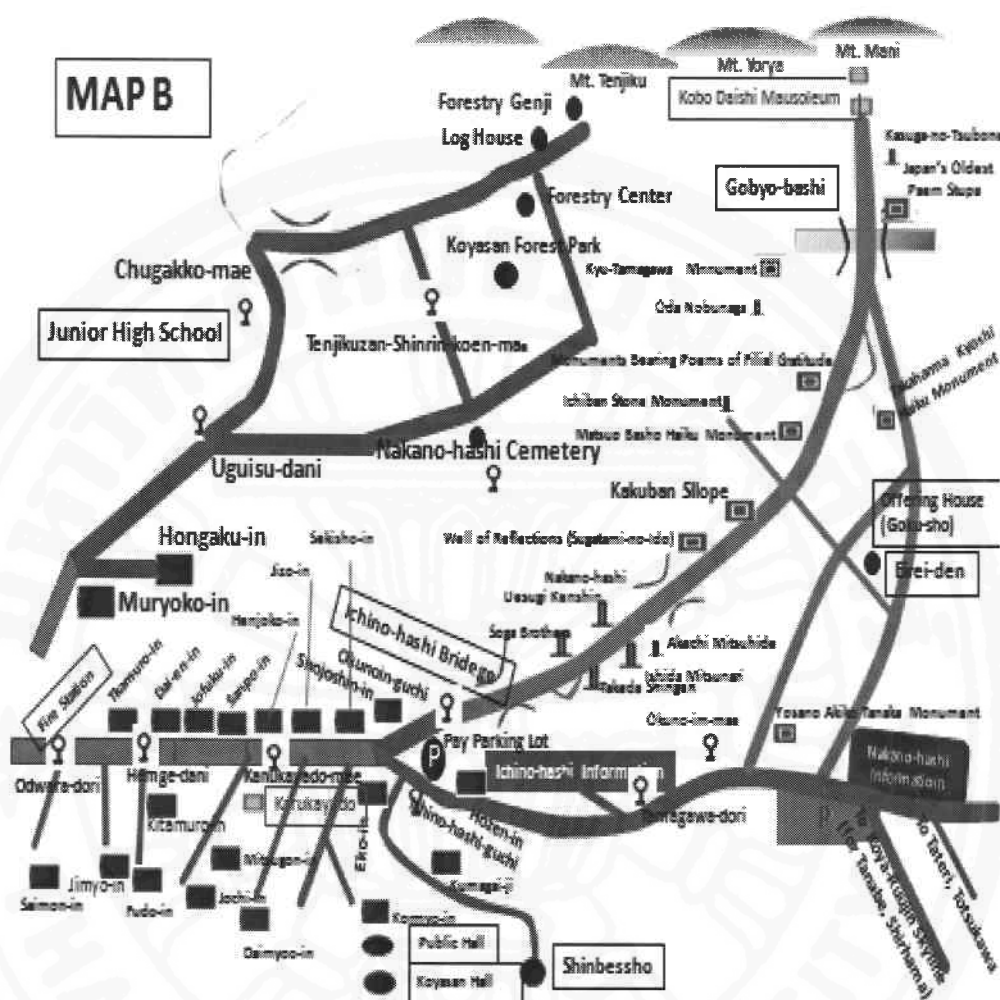
และช่วยสนับสนุนในการเผยแผ่คำสอนมิกเคียวในญี่ปุ่น ทำให้สามารถกลายเป็นคำสอนที่ได้รับการยอมรับ จนสามารถสร้างโรงเรียนศึกษาธรรมของนิกายฉินงนเพื่อให้บรรดานักบวชในสมัยนั้นได้ศึกษาแนวคำสอนของนิกายฉินงนได้อย่างลึกซึ้ง

พิธีกรรมในการสวดมนตร์ของนิกายฉินงนเพื่อคุ้มครองราชสำนักได้ถูกจัดขึ้นเป็นทางการครั้งแรกในประเทศญี่ปุ่นภายหลังจากที่ท่านคุโระไดเริ่มได้รับการยอมรับจากราชสำนักภายใต้การสนับสนุนจากจักรพรรดิสะหะ (嵯峨天皇 /Sagatennoo) จักรพรรดิสะหะได้ส่งบุตรชายของตนคือ ทะกะโอะกะชินโอะ (高岳親王/Takaokashin-oo) ให้ไปศึกษาธรรมและออกบวชเป็นศิษย์ของท่าน คุโระไดได้ฉายาทางธรรมว่า ชินเนียะหรือชินเนียะชินโอะ (真如親王 /Shinnyoshin-oo) ภายหลังจากการเป็นศิษย์ศึกษาธรรมกับท่านคุโระไดท่านได้เดินทางไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ณ ประเทศอินเดีย และได้จบชีวิตลงในบริเวณหมู่เกาะใกล้เคียงกับประเทศสิงคโปร์ในปัจจุบัน (宮坂宥勝, 2011, p. 45)

ท่านคุโระไดได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่ของหุบเขาโคยะเป็นที่สำหรับการสวดมนตร์เพื่อปกปักรักษาและเพิ่มความเป็นสิริมงคลให้แก่ราชสำนักและประเทศ และเพื่อเป็นพื้นที่ในการปฏิบัติธรรมของนักบวชตามแนวคำสอนของฉินงนหรือมิกเคียว ท่านได้เผยแผ่แนวคำสอนโดยการยึดถือตาม คัมภีร์มหาไวโรจนสูตรหรือไดนิจิเคียว (大日經 /Dainichikyoo) และวัชรเสขรสูตรหรือโคงโงโจเคียว (金剛頂經 /Kongoojookyoo) ซึ่งเป็นคัมภีร์ที่ท่านได้นำกลับมาจากประเทศจีน ท่านมีความตั้งใจที่จะก่อสร้างวัดโคงโงบุจิและบรรดาศาสนสถานที่สำคัญต่างๆภายในเขตสังฆาวาสเพื่อเป็นศูนย์กลางในการเผยแผ่แนวคำสอนมิกเคียวและแม้ว่าจะไม่สามารถสร้างศาสนสถานต่างๆได้สำเร็จสมบูรณ์ในยุคสมัยของท่าน แต่แนวคำสอนมิกเคียวก็ได้เป็นที่ยอมรับนับถือกันมาแต่สมัยเฮอัน แนวคำสอนมิกเคียวและแนวปฏิบัติโดยการออกเดินธุดงค์ของท่านคุโระไดในยุคสมัยที่ท่านเริ่มตัดสินใจในการถือปฏิบัติตามแนวคำสอนของพระพุทธศาสนาโดยการออกเดินธุดงค์วัตรไปตามสถานที่ ณ ยอดเขา โดยเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์ของภูเขานั้นถือได้ว่าเป็นหลักในการปฏิบัติที่สอดคล้องเข้ากันได้กับแนวความคิดความเชื่อของท้องถิ่นในสมัยนั้นของบรรดากลุ่มผู้จาริกแสวงบุญที่เชื่อในความศักดิ์สิทธิ์ของพลังแห่งขุนเขา และเป็นจุดที่ทำให้แนวคำสอนของนิกายฉินงนของท่านคุโระไดมิใช่ได้รับการยอมรับจากราชสำนักเท่านั้น แต่ได้รับการยอมรับจากบรรดาผู้คนในท้องถิ่นในสมัยนั้นด้วย จนนักวิชาการทางศาสนาของมิกเคียวเองได้กล่าวอ้างว่ากลุ่มผู้จาริกแสวงบุญที่เชื่อในพลังแห่งขุนเขาและน้อมสมาทานในคำสอนมิกเคียวคือกลุ่มมิกเคียววิถีชาวบ้าน

ภาพที่ 3.9 แผนผัง A แสดงบริเวณภายในหุบเขาโคยะ บริเวณที่ตั้งวัดโคงโงบุจิ (Kongobuji) ,โดย
ดัดแปลงจาก <http://www.koyasan-ccn.com/vi/map.html>

ภาพที่ 3.10 แผนที่ B แสดงบริเวณภายในหุบเขาโคยะ บริเวณที่ตั้งสุสานสมณะคุโค (Kobo Daishi Mausoleum) , โดย ดัดแปลงจาก <http://www.koyasan-ccn.com/vi/map-b.html>

จากหลักฐานในคำสวดของบรรดานิกายที่เกิดขึ้นใหม่ในสมัยคามาคุระ ในความเป็นจริงแล้วนิกายต่างๆที่ถือเป็นนิกายใหม่ที่เกิดขึ้นในสมัยคามาคุระเช่น นิกายเซน นิกายนิชิเร็น นิกายรินไซ นิกายโซโต ต่างได้รับอิทธิพลในเรื่องการถือการสวดมนต์มาจากนิกายมิงงนทั้งสี่ (正木晃, 2012, pp. 150-151) หลังจากยุคสมัยคามาคุระนิกายมิงงนและนิกายใหม่ๆทางพระพุทธศาสนาต่างได้รับผลกระทบและถูกกดดันจากทางราชการเพื่อลดทอนบทบาทหน้าที่ทางศาสนาของแต่ละนิกายลง โดยมีจุดประสงค์ให้ศาสนาต่างๆเข้ามาทำบทบาทหน้าที่ให้กับรัฐในช่วงสมัยเอโดะเป็นต้นมา สมัยเอโดะถือเป็นยุคสมัยที่ทำให้นิกายมิงงน นิกายเท็นโด นิกายนิชิเร็น กลุ่มศาสนิกผู้จาริกแสวงบุญที่เชื่อในพลังอำนาจของธรรมชาติและพลังอำนาจแห่งขุนเขา หรือที่เรียกเหล่าศาสนิกที่เชื่อถือในความเชื่อนี้

ว่าคือ หนึ่งในผู้บำเพ็ญตบะ (修験道 /Shuukendoo) หรือกลุ่มยามาบุชิ (山伏 /Yamabushi) และกลุ่มผู้นับถือชินโตที่เชื่อในแนวคิดความเชื่อในเทพเจ้าผู้รักษาหมู่บ้าน จำต้องแยกความเชื่อความศรัทธาของตนเองกับพระพุทธศาสนาออกจากแนวความเชื่อท้องถิ่นของตน ในสมัยนั้นรัฐบาลเอโดะได้ออกคำสั่งห้ามที่มีผลกระทบต่อนิกายฉินงนเป็นอย่างมากคือ การห้ามสวดมนต์อ้อนวอนและให้ศาลเจ้าชินโตแยกตัวออกจากวัดในพระพุทธศาสนา โดยการออกนโยบายห้ามศาลเจ้าชินโตและผู้ที่นับถือชินโต ถือเครื่องสักการะบูชารูปเคารพในพระพุทธศาสนา อนุญาตให้บรรดาศาลเจ้าชินโตใช้เครื่องสักการะบูชาเทพเจ้าได้แค่ กระบอก ก้อนหิน กระดาษ เพื่อเป็นตัวแทนของเทพเจ้าเท่านั้น ในยุคสมัยเอโดะการปรับตัวเพื่อที่จะสามารถดำรงอยู่รอดได้ของนิกายฉินงนจึงเป็นการทำหน้าที่เพื่อสนองตอบตามนโยบายของรัฐโดยการที่บรรดาวัดต่างๆจะทำหน้าที่เป็นทะเบียนราษฎรให้กับรัฐ เพื่อสร้างความสะดวกให้รัฐสามารถสอดส่องและคอยควบคุมบรรดาศาสนิกหรือสมาชิกของวัดตามตระกูลต่างๆ เป็นช่องทางหนึ่งในการจำกัดบทบาทของบรรดาตระกูลขุนนางที่อยู่คนละขั้วกับรัฐบาลเอโดะและการกำจัดการแทรกแซงจากต่างประเทศที่เข้ามาในรูปศาสนาในสมัยนั้นด้วย

การที่รัฐพยายามทำให้กลุ่มองค์กรทางศาสนาได้เข้ามามีบทบาทเพื่อรับใช้รัฐโดยพยายามแยกชินโตออกจากคำสอนของพระพุทธศาสนา ได้แสดงออกเป็นทางการในสมัยรัฐบาลยุคปฏิรูปเมจิ รัฐบาลได้ออกกฎหมายเพื่อปฏิรูปศาสนา (神仏分離 /Shinbutsubunri) และให้ศาสนิกทุกคนถือปฏิบัติใช้กฎหมายดังกล่าว โดยมีการทยอยออกกฎหมายเพื่อปฏิรูปศาสนาเป็นระยะๆ ในช่วงตั้งแต่วันที่ 17 มีนาคม จนถึงวันที่ 18 ตุลาคม ค.ศ. 1868 โดยสรุปความอันมีเนื้อหาสาระจำนวน 12 ข้อ ดังต่อไปนี้ 1) ศาลเจ้าชินโตคือศาลเจ้าเพื่อปกป้องรักษาประเทศ นักบวชในชินโตให้ถือครองเพศแบบฆราวาส 2) แยกศาลเจ้าชินโตออกจากการผนวกรวมกับวัดในพระพุทธศาสนา 3) ทุกคนต้องถือปฏิบัติโดยการแยกความคิดความเชื่อของตนระหว่างพุทธกับชินโต 4) การสักการะบูชาในเทศกาลฮิเอะ (日吉祭 /Hiematsuri) ให้ปฏิบัติ ณ ศาลเจ้าฮิเอะแห่งเดียวเท่านั้น 5) ห้ามสักการะรูปเคารพพระโพธิสัตว์ในพระพุทธศาสนา 6) พื้นที่ของศาลเจ้าชินโตให้อยู่ในการครอบครองของตระกูลนักบวชในชินโต 7) ห้ามมีการสักการะรูปเคารพพระโพธิสัตว์ในพระพุทธศาสนา ณ ศาลเจ้าชินโตของอิวะชิมิซึ (石清水八幡宮 /Iwashimizu-Hachimanguu) 8) ห้ามการผนวกรวมชินโตกับพุทธในกลุ่มนิกายชิน (真宗 /Shinshuu) 9) เปลี่ยนพิธีกรรมการสวดมนต์ของศาลเจ้าชินโตอิวะชิมิซึให้เป็นเทศกาลของชินโตในฤดูใบไม้ร่วง 10) เปลี่ยนเครื่องสักการะบูชาของศาลเจ้าคิตะโนะเทมมิงงุ (北野天満宮 /Kitanotenmanguu) 11) ให้นักบวชในนิกายต่างๆในพระพุทธศาสนาใช้ชีวิตแบบฆราวาส และ12) ให้ยกเลิกบรรดาศาลเจ้าของนิกายโฮกเคะ (法華宗 /Hokkeshuu) หรือนิกายเท็นโด จากการออกกฎหมายดังกล่าวได้ทำให้รากฐานทางความเชื่อของชินโตและพุทธที่มีผนวกรวมกันมาแต่อดีตมีการขีดเส้นแบ่งเขตแดนทางความคิดความเชื่ออย่างชัดเจน นิกายทางพระพุทธศาสนาที่แทบ

จะไม่ได้รับผลกระทบใดๆเลยคือ นิกายสุชาวดีแท้ (浄土真宗/Joodoshinshuu) ซึ่งถือเป็นนิกายที่ได้รับการอุปถัมภ์และมีความสัมพันธ์ทางการเมืองเคียงคู่กับรัฐบาลมาตั้งแต่ในสมัยคามาคุระ นอกจากการออกกฎหมายดังกล่าวแล้ว ในวันที่ 15 กันยายน ค.ศ. 1872 ยังมีการออกกฎหมายห้ามประกอบกิจกรรมการจาริกแสวงบุญหรือการเดินทางของกลุ่มผู้บำเพ็ญตบะ (修験道/Shuukendoo) หรือกลุ่มยามาบุชิ (山伏/Yamabushi) ซึ่งถือเป็นศาสนิกที่เชื่อในคำสอนมิกเคียวและเชื่อในพลังอำนาจของธรรมชาติ โดยมีจำนวนสมาชิกทั่วประเทศถึง 170,000คน (正木晃, 2012, pp. 152-154) กล่าวได้ว่านิกายฉินงนในสมัยปฏิรูปเมจิเป็นต้นมาอยู่ในสถานภาพที่ถูกรัฐควบคุมบทบาทหน้าที่ทุกประการ และได้กลายสภาพเป็นองค์กรทางศาสนาเพื่อรับใช้รัฐโดยชัดเจน

ในปัจจุบันจากการลงพื้นที่ภาคสนามและการสำรวจภาคเอกสารแม้ว่านิกายฉินงนจะถูกจัดวางหรือถูกสภาพทางสังคมและการเมืองให้มีบทบาทไปตามความต้องการของกลุ่มชนชั้นนำในสมัยต่างๆ สำหรับยุคสมัยใหม่เป็นต้นมาบทบาทหน้าที่ของนิกายฉินงนหรือแนวคำสอนของมิกเคียวได้ถูกจัดวางไว้ให้เป็นแนวคำสอนที่ยังคงแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของมิกเคียวที่ปรากฏอยู่ในศาสนสถาน ศิลปะและวัฒนธรรมต่างๆของญี่ปุ่น โดยส่งผ่านวัฒนธรรมต่างๆในคำสอนมิกเคียวผ่านการถือปฏิบัติของนักบวชและศาสนิกจวบจนปัจจุบัน

3.2 องค์ประกอบสำคัญของนิกาย

3.2.1 ท่านคุไคและนักปราชญ์ในนิกาย นิกายฉินงนหรือมิกเคียวในญี่ปุ่นยอมรับนับถือนักปราชญ์ที่มีความเกี่ยวพันต่อกำเนิดของนิกายจำนวน 8 ท่าน ที่ได้รับความเคารพจากศาสนิกมาจนปัจจุบัน ได้แก่ ^{おおぐりどうえい} (大栗道榮, 1993, pp.36-39)

1) สมณะริวเมียว (龍猛/Ryuumyoo) หรือนาคารชุน (Nagarjuna)

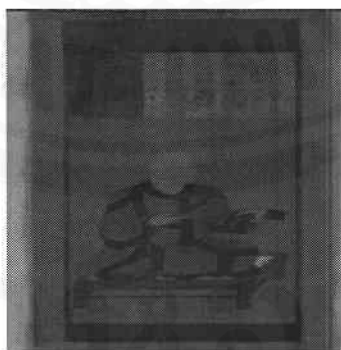
สมณะริวเมียวหรือนาคารชุน (CA.150-AD.250) ถือเป็นสมณะองค์ที่สำคัญที่สุดที่ทำให้มหายานแพร่หลายไปในหมู่ชนทุกชั้น ท่านเกิดในสกุลพราหมณ์ทางตอนใต้ของประเทศอินเดีย ภายหลังจากที่พระพุทธเจ้าปรินิพพานแล้ว 800 ปี เป็นผู้รวบรวมปรัชญาของนิกายทางพุทธศาสนาไว้ในกวีนิพนธ์ชื่อ มาระยมิกศาสนาตร์ ถือเป็นหนังสือที่รวบรวมมหายานสูตร บรรจุหลักตรรกวิทยาและอภิปรัชญาชั้นสูงของมหายาน (อภิชัย โพธิ์ประสิทธิ์ศาสนาตร์, 2551, น. 93)

ภาพที่ 3.11 รูปวาดสมณะริวเมียว (龍猛 /Ryuumyoo) หรือนาคารชุน (Nagarjuna), โดย Tokyo National Museum. (2013).Tokyo National Museum Image Search [Data file].Available from Tokyo National Museum Website,<http://webarchives.jp/imgsearch/show/C0042272>

2) สมณะริวจิ (龍智 /Ryuuchi) หรือนาคโพธิ (Nagabodhi)

สมณะริวจิ (龍智 /Ryuuchi) หรือนาคโพธิ (Nagabodhi) เป็นลูกศิษย์ของท่าน นาคารชุน ท่านได้จาริกสู่เกาะสิงหลและได้ถ่ายทอดคำสอนวัชรยานให้แก่ สมณะเซนมูอิ (善無畏 /Zenmui) หรือศุภกรสิงหะ (Subhakarasingha) และสมณะโคงโกจิ (金剛智 /Kongoochi) หรือ วัชรโพธิ (Vajrabodhi)

ภาพที่ 3.12 รูปวาดสมณะริวจิ (龍智 /Ryuuchi) หรือนาคโพธิ (Nagabodhi), โดย Tokyo National Museum. (2013).Tokyo National Museum Image Search [Data file].Available from Tokyo National Museum Website,<http://webarchives.tnm.jp/imgsearch/show/C004227>

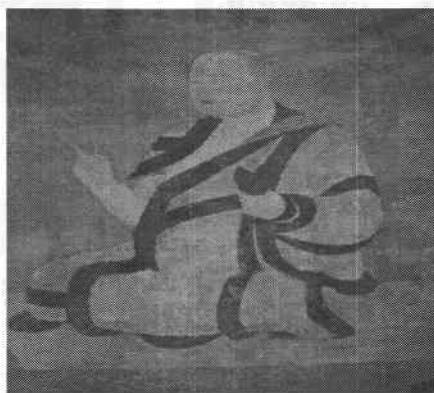
3) สมณะโคงโจจิ (金剛智 /Kongoochi) หรือวัชรโพธิ (Vajrabodhi)

สมณะโคงโจจิ (金剛智 /Kongoochi) หรือวัชรโพธิ (Vajrabodhi)หรือชินคังชี่ (Chin-Kang-Chih) (ค.ศ.671 - 741) เป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งที่มีส่วนทำให้นิกายวัชรยานแพร่หลาย และเจริญรุ่งเรืองในประเทศจีน ณ นครฉางอานและเมืองโลยาง ท่านมรณภาพในปี ค.ศ.741 รวมอายุ ได้ 71 ปี

ภาพที่ 3.13 รูปวาดสมณะโคงโจจิ (金剛智 /Kongoochi) หรือวัชรโพธิ (Vajrabodhi), โดย Tokyo National Museum. (2013).Tokyo National Museum Image Search [Data file].Available from Tokyo National Museum Website,[http:// webarchives.tnm.jp/imgsearch/show/C0042274](http://webarchives.tnm.jp/imgsearch/show/C0042274)

4) สมณะเซนมูอิ (善無畏 /Zenmui) หรือศุภกรสิงหะ (Subhakarasingha)

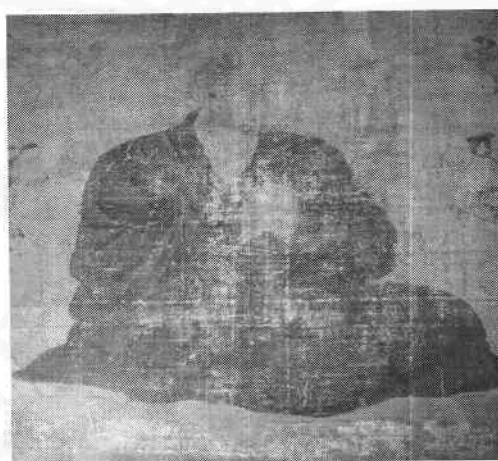

ภาพที่ 3.14 รูปวาดสมณะเซนมูอิ (善無畏 /Zenmui) หรือศุภกรสิงหะ (Subhakarasingha), โดย 湯原公浩 (2011)『空海 真言密教の扉を開いた傑僧』, p 30.

สมณะเซนมูอิ (善無畏 /Zenmui) หรือศุภกรสิงหะ (Subhakarasiṃha) หรือฉานวูเว่ย์ (Shan-Wu-Wei) (ค.ศ.637 - 735) เป็นชาวอินเดียตอนกลาง ท่านเป็นถือเป็นครูแห่งรัฐภายใต้การอุปถัมภ์ของพระจักรพรรดิของจีน ท่านเป็นสมณะองค์สำคัญผู้แปลคัมภีร์มหาไวโรจนสูตรจากภาษาสันสกฤตเป็นภาษาจีน พระสูตรนี้เป็นภาษาสันสกฤตที่มีอยู่ประมาณ 100,000 บทโดยท่านได้เลือกแปลเฉพาะใจความที่สำคัญเท่านั้น สมณะศุภกรสิงหะมรณภาพในประเทศจีนในปี ค.ศ.735 เมื่ออายุได้ 99 ปี

5) สมณะฟุคุ (不空 /Fukuu) หรืออโมฆวัชร (Amoghavajra)

สมณะฟุคุ (不空 /Fukuu) หรืออโมฆวัชร (Amoghavajra) หรือปู้กงชินคัง (Pu-k'ung chin-kang) (ค.ศ.705 - 774) ท่านได้เดินทางไปประเทศจีนและกลายเป็นอาจารย์แห่งวัชรยานสืบต่อจากท่านวัชรโพธิภายหลังจากที่ท่านวัชรโพธิมรณภาพลงในปี ค.ศ.741

ภาพที่ 3.15 รูปวาดสมณะฟุคุ (不空 /Fukuu) หรืออโมฆวัชร (Amoghavajra), โดย 湯原公浩 (2011) 『空海 真言密教の扉を開いた傑僧』, p 45.

6) สมณะอิจิเงียว (一行 /Ichigyoo) หรืออิกเหิง (I-Hsing)

สมณะอิจิเงียว (一行 /Ichigyoo) หรืออิกเหิง (I-Hsing) ท่านเป็นลูกศิษย์ของสมณะฟุคุ (不空 /Fukuu) หรืออโมฆวัชร (Amoghavajra) ท่านอิจิเงียวในขณะนั้นดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดแชเล่งยี

ภาพที่ 3.16 รูปวาดสมณะอิจิเงียว (一行 /Ichigyoo) หรืออิกเหิง (I-Hsing), โดย Tokyo National Museum. (2013). *Tokyo National Museum Image Search* [Data file]. Available from Tokyo National Museum Website, <http://webarchives.tnm.jp/imgsearch/show/C0042277>

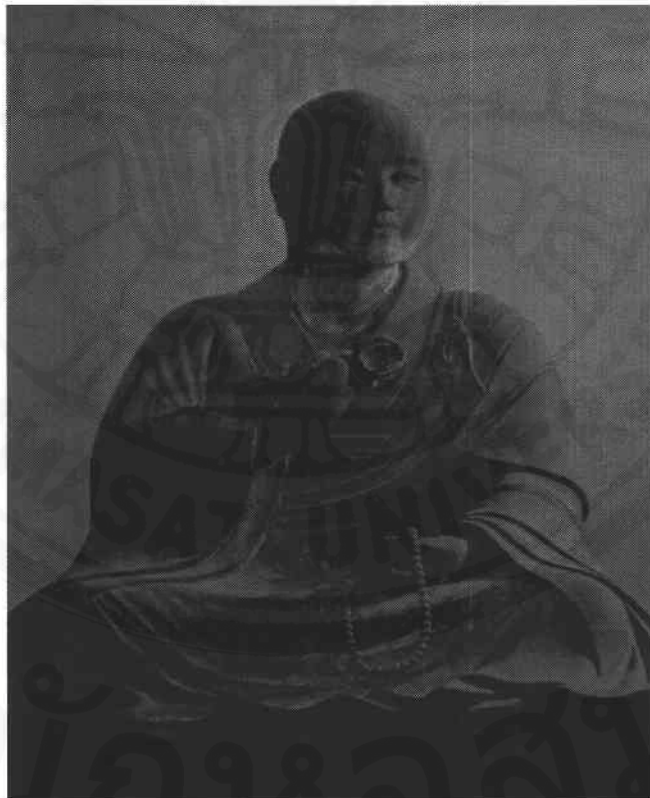
7) สมณะเคอิกะ (惠果 /Keika) หรือฮุยโกว (Hui Guo)

ภาพที่ 3.17 รูปวาดสมณะเคอิกะ (惠果 /Keika) หรือฮุยโกว (Hui Guo), โดย 湯原公浩 (2011) 『空海 真言密教の扉を開いた傑僧』, p 49.

สมณะเคอิกะ (惠果 /Keika) หรือฮุยโกว (Hui Guo) (ค.ศ.746 - 805) ท่านเป็นลูกศิษย์ของสมณะฟุคุ (不空 /Fukuu) หรือโมฆวัชร (Amoghavajra) สมณะเคอิกะถือเป็นปรมาจารย์สายวัชรยานในประเทศจีนรุ่นที่ 3 ต่อจากสมณะโคงโงจิ (金剛智 /Kongoochi) หรือวัชรโพธิ (Vajrabodhi) และสมณะฟุคุ (不空 /Fukuu) หรือโมฆวัชร (Amoghavajra) ตามลำดับ ท่านคุไคได้สืบทอดการเรียนรู้วัชรยานจากสมณะเคอิกะโดยการเข้าพิธีอภิเษกเพื่อรับการสืบทอดวิชาสายวัชรยาน 2สาย คือ สายมณฑลตถาคตครรณ และสายมณฑลวัชรธาตุ ในวันที่ 13 มิถุนายน ค.ศ.805 และในเดือนกรกฎาคม ค.ศ.805 ท่านคุไคเข้าพิธีอภิเษกเพื่อรับตำแหน่งอาจารย์หรือเจ้าสำนักสายวัชรยานสืบทอดจากสมณะเคอิกะ ในวันที่ 16 สิงหาคม ค.ศ.805

8) สมณะคุไค (空海 /Kuukai)

ภาพที่ 3.18 รูปไม้แกะสลักสมณะคุไค (空海 /Kuukai), โดย 総本山総本山金剛峯寺, 1989 , p.

นอกจากนี้ยังมีนักปราชญ์อีก 6 ท่านที่ได้รับการยอมรับนับถือว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสืบต่อและเผยแผ่นิกายมิงงนต่อจากสมณะคุโค ได้แก่ (1) สมณะจิจิเอะ (実慧 /Chichie) หรือโดโคไดชิ (道興大師 /Dookoodaishi) (2) สมณะชินงะ (真雅 /Shinga) หรือโฮโคไดชิ (法光大師 /Hookoodaishi) (3) สมณะยะคุชิน (益信 /Yakushin) หรือโฮงกักคุไดชิ (本覚大師 /Hongakudaishi) (4) สมณะโซโบ (聖宝 /Shooboo) หรือริเง็งไดชิ (理源大師 /Rigendaishi) (5) สมณะคะคุบัง (覚鑾 /Kakuban) หรือโคเคียวไดชิ (興教大師 /Kookyoodaishi) และ (6) สมณะซุนโจ (俊苾 /Shunjoo) หรือกะจิริินไดชิ (月輪大師 /Gachirindaishi)

3.2.2 ศาสนธรรมประจำนิกาย นิกายมิงงน⁹ มีหลักคำสอนว่า แก่นแท้ของจักรวาลเป็นสิ่งมหัศจรรย์และเร้นลับ สิ่งเหล่านี้จะแสดงออกได้ก็โดยผ่านสัญลักษณ์และพิธีกรรม โดยอาศัยการอธิบายคำสอนจากพระสูตรหลัก 2 พระสูตร คือ มหาไวโรจนสูตรหรือไดนิจิกิโยว (大日經 /Dainichikyoo) และวัชรเสขรสูตรหรือโคงโจเคียว (金剛頂經 /Kongoojookyoo) โดยมีแนวคำสอนพื้นฐานร่วมกับแนวคำสอนในพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน ได้แก่ ศูนย์บาท วิญญูณบาท สัทธรรมปุณฑริก-อวตังสกสูตร

นิกายมิงงนถือพระไวโรจนพุทธเจ้าหรือไดนิจิเนียวไร (大日如来 /Dainichinyorai) เป็นพระพุทธเจ้าที่สำคัญที่สุด ส่วนพระพุทธองค์อื่นๆ และพระโพธิสัตว์ต่างเป็นเพียงผู้แสดงคุณธรรมของพระไวโรจนพุทธเจ้า การแสดงคุณธรรมนั้นสื่อโดยการใชภพมณฑลหรือมันดะระ (曼荼羅 /Mandara) โดยการปฏิบัติตามคำสอนในพระสูตรทั้งสองเป็นหลัก และเพ่งดูรูปมณฑลของพุทธะด้วยจิต สวตมนตรธารณีและแสดงท่ามูทราด้วยมือ สิ่งเหล่านี้ถือเป็นวิธีการที่จะนำเราติดต่อสื่อสารกับพระพุทธรูปและพระโพธิสัตว์ได้ โดยท้ายที่สุดตัวเราเองจะมีสถานะที่สามารถกลายเป็นหนึ่งเดียวกับพระพุทธรูปได้ เนื่องจากคำสอนของนิกายมิงงนเชื่อว่าการเข้าถึงสถานะแห่งพุทธะมีวิธีเฉพาะในการเข้าถึงความจริง ซึ่งถือว่าวิธีธรรมดาคงทำให้เข้าถึงความจริงไม่ได้ เพราะยังยึดติดกับโลกนี้อยู่ จึงต้องใช้วิธีเฉพาะที่ไม่ใช่วิธีทั่วไป ที่ชี้เป้าหมายถูกต้องเที่ยงตรงผิดไม่ได้ หากผิดพลาดไปจากเป้าหมาย ย่อมไม่สามารถรับรู้ได้ ดังนั้นจึงต้องใช้ไตรกรรมทั้งสาม คือ กายรหัสหรือการแสดงท่ามูทราด้วยมือ วจีรหัสหรือการสวตมนตรธารณี และมโนรหัสหรือเพ่งดูรูปมณฑลของพุทธะ มาช่วยเป็นเครื่องมือเข้าสู่ความจริงแท้ (พระภริวัช ฐิตเมธ, และ พระศักดิ์ชัย กิตติชัย (ผู้แปลและเรียบเรียง), 2554, น.4)

⁹ คำว่ามิงงน ตรงกับภาษาสันสกฤตว่า “มนตรา” (mantra) หมายถึงการท่องมนตร์ในพิธีกรรมเพื่อแสดงการสักการะบูชาเหล่าเทพเจ้า (中村元, 2012, p.67)

นิกายมิงงน แห่งหุบเขาโคยะเชื่อว่าบุคคลสามารถได้รับคำสอนโดยตรงจากพระไวโรจนพุทธเจ้าได้เสมอทุกโอกาส โดยมีใช้คำสอนจากบุคคลหรือจากการบอกเล่าเรื่องราวในพระสูตรของ ศากยมนิที่ถือสืบๆ มาในประวัติศาสตร์ หากแต่รับคำสอนจากสังฆธรรมโดยตรง โดยหลักอทวิลักษณ์ ระหว่างจุลจักรวาลกับมหจักรวาล ซึ่งไม่เคยแบ่งแยกจากกัน แต่เข้าถึงกันตลอดเวลา โดยอาศัยภาพ มณฑลแสดงสภาวะ ใจ และ จิต ที่รวมเข้าสู่หนึ่งเข้าสู่สภาวะการเป็นพระไวโรจนพุทธเจ้า (高野山真言宗布教研究, 2008, p.33) เราทุกคนสามารถตรัสรู้ด้วยการมีพุทธภาวะภายใน หากเราหลงลืม ตนก็จะแยกออกจากไวโรจนพุทธเจ้าหลงลืมแสงสว่างภายใน ทำให้เกิดการแบ่งแยกเป็นจุลจักรวาล ภายในกับมหจักรวาลภายนอกแต่สภาวะเดิมที่แท้จริงไม่แบ่งแยก ภาวะนั้นไม่มีทั้งตัวตนของตนเอง และตัวตนของไวโรจนพุทธเจ้า มีแต่ธรรมชาติสัจจะภาวะอันแท้จริง เป็นภาวะแห่งการรู้แจ้ง ที่ไม่มี ตัวตน ไม่มีเจ้าของ เป็นการรู้แจ้งแห่งสัจธรรม เป็นแสงสว่างแห่งปัญญา และเต็มเปี่ยมด้วยความ กรุณาและความบริสุทธิ์

นิกายมิงงนมีจุดมุ่งหมายที่ความกลมกลืนระหว่างบุคคลกับจักรวาล เมื่อจุลจักรวาล ภายในตอบสนองต่อมหจักรวาลภายนอกแล้ว ก็ไม่แบ่งแยกอีกต่อไป “ทั้งหมดอยู่ในหนึ่ง” หนี่น โลกธาตุแสนจักรวาลอยู่ในหทัยเมตตาเดียว “รู้หนึ่งก็รู้ทั้งหมด” มาจากอวตังสสูตรชั้นสมบุรณ์ ส่วนใน ไวโรจนะสูตรก้าวเลยไปกว่านั้นจนถึงขั้นสูงสุด คือ ไม่แบ่งแยกทวิลักษณ์ ไม่เป็นสอง ไม่มีทั้งหนึ่ง – ไม่มี ทั้งปวง ไม่มีภายใน – ไม่มีภายนอก ไม่มีจิต – ไม่มีอารมณ์ ไม่มีนิพพาน – ไม่มีสังสาระ ไม่มีสัตว์ – ไม่มี พุทธ เป็นภาวะที่สมบุรณ์ในตนเอง แต่ต้องมีภาวะแผ่ซ่านแทรกซึมถึงกันและกันจนครบถ้วนสมบุรณ์ ก่อน ต้องมีการสะท้อนกันและกันระหว่างหนึ่งกับทั้งหมด ระหว่างพุทธภาวะภายในกับพุทธภาวะ สากลแห่งไวโรจนพุทธเจ้า จนถึงขั้นสมบุรณ์ไม่แบ่งแยก ทั้งหมดในหนึ่ง – หนึ่งในทั้งหมด ก็เข้าสู่ภาวะ สัจธรรมอันเป็นที่สิ้นสุด หลังจากนั้นก็เป็นความสร้างสรรค์อันไม่มีสิ้นสุด บรรลุถึงเอกยานเปี่ยมด้วย พลังพุทธภาวะและศักยภาพแห่งพุทธยาน อันไม่แบ่งแยก ดังที่บรรยายไว้ในสัทธรรมปุณฑริก เป็น หนึ่งเดียวกับการทวนเวียนแทรกซึมถึงกันทั้งหมด ระหว่างพุทธภาวะภายในกับภายนอกจนถึงขั้นไม่ แบ่ง จากที่บรรยายไว้ในอวตังสสูตร ถึงขั้นสูงสุดดังที่บรรยายไว้ในมหาไวโรจนสูตร (พระภริวัช ฐิต เมธ, และ พระศักดิ์ชัย กิตติขโย ผู้แปลและเรียบเรียง, 2554, น. 21-22)

แนวคำสอนในนิกายมิงงนหรือมิกเคียวของท่านคุโค มีความเชื่อว่ามนุษย์เราทุกคน สามารถมีสภาวะจิตแบบเดียวกับโพธิจิตในองค์พระไวโรจนพุทธเจ้า โดยการได้รับการฝึกหัดตาม หนทางการปฏิบัติสมาธิภาวนาเพื่อให้สภาวะจิตเข้าสู่การเป็นหนึ่งเดียวกับพระไวโรจนะพุทธเจ้า แนว คำสอนของท่านคุโคได้ผนวกรวมทุกศาสนาที่ปรากฏอยู่ในท้องถิ่นของญี่ปุ่นในสมัยนั้นเข้ากับแนวคิด มิกเคียว ทุกศาสนามีที่มาจากต้นธาตุหรือแหล่งกำเนิดเดียวกันทั้งสิ้น เนื่องจากสภาพสภาวะจิตที่ตก กระทบไปตามโศตประสาทหรือตามปัจจัยทางกายของแต่ละบุคคลได้แสดงออกเป็นสภาวะจิตที่

แตกต่างกันออกไป ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นแนวคำสอนของศาสนาซันโต เต้า ขงจื๊อและบรรดาแนวคำสอนในพระพุทธศาสนาแบบเถรวาทหรือพระพุทธศาสนามหายาน ล้วนมีที่ไปทีมาจากสภาวะจิตอันบริสุทธิ์ในพระปัญญาและพระกรุณาของต้นธาตุต้นธรรมคือ พระไวโรจนพุทธองค์เดียวกัน ท่านคุไคได้สรุประดับจิตไว้ในงานเขียนของท่านที่ชื่อว่า ทฤษฎีระดับจิต 10 ชั้นจากภพมณฑล (秘密曼荼羅十住心論/Himitsu-mandara-juujuushinron) ท่านได้แบ่งระดับจิตของมนุษย์ออกเป็น 10 ระดับ ตามการฝึกอบรมแห่งจิตของแต่ละคน ดังนี้

ตารางที่ 3.1

ทฤษฎีระดับจิต 10 ชั้นจากภพมณฑล (秘密曼荼羅十住心論/Himitsu-mandara-juujuushinron)

ระดับจิตที่อยู่ ภายนอกคำ สอนของ พระพุทธศาสนา	ระดับความคิดที่อยู่นอกเหนือเหตุผลและ หลักทางศีลธรรม	ระดับที่ 1
	คำสอนในขงจื๊อ เต้า ฮินดูและคำสอนของนัก นักปรัชญาเมธีในอินเดีย	ระดับที่ 2
	คำสอนของลัทธิเต๋า ฮินดูและคำสอนของนัก นักปรัชญาเมธีในอินเดีย	ระดับที่ 3

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ทฤษฎีระดับจิต 10 ชั้นจากภาพมณฑล (秘密曼荼羅十住心論/Himitsu-mandara-juujuushinron)

ระดับจิตที่อยู่ ภายในคำสอน ของ พระพุทธศาสนา	คำสอนในพระพุทธศาสนาเถรวาทหรือहनิกายแห่งนารา คือ นิกายคุชะหรือสรวาสติวาทิน	ระดับที่ 4
	คำสอนในพระพุทธศาสนาเถรวาทหรือहनิกายแห่งนารา คือ นิกายโจจิสีหรือเสาตรานติกะ	ระดับที่ 5
	คำสอนในพระพุทธศาสนาหายน คือ นิกายฮอสโซหรือโยคาคาร	ระดับที่ 6
	คำสอนในพระพุทธศาสนาหายน คือ นิกายชันรนหรือมารยมิกะ	ระดับที่ 7
	คำสอนในพระพุทธศาสนาหายน คือ นิกายเท็นได	ระดับที่ 8
	คำสอนในพระพุทธศาสนาหายน คือ นิกายเคงอนหรืออวตังสกะ	ระดับที่ 9
ระดับจิตที่อยู่ภายในคำสอนของฉินงนหรือมิกเคียว		ระดับที่ 10

หมายเหตุ. จาก 『空海 生涯と思想』 (pp.24-25), โดย,宮坂宥勝, 2012, 東京 : ちくま学芸文庫.

กล่าวคือ จิตระดับที่ 1 คือ ระดับจิตที่มีความอยาก ความปรารถนาแบบสัตว์ทั่วไป จิตระดับที่ 2 คือ จิตที่มีความอยาก ปรารถนาของมนุษย์ปุถุชน จิตระดับที่ 3 คือ จิตของเหล่าเทพเจ้า เทวดา ผู้พิทักษ์ที่อยู่ตามแหล่งธรรมชาติ จิตระดับที่ 4 และจิตระดับที่ 5 คือ จิตของบรรดาสาวกของพระพุทธองค์ที่มุ่งหวังทางหลุดพ้นตามคำสอนในพระพุทธศาสนาเถรวาท จิตระดับที่ 6 เป็นต้นไป คือ สภาวะจิตของผู้เข้าถึงการเป็นศาสนิกในพระพุทธศาสนาหายาน โดยจิตระดับที่ 6 คือ คำสอนของนิกายฮอสโซ จิตระดับที่ 7 คือ คำสอนของนิกายซันรอน จิตระดับที่ 8 และจิตระดับที่ 9 ถือเป็นสภาวะจิตที่สูงที่ยังสามารถทำความเข้าใจได้ด้วยตัวอักษรและคำพูด คือ คำสอนของนิกายเท็นไดและคำสอนของนิกายเคงอน และสุดท้ายคือระดับจิตที่ 10 เป็นคำสอนในนิกายมิงงนหรือคำสอนมิกเคียว ที่รวมทุกศาสนาความเชื่อเข้ามาไว้ในหนึ่งเดียวเนื่องจากทุกศาสนามาจากสภาวะจิตเดียวหรือมาจากการเกิดปรากฏการณ์รับรู้สภาวะที่มีที่มาจากจิตเดิมจิตแท้ นั่นคือสภาวะโพธิจิตของพระไวโรจนพุทธ

ในการเข้าถึงสภาวะจิตของพระไวโรจนพุทธเจ้าหรือการทำสภาวะเป็นหนึ่งเดียวกับพระไวโรจนพุทธหรือที่ท่านคุโคเรียกสภาวะเช่นนี้ว่า โซะคุชินโจบุตสึ (即身成仏/Sokushinjoobutsu) อันเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของคำสอนนิกายมิงงนที่มีความเชื่อว่ามนุษย์ปุถุชนสามารถเข้าสู่สภาวะนิพพานในขณะที่ยังมีชีวิตหรือดำรงสภาพกายเนื้อ หรืออาจเรียกว่าสภาวะนิพพานเป็น (正木晃, 2012, pp.208-209) ท่านคุโคได้ให้แนวทางที่บรรดาศาสนิกจะต้องพึงปฏิบัติไว้คือ การฝึกปฏิบัติสมาธิภาวนา ในลักษณะวิธีการเจริญลมหายใจในแบบที่ท่านคุโคเรียกว่า นิวกะกะนิว (入我我入/Nyuuga-ganyuu) (総本山金剛峯寺, 1989, pp.100-101) คือวิธีการทำกลืนของการจับภาพนิมิต ณ ภาพพระไวโรจนพุทธ โดยให้ภาพนิมิตเข้าไปครอบอยู่ในกายของเราในลักษณะสับกายซ้อนกาย สลับกันไปมาจนมีความเป็นหนึ่งเดียวกันระหว่างกายของเราและของพระไวโรจนพุทธ นอกจากวิธีการปฏิบัติสมาธิภาวนาโดยการถือกลืนจับภาพนิมิตของพระไวโรจนพุทธ ในปัจจุบันจากการลงภาคสนามของผู้วิจัยพบว่าการฝึกปฏิบัติสมาธิภาวนาโดยการถือกลืนภาพตัวอักษรภาษาสันสกฤตที่สื่อความถึงพระไวโรจนพุทธด้วย การทำสมาธิภาวนาที่เรียกในปัจจุบันว่า อะจิกัน (阿字観 /Ajikan)

3.2.2.1 การทำสมาธิภาวนา อะจิกัน (阿字観 /Ajikan)¹⁰ นิกายมิงงนมีวิธีการที่จะเข้าถึงความสงบแห่งจิตได้ด้วยการทำสมาธิภาวนาถือกลืนตัวอักษรสันสกฤต โดยเรียกวิธี

¹⁰ อะจิ (阿字) ในภาษาสันสกฤตมีความหมายว่า อนุตโตปาตะหรือการไม่เกิด การหยุด

ดังกล่าวว่า อะจิกัน เป็นการภาวนาเพ่งพินิจในตัวอักษร เสียงและความหมายของอักษร “อะ” มาจากภาษาสันสกฤตซึ่งเป็นสัญลักษณ์แทนพระไวโรจนพุทธเจ้า ผู้ทรงเป็นพระพุทธรูปเจ้าสูงสุดและเป็นความจริงอันสมบูรณ์ อักษร “อะ” นี้ได้ชื่อว่า ราชาแห่งมนตร์ทั้งปวง ท่านใดใครเรียก อะจิกัน นี้ว่าเป็นปฐมบทแห่งคำสอนของพระพุทธรูปเจ้า ปรากฏอยู่ในพระสูตรต่าง ๆ มากกว่าร้อยสูตร เป็นวิธีที่เรียบง่ายใช้เวลาเพียงแค่ประมาณ 10 นาที ผู้ภาวนาจะต้องนั่งขัดสมาธิอยู่หน้าผืนผ้าที่เขียนอักษรสันสกฤต “อะ” ที่เขียนอยู่บนวงกลมกลืนสีขาวภายในดอกบัว 8 กลีบ โดยมีวิธีภาวนาเบื้องต้นดังต่อไปนี้

1) เข้าห้องกรรมฐาน ก่อนจะเข้าห้องกรรมฐานควรชำระร่างกายล้างปาก และไม่ควรถูกใครเข้าออกจากห้องระหว่างภาวนา

2) กราบวณมณฑลกลืนภาวนา 3 ครั้ง ยืนตรงและทำวัชรอัญชลิมุทรา ก้มค่านับและย่อเข่าลงเล็กน้อย 2 ครั้ง กราบอย่างลึกซึ้ง 1 ครั้ง หัวเข่าทั้งสองข้าง ข้อศอกทั้งสองข้างและ ศีรษะจรดพื้น สวดมนต์ต่อไปนี้ 3 ครั้ง โอม สรว ตถาคตา ปาทวนทน์ กโรมิ (Om sarva tathagata pada-vandanam karomi/ข้าพเจ้ากราบแทบเท้าพระตถาคตเจ้าทั้งหลาย)

3) นั่งหน้าภพมณฑล นั่งขัดสมาธิหน้ามณฑลกลืน ในท่า ฮังคะสะ (半跏坐 /Hankasa) ตั้งตัวให้ตรง ผ่อนคลายความตึงเครียด กำหนดลมหายใจเข้าออก จนลมหายใจสงบระหว่างกำหนดลมหายใจนั้น ให้กำหนดจิตอยู่ที่สะดือ การทำควบคู่สองอย่างนี้ช่วยควบคุมอารมณ์และทำขั้นต่อไปง่ายขึ้น

4) ชำระกายกรรม วชิกรรม มโนกรรม ให้บริสุทธิ์ทำมุทราในท่าปัทมอัญชลิมุทรา (ท่าดอกบัว) ซึ่งเพิ่มพลัง 5 จุด บนกาย คือ หน้าผาก ไหล่ทั้งสองข้าง หน้าอก และลำคอ และสวดมนต์นี้ 5 ครั้ง โอม สวภาว – สุทธา สรวา – ธรรม สวภาว – สุทธาห์ (Om svabhava – suddha sarva –dharma svabhava - suddahan/สรรพสิ่งทั้งปวงบริสุทธิ์อยู่แล้วโดยธรรมชาติ ข้าพเจ้าบริสุทธิ์ อยู่แล้วโดยธรรมชาติ)

5) ปลุกโพธิจิต ด้วยวัชรอัญชลิมุทรา และสวด 7 ครั้ง โอม โพธิจิตต์ อุตปทย์ (Om Bodhicittam utpadayam/โอม ข้าพเจ้าปลุกโพธิจิต)

6) สวดสมยปฏิญาณ 7 ครั้ง โอม สมยสส ทว (Om samayas tvam/โอม ข้าพเจ้ารวมเป็นหนึ่งกับปฏิญาณ)

สลัดทิ้งการเกิด กล่าวคือถือเป็นการแสดงคุณลักษณะชนิดหนึ่งของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า (増田秀光 ^{ますだひでみつ} (編者) , 2004, p.116)

ภาพที่ 3.19 รูปอักษรศักดิ์สิทธิ์ ภาษาสันสกฤต 3 แบบ เรียงตามลำดับ อักษร “อะ” แสดงถึงพระไวโรจนพุทธ, อักษร “อาค” แสดงถึงพระไวโรจนพุทธในครรภธาตุมณฑล (胎藏曼荼羅 /Taizoomandara) และตัวอักษร “บัน” แสดงถึงพระไวโรจนพุทธในวัชรธาตุมณฑล (金剛界曼荼羅 /Kongookaimandara), โดย 高野山真言宗布教研究, 2008, p. 20.

7) ตั้งปณิธานทั้ง ห้า คือ สรรพสัตว์อันไม่มีประมาณ ข้าพเจ้าจะช่วยให้หลุดพ้นทั้งหมด กุศลธรรมอันไม่มีประมาณ ข้าพเจ้าจะบำเพ็ญสมากันทั้งหมด พุทธธรรมอันไม่มีประมาณ ข้าพเจ้าจะศึกษาให้เจนจบ พระตถาคตเจ้าอันไม่มีประมาณ ข้าพเจ้าขอนอบน้อมต่อพระองค์ทั้งปวง และพระโพธิญาณอันสูงสุด ไม่มีสิ่งใดเหนือกว่า ข้าพเจ้าจะบรรลุถึง

8) สวดมนตราปณิธานทั้ง 5 ด้วย วัชรอัญชลิมุทรา 7 ครั้ง โอม อ ว ร หุม คัม (Om A va ra hum kham/โอม ไม่เกิด ไม่แปดเปื้อน นำยินดี สัจจริง และเป็นดังจักรวาล)

9) ควบคุมลมหายใจ จากนั้นให้วางมือบนตัก มือหนึ่งทับอีกข้างหนึ่ง หายมือขึ้น หัวแม่มือชนกัน ค่อยๆ หลับตาลง ผ่อนคลายร่างกายและจิตใจ กำหนดลมหายใจจนสงบนิ่งเหมือนกับวิธีการในขั้นที่ 3

10) ฟังกลิ่น จากนั้น จึงจะเริ่มต้นทำการภาวนาใน อะจิกัน ต่อไปนี้

- ค่อยๆ ลืมตาขึ้น จากนั้นให้มองอักขระสันสกฤต “อะ” บนวงมณฑลกลีสณจิตตดา แล้วค่อยหลับตาลงเบาๆ กำหนดจิตไว้เฉพาะเบื้องหน้า

- ตั้งใจภาพ จินตนาการว่า (1) อักขระ “อะ” (2) ดอกบัว และ (3) วงมณฑลกลีสณ ทั้งสามอย่างนั้นตั้งอยู่ในใจของตน ให้น้อมจิตว่า ภายในจิตใจมีมณฑลกลีสณคือดวงจันทร์เต็มดวงส่องสว่างกระจ่างใสบริสุทธิ์ ตรงกลางของดวงจันทร์นั้นมีดอกบัวขาวอยู่ และมีอักขระ “อะ” อยู่บนดอกบัวบานสีขาวนั้น ให้จินตนาการว่า ดวงจันทร์ดอกบัว และอักขระ “อะ” รวมกันเป็นหนึ่งกับดวงจันทร์ ดอกบัว และ อักขระ “อะ” ในใจของตนเอง จนไม่มีการแบ่งแยกระหว่าง ดวงจันทร์ ดอกบัว อักขระและจิตใจ 3 อย่างทั้งหมดรวมเป็นหนึ่งเดียวกัน

-ให้ค่อย ๆ ลืมตาขึ้น มองอักขระ “อะ” บนผืนผ้าซึ่งมีขนาดประมาณ 40 เซนติเมตร หลับตาลง และจินตนาการว่า ตัวอักขระนั้นอยู่ในใจ ถ้าเห็นไม่ชัดให้ลืมตาขึ้นมองอักขระใหม่ จนอักขระปรากฏชัดอยู่ภายในใจเหมือนมองด้วยตา

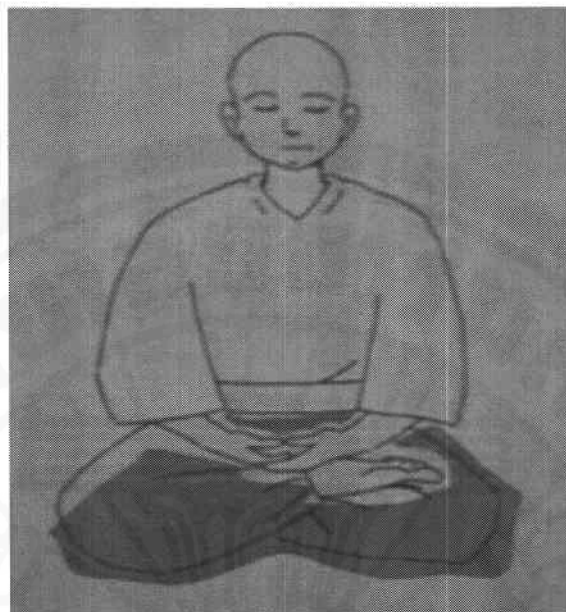
-จากนั้นให้จินตนาการว่า อักขระ “อะ” นั้นขยายขึ้นเรื่อยๆ จนเต็มพื้นที่จักรวาล ทำลายสิ่งกีดขวาง ความแตกต่างระหว่างไวโรจนพุทธเจ้าซึ่งมีสัญลักษณ์ คือ อักขระ “อะ” กับ ใจของตนเอง จนกระทั่งผู้ภาวนาอยู่ในภาวะที่ไม่มีความแบ่งแยกระหว่างตนเองกับไวโรจนพุทธเจ้าหรือ อักขระ “อะ” นั้น ยึดถือสภาพนี้ไว้ซึ่ง ณ บัดนี้ในจักรวาลจะมีแต่อักขระ “อะ” แผ่ซ่านไปทั่วทุกอนุขุม ให้รักษาสภาวะจิตแบบนี้ไว้ เมื่อจะออกจากสมาธินี้ ให้ตั้งจิตตรึงถึงอักขระ “อะ” ซึ่งขณะนี้ได้แผ่ไปเต็มทั่วทั้งจักรวาลนั้น ค่อยๆ ลดขนาดเล็กลงๆ จนกระทั่งเท่าขนาดเดิม คือ 40 เซนติเมตรเหมือนตอนแรกเริ่มภาวนา หายใจ เข้าและออก ลึกๆ 2-3 ครั้ง ทำความรู้สึกตัว แล้วค่อย ๆ ลืมตาขึ้นเพื่อออกจากภาวนา

-ออกจากกรรมฐาน หายใจลึกๆ 2-3 ครั้ง หลับตาต่อไปหายใจปกติ นึกน้อมอาฐาน ด้วยอำนาจแห่งกุศลนี้ อำนาจพลังแห่งพระพุทธรูป อำนาจแห่งธรรมชาติ ข้าพเจ้าอาศัยอยู่ในผลแห่งทานยิ่งใหญ่ดุจจักรวาล

-ตั้งปณิธาน วัชรอัญชลิมุทรา อาจะสวดเพื่อความสมบูรณ์แห่งปณิธาน จินตนาการว่าทุกสิ่งปรารถนาจะสำเร็จด้วยอำนาจแห่งพระไวโรจนพุทธเจ้า

-อาวรุทแห่งมหากรุณา ทำมุทรา มหากรุณา โดยสวดมนต์ต่อไปนี้ 5 ครั้ง โอม วชร ปร ทิปตยา สวาท (Om vajra praditya svaha โอม ขอนอบน้อมแด่วัชรอัคณี ผู้ลุกไหม้เป็นไฟ)

-ออกจากห้องกรรมฐาน จากนั้นให้กราบมณฑลอักขระสามครั้ง แล้วจึงออกจากห้องกรรมฐานเป็นอันเสร็จสิ้นการภาวนา (พระภุริช ฐิตเมโธ, และ พระศักดิ์ชัย กิตติขโย (ผู้แปลและเรียบเรียง), 2554, น. 57-61)

ภาพที่ 3.20 รูปแสดงการนั่งขัดสมาธิหน้ามณฑลกลสิน ในท่า ฮังคะสะ (半跏坐 /Hankasa), โดย 高野山真言宗布教研究 , 2008, p. 82.

ภาพที่ 3.21 ตัวอักษรสันสกฤต “อะ” ที่ใช้เป็นกลสินในการทำสมาธิภาวนา, โดย 大森義成 , 2010, p. 233.

3.2.3 ศาสนพิธีประจำปี ศาสนพิธีที่สำคัญของนิกายมิงงนแห่งหุบเขาโคยะที่ถือปฏิบัติกันตลอดปีสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ศาสนพิธีทั่วไปและศาสนพิธีภายในหุบเขาโคยะ (高野山真言宗布教研究, 2008, pp.50-59)

3.2.3.1 ศาสนพิธีทั่วไป คือ ศาสนพิธีที่ถือปฏิบัติประจำปีและสามารถพบเห็นได้ทั่วไปในวัดนิกายมิงงนภายในประเทศญี่ปุ่น ศาสนพิธีทั่วไปที่สำคัญมี 6 พิธี ดังต่อไปนี้

(1) พิธีเซ็ตสึบุนหรือเทศกาลไหว้ดวงดาว (節分/Setsubun・星祭り/Hoshimatsuri) พิธีนี้จัดเป็นประจำทุกปีในวันที่ 3 ของเดือนกุมภาพันธ์ ณ บริเวณกะรันไดโต (伽藍大塔 /Garandaitoo) ภายในเขตสังฆาวาส (壇上伽藍 /Danjoogaran)

(2) พิธีมิโอะคุ (御影供 /Mieku) พิธีนี้จัดในวันที่ 21 เดือนมีนาคม เวลา 9:00 น. ณ หอพุทธประทับ (燈籠堂 /Tooroodoo) ภายในบริเวณสุสานโอะคุโนะอิน (奥の院 /Okunoin) เพื่อเป็นการระลึกถึงพระคุณของท่านคุโคผู้ก่อตั้งนิกายมิงงนเนื่องในวันคล้ายวันมรณภาพของท่าน นอกจากนี้ทุกๆวันที่ 21 ของทุกเดือน ตั้งแต่เวลา 13:00 น. จะมีการจัดเครื่องสักการบูชาแด่ท่านคุโค พร้อมทั้งการสวดมนตร์ถวายเป็นอามิสบูชา ณ บริเวณมิเอะโด (御影堂 /Miedoo) ภายในบริเวณเขตสังฆาวาสด้วย

(3) พิธีโอะฮิงังหรือการบวงสรวงบรรพบุรุษ (お彼岸/Ohigan) พิธีนี้จัดขึ้นในเดือนมีนาคมของทุกปี ในวันดังกล่าวถือเป็นวันเริ่มต้นเข้าสู่ฤดูใบไม้ผลิของประเทศญี่ปุ่น และจะจัดพิธีโอะฮิงังอีกครั้งในเดือนกันยายน ในวันเริ่มต้นเข้าสู่ฤดูใบไม้ร่วงของประเทศญี่ปุ่น พิธีโอะฮิงังเป็นพิธีกรรมที่บรรดาเหล่าศาสนิกและสมาชิกในครอบครัวจะนำดอกไม้และเครื่องสักการะมาบวงสรวงดวงวิญญาณของบรรพบุรุษ ณ สุสานประจำตระกูลของตนที่ตั้งอยู่ภายในวัดประจำตระกูล

(4) เทศกาลดอกไม้หรือเทศกาลเฉลิมฉลองวันคล้ายวันประสูติของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า (花祭り /Hanamatsuri) เทศกาลดอกไม้จัดขึ้นทุกปีในวันที่ 8 เดือนเมษายน ตั้งแต่เวลา 9:00 น. ณ บริเวณอาคารกลางภายในวัดโคงโงบุจิ ในพิธีกรรมจะมีการประดับประดาดอกไม้ตามแท่นสักการะบูชาถวายเป็นอามิสบูชาแด่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าและการประพรมน้ำชาที่เรียกว่า “อะมะจะ” (甘茶 /Amacha) สักการะบูชาที่องค์พระพุทธรูปภายในแต่ละวัด

(5) พิธีโอะตันโจเอหรือพิธีเฉลิมฉลองวันคล้ายวันเกิดของสมณะคุโค (御誕生会 /Otanjoee) พิธีดังกล่าวจะจัดขึ้นในวันที่ 15 เดือนมิถุนายนของทุกปี ณ บริเวณอาคารปริยัติธรรมภายใน (高野山大師教会大講堂 /Kooyasantaishikyookai-Daikoodoo) หุบเขาโคยะ ในพิธีกรรมดังกล่าวมีการจัดริ้วขบวนโดยบรรดาศาสนิกและผู้ที่อยู่อาศัยภายในบริเวณหุบเขาโคยะได้

ร่วมกันแสดงความเฉลิมฉลองเนื่องในวันคล้ายวันเกิดของสมณะคุโค โดยมีการร่ายรำและการตีกลอง แสดงความยินดีในพิธีด้วย

(6) โอะบังหรือพิธีอุระบงเคียว (お盆 /Obon • 盂蘭盆会 /Urabonkyoo) เป็นพิธีกรรมที่จัดขึ้นเพื่อต้องการกราบไหว้บูชาดวงวิญญาณของบรรพบุรุษ ในวันที่ 10 เดือนสิงหาคม ของทุกปี ณ ภายในห้องโถงใหญ่ของวัดโคงโงบุจิ

3.2.3.2. ศาสนพิธีภายในหุบเขาโคยะ คือ ศาสนพิธีที่สามารถพบเห็นและเข้าร่วม พิธีกรรมได้เฉพาะภายในหุบเขาโคยะเท่านั้น ประกอบด้วยศาสนพิธีจำนวน 6 พิธี ดังต่อไปนี้

(1) พิธีเคะจิเอ็นคันโจ (結縁灌頂 /Kechienkanjoo) หรือพิธีรับศิษย์แสดง ตนเป็นพุทธมามกะพิธีนี้จัดขึ้น ณ วิหารใหญ่ภายในเขตสังฆาวาส (壇上伽藍 /Danjoogaran) โดยจะมีการประกอบพิธีกรรมสองครั้งคือ วันที่ 3-5 เดือนพฤษภาคมและวันที่ 1-3 เดือนตุลาคมของทุกปี ใน พิธีมีการแขวนภาพครุฑมณฑลและวัชรธำมณฑลเพื่อใช้แสดงการเชื่อมสายสัมพันธ์กับคำสอน วัชรยาน โดยผู้เข้าร่วมพิธีทำการโยนดอกไม้ลงสู่เบื้องหน้าของภาพมันตะระทั้งสองและการหลั่งน้ำ พุทธมนตร์ลงบนศรีษะของบรรดาศาสนิกเพื่อแสดงถึงสภาวะจิตที่พร้อมจะน้อมนำคำสั่งสอนจากพุทธ องค์

(2) พิธีมิเอะคุตามปฏิตินโบราณ (旧正御影供 /Kyuuseimieku) พิธีนี้จะ จัดขึ้นในวันที่ 21 เดือนมีนาคม เพื่อระลึกถึงวันมรณภาพของสมณะคุโค โดยจะประกอบพิธีกรรม ณ มิเอะโด (御影堂 /Miedoo) ภายในเขตสังฆาวาส (壇上伽藍 /Danjoogaran) นอกจากนั้นในคืนก่อน วันประกอบพิธีกรรมจะมีการเดินรุดงค์ของเหล่าศาสนิก การประดับประดาทางเดินรุดงค์ด้วยเทียน และดอกไม้ เพื่อถวายเป็นพุทธบูชาคุณของสมณะคุโคด้วย

(3) เทศกาลอะโอะบะหรือเทศกาลเฉลิมฉลองวันคล้ายวันเกิดของสมณะคุโค (青葉祭り /Aobamatsuri) เทศกาลนี้จะจัดขึ้นในวันที่ 15 เดือนมิถุนายนของทุกปี เพื่อเป็นการ เฉลิมฉลองและระลึกถึงวันที่สมณะคุโคเกิด โดยจะจัดให้มีพิธีกรรมการเฉลิมฉลอง ณ บริเวณศาลา ประชาคมภายใน (高野山大師教会 /Kooyasantaishikyookai) หุบเขาโคยะ ตั้งแต่เวลา 9:00 น.

(4) เทศกาลถวายเทียน (ろうそく祭り /Roosokumatsuri) จัดขึ้นใน วันที่ 13 เดือนสิงหาคม เทศกาลนี้จัดขึ้นเพื่อบูชาดวงวิญญาณของเหล่าบรรพบุรุษและผู้ล่วงลับ ที่มี สุสานปรากฏอยู่ภายในบริเวณโอะคุโนะอิน (奥の院 /Okunoin) บรรดาเหล่าศาสนิกและญาติของผู้ที่

ล่งลับจะทำการจุดเทียนเพื่อวางประดับประดาตามสองข้างทางเพื่อความสว่างตลอดเส้นทางเดินมุ่งสู่บริเวณโอะคุโนะฮิโนะชิ ระยะทางประมาณ 2 กิโลเมตร ในทุกปีจะปรากฏแสงสว่างทั่วบริเวณทางเดินจากการประดับประดาเทียนประมาณ 100,000 ต้นของเหล่าศาสนิกและครอบครัวของผู้ที่ล่งลับ

(5) พิธีโอะระคุเอะ (常楽会/Joorakue) หรือพิธีเนฮังเอะ (涅槃会/Nehane) จัดขึ้นเพื่อระลึกถึงวันปรินิพพานขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในความเชื่อของพระพุทธศาสนาหายานถือว่าวันที่ 15 เดือนกุมภาพันธ์เป็นวันปรินิพพานขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นิคมิงงอนแห่งหุบเขาโคยะจะมีการประกอบพิธีโอะระคุเอะ ณ บริเวณห้องภายในห้องโถงใหญ่ของวัดโคงโงบุจิ โดยมีการเริ่มพิธีกรรมคือการสวดมนตร์เพื่อถวายเป็นสักการะบูชาต่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในคืนวันที่ 14 กุมภาพันธ์ จนถึงเวลาประมาณ 12:00 น. ของวันที่ 15 เดือนกุมภาพันธ์

(6) พิธีสักการะบูชาเทพผู้พิทักษ์ของนิคมิงงอน แห่งหุบเขาโคยะ (高野明神社祭/Kooyamyoojinshasai) หรือเทพเจ้านิอุสึฮิเมะ (丹生都比売 /Niutsuhime) และเทพเจ้าคะริบะ (狩場明神 /Karibamyoojin) ในศาสนาชินโต โดยจะจัดขึ้น ณ ศาลเทพเจ้าชินโตภายในบริเวณเขตสังฆาวาส พิธีนี้จะจัดขึ้นทุกปีในวันที่ 16 เดือนตุลาคม

3.2.4 ศาสนวัตถุ ศาสนสถานและประติมากรรม จิตรกรรมที่สำคัญประจำนิคมิงงอน

3.2.4.1 ศาสนวัตถุที่สำคัญ ศาสนวัตถุที่สำคัญที่ใช้ในการประกอบพิธีกรรม และถือเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการพิจารณา เพื่อเข้าสู่สภาวะธรรมในนิคมิงงอนหรือคำสอนมิกเคียวที่สำคัญคือ

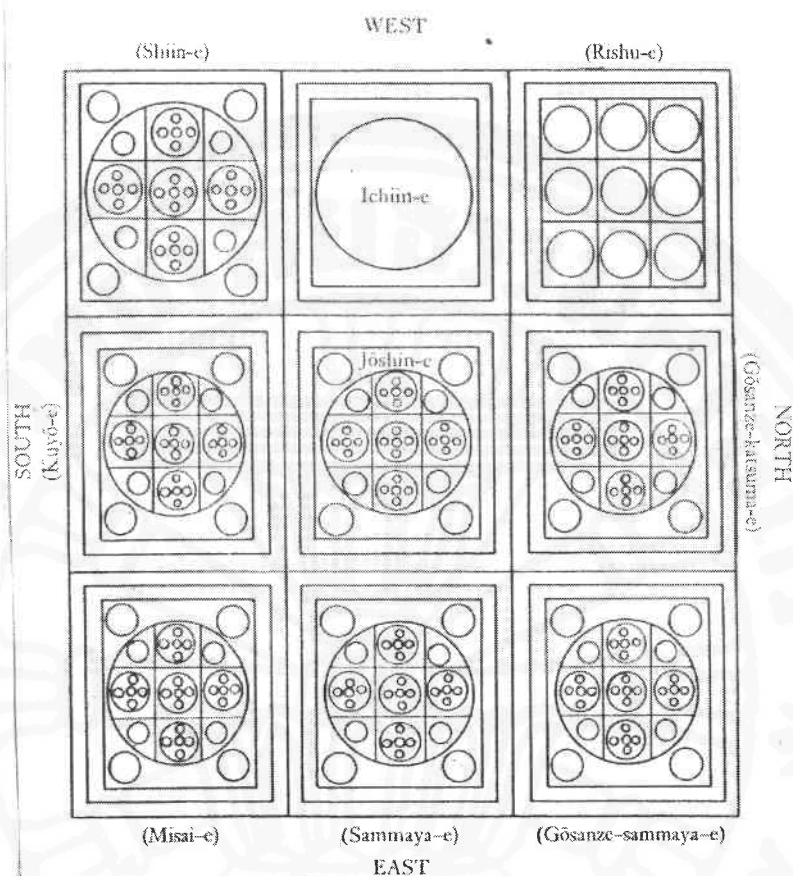
(1) ภาพมณฑลหรือภาพมันดะระ เพื่อเป็นกสิณให้ผู้ฝึกสมาธิเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับจักรวาลอันมีพระไวโรจนพุทธเจ้าเป็นศูนย์กลาง ภาพมณฑลหรือภาพมันดะระมีสองลักษณะคือ 1.1) ครรรธาตุมณฑล (胎藏界曼荼羅 /Taizookaimandara) และ 1.2) วิชระธาตุมณฑล (金剛界曼荼羅 /Kongookaimandara)

(1.1) ครรรธาตุมณฑล (胎藏界曼荼羅/Taizookaimandara) คือ หลักการแห่งความกรุณาของพระไวโรจนพุทธเจ้าที่มองลงมาสู่โลกของมนุษย์ด้วยความกรุณา แสดงออกซึ่งสัจธรรมในรูปปรากฏการณ์ต่าง ๆ ผ่านธาตุทั้ง 5 ได้แก่ ธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุไฟ ธาตุลม และอากาศธาตุ พระไวโรจนพุทธเจ้าทำสัจธรรมทำความตรัสรู้ ให้ปรากฏเป็นวัตถุธาตุที่รับรู้ได้โดยรูป

(1.2) วัชรธาตุมนฑล (金剛界曼荼羅 /Kongookaimandara) หลักแห่งปัญญาดุจวัชรเป็นกายแห่งปัญญาที่แข็งแกร่งดุจเพชร สัญลักษณ์ของธาตุที่ 6 คือ วิญญาณธาตุ เป็นส่วนที่เป็นผู้รู้ ต่างจากกายแห่งกรุณาธรรมธาตุมนฑล ซึ่งเป็นตัวถูกรู้ ปัญญาในธาตุที่ 6 นี้แสดงถึงปัญญาดุจเพชรที่ทำลายอวิชชาให้ย่อยยับได้ ปัญญาดุจวัชรแห่งไวโรจนพุทธเจ้าแสดงถึงศักยภาพแห่งการพร้อมจะตรัสรู้ได้ อันไม่สามารถจะทำลายได้ ไม่เสื่อมสิ้น ซึ่งสรรพสัตว์มีอยู่แล้วในทุกผู้ทุกคน ศักยภาพอันสูงสุดนี้ถูกแสดงออกเป็นกายแห่งปัญญาในรูปของวัชรธาตุมนฑล ประกอบด้วยมณฑลขนาดเล็ก 9 มณฑล ศูนย์กลางมณฑลคือพระไวโรจนพุทธเจ้า มีกระแสน้ำมีสองทิศทางออกจากศูนย์กลางเช่นเดียวกับธรรมธาตุมนฑล คือออกจากศูนย์กลางและเข้าสู่ศูนย์กลาง จากพระไวโรจนพุทธเจ้า ณ ศูนย์กลางจักรวาลมีรัศมีส่องออกมาโดยรอบ และจากสรรพสัตว์ซึ่งอยู่รายรอบ มีรัศมีสู้องค์พระไวโรจนพุทธเจ้าซึ่งอยู่กลางมณฑล ด้วยปัญญาอันแกร่งดุจเพชรนี้ สามารถช่วยให้สรรพสัตว์ตรัสรู้ได้ สามารถอุทิศสรรพสัตว์ ให้ตื่นขึ้นมาตระหนักรู้ในพุทธภาวะของตนเอง เมื่อเข้าไปสู่ศูนย์กลางจักรวาลแห่งปัญญาเท่าไร พุทธภาวะในตนเองก็ยิ่งตื่นตัวฉายแสงแห่งปัญญาไกลเข้าสู่การตรัสรู้เท่านั้น เมื่อสรรพสัตว์เข้าสู่ศูนย์กลางแห่งการตรัสรู้ คือ พระไวโรจนพุทธเจ้านี้ ก็ได้ตรัสรู้สมบูรณ์นี้ ไม่ใช่ของใคร ไม่ใช่ของสรรพสัตว์ ไม่ใช่ของพระไวโรจนพุทธ เป็นอนัตตา เป็นสุญญตาเป็นสัจจะที่ลึกซึ้งสมบูรณ์

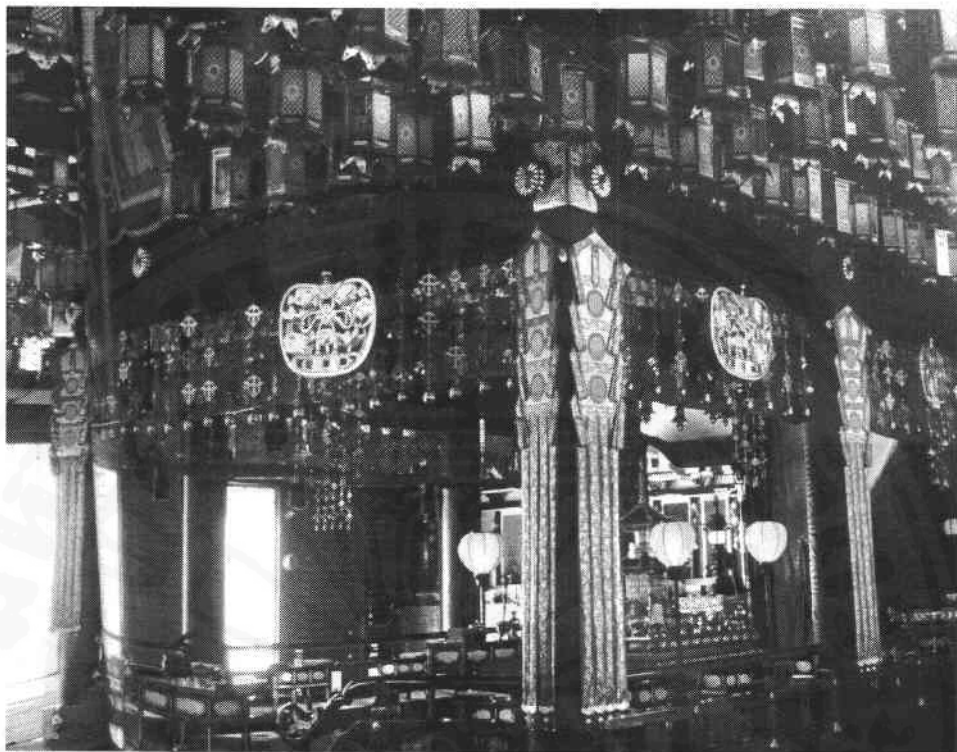

ภาพที่ 3.24 วัชรธาตุมนฑล (金剛界曼荼羅 /Kongookaimandara), โดย 高野山大学選書刊行会 (2006) 『第四卷 高野山の伝統と未来』, p. 13.

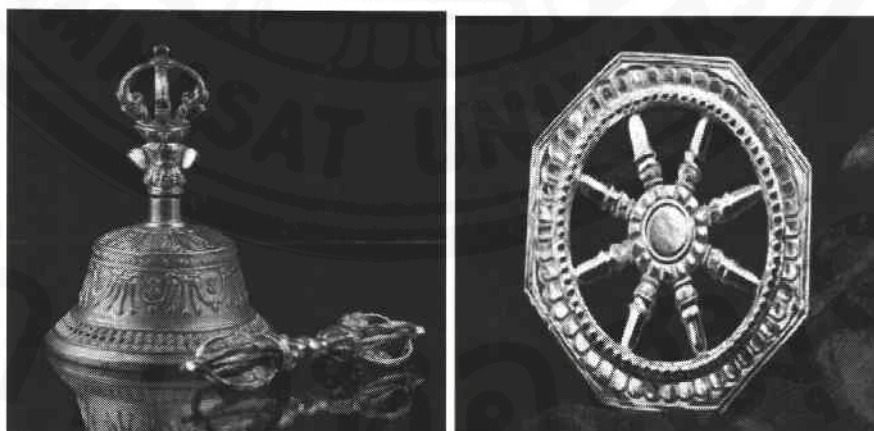

ภาพที่ 3.25 แผนผังอธิบายภาพวัชรธาตุมณฑล (金剛界曼荼羅 /Kongookaimandara), โดย Matsunaga Alicia, 1969, p. 204.

(2) ศาสนวัตถุสำคัญที่ใช้ประกอบพิธีกรรมของนิกาย ได้แก่ ปะรำพิธี(壇 /Dan) วัชร(金剛杵 /Kongoosho) กระดิ่ง(鈴 /Suzu) จักร(輪 /Rin) ดาบ(劍 /Ken) ธนู(弓箭 /Kyuusen) กระบอง(棒 /Boo) และลูกประคำ(珠数 /Juzu) (増田秀光 (編者), 2004, p.94)

ภาพที่ 3.26 รูปปะรำพิธี, โดย 湯原公浩 (2011) 『空海 真言密教の扉を開いた傑僧』, p. 18.

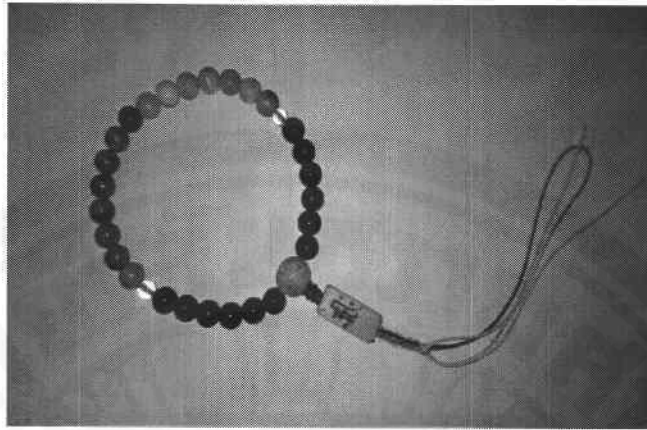
ภาพที่ 3.27 รูปวัชระ, รูปกระดิ่งและรูปจักรรา , Retrieved October 22,2013, from http://www.suiundo.co.jp/jiinbutsugu/jiinbutsugu_010

ภาพที่ 3.28 รูปดาบ อาวุธประจำกายของพระอจลนาถหรือฟูโดเมียวโอ (不動明王 /Fudoomyoo-oo) หนึ่งในเทพเบญจวิทยาราชหรือโกะไดริคิโบสัดซึ (五大力菩薩 /Godairikibosatsu) , โดย Tokyo National Museum. (2013). *Tokyo National Museum Image Search* [Data file]. Available from Tokyo National Museum Website, http://www.tnm.jp/modules/r_collection/index.php?controller=dtl_img&size=L&colid=C1525&t=

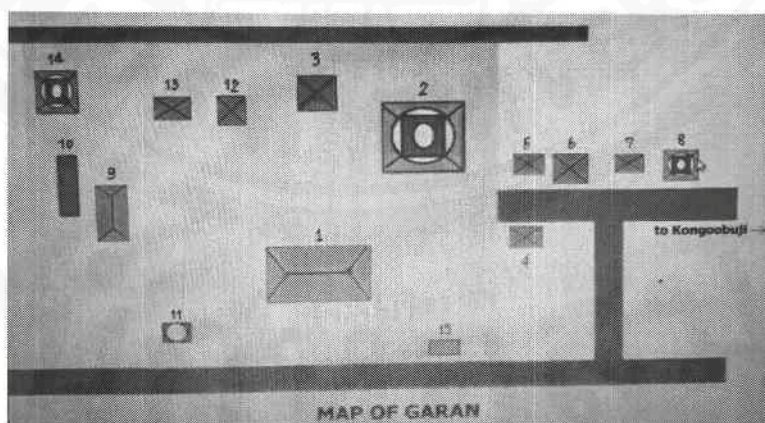

ภาพที่ 3.29 รูปธนูและกระบอง อวรุทประจํากายของไตรโลกิยาหรือโกซังเสะเมียวโอ (降三世明王 /Kosansemmyō-ō) หนึ่งในเทพเบญจวิทยาราชหรือโกะไดริคิโบสัสตี (五大力菩薩 /Godairikibosatsu), โดย 湯原公浩 (2011) 『空海 真言密教の扉を開いた傑僧』, p. 110.

ภาพที่ 3.30 รูปลูกประคำ, โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2555

3.2.4.2 ศาสนสถานที่สำคัญ ศาสนสถานที่สำคัญในนิกายมิงงน ได้แก่ ศาสนสถานภายในตันโจกะรัน (壇上伽藍 /Danjoogaran) หรือเขตสังฆาวาสของวัดโคงโงบุจิ (金剛峯寺 /Kongoobuji/Kongobuji) ประกอบไปด้วยศาสนสถานที่สำคัญจำนวน 15 แห่ง และศาสนสถานอื่นๆ เช่น ไดมง (大門 /Daimon) วัดเนียวนินโด (女人堂 /Nyonindoo) อาคารปริยัติธรรม (高野山大師教会大講堂/Kooyasandaishikyookaidakoodoo) หอพุทธประทับ (燈籠堂 /Tooroodoo) และสุสานท่านคุโคุ (弘法大師御廟 /Kooboodaishigobyoo) ที่อยู่ภายในบริเวณสุสานโอะคุโนะอิน (奥の院 /Okunoin)

ภาพที่ 3.31 แผนผังแสดงที่ตั้งศาสนสถานที่สำคัญจำนวน 15 แห่งของนิกายมิงงน แห่งหุบเขาโคยะภายในบริเวณตันโจกะรัน (壇上伽藍 /Danjoogaran) หรือเขตสังฆาวาส

ศาสนสถานภายในคันโจะรัน (壇上伽藍 /Danjoogaran) หรือเขตสังฆาวาสของวัด
โคงโงบุจิ (金剛峯寺 /Kongoobuji/Kongobuji) ประกอบไปด้วยศาสนสถานที่สำคัญจำนวน 15
แห่ง ดังต่อไปนี้

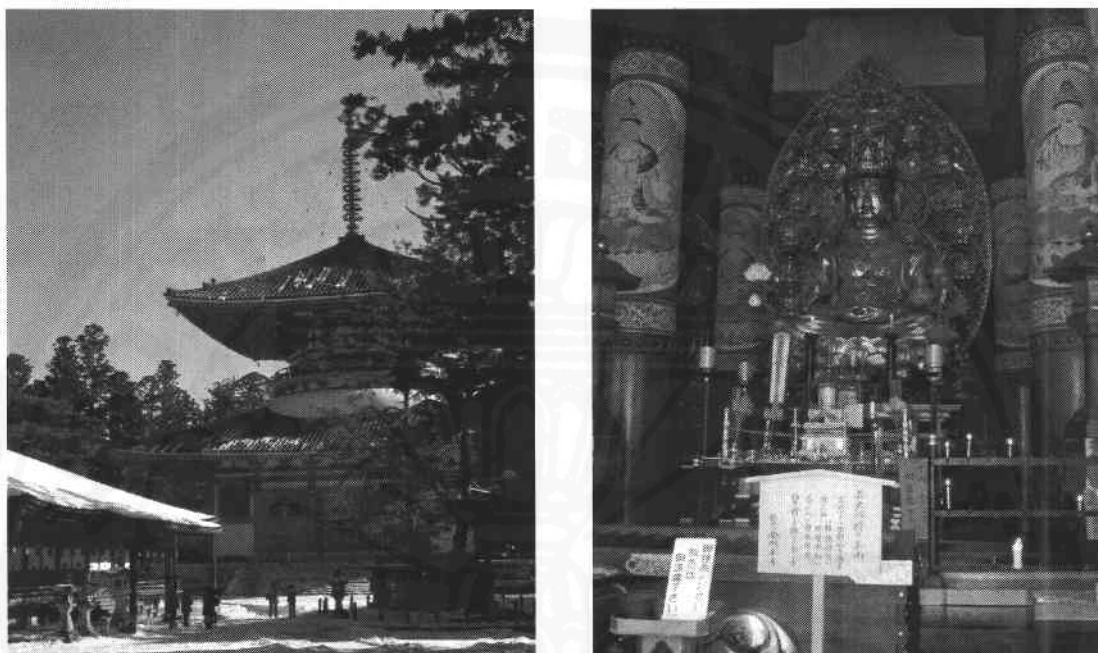
1. วิหารกลาง (金堂 /Kondoo)

ภาพที่ 3.32 วิหารกลาง (金堂 /Kondoo), โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2554

วิหารกลางถือเป็นศาสนสถานที่สำคัญเนื่องจากกิจกรรมต่างๆทางศาสนาที่จัดขึ้น
ภายในกายนิงงนแห่งหุบเขาโคยะโดยส่วนใหญ่จะจัดขึ้น ณ วิหารแห่งนี้ วิหารแห่งนี้สร้างขึ้นตาม
ความประสงค์ของสมณะคุไดในปี ค.ศ. 819 เพื่อใช้เป็นทีบรยายธรรม ในสมัยจักรพรรดิสะกะ (嵯峨
天皇 /Sagatennoo ค.ศ. 786 – 842) วิหารกลางเป็นศาสนสถานเพื่อประกอบกิจกรรมสักการะทาง
พระพุทธศาสนาของจักรพรรดิสะกะเป็นการส่วนพระองค์ วิหารกลางที่เห็นในปัจจุบันได้รับการ
ปฏิสังขรณ์ใหม่ใน ปี ค.ศ. 1932

2.เจดีย์ประดิษฐานพระไวโรจนพุทธเจ้า (根本大塔 /Kompondaitoo)

ภาพที่ 3.33 เจดีย์ประดิษฐานพระไวโรจนพุทธเจ้า (根本大塔 /Kompondaitoo) , โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2555

เจดีย์ประดิษฐานพระไวโรจนพุทธเจ้า (根本大塔 /Kompondaitoo) ถือเป็นเจดีย์ที่เป็นสัญลักษณ์แสดงความเป็นเจดีย์ศูนย์กลางที่ตั้งอยู่ในเขตสังฆवास เจดีย์แห่งนี้สร้างเสร็จสมบูรณ์ในสมัยสมณะชินเซ็น (真然 /Shinzen ค.ศ. 804 – 891) ผู้สืบทอดนิกายฉินงนแห่งหุบเขาโคยะ ภายหลังการมรณภาพของสมณะคุโค สมณะคุโคสร้างเจดีย์แห่งนี้เพื่อเป็นการสักการบูชาแด่พระไวโรจนพุทธเจ้า (大日如来 /Dainichinyoorai) ผู้ประดิษฐานเป็นองค์ประธานภายในครรรธาตุ (胎藏界 /Taizookai) และเพื่อสักการบูชาแด่พระพุทธเจ้าทั้งสี่พระองค์ที่ประดิษฐานภายในวัชรธาตุ (金剛界 /Kongookai) ได้แก่ พระอภิชัยยะพุทธะหรือโฮโตเนียวไร (宝幢如来 /Hootooniyorai) ประดิษฐานด้านทิศตะวันออก พระรัตนสัมภวะหรือโคฟูเคะโอเนียวไร (開敷華王如来 /Kaifukeoonyorai) ประดิษฐานด้านทิศใต้ พระอมิตาภะหรืออมิตดาเนียวไร (阿弥陀如来 /Amidanyorai) ประดิษฐานด้านทิศตะวันตก และพระอโมฆสิทธิพุทธะหรือเทงคุโรนเนียวไร (天鼓雷音如来 /Tenkuraionnyorai) ประดิษฐานด้านทิศเหนือ

3.วิหารมิเอะโด (御影堂 /Miedoo)

ภาพที่ 3.34 วิหารมิเอะโด (御影堂 /Miedoo), โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2555

วิหารมิเอะโด (御影堂 /Miedoo) เป็นวิหารที่มีความสำคัญเนื่องจากสมณะคุโด้ใช้วิหารแห่งนี้ทำกิจทางศาสนาประจำวันของท่าน คือการสักการะบูชาพระพุทธเจ้าและการปฏิบัติสมาธิภาวนา ในปัจจุบันวิหารแห่งนี้เป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมทางศาสนาเพื่อให้บรรดาศาสนิกได้ระลึกถึงวันคล้ายวันมรณภาพของสมณะคุโด้ โดยมีการจัดเครื่องสักการะบูชาแด่ท่านคุโด้ พร้อมทั้งการสวดมนตร์ถวายเป็นอามิสบูชา ณ บริเวณมิเอะโด (御影堂 /Miedoo) ในคืนวันที่ 20 และการสวดมนตร์ถวายเป็นอามิสบูชาในวันที่ 21 เดือนมีนาคมของทุกปี

4. วิหารประดิษฐานเทพอจลนาถ (不動堂 /Fudoodoo)

ภาพที่ 3.35 วิหารประดิษฐานเทพอจลนาถ (不動堂 /Fudoodoo), โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2555

วิหารประดิษฐานเทพอจลนาถ (不動堂/Fudoodoo) สร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1198 เดิมเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปพระอมิตาภะหรืออมิตาเนียวไร (阿弥陀如来 /Amidanyorai) วิหารที่เห็นในปัจจุบันได้รับการปฏิสังขรณ์ขึ้นใหม่ในช่วงปลายศตวรรษที่ 14

5. วิหารประดิษฐานรูปเคารพวิทยาราชไอเซน (愛染堂 /Aizandoo)

ภาพที่ 3.36 วิหารประดิษฐานรูปเคารพวิทยาราชไอเซน (愛染堂/Aizandoo), โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2555

วิหารประดิษฐานรูปเคารพวิทยาราชโอสถ (愛染堂/Aizandoo) สร้างในปี ค.ศ. 1334 วิหารนี้สร้างขึ้นตามความประสงค์ของจักรพรรดิไดโกะ (醍醐天皇/Daigotennoo) ค.ศ. 885 – 930) วิหารที่เห็นในปัจจุบันได้รับการบูรณะขึ้นใหม่ในปี ค.ศ. 1848

6.วิหารไดเอะโด (大会堂/Daiedoo)

ภาพที่ 3.37 วิหารไดเอะโด (大会堂/Daiedoo), โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2555

วิหารไดเอะโด (大会堂/Daiedoo) สร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1175 วิหารที่เห็นในปัจจุบันได้รับการปฏิสังขรณ์ขึ้นใหม่ในปี ค.ศ. 1848 ปัจจุบันเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปพระอมิตาภะหรือมิตดาเนียวไร (阿弥陀如来 /Amidanyorai) และเป็นวิหารที่ใช้ประกอบพิธีกรรมการสวดมนตร์ที่เรียกว่า โฮเอะ

7. วิหารซัมไมโด (三昧堂 /Sammaidoo)

ภาพที่ 3.38 วิหารซัมไมโด (三昧堂/Sammaidoo) , โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2555

วิหารซัมไมโด (三昧堂/Sammaidoo) สร้างขึ้นในปี ค.ศ. 929 ในสมัยสมณะไซโค (済高 /Zaikoo ค.ศ. 870 - 942) ดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าอาวาสวัดโคงโอบุจิ เดิมวิหารแห่งนี้ตั้งอยู่ในพื้นที่ของบริเวณวัดโทนันอิน (東南院) กล่าวกันว่าวิหารที่ตั้งในพื้นที่ปัจจุบันถูกย้ายมาตามความประสงค์ของสมณะไซเกียว (西行 /Saigyoo ค.ศ. 1118 - 1190) เพื่อเป็นวิหารสำหรับการฝึกปฏิบัติสวดมนตร์ภาวนาตามพระสูตรริซุซัมไมหรือพระสูตรริซุเคียว (理趣三昧 /Rishusammai • 理趣経 /Rishukyoo) วิหารที่เห็นในปัจจุบันได้รับการปฏิสังขรณ์ขึ้นใหม่ในปี ค.ศ. 1816

8.เจดีย์ด้านทิศตะวันออก (東塔 /Totoo)

ภาพที่ 3.39 เจดีย์ด้านทิศตะวันออก (東塔/Totoo) , โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2555

เจดีย์ด้านทิศตะวันออก (東塔/Totoo) สร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1127 ตามความประสงค์ของพระเจ้ารพริชิระคะวะ (白河天皇 /Shirakawatennoo ค.ศ. 1053 - 1129) เจดีย์ที่เห็นในปัจจุบันได้รับการปฏิสังขรณ์ขึ้นใหม่ในปี ค.ศ. 1984

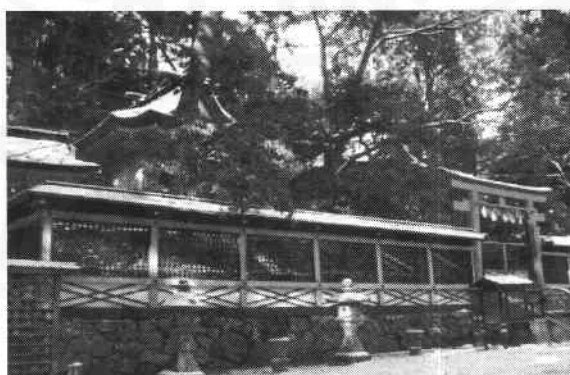
9.วิหารเทพเจ้าซันโน (山王院 /Sannooiin)

ภาพที่ 3.40 วิหารเทพเจ้าซันโน (山王院/Sannooiin) , โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2555

วิหารเทพเจ้าซันโน (山王院/Sannooiin) สร้างขึ้นก่อนปี ค.ศ. 1171 วิหารที่เห็นในปัจจุบันได้รับการปฏิสังขรณ์ขึ้นใหม่ในปี ค.ศ. 1845 วิหารแห่งนี้ใช้สำหรับการประกอบพิธีกรรมในวันสุดท้ายของการจบหลักสูตรการเข้าบวชเรียนในนิกายแห่งนี้และใช้สำหรับประกอบกิจกรรมการถามตอบข้อธรรมของนิกายที่เรียกว่า โฮระคุรงิ (法楽論議 /Hoorakurongi) ในวันที่ 16 ของทุกเดือน

10.ศาลเทพเจ้ามียาชิโระ (御社 /Miyashiro)

ภาพที่ 3.41 ศาลเทพเจ้ามียาชิโระ (御社/Miyashiro) , โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2555

ศาลเทพเจ้ามียาชิโร (御社/Miyashiro) ศาลเทพเจ้าแห่งนี้สมณะคุโตะสร้างขึ้นเพื่อสักการะบูชาแต่เทพเจ้านิอุสึฮิเมะ (丹生都比売 /Niutsuhime) และเทพเจ้าคะริบะ (狩場明神 /Karibamyoojin) ผู้คอยพิทักษ์ปกป้องรักษาหุบเขาโคยะ ศาลเทพเจ้าที่เห็นในปัจจุบันได้รับการปฏิสังขรณ์ขึ้นใหม่ในปี ค.ศ. 1522

11. หอพระสูตร (荒川経蔵 /Arakawakyoozoo)

ภาพที่ 3.42 หอพระสูตร (荒川経蔵/Arakawakyoozoo) , โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2557

หอพระสูตร (荒川経蔵/Arakawakyoozoo) หรือที่เรียกว่า หอพระสูตรหกเหลี่ยม (六角経蔵 /Rokkakukyoozoo) สร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1159 หอพระสูตรที่เห็นในปัจจุบันได้รับการปฏิสังขรณ์ขึ้นใหม่ในปี ค.ศ. 1934

12.วิหารพระอวโลกิเตศวรจุนเท (准胝堂/Junteidoo)

ภาพที่ 3.43 วิหารพระอวโลกิเตศวรจุนเท (准胝堂/Junteidoo), Retrieved October 23,2013, from <http://www.koyasan.or.jp/tazuneru/sights/junteido.html>

วิหารพระอวโลกิเตศวรจุนเท (准胝堂/Junteidoo) วิหารนี้สร้างขึ้นก่อนปี ค.ศ. 973 เพื่อประดิษฐานรูปเคารพพระอวโลกิเตศวรจุนเทหรือในภาษาญี่ปุ่นเรียกว่า จุนเทคันนอน (准胝観音/Junteikannon) วิหารในปัจจุบันได้รับการปฏิสังขรณ์ขึ้นใหม่ในปี ค.ศ. 1883

13.วิหารคุจะคุ (孔雀堂/Kujakudoo)

ภาพที่ 3.44 วิหารคุจะคุ (孔雀堂/Kujakudoo), Retrieved October 23,2013, from <http://www.koyasan.or.jp/tazuneru/sights/kujakudo.html>

วิหารคุจะคุ (孔雀堂/Kujakudoo) เป็นที่ประดิษฐานรูปเคารพพหามยุรีวิทยาราชหรือคุจะคุเมียวโอ (孔雀明王/Kujakumyoo-oo) สร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1200 เพื่อน้อมสักการะบูชา

มหายูริวิทยาราชที่บันดาลให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล วิหารในปัจจุบันได้รับการปฏิสังขรณ์ขึ้นใหม่ในปี ค.ศ. 1984

14.เจดีย์ด้านทิศตะวันตก (西塔 /Seitoo)

ภาพที่ 3.45 เจดีย์ด้านทิศตะวันตก (西塔/Seitoo) , โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2555

เจดีย์ด้านทิศตะวันตก (西塔/Seitoo) สร้างขึ้นในปี ค.ศ. 887 ภายในประดิษฐานรูปเคารพพระไวโรจนพุทธเจ้า ผู้ประดิษฐานเป็นองค์ประธานภายในครรรธาตุ (胎藏界 /Taizookai) และรูปเคารพพระพุทธเจ้าทั้งสี่พระองค์ที่ประดิษฐานภายในวัชรธาตุ (金剛界 /Kongookai) เจดีย์ในปัจจุบันได้รับการปฏิสังขรณ์ขึ้นใหม่ในปี ค.ศ. 1834

15.หอรระฆัง (大塔の鐘 /Daitoonokane)

ภาพที่ 3.46 หอรระฆัง (大塔の鐘/Daitoonokane) , Retrieved October 23,2013, from <http://www.koyasan.or.jp/tazuneru/sights/daitonokane.html>

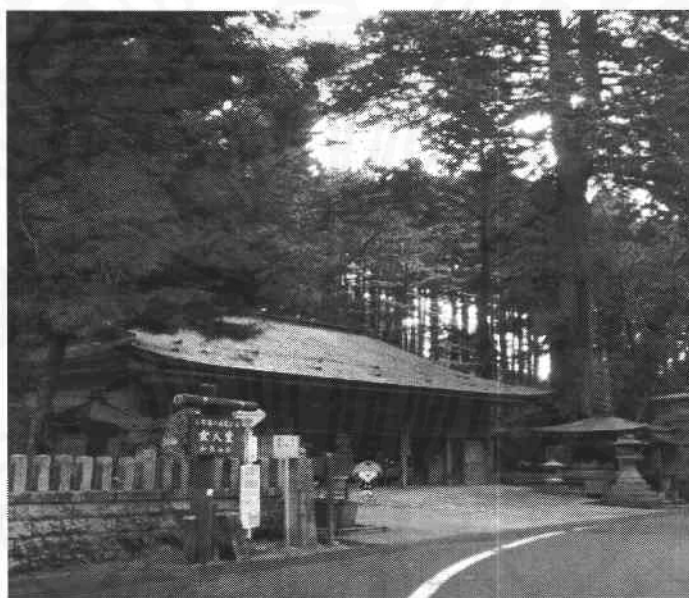
หอรระฆัง (大塔の鐘/Daitoonokane) สร้างเสร็จสมบูรณ์ในสมัยสมณะชินเซ็น (真然 /Shinzen ค.ศ. 804 – 891) ผู้สืบทอดนิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะต่อจากสมณะคุโค หอรระฆังแห่งนี้แต่เดิมใช้ดีเพื่อเป็นสัญญาณบอกเวลาที่จะเริ่มกิจกรรมการสวดมนต์ภาวนาของพระนักบวชในนิกาย ปัจจุบันการตีระฆังใช้เป็นสัญญาณในการบอกเวลาให้แก่ประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ภายในหุบเขาโคยะ โดยมีกำหนดเวลาและจำนวนครั้งในการตีระฆังในหนึ่งวันจำนวนทั้งสิ้น 108 ครั้ง คือ เวลา 4:00 น. 13:00 น. 18:00 น. และเวลา 21:00 น. จะตีระฆังตามเวลาที่กำหนด 18 ครั้ง และจะตีระฆัง 36 ครั้งในเวลา 23:00 น.

ศาสนสถานอื่นๆ ที่มีความสำคัญในนิกายฉินงนและอยู่ภายในบริเวณหุบเขาโคยะ ได้แก่ ไดมง (大門 /Daimon) วัดเนียวินโด (女人堂 /Nyonindoo) อาคารปริยัติธรรม (高野山 大師教会大講堂/Kooyasandaishikyookaidakoodoo) หอพุทธประทับ (燈籠堂 /Tooroodoo) และสุสานท่านคุโค (弘法大師御廟 /Kooboodaishigobyoo) ที่อยู่ภายในบริเวณสุสานโอะคุโนะอิน (奥の院 /Okunoin)

ภาพที่ 3.47 ไดมง (大門 /Daimon) , โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ.

โดม (大門/Daimon) ในอดีตที่ตั้งของประตูโดมคือ ประตูโทริอิ (鳥居/Torii) ในศาสนาชินโต (日野西真定, 2011, p.22) ประตูโดมที่เห็นในปัจจุบันได้รับการปฏิสังขรณ์ขึ้นใหม่ในปี ค.ศ. 1705 ด้านล่างขวาซ้ายประดิษฐานรูปเคารพไม้แกะสลักวัชรธรรมบาล คือ รูปเคารพท่านวัชรมิติชะคุหรืออะเกียวโซ (阿形像 /Agyoozoo) และรูปเคารพท่านวัชรนะระเ็นหรืออินเกียวโซ (吽形像 /Ungyoozoo)

ภาพที่ 3.48 วัดเนียวนินโด (女人堂 /Nyonindoo), โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2555

วัดเนียวนินโด (女人堂/Nyonindoo) วัดนี้ถือเป็นประตูหนึ่งในเจ็ดที่เป็นสัญลักษณ์การเข้าสู่พื้นที่ของหุบเขาโคยะ ในสมัยที่สมณะคุโคยังมีชีวิตอยู่ภายในบริเวณหุบเขาโคยะถือเป็นพื้นที่สำหรับการฝึกปฏิบัติธรรมของนิกายฉินงนและมีกฎหมายห้ามสตรีเข้ามายังภายในบริเวณดังกล่าว โดยจะอนุญาตให้สตรีเข้ามาในพื้นที่หุบเขาโคยะแค่ภายในบริเวณของวัดเนียวนินโดเท่านั้น วัดเนียวนินโดถูกสร้างขึ้นเพื่อเป็นสถานที่สำหรับการปฏิบัติธรรมให้แก่มารดาของสมณะคุโคและบรรดาศาสนิกที่เป็นสตรีที่ต้องการเข้ามาจาริกธุดงค์ ณ บริเวณหุบเขาโคยะ ต่อมาในสมัยเมจิที่ 7 หรือปี ค.ศ. 1872 จึงเริ่มอนุญาตให้สตรีสามารถเข้ามาจาริกธุดงค์ได้ตลอดบริเวณพื้นที่ของหุบเขาโคยะได้มาจนถึงปัจจุบันนี้

ภาพที่ 3.49 อาคารปริยัติธรรม (高野山大師教会大講堂/Kooyasandaishikyookaidaikoodoo),
โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2554

อาคารปริยัติธรรม (高野山大師教会大講堂/Kooyasandaishikyookaidaikoodoo) อาคารแห่งนี้ถูกสร้างขึ้นเพื่อเป็นการระลึกถึงการครบรอบ 1150 ปีจากการมรณภาพของสมเด็จพระโค โดยสร้างเสร็จสมบูรณ์ในเดือนธันวาคม ปี ค.ศ. 1982 เป็นอาคารปริยัติธรรมที่มีพื้นที่กว้างขวางเพื่อใช้ประกอบกิจกรรมต่างๆของบรรดาศาสนิกของนิกาย ภายในอาคารสามารถบรรจุศาสนิกได้ถึง 200 คน

ภาพที่ 3.50 หอพุทธประทับ (燈籠堂 /Tooroodoo) , โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555

หอพุทธประทับ (燈籠堂/Tooroodoo) เริ่มสร้างในสมัยสมณะชินเซ็น (真然 /Shinzen ค.ศ. 804 – 891) ผู้สืบทอดนิกายฉินงันแห่งหุบเขาโคยะต่อจากสมณะคุโค และสร้างเสร็จสมบูรณ์ในปี ค.ศ. 1023 โดยได้รับความอุปถัมภ์จากขุนนางผู้ใหญ่ในราชสำนักญี่ปุ่น คือ ฟุจิวะระ มิจินะงะ (藤原道長 /Fujiwara Michinaga ค.ศ. 966 – 1027)

ภาพที่ 3.51 สุสานท่านคุโคุ (弘法大師御廟 /Kooboodaishigobyoo) ที่อยู่ในบริเวณสุสานโอะคุโนะอิน (奥の院 /Okunoin), โดย 総本山金剛峯寺 ,2009 , p. 61.

สุสานท่านคุโคุ (弘法大師御廟/Kooboodaishigobyoo) สุสานท่านคุโคุตั้งอยู่ในบริเวณด้านในสุดของสุสานโอะคุโนะอิน (奥の院/Okunoin) คือ บริเวณด้านหลังของหอพุทธประทับ (燈籠堂 /Tooroodoo) เป็นบริเวณที่ถือเป็นศูนย์กลางแห่งความศักดิ์สิทธิ์และความศรัทธาของบรรดาศาสนิกของนิกายฉินงน เนื่องจากสมณะคุโคุเป็นเพียงสมณะองค์เดียวและองค์แรกของนิกายฉินงนของญี่ปุ่นที่มรณะภาพในสภาพการเข้าฌานสมาบัติ บรรดาศาสนิกของนิกายฉินงนมีความเชื่อว่าสมณะคุโคุยังดำรงชีพอยู่ภายในสุสานแห่งนี้เพื่อรอคอยการเข้าสู่พุทธภูมิและคอยดูแลปกป้องรักษาบรรดาลูกศิษย์ของท่านทุกคน

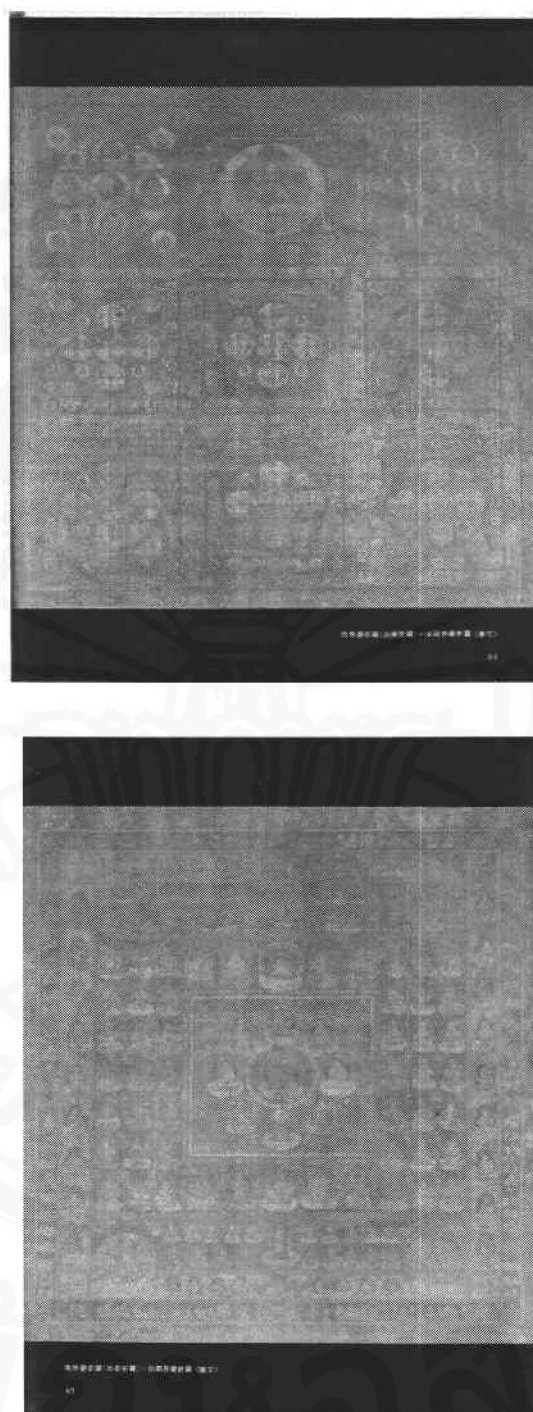
3.2.4.3 ประติมากรรม จิตรกรรมที่สำคัญ ของนิกายมิงงน แห่งหุบเขาโคยะ ที่ได้ประดิษฐานไว้ ณ วัดโคงโงบุจิและวัดที่ตั้งภายในหุบเขาโคยะ และถือเป็นสมบัติของชาติที่หาได้ยาก โดยจะอนุญาตให้บรรดาศาสนิกที่มาร่วมทำกิจกรรมทางศาสนาได้มีโอกาสเข้าชมได้ตามเทศกาลทางศาสนาที่สำคัญๆ ได้แก่ รูปเคารพพระไวโรจนพุทธเจ้า (大日如来坐像/Dainichinyoraizazoo) รูปเคารพมหายุริยวิทยาราชหรือคุซะคุเมียวโอ (孔雀明王/Kujakumyoo-oo) รูปเคารพของพระอจลนาถหรือฟูโดเมียวโอ (不動明王/Fudoomyoo-oo) และเทพเจ้าผู้พิทักษ์ทั้ง 8 (八大童子/Hachidaidooji) และจิตรกรรมที่มีความสำคัญอย่างมากของนิกายมิงงน คือ ภาพจิตรกรรม มั่นตะระบนผืนผ้าที่เรียกว่า จิมันตะระ (血曼荼羅/Chimandara) ถือเป็นภาพจิตรกรรมที่มีค่าทางประวัติศาสตร์ กล่าวกันว่าแม่ทัพใหญ่ผู้นำตระกูลไทระ คือ ไทระ คิโยโมะริ (平清盛 ค.ศ. 1118-1181 /Tairanokiyomori) ได้ใช้โล่ติดจากศีรษะของตนเองวางลงบนพระเศียรของพระไวโรจนพุทธ

ภาพที่ 3.52 รูปเคารพพระไวโรจนพุทธเจ้า (大日如来坐像/Dainichinyoraizazoo) และรูปเคารพมหายุริยวิทยาราชหรือคุซะคุเมียวโอ (孔雀明王/Kujakumyoo-oo), โดย 高野山大学全選書刊行会 ,2006 , p.10.

ภาพที่ 3.53 รูปเคารพของพระอจนาถหรือฟูโดเมียวโอ (不動明王 /Fudomyōō) และเทพเจ้าผู้พิทักษ์ทั้ง 8 (八大童子 /Hachidaidoji), โดย 高野山大学全選書刊行会 ,2006 , pp. 14-15.

ภาพที่ 3.54 ภาพจิตรกรรมมันตะระ (จิมันตะระ) บนผืนผ้า, โดย 総本山金剛峯寺, 1989, pp. 84-85.

จากข้อมูลทางเอกสารและข้อมูลภาคสนามที่ผู้วิจัยได้สำรวจ ทำให้เห็นกำเนิดของ
 นิยายฉิงงน แห่งหุบเขาโคยะอันเป็นนิยายหนึ่งในพระพุทธศาสนามหายานแบบจารีตของญี่ปุ่น ที่ม
 ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ศาสนา นิยายนี้มีกำเนิดที่ยาวนานและสามารถดำรงอยู่มาจนครบถึง
 1,200 ปีในเดือนเมษายน ค.ศ. 2015 ท่านคุโคผู้ก่อตั้งนิยายนี้ ณ ประเทศญี่ปุ่น ถือเป็นสมณะท่าน
 แรกที่สามารถผนวกรวมแนวความคิด ความเชื่อดั้งเดิมของท้องถิ่นให้สามารถผสมผสานเข้ากันได้กับ
 แนวคิด คำสอนของพระพุทธศาสนาฝ่ายวัชรยานหรือแนวคำสอนมิกเคียว จากข้อมูลทาง
 ประวัติศาสตร์ศาสนาในสมัยเฮอัน แต่เดิมการสักการบูชาเทพเจ้าในลัทธิชินโตจะไม่มีการประดิษฐาน
 รูปเคารพ ณ แทนบูชา ท่านคุโคเป็นสมณะองค์แรกที่ถือปฏิบัติใช้รูปเคารพของเทพเจ้า ได้แก่ รูป
 เคารพที่แกะสลักจากไม้ รูปเคารพที่วาดลงบนกระดาษ นำมาประดิษฐาน ณ แทนบูชา เพื่อให้บรรดา
 นักบวชและศาสนิกได้ใช้เป็นภาพแทนของเหล่าเทพเจ้าในลัทธิชินโต

ภาพที่ 3.55 รูปเคารพที่วาดลงบนกระดาษภาพแทนเหล่าเทพเจ้าในลัทธิชินโต นำมาประดิษฐาน ณ
 แทนบูชา ภายในวัดซัมโปอิน (三宝院/Sampooin) , โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 23 กรกฎาคม
 พ.ศ.2555

จากการที่คำสอนทางศาสนามีการผนวกรวมแนวความคิด ความเชื่อทางศาสนาที่มีมาแต่ดั้งเดิมของท้องถิ่นดังกล่าว ทำให้นิกายนี้สามารถประกอบสร้างองค์ประกอบที่สำคัญๆประจำนิกายที่ถ่ายทอดความหลากหลายจากอดีตมาสู่บรรดานักบวชและศาสนิก รวมทั้งผู้ที่มีความสนใจใฝ่รู้ในประวัติศาสตร์ทางศาสนาในปัจจุบัน โดยแสดงออกในรูปของพิธีกรรม กิจกรรมทางศาสนาและศาสนสถาน ศาสนวัตถุ สัญลักษณ์ทางศาสนาต่างๆที่ปรากฏในปัจจุบัน ในปัจจุบันสิ่งประกอบสร้างต่างๆที่รายล้อมอยู่ภายในหุบเขาโคยะและกิจกรรมทางศาสนาต่างๆที่บรรดานักบวช ศาสนิกและผู้ที่ได้เข้ามามีปฏิสัมพันธ์กับทางนิกาย ได้กลายเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมของชาติทางศาสนาและกลายเป็นทรัพยากรสำคัญที่เป็นต้นทุนของนิกายฉิงงน แห่งหุบเขาโคยะเอง ที่จะสามารถดึงดูดบรรดาผู้สนใจในนิกายฉิงงนทั้งผู้ที่สมานในแนวคำสอนของนิกายและผู้ที่ได้สมานต่อแนวคำสอนของนิกายได้เข้ามามีปฏิสัมพันธ์กับนิกายฉิงงน แห่งหุบเขาโคยะอยู่ตลอดปี

บทที่ 4

ปัจจัยแห่งการดำรงอยู่ การขยายตัวและอิทธิพลของนิกายฉิงงน แห่งหุบเขาโคยะในปัจจุบัน

นิกายฉิงงน แห่งหุบเขาโคยะมีอายุครบรอบ 1,200 ปี ในเดือนเมษายน ปี ค.ศ. 2015 ที่ผ่านมา สมณะคุโคผู้ก่อตั้งนิกายนี้ถือเป็นนักปราชญ์และนักบวชที่สำคัญในประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาของญี่ปุ่น การที่ท่านได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้จากศาสตร์ต่างๆในวัยหนุ่ม ประกอบกับแนวคำสอนในมิกเคียวของท่านมีการผสมผสานทางวัฒนธรรมกับความคิดความเชื่อที่หลากหลายที่มีอยู่ในท้องถิ่นเข้ากับแนวคำสอนของมิกเคียว ทำให้นิกายฉิงงน แห่งหุบเขาโคยะสามารถผลิตสร้างกิจกรรม พิธีกรรมทางศาสนาที่หลากหลาย ณ หุบเขาโคยะ สร้างบทบาทหน้าที่ต่างๆที่บรรดานักบวชและศาสนิกที่สมาทานต่อแนวคำสอนของท่านคุโค ทั้งที่อยู่ภายในหุบเขาโคยะและนอกหุบเขาโคยะให้มีการดำเนินกิจกรรม พิธีกรรมทางศาสนาภายในหุบเขาโคยะได้ตลอดปี จนสามารถทำให้หุบเขาโคยะซึ่งอยู่บนภูเขาสูงกว่า 1,000 เมตรอันอยู่ห่างไกลจากชุมชนเมืองในจังหวัดวากายามาเป็นหุบเขาโคยะที่มีความสว่างไสวด้วยแสงโคมพุทธประทับอยู่ตลอดเวลาจนบัดนี้ ณ ปัจจุบัน จากผลการวิจัยภาคเอกสารและการวิจัยภาคสนามการดำรงอยู่และการขยายตัวของนิกายฉิงงน แห่งหุบเขาโคยะในปัจจุบัน มีปัจจัยที่มาก่อหนุนต่อกันดังต่อไปนี้

4.1 การผสมผสานกับคำสอน ความเชื่อและพิธีกรรมของท้องถิ่น

จากการศึกษาทางประวัติศาสตร์ศาสนาของญี่ปุ่นพบว่า ลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรม ความเชื่อของท้องถิ่นที่มีอยู่แต่เดิมคือ ชินโต ได้มีการผสมผสานทางวัฒนธรรมเข้ากับพระพุทธศาสนาที่เผยแพร่จากจีน ส่งผ่านประเทศเกาหลีสู่ประเทศญี่ปุ่นตามลำดับ การผสมผสานระหว่างชินโตกับพระพุทธศาสนาในประเทศญี่ปุ่นเริ่มปรากฏตั้งแต่ศตวรรษที่ 8 โดยปรากฏการสร้างศาลเจ้าในศาสนาชินโตควบคู่อยู่ภายในพื้นที่ของวัดตามพื้นที่ต่างๆทั่วประเทศญี่ปุ่น และปรากฏความเชื่อในการฝึกปฏิบัติตนเพื่อมุ่งสู่สภาวะพุทธะ โดยถือว่าผู้ที่ตั้งใจปฏิบัติตนเหล่านั้นคือเหล่าเทพเจ้าในชินโตหรือเรียกอีกอย่างว่าพระโพธิสัตว์ในพระพุทธศาสนา (義江彰夫, 1996, p.26) ลักษณะการผสมผสานความเชื่อกับองค์ประกอบอื่นๆทางวัฒนธรรมดังกล่าว ที่ปรากฏความเชื่อในสองระบบอยู่เคียงคู่กันเกิดการผสมผสานความคิดความเชื่อในระดับหนึ่ง แต่ทั้งสองศาสนาก็ยังคงเป็นอิสระอยู่ได้

ถือเป็นลักษณะเฉพาะที่ปรากฏให้เห็นในญี่ปุ่นและเป็นที่ยอมรับของเหล่าศาสนิกมาแต่อดีตกาลจนปัจจุบัน แนวคิดการผสมผสานและผนวกรวมความคิดความเชื่อของท้องถิ่นในญี่ปุ่น คือ ชินโต ชงจื๊อ และเต๋า ได้ปรากฏเด่นชัดในสมัยเอโดะพร้อมกับการถือกำเนิดของนิกายฉินงนหรือแนวคำสอนของมิกเคียวโดยท่านคุโค

แนวคำสอนในนิกายฉินงนหรือมิกเคียวของท่านคุโค มีความเชื่อว่ามนุษย์เราทุกคนสามารถมีสภาวะจิตแบบเดียวกับโพธิจิตในองค์พระไวโรจนพุทธเจ้า ท่านคุโคได้ผนวกรวมความเชื่อท้องถิ่นและแนวคำสอนของทุกศาสนาที่ปรากฏอยู่ญี่ปุ่นในสมัยนั้นเข้ากับแนวคิดมิกเคียว ท่านได้กล่าวอ้างว่าทุกศาสนามีที่มาจากต้นธาตุหรือแหล่งกำเนิดเดียวกันทั้งสิ้น ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นแนวคำสอนของศาสนาชินโต เต๋า ชงจื๊อและบรรดาแนวคำสอนในพระพุทธศาสนาแบบเถรวาทหรือพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน ล้วนมีที่ไปที่มาจากสภาวะจิตอันบริสุทธิ์ในพระปัญญาและพระกรุณาของต้นธาตุต้นธรรมคือ พระไวโรจนพุทธองค์เดียวกัน ท่านคุโคได้สรุประดับจิตไว้ในงานเขียนของท่านที่ชื่อว่า ทฤษฎีระดับจิต 10 ชั้นจากภาพมณฑล (秘密曼荼羅十住心論/Himitsu-mandara-juujuushinron) ท่านได้แบ่งระดับจิตของมนุษย์ออกเป็น 10 ระดับ ตามการฝึกอบรมแห่งจิตของแต่ละคน ดังนี้

กล่าวคือ จิตระดับที่ 1 คือ ระดับจิตที่มีความอยาก ความปรารถนาแบบสัตว์ทั่วไป จิตระดับที่ 2 คือ จิตที่มีความอยาก ปรารถนาของมนุษย์ปุถุชน แนวคำสอนที่มุ่งเน้นสภาวะของการสพประโยชน์ในโลกปัจจุบันคือ คำสอนตามแนวทางของลัทธิชงจื๊อ จิตระดับที่ 3 คือ จิตของเหล่าเทพเจ้า เทวดา ผู้พิทักษ์ที่อยู่ตามแหล่งธรรมชาติ ตรงกับแนวคำสอนในชินโต เต๋าที่ให้ความนับถือและเชื่อในพลังของธรรมชาติ การบวงสรวงปวงเทพในปางต่างๆของลัทธิพราหมณ์และคำสอนสำนักปรัชญาเมธีในอินเดีย จิตระดับที่ 4 และจิตระดับที่ 5 คือ จิตของบรรดาสาวกของพระพุทธองค์ที่มุ่งหวังทางหลุดพ้นตามคำสอนในพระพุทธศาสนาเถรวาท คือ นิกายคุชะหรือสรวาสติวาทินและนิกายโจจิสสีหรือเสาตรานติกะ จิตระดับที่ 6 เป็นต้นไป คือ สภาวะจิตของผู้เข้าถึงการเป็นศาสนิกในพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน คือ คำสอนของนิกายฮอสโซ จิตระดับที่ 7 คือ คำสอนของนิกายชันรอน จิตระดับที่ 8 และจิตระดับที่ 9 ถือเป็นสภาวะจิตที่สูงที่ปุถุชนยังสามารถทำความเข้าใจถึงสภาวะธรรมได้ด้วยการผ่านตัวอักษรและคำพูด คือ คำสอนของนิกายเท็นไดและคำสอนของนิกายเคงอน และสุดท้ายคือระดับจิตที่ 10 เป็นคำสอนในนิกายฉินงนหรือคำสอนมิกเคียว ที่ปุถุชนไม่อาจทำความเข้าใจแนวคำสอนนี้ได้ด้วยตัวอักษรหรือคำพูด แต่ต้องได้รับการฝึกฝนตามแนวทางของมิกเคียวจึงจะสามารถมีระดับสภาวะจิตระดับที่ 10 ในสภาวะเดียวกับพระไวโรจนพุทธ

จากแนวคำสอนข้างต้นที่ผนวกรวมแนวคำสอนที่ปรากฏอยู่ในสมัยนาราและเฮอันไว้ในแนวคำสอนของมิกเคียว ทำให้ลักษณะการผสมผสานแนวคิดดั้งเดิมของท้องถิ่น ศาสนา ความเชื่อ

ต่างๆที่มีในญี่ปุ่นสมัยนั้นได้ปรากฏอยู่ในองค์ประกอบสำคัญๆประจำวันกายมิงงนและกิจกรรมทางศาสนา ณ หุบเขาโคยะ ที่บรรดานักบวชและศาสนิกจะปฏิบัติสืบทอดต่อกันมาจนปัจจุบันตลอดปี

4.1.1 การผสมผสานกับคำสอน ความเชื่อที่ปรากฏในพิธีกรรม กิจกรรมทางศาสนาประจำปี และรูปเคารพ สัญลักษณ์ทางศาสนา ณ หุบเขาโคยะ

ปัจจัยแห่งการดำรงอยู่ที่มีความสำคัญมากในที่นี้คือ การผสมผสานกับคำสอน ความเชื่อที่ปรากฏในพิธีกรรม กิจกรรมทางศาสนาประจำปี และรูปเคารพ สัญลักษณ์ทางศาสนา ณ หุบเขาโคยะที่ปรากฏให้เห็นในปัจจุบัน ซึ่งเป็นกิจกรรม พิธีกรรมที่บรรดาศาสนิกของนิกายมิงงน แห่งหุบเขาโคยะได้ถือปฏิบัติกันอยู่ตลอดปี และบรรดารูปเคารพ สัญลักษณ์ทางศาสนา ณ หุบเขาโคยะที่บรรดาศาสนิกให้ความสำคัญและยอมรับนับถือให้การสักการะบูชาอยู่อย่างสม่ำเสมอ โดยมีลักษณะการผสมผสานที่ปรากฏในพิธีกรรมและรูปเคารพ สัญลักษณ์ทางศาสนาดังต่อไปนี้

4.1.1.1 พิธีบวงสรวงสักการะเทพเจ้าผู้พิทักษ์เขตสังฆาวาส การบวงสรวงเทพเจ้าผู้พิทักษ์เขตสังฆาวาสได้เริ่มมีมาตั้งแต่สมัยการก่อตั้งนิกายมิงงน ณ หุบเขาโคยะ พิธีนี้เริ่มต้นขึ้นโดยท่านคุโคเอง ท่านเป็นผู้ที่จัดให้มีการบวงสรวงเทพเจ้าผู้พิทักษ์หรือเทพเจ้านิอุสึฮิเมะ (丹生都比売 /Niutsuhime) และเทพเจ้าคะริบะ (狩場明神 /Karibamyoojin)หรือเทพเจ้าผู้ถือเป็นต้นแบบของการบำเพ็ญตบะในหุบเขา ในศาสนาชินโต พิธีสักการะนี้ถูกจัดขึ้นเป็นครั้งแรกโดยท่านคุโค ในวันที่ 3 พฤษภาคม ค.ศ.819 โดยการจัดตั้งศาลสักการะบูชาในเขตคันโจกะรันหรือเขตสังฆาวาส ถือเป็นศาลในศาสนาชินโตที่สำคัญของนิกายนี้และเป็นพื้นที่ให้บรรดานักบวชและศาสนิกได้ประกอบพิธีกรรมสักการะได้ตลอดปี

ภาพที่ 4.1 รูปแสดงตำแหน่งที่ตั้งศาลสักการะเทพเจ้าทั้ง 7 ณ บริเวณรอบๆเขตสังฆาวาสและวัดโคงโบงุจิ, โดย ดัดแปลงจาก <http://www.reihookan.or.jp/yomoyama/various/hisite/7benten/7map.html>

4.1.1.2 พิธีบวงสรวงสักการะเทพเจ้าทั้ง 7 ผู้พิทักษ์หุบเขาโคยะ การบวงสรวงเทพเจ้าผู้พิทักษ์หุบเขาทั้ง 7 ซึ่งตั้งอยู่ประจำในทิศต่างๆของหุบเขาโคยะ เป็นกิจกรรมที่บรรดานักบวชและศาสนิกที่เข้ามาภายในหุบเขาโคยะ ต่างกระทำกันเป็นประจำ โดยมีการตั้งศาลสักการะบูชาบรรดาเทพเจ้าทั้ง 7 ณ บริเวณโดยรอบเขตสังฆาวาสและวัดโคงโงบุจิ ได้แก่ 1.เทพตะเคะ (嶽弁天 /Dakebenten) 2.เทพฮะริยาคาวา (祓川弁天 /Haraikawabenten) 3.เทพยูยะตะนิ (湯屋谷弁天 /Yuyadanibenten) 4.เทพชินะฮิชิ (綱引弁天 /Tsunahikibenten) 5.เทพคะโดะเคะ (門出弁天 /Kadodebenten) 6.เทพโอซะซะกิ (尾先弁天 /Ozakibenten) และ 7.เทพมะรุยามา (丸山弁天 /Maruyamabenten)

4.1.1.3 พิธีบูชาดวงวิญญาณของเหล่าบรรพบุรุษและผู้ล่วงลับ พิธีดังกล่าวเป็นการผนวกรวมความเชื่อดั้งเดิมของญี่ปุ่นคือ การบูชาดวงวิญญาณของบรรพบุรุษด้วยการนำกระดูกของผู้ที่ล่วงลับไปไว้ในหุบเขา หุบเขาโคยะถือเป็นหนึ่งในหุบเขาที่บรรดาศาสนิกของนิกายมิจิน ต่างมีความต้องการให้เจ้ากระดูกของบรรพบุรุษหรือผู้ล่วงลับในตระกูลของตนเองได้มาบรรจุไว้ในสุสานของหุบเขาโคยะหรือการที่ได้บรรจุกระดูกที่อยู่ใกล้กับสุสานของท่านคุโค ศาสนิกต่างเชื่อกันว่าท่านคุโคและเทพเจ้าแห่งหุบเขาจะช่วยกันปกป้องรักษาดวงวิญญาณของบรรพบุรุษหรือบุคคลที่ล่วงลับไปแล้วในครอบครัวของตนเอง เมื่อดวงวิญญาณได้รับการปกป้องรักษาจะนำมาซึ่งความสงบสุขและสันติ ความเจริญรุ่งเรืองในครอบครัวและวงศ์ตระกูล

แนวความคิดความเชื่อในการบูชาดวงวิญญาณได้ปรากฏมีมาตั้งแต่ในสมัยท่านคุโค ท่านได้มีการประกอบพิธีกรรมการบวงสรวงดวงวิญญาณของบรรดาผู้ล่วงลับโดยการให้ประกอบพิธีกรรมการสวดมนตร์เพื่อให้พระไวโรจนพุทธและพุทธสาวกในครรถาตุมนทลมันดระได้ปกป้องรักษาวิญญาณของผู้ที่ล่วงลับ ณ หุบเขาโคยะ การบวงสรวงดวงวิญญาณเป็นกิจวัตรประจำวันที่ได้ปฏิบัติอยู่ในพิธีกรรมทางศาสนาของนิกายมิจินมาจนปัจจุบัน

นอกจากนี้ยังมีการประกอบพิธีโอะฮิงังหรือการบวงสรวงบรรพบุรุษ (お彼岸 /Ohigan) ที่เป็นพิธีกรรมที่สำคัญในหุบเขาโคยะ พิธีนี้จะจัดขึ้นในเดือนมีนาคมของทุกปีในช่วงวันเริ่มต้นเข้าสู่ฤดูใบไม้ผลิของประเทศญี่ปุ่น และในเดือนกันยายนถือเป็นเวลาเริ่มต้นเข้าสู่ฤดูใบไม้ร่วงของประเทศญี่ปุ่น โดยบรรดาศาสนิกและสมาชิกในครอบครัวจะนำดอกไม้และเครื่องสักการะมาบวงสรวงดวงวิญญาณของบรรพบุรุษ ณ สุสานประจำตระกูลของตนที่ตั้งอยู่ภายในสุสานบริเวณหุบเขาโคยะ

การบวงสรวงดวงวิญญาณของผู้ที่ล่วงลับนอกจากปรากฏให้เห็นในพิธีกรรมที่เกิดขึ้น ณ หุบเขาโคยะ ยังปรากฏการบวงสรวงดวงวิญญาณของบรรพบุรุษและผู้ล่วงลับโดยผ่านการ

สักการะบูชาท่านคุไคด้วยการประดับโคมพุทธประทีป ณ บริเวณภายในหอฟุทธประทีป อันเป็นบริเวณที่อยู่ด้านในสุดของโอะคุโนะอิน (奥の院/Okunoin) การบูชาโคมประทีปกิชินโร (祈親燈/Kishinroo) ถือเป็นสัญลักษณ์หนึ่งของดวงจิตของท่านคุไคที่จะอยู่คอยปกป้องรักษาบรรดาศาสนิกและผู้ที่สมารถในองค์ท่านไปตลอดชั่วกาลนาน บรรดาศาสนิกที่สมารถต่อท่านคุไคจะเดินทางมา ณ หุบเขาโคยะเพื่อจุดพุทธประทีปบวงสรวงบูชาท่านคุไคอยู่ตลอดปี การจุดพุทธประทีปบวงสรวงท่านคุไคได้กลายเป็นหนึ่งในความคิดความเชื่อที่ผนวกรวมกับการบูชาไฟที่ปรากฏให้เห็นในปัจจุบันอย่างชัดเจนที่สุด กล่าวกันว่าภายในของหอฟุทธประทีปมีดวงประทีปที่มีความสว่างไสวอยู่ตลอดปี ด้วยโคมพุทธประทีปที่อยู่ภายในหอฟุทธประทีปจำนวน 25,000 ดวง (^{ひのにしんじょう} 日野西真定, 2011, pp 32-33)

ภาพที่ 4.2 การประดับโคมประทีปกิชินโร (祈親燈/Kishinroo) ณ บริเวณด้านหน้าประตูหอฟุทธประทีป, โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2554

4.1.1.4 พิธีบวงสรวงเทพอัคคีและเทพเจ้าแห่งขุนเขา ได้แก่ การผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างพระพุทธศาสนากับความเชื่อจากลัทธิพราหมณ์ คือ การประกอบพิธีโกมะโฮโย (護摩法要 /Gomahooyoo)¹ คำศัพท์ของคำว่าโกมะคือภาษาสันสกฤตที่แปลว่า โหม ที่การเผาไม้ที่เรียกว่า ไม้โกมะ เป็นพิธีที่ทุกวัดในสังกัดของนิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะถือปฏิบัติเป็นกิจวัตรตั้งแต่วเวลา 6 - 8 นาฬิกา ภายในวิหารของแต่ละวัด จุดประสงค์ของการประกอบพิธีดังกล่าว เพื่อป้องกันภัยอันตรายจากอุบัติเหตุ อุบัติภัย การอำนวยโชคลาภและเกิดมงคลแก่ตน ฯลฯ (松長有慶, (2011), pp.112-113.) พิธีกรรมดังกล่าวมีต้นกำเนิดจากการบูชาเทพแห่งอัคคีในลัทธิพราหมณ์ ซึ่งนิกายฉินงนถือเป็นเทพเจ้าที่เป็นส่วนหนึ่งของพระไวโรจนพุทธเจ้าและการลุกไหม้ของเปลวไฟเปรียบได้กับการส่องสว่างแห่งปัญญา (Haresaku Masahide, (n.d.), pp 26-35) นอกจากนี้ยังมีพิธีบูชาเทพอัคคีที่สืบทอดมาแต่โบราณ พิธีนี้จัดขึ้นในบรรดาสมาชิกที่มีความเชื่อในธรรมชาติและพลังอำนาจแห่งขุนเขา โดยเรียกบรรดาเหล่าศาสนิกที่เชื่อถือในความเชื่อนี้ว่าคือ หนึ่งในผู้บำเพ็ญตบะ (修験道 /Shuukendoo) หรือกลุ่มยามาบุชิ (山伏 /Yamabushi) อันเป็นแนวคิดที่ได้รับอิทธิพลจากการผนวกรวมแนวคิดชินโตเข้ากับพระพุทธศาสนา(正木晃, (2012), p.152.) ถือเป็นพิธีกรรมประจำปีของหุบเขาโคยะที่จะจัดขึ้นในเดือนมีนาคม ณ บริเวณประรำพิธีหน้าวัดโคงโงบุจิ

4.1.1.5 กิจกรรมการเดินธุดงค์ ณ ยอดเขาและพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ 88 แห่ง จากแนวคำสอนที่มุ่งเน้นให้ศาสนิกเข้าสู่สภาวะธรรมในลักษณะนิพพานเป็น คือ การที่ปุถุชนจะสามารถเข้าสู่สภาวะนิพพานได้ในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ โดยมีสภาวะจิตที่เป็นหนึ่งเดียวกับพระไวโรจนพุทธอันเป็นองค์ต้นธาตุต้นธรรมตามแนวคำสอนของมิกเคียวนั้น ศาสนิกทุกคนจักต้องบำเพ็ญภาวนาปฏิบัติกิจอันประกอบด้วยกิจทางกาย ทางวาจา และทางใจ และการที่จะฝึกใจของตนให้บริสุทธิ์ได้นั้น จำต้องเข้าสู่สภาวะเดียวกับธรรมชาติแห่งขุนเขา โดยการเดินธุดงค์ไปตามหุบเขาเพื่อให้จิตใจของตนเข้มแข็ง และบริสุทธิ์ เนื่องจากได้รับพลังและความศักดิ์สิทธิ์จากบรรดาเหล่าเทพเจ้าภายในภูเขาที่ตนเองได้เดินธุดงค์ไป กิจกรรมการเดินธุดงค์ตามยอดเขาและสถานที่ศักดิ์สิทธิ์เป็นกิจหนึ่งของท่านคุโคที่ท่านได้ถือปฏิบัติเมื่อตัดสินใจสมานานในพระพุทธศาสนาในขณะที่ท่านอายุได้ 28 ปี ในปัจจุบันบรรดาศาสนิกนิกายฉินงนทุกคนจะถือปฏิบัติตนในการเดินธุดงค์อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยเรียกกลุ่มบุคคลเหล่านี้ว่าโอะเฮนโระซัง (お遍路さん/Ohenrosan) เป็นกิจกรรมที่ได้รับความนิยมมากในหมู่ศาสนิกของนิกายฉินงนที่จะปฏิบัติกิจเดินธุดงค์ตามแนวทางของท่านคุโคในอดีต บรรดาศาสนิกถือว่าท่านคุโคเป็นคุรุของการเดินธุดงค์ (修行大師/Shuugyoodaishi) กิจกรรมนี้ทำให้เกิดการเดิน

¹ คำว่าโกมะ (護摩 /Goma) คือการใช้อักขรคันจิหรือตัวอักษรจีน เขียนแทนคำว่า โหม ในภาษาสันสกฤต

รุดงค์ไปวัดทั้ง 88 แห่ง (八十八ヶ所/Hachijuu-hakkasho) และหุบเขาโคยะถือเป็นหนึ่งในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่สุด ที่เหล่าศาสนิกจกต้องเดินทางรุดงค์เพื่อไปสักการะ ณ หน้าสุสานของท่านคุโคในทุกปี เนื่องจากบรรดาศาสนิกต่างมีความเชื่อว่าศพที่ไม่เน่าเปื่อยของท่านคุโคคือหนึ่งในสิ่งที่แสดงถึงความศักดิ์สิทธิ์ของท่านและท่านจะคอยคุ้มครองปกป้องรักษาบรรดาศาสนิกทุกคน

บรรดาศาสนิกต่างเชื่อว่าการเดินรุดงค์จะสามารถช่วยให้จิตของตนเข้าสู่สภาวะจิตอันบริสุทธิ์ด้วยพลังแห่งเทพเจ้าแห่งหุบเขา ในขณะที่เดินรุดงค์บรรดาโอเอเฮนโระซึ่งจะไม่รู้สึกรถึงความกลัวภัยอันตรายต่างๆ เนื่องจากมีความเชื่อว่าท่านคุโคจะคอยปกป้องรักษาและอยู่เป็นเพื่อนกับตนเองเสมอๆ หนึ่งในอุปกรณ์ที่ท่านคุโคได้ให้โอเอเฮนโระซึ่งนำติดตัวไปในการออกรุดงค์ทุกครั้ง คือ ไม้เท้า ที่จะมีอักขระตัวอักษรสันสกฤตที่หมายถึงตัวของท่านคุโค เมื่อนำไม้เท้านี้ติดตัวไปก็เปรียบเสมือนการที่ท่านคุโคได้เดินรุดงค์ไปกับศาสนิกด้วย ความเชื่อเช่นนี้ในบรรดาโอเอเฮนโระซึ่งเรียกว่า โดเกียวนินิน (同行二人/Doogyooninin)

4.1.1.6 การบูชารูปเคารพและสัญลักษณ์ทางศาสนา จากแนวความคิดการผนวกรวมความคิด ศาสนาที่ปรากฏในญี่ปุ่นโดยถือว่าทุกศาสนามีต้นธาตุต้นธรรมที่เดียวกันคือ พระไวโรจนพุทธ คำสอนในมิกเคียวได้กล่าวอ้างถึงการปฏิบัติบะในฐานะผู้พิทักษ์พระพุทธศาสนาในรูปของบรรดาปางต่างๆ ที่คอยยืนประดิษฐานอยู่เคียงข้างกับพระไวโรจนพุทธ หรือเหล่าบรรดาเทพเจ้าที่สถิตอยู่ตามภูเขาดังเป็นผู้ที่กำลังบำเพ็ญบะสร้างบารมีในการเป็นผู้คอยปกป้องพิทักษ์รักษาพระพุทธศาสนาทั้งสิ้น โดยปรากฏแนวความคิดในการผนวกรวมเทพเจ้าในศาสนาชินโตเข้ากับนิยายฉิงงนที่ปรากฏให้เห็นเด่นชัดคือ การนิยมนบวงสรวงรูปเคารพของพระอจลนาถหรือฟุโดเมียวโอ (不動明王/Fudomyoo-oo) หรือบรรดารูปเคารพในเทพผู้พิทักษ์ต่างๆ โดยถือกันว่ารูปเคารพนี้เป็นหนึ่งในเทพเจ้าของลัทธิพราหมณ์ เทพเจ้าในลัทธิชินโต ที่ต่างแสดงแสนยานุภาพต่างๆ เพื่อพิทักษ์ปกป้องรักษาพระพุทธศาสนาและปกป้องรักษาผู้ที่สมทานในองค์เทพนั้นๆ ดังนั้นภายในบริเวณสถานที่สำคัญของนิยายฉิงงน แห่งหุบเขาโคยะจึงปรากฏการประดิษฐานรูปเคารพองค์เทพในปางต่างๆ โดยเฉพาะท่านอจลนาถซึ่งมีการบวงสรวงบูชามาตั้งแต่สมัยท่านคุโค

นอกจากนี้ยังมีสัญลักษณ์ทางศาสนาที่แสดงการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างพุทธศาสนาและความเชื่อดั้งเดิมของญี่ปุ่น คือชินโต ได้แก่การประดับประดาประตูทางเข้าวัดทุกแห่งที่ปรากฏ ณ หุบเขาโคยะด้วยเชือกซิเมะนะวะ (注連縄 /Shimenawa) ซึ่งถือเป็นเครื่องสักการบูชาบรรดาเทพเจ้าที่คอยปกป้องรักษาพื้นที่ภายในหุบเขาโคยะ การปฏิบัติดังกล่าวมิได้ถือเป็นกฎเกณฑ์หรือข้อปฏิบัติที่ได้บัญญัติไว้ ณ วัดโคงโงบุจิ หากแต่เป็นการถือปฏิบัติของบรรดาเจ้าอาวาสในแต่ละวัดและการสร้างศาลเจ้าในศาสนาชินโตเพื่อประดิษฐาน ณ บริเวณพื้นที่สำคัญภายในวัด เช่น บริเวณโดมง (大門 /Daimon) บริเวณต้นโจกะรัน (壇上伽藍 /Danjoogaran) ของวัดโคงโงบุจิ

บริเวณหน้าวัดมูเรียวโคอิน (無量光院 /Muryookooiin) ถือเป็นการแสดงการสักการะต่อเทพเจ้า ควบคู่ไปกับการบูชาพุทธองค์ ในฐานะเทพผู้ปกป้องรักษาพุทธศาสนา (熊本幸子, (2008), p.114.)

จากการสัมภาษณ์บรรดานักบวชและเจ้าอาวาสประจำวัดยังพบว่าในช่วงวัน ปีใหม่ของทุกปี ในแต่ละวัดของนิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะจะมีการประกอบพิธีสักการะบูชาเทพ เจ้าในวันขึ้นปีใหม่ด้วย โดยการตั้งแท่นบูชาบวงสรวงเทพเจ้าภายในห้องโถงของวัด โดยมีเครื่อง สักการะได้แก่ เหล้าสาเก ส้ม กระดาษขาวโฮไร (宝来/Hoorai)ที่ใช้ประดับแท่นเชือกซิเมะนะวะะ รูป วาดพุทธรูปองค์เทพเจ้า การประกอบพิธีสักการะดังกล่าวเพื่อให้เทพเจ้าปกป้องรักษาตนเอง ปกป้อง รักษาลูกศิษย์ของตนและเหล่าศาสนิกที่คอยอุปถัมภ์กิจกรรมต่างๆภายในวัด

ภาพที่ 4.3 การประดับเชือกซิเมะนะวะะหน้าประตูทางเข้าของวัดต่างๆ ภายในหุบเขาโคยะประตู ทางเข้าวัดทะคะมุโรอิน (高室院 /Takamuroin) , โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2554

ภาพที่ 4.4 ประตูทางเข้าวัดไดเอนอิน (大円院 /Daienin) , โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2554

ภาพที่ 4.5 ศาลบูชาเทพเจ้าฮะไรงาวา (祓川弁天 /Haraigawabenten) หนึ่งในเทพเจ้าทั้ง 7 ที่สำคัญของหุบเขาโคยะ, โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557

จากการสำรวจภาคสนามยังพบการผสมผสานทางวัฒนธรรมความเชื่อที่ได้จากพุทธศาสนาในพม่า คือ การปรากฏรูปเคารพทางพุทธศาสนาในประเทศพม่า ประดิษฐานภายในเจดีย์หกลเหลี่ยมหรือมะนิโท (摩尼塔 /Manitoo) มะนิโทเพื่อให้บรรดานักบวชและศาสนิกได้สักการะบูชาและเป็นการน้อมระลึกถึงดวงวิญญาณของบรรดาเหล่าทหารและบรรพบุรุษของญี่ปุ่นที่เสียชีวิตในประเทศพม่าในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2

ภาพที่ 4.6 รูปเคารพทางพุทธศาสนาในประเทศพม่า ประดิษฐานภายในเจดีย์หกลเหลี่ยมหรือมะนิโท (摩尼塔/Manitoo), โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2555

4.1.2 การผสมผสานกับคำสอน ความเชื่อที่ปรากฏในความคิดของศาสนิกในปัจจุบัน

จากการลงภาคสนามและการได้เข้าร่วมทำกิจกรรมต่างๆทางศาสนากับศาสนิกชายหญิงของนิคมฉิมงน แห่งหุบเขาโคยะและการพูดคุย สัมภาษณ์บรรดาศาสนิก ผู้วิจัยพบว่าศาสนิกต่างมีความเคารพศรัทธาในคำสอนของนิคมฉิมงน การเชื่อถือในความศักดิ์สิทธิ์ของการสวดมนตร์ของนิคมควบคู่ไปกับการยอมรับเชื่อถือในแนวคำสอนของขงจื้อ ที่ให้ความสำคัญแก่การเคารพกตัญญูตเวทิตาต่อคุณแห่งบิดามารดาและบรรพบุรุษ ดังที่ “พระนักบวชชายวัดโคงโงบุจิ” วัย 27 ปี บอกเล่าความเป็นมาของตนเองว่าเหตุใดจึงต้องมาบวชเป็นพระ ทำไมจึงไม่คิดจะไปประกอบอาชีพอื่นๆ ว่า

ตอนเด็กๆมีความสนิทสนมกับคุณปู่มากๆ ผมเพิ่งจะเสียคุณปู่ไปเมื่อไม่กี่ปีนี่เอง ผมเสียใจมากๆ รู้สึกรักและอยากจะทดแทนคุณให้กับคุณปู่ ผมอยากจะสวดมนตร์เพื่อเป็นการทดแทนคุณให้แก่คุณปู่ที่เสียไปจึงได้เข้ามาเป็นพระนิคมฉิมงน ซึ่งจริงๆแล้วถ้าผมบวชพ่อก็อยากให้ผมไปดูแลวัดของท่านแต่ผมยังอยากจะศึกษาหาความรู้ที่โคยะซึ่งไปก่อน ในอนาคตผมอาจจะไปดูแลวัดของพ่อต่อไปครับ (พระนักบวชชายวัดโคงโงบุจิ, สัมภาษณ์, 5 ธันวาคม 2554)

บรรดาศาสนิกของนิคมฉิมงน แห่งหุบเขาโคยะมีหลายท่านที่แสดงความเคารพ ให้ความสำคัญต่อบรรพบุรุษ โดยแสดงออกในเหตุผลของการเข้ามาเป็นศาสนิกโดยการปฏิบัติตามต้นตระกูลหรือบรรพบุรุษของตนเองหรือการสืบทอดการเป็นศาสนิกตามสายตระกูลหรือเพื่อการสืบทอดกิจการที่มีความเกี่ยวข้องกับนิคมฉิมงน แห่งหุบเขาโคยะ ดังที่ “คุณวาทานาเบะ” วัย 70 ปี และ “คุณโอะคุย” วัย 52 ปี บอกเล่าความเป็นมาของตนเองว่า

ผมอาศัยอยู่ภายในโคยะมาตั้งแต่เด็กครับ ตอนแรกๆผมก็ไปเรียนหนังสือที่เมืองอื่น และพอจบการศึกษาจริงๆแล้วผมอยากจะบวชเป็นพระนักบวชในนิคมฉิมงนตามบรรพบุรุษของผมครับ แต่จำเป็นต้องมาสืบทอดกิจการการค้าต่อจากบิดาครับ เพราะพี่ชายผมเขาบวชเป็นพระเสียแล้วเลยไม่มีคนมารับสืบทอดกิจการนี้ครับ (วาทานาเบะ, สัมภาษณ์, 24 กรกฎาคม 2555)

ถึงแม้ว่าผมจะไม่ได้บวชเป็นพระนักบวชแต่ผมก็พอจะสวดมนตร์ได้คล่องแคล่วครับ

ผมจะลองสวดมนตร์เป็นตัวอย่างเป็นตัวอย่างให้ดูเอาไหมครับ (ผู้ให้สัมภาษณ์ได้สวดมนตร์ให้ฟังเป็นเวลาประมาณ 3 นาที) ผมมาอยู่ตรงนี้ทำอาชีพนี้ก็เพื่อสืบทอดกิจการของตระกูล ซึ่งผมเองนับเป็นรุ่นที่ 3 ของตระกูลครับ ผมรู้สึกว่าถึงแม้ว่าจะไม่ได้บวช คิดว่าการที่ตนเองทำกิจการนี้อยู่ก็อาจมีส่วนช่วยให้ลูก้าได้ความรู้เกี่ยวกับประวัติของนิกาย รู้จักท่านคุโคมารุขึ้น รู้จักบทสวดในนิกาย เพราะอาชีพของตนเองก็เป็นวิชาที่ได้รับสืบทอดมาจากท่านคุโคมารุ และกิจการตนเองก็รับต่อมาจากบิดา เป็นสิ่งที่ตนเองรู้สึกในบุญคุณของท่านทั้งสอง (โอะคุย, สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2555)

นอกจากนี้ยังมีศาสนิกบางท่านที่ปรากฏลักษณะการให้ความสำคัญของบิดามารดาควบคู่ไปกับการเคารพบูชาพระไวโรจนพุทธ โดยปรากฏจากการให้สัมภาษณ์ไปพร้อมๆ กับการเทศน์เพื่อให้ความรู้แก่ผู้วิจัยด้วย ดังที่ “พระนักบวชชายวัดไดเอนอิน” วัย 31 ปี ได้ให้สัมภาษณ์พร้อมให้ความรู้แก่ผู้วิจัยว่า

ผมเคารพในพระไวโรจนพุทธ ท่านเป็นผู้ให้กำเนิดทุกสิ่งทุกอย่าง ก็เหมือนกับบิดามารดาของเราที่เราต้องให้ความเคารพสูงสุดนะ คนเราทุกคนถ้าทำอะไรไม่คิดถึงบิดามารดาของตัวเองก็คงจะไม่เจริญก้าวหน้า อย่างที่ทุกๆ คนมาให้พวกผมสวดมนตร์ให้ บิดามารดาที่ล่วงลับไปแล้วถือเป็นการตอบแทนคุณท่านอย่างหนึ่ง พวกเราต้องให้ความสำคัญกับบิดามารดาของเรา โดยเราต้องไม่ทำสิ่งที่ไม่ดีนะครับ เราต้องทำจิตใจและตั้งตนไว้ให้ทำสิ่งที่ดีต่อสังคม เหมือนคำสอนของนิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะที่ใช้คำว่า อิเคะเซอิโนะจิ (生かせいのち /Ikaseinochi) (พระนักบวชชายวัดไดเอนอิน, สัมภาษณ์, 29 กรกฎาคม 2555)

จากการลงภาคสนาม การเข้าร่วมทำกิจกรรมทางศาสนาต่างๆ กับบรรดาศาสนิกของนิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์พระนักบวชและศาสนิกของนิกายฉินงน ที่เข้ามาปฏิบัติสัมพันธ์ทำกิจกรรมต่างๆ ณ หุบเขาโคยะจำนวน 22 คน โดยใช้เวลาสัมภาษณ์และพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เฉลี่ยคนละไม่น้อยกว่า 20-30 นาที โดยมีศาสนิกที่ผู้วิจัยได้เข้าพูดคุยและสัมภาษณ์ดังนี้ 1) พระนักบวชนิกายฉินงน จำนวน 9 รูป 2) สมาชิกของ

นิกายมิงงน เพศชาย จำนวน 6 คน และ 3) สมาชิกของนิกายมิงงน เพศหญิงจำนวน 7 คน ดังแสดงในตารางที่ 4.1 โดยมีคำถามหลักในการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้ 1) ความเกี่ยวข้องกับนิกายมิงงน แห่งหุบเขาโคยะ 2) เหตุผลที่มาที่นิกายมิงงน แห่งหุบเขาโคยะ 3) หากกล่าวถึงสมณะคูใด ท่านจะคิดถึงอะไร และ 4) ในฐานะศาสนิกท่านคิดว่าตนเองควรทำประโยชน์ต่อนิกายอย่างไร โดยแสดงผลจากการสัมภาษณ์ในตารางที่ 4.2² ผลการสัมภาษณ์ในตารางดังกล่าวได้แสดงให้เห็นว่าบรรดาศาสนิกของนิกายมิงงนต่างมีความคิด ความเชื่อในลักษณะผสมผสานคำสอน ความเชื่อ ความศรัทธาในนิกายมิงงนผสมผสานไปกับการให้ความสำคัญกับบรรพบุรุษและบุคคลในตระกูลที่ปรากฏในแนวคำสอนของขงจื้ออย่างเด่นชัด

² ผู้วิจัยได้นำเสนอเฉพาะส่วนเนื้อหาที่แสดงถึงความคิด ความเชื่อของสมาชิกในนิกายเท่านั้น เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงเนื้อหาบางประการที่อาจจะเป็นการล่วงละเมิดและเกิดความเสียหายแก่ผู้ให้สัมภาษณ์

ตารางที่ 4.1

ศาสนิกนิกายฉินงน จำนวน 22 คน

- 1) พระนักบวชนิกายฉินงน จำนวน 9 รูป ; พระนักบวชชาย 8 รูป และพระนักบวชหญิง 1 รูป ประกอบไปด้วย

วัดในจังหวัดวากายามา ได้แก่

- พระนักบวชประจำวัดโคงโงบุจิ (金剛峯寺 /Kongoobuji/Kongobuji) สัมภาษณ์วันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ.2554, พระนักบวชประจำวัดวัดไดเอนอิน (大円院 /Daenin) สัมภาษณ์วันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ.2555 , พระนักบวชประจำวัดทะกะมุโระอิน (高室院 /Takamuroin) สัมภาษณ์วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2555

วัดในจังหวัดคะกาวา ได้แก่

- พระนักบวชประจำวัดเซนซ็อจิ (善通寺 /Zentsuujii) สัมภาษณ์วันที่ 25 มกราคม พ.ศ.2555, พระนักบวชประจำวัดเกียกคุเซนอิน (玉泉院 /Gyakuzenin) สัมภาษณ์วันที่ 25 มกราคม พ.ศ.2555
- พระนักบวช 2 รูป(ไม่ประสงค์ระบุชื่อวัด) สัมภาษณ์วันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2555

วัดในจังหวัดโอคะยามา ได้แก่

- พระนักบวชประจำวัดโฮมังจิ (宝満寺 /Hoomanji) สัมภาษณ์วันที่ 26 มกราคม พ.ศ.2555, พระนักบวชประจำวัดเซนซุจิ(千手寺 /Senshuji) สัมภาษณ์วันที่ 26 มกราคม พ.ศ.2555

- 2) ศาสนิกชาย จำนวน 6 คน ; จังหวัดวากายามา 5 คน สัมภาษณ์วันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2554, สัมภาษณ์วันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555, สัมภาษณ์วันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555, สัมภาษณ์วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2555, สัมภาษณ์วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2555 และจังหวัดโอซาก้า 1 คน สัมภาษณ์วันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2555

- 3) ศาสนิกหญิงจำนวน 7 คน ; จังหวัดโอคะยามา 2 คน สัมภาษณ์วันที่ 24 และ 25 มกราคม พ.ศ. 2555, จังหวัดโอซาก้า 2 คน สัมภาษณ์วันที่ 20 มกราคม พ.ศ.2555 และ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2555 และจังหวัดวากายามา 3 คน สัมภาษณ์วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2555, สัมภาษณ์วันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2555 และสัมภาษณ์วันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2555

ตารางที่ 4.2

ผลการสัมภาษณ์ศาสนิกนิกายฉินงน จำนวน 22 คน

คำถาม	คำตอบ		
	พระนักบวช 9 รูป	ศาสนิก ชาย 6 คน	ศาสนิก หญิง 7 คน
1) ความเกี่ยวพัน กับนิกายฉินงน แห่ง หุบเขาโคยะ	(1รูป)อยากจะสวดมนตร์เพื่อเป็น การทดแทนคุณให้แก่คุณปู่ที่เสีย ไปจึงได้เข้ามาเป็นพระนิกายฉินงน (1รูป)ชีวิตเจอแต่สิ่งที่เป็นทุกข์ เพื่อนสนิทแนะนำให้มาเรียน เกี่ยวกับศาสนาที่หุบเขาโคยะ ก็ เลยมาดู เมื่อได้ลองมาศึกษาแล้ว รู้สึกใจสงบ เลยมาเป็นพระนักบวช ในนิกายนี้ (2รูป)เป็นพระนักบวชในนิกาย เพราะต้องทำหน้าที่รับการ สืบทอดคุณแล้ววัดต่อจากบิดา (2รูป) เป็นพระนักบวชในนิกาย ฉินงนเพราะเชื่อในคำสอนของ ท่านคุโศ (3รูป) เป็นพระนักบวชในนิกาย	(3คน)ย้ายถิ่นฐานมา ทำงานที่นี่ (1คน)เป็นศาสนิกของ นิกาย จริงๆแล้วตนเอง อยากจะบวชเป็นพระแต่ จำเป็นต้องมาสืบทอด กิจการการค้าต่อจากบิดา (1คน) เดิมโตมาในหุบเขา โคยะ เป็นศาสนิกและ สืบทอดกิจการต่อจาก บิดา (1คน) เดิมโตมาในหุบเขา โคยะ	(3คน) เป็นศาสนิก (1คน) สืบทอดกิจการ เป็นศาสนิกตามบิดา มารดา (1คน)เป็นศาสนิก เพราะมาสวดมนตร์ ให้กับสามีที่เสียชีวิตไป แล้ว ตอนแรกไม่ได้ คิดอะไรแต่ด้วยความ ที่ต้องการมา สวดมนตร์ให้กับสามี ในที่สุดตัวเองก็เลย กลายเป็นศาสนิกไป ด้วย (1คน) สืบทอดเป็น ศาสนิกตามสามี (1คน) มาทำงานแล้ว กลายเป็นศาสนิก

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ผลการสัมภาษณ์ศาสนิกนิกายฉิงงน จำนวน 22 คน

คำถาม	คำตอบ		
	พระนักบวช 9 รูป	ศาสนิก ชาย 6 คน	ศาสนิก หญิง 7 คน
2) เหตุผลที่มานิกายฉิงงน แห่งหุบเขาโคยะ	(4รูป) มาเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับนิกายฉิงงน (3 รูป) มาเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับนิกายฉิงงน และการได้งานทำภายในวัด (1รูป) มาเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับนิกายฉิงงนและฝึกฝนเพื่อเป็นพระนักบวช (1รูป) มาเพื่อฝึกฝนเรียนรู้การปฏิบัติตนเพื่อเป็นพระในนิกาย และ1ปีจะต้องพาสมาชิกวัดมาสักการะท่านคุโคะที่โอะคุโนะอิน (奥の院) เสมอ	(3คน) มาทำงานในพื้นที่นี้ (1คน) เพื่อสืบทอดกิจการของตระกูล ซึ่งตนเองนับเป็นรุ่นที่ 3ของการสืบทอดกิจการในตระกูล (1คน) เดิบทมาในหุบเขาโคยะ อยู่อาศัยภายในหุบเขาเป็นเวลา 56 ปีแล้ว (1คน) เดิบทมาในหุบเขาโคยะ อยู่อาศัยและทำงานภายในหุบเขาเป็นเวลา 70 ปีแล้ว	(1 คน)ต้องมานี่เดือนละครั้ง มาเพื่อสวดมนตร์ให้ตนเองแข็งแรง ให้คนในครอบครัว ให้น้องชายที่ป่วย และสักการะแสดงความขอบคุณท่านคุโคะ เพราะตอนน้องชายป่วยหนักนั้น ตนเองฝันเห็นท่านคุโคะ ท่านบอกว่าจะช่วย อย่าได้เป็นกังวล และตอนนี้น้องชายอาการดีขึ้นมาก , (1 คน) มาที่นี่ทุกวันทั้ง 20-21 เพราะเป็นวันที่ระลึกถึงคุณของท่านคุโคะ มาที่โอะคุโนะอินเพื่อสวดมนตร์ภาวนาให้สามีที่ล้มป่วยมีอาการดีขึ้น เชื่อกันว่าท่านคุโคะจะช่วยให้สามีของตนมีอาการดีขึ้น, (2คน) จะมาที่หุบเขาโคยะในช่วงหน้าร้อนเสมอ เพราะในช่วงนั้นจะมีการจัดกิจกรรมทัวร์ทางธรรม และที่สุดท้ายที่จะไปจะต้องไปสักการะสุสานของท่านคุโคะ

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ผลการสัมภาษณ์ศาสนิกนิกายฉินงัน จำนวน 22 คน

คำถาม	คำตอบ		
	พระนักบวช 9 รูป	ศาสนิก ชาย 6 คน	ศาสนิก หญิง 7 คน
3) หากกล่าวถึงสมณะ สมณะคุโค ท่านจะคิดถึง อะไร	(2รูป) บิถัมมารดร (2รูป) ผู้ก่อตั้งนิกายฉินงัน (3รูป) ผู้มีความรู้ความสามารถ, ผู้รอบรู้, บุคคลผู้ใฝ่รู้ในทุกๆสิ่ง (1รูป) ผู้มีความเกี่ยวข้องทาง ประวัติศาสตร์เกี่ยวกับน้ำในญี่ปุ่น, ผู้มี ความรู้ความสามารถ, ผู้รอบรู้, บุคคลผู้ใฝ่ รู้ในทุกๆสิ่ง (1รูป) ผู้ยิ่งใหญ่	(1คน) พระไวโรจนพุทธเจ้า (2คน) ผู้รอบรู้ (1คน) ผู้มีพระคุณ (2คน) พ่อแม่	(1คน) แต่งงานมากับสามี ก็เลยย้ายมาอยู่ในหุบเขา โคยะและทำงานหารายได้ ในพื้นที่นี้ (1คน) มาทำงานหารายได้ พิเศษช่วงปิดเทอมในพื้นที่ นี้ (1คน) อยู่อาศัยภายใน พื้นที่นี้ตั้งแต่สาว ๆ และมี อาชีพเลี้ยงตัวเองและ ครอบครัว โดยการ ทำอาหารขายให้กับ ศาสนิก คนในชุมชนและผู้ ที่เดินทางมาท่องเที่ยวใน หุบเขา (1คน) ท่านเป็นผู้ยิ่งใหญ่ คิดว่าตัวฉันไม่สามารถที่ จะกล่าวออกมาเป็นคำพูด ได้ (1คน) ผู้ยิ่งใหญ่, ผู้ที่ ช่วยชีวิตฉัน (1คน) ผู้รอบรู้ (4คน) ผู้ยิ่งใหญ่

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ผลการสัมภาษณ์ศาสนิกนิกายฉินงัน จำนวน 22 คน

คำถาม	คำตอบ		
	พระนักบวช 9 รูป	ศาสนิก ชาย 6 คน	ศาสนิก หญิง 7 คน
4)ในฐานะศาสนิกท่านคิดว่าตนเองควรทำประโยชน์ต่อนิกายอย่างไร	(1รูป) ควรช่วยให้คนมีจิตใจที่สงบ สามารถมีความสุขในชีวิต (3รูป) ควรช่วยเหลือผู้อื่น (2รูป) สืบต่อวัดในนิกายเพื่อทำกิจกรรม ต่างๆที่มีประโยชน์ต่อสังคม (3รูป) ทำหน้าที่ที่รับผิดชอบต่อนิกายของ ตนเองให้ดีที่สุด	(1คน) คิดว่าการที่ตนเอง พยายามทำกิจการที่ทำอยู่ ตอนนี้ โดยการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ ได้รับการสืบทอดวิทยากรมา แต่โบราณ อันเป็นวิชาที่ท่าน คุโศได้สั่งสมมา และทำ ผลิตภัณฑ์ภายใต้สัญลักษณ์ที่ เกี่ยวข้องกับนิกายให้ผู้บริโภค ประสิทธิภาพที่ดีที่สุด ก็ถือว่า น่าจะช่วยเหลือเป็นประโยชน์ต่อ นิกายได้ (1คน) คิดว่าการที่ตนเองทำ กิจการนี้อยู่ก็อาจมีส่วนช่วยให้ ลูกค้าได้ความรู้เกี่ยวกับ ประวัติของนิกาย รู้จักท่าน คุโศมากขึ้น รู้จักบทสวดใน นิกาย เพราะอาชีพของตนเอง ก็เป็นวิชาที่ได้รับสืบทอดมา จากท่านคุโศและกิจการ ตนเองก็รับต่อมาจากบิดา เป็น สิ่งที่ตนเองรู้สึกในบุญคุณของ ท่านทั้งสอง	(1คน) ควรทำความเข้าใจ ในคำสอนของท่านคุโศ และควรปฏิบัติตามคำ สอนนั้น, (1คน) คิดว่าคง ทำอะไรไม่ได้มาก ก็ทำ แบบที่ทำอยู่ในปัจจุบันให้ ดีที่สุดคือเวลาที่วัดมีอะไร ให้ช่วยเหลือกิจใดได้ก็จะ ร่วมมือ, (2คน) ประกอบ กิจการงานและหน้าที่ให้ดี ที่สุดก็น่าจะเป็นการ ช่วยเหลือนิกายใน ทางอ้อมได้, (1คน) คิดว่า ตนเองควรยึดหลักคำสอน ของท่านคุโศ ปฏิบัติให้ได้ เพื่อไม่เป็นการทำให้ท่าน ต้องขายหน้า, (1คน) คิด ว่าตนเองควรยึดหลักคำ สอนของท่านคุโศ ปฏิบัติ ตามคำอบรมสั่งสอนของ เจ้าอาวาสวัดที่ตนเองนับ ถืออยู่, (1คน) เรียนรู้ ฝึกหัดงานในหุบเขาให้ มากๆ

จากผลการสัมภาษณ์ศาสนิกจำนวน 22 คน ดังแสดงในตารางที่ 4.2 ผู้วิจัยพบว่า ศาสนิกแต่ละคนต่างแสดงออกถึงความเคารพ ความเชื่อในอานุภาพหรือความศักดิ์สิทธิ์ของสมณะคูโค และยังปรากฏแนวคิดที่ได้รับอิทธิพลจากลัทธิขงจื้อ คือ การให้ความสำคัญต่อครอบครัว ตระกูล และการตระหนักถึงการตอบแทนบุญคุณต่อบรรพบุรุษ บิดามารดา โดยปรากฏอยู่ในคำตอบของการสัมภาษณ์ใน ข้อที่ 1,2 และ4 ได้แก่ คำตอบในคำถาม ข้อ 1) ; อยากระหว่างสวดมนตร์เพื่อเป็นการทดแทนคุณให้กับคุณปู่ที่เสียไปจึงได้เข้ามาเป็นพระนิกายฉิงงัน / ต้องทำหน้าที่รับการสืบทอดดูแลวัดต่อจากบิดา / ตนเองอยากจะบวชเป็นพระแต่จำเป็นต้องมาสืบทอดกิจการการคำต่อจากบิดา / สืบทอดการเป็นศาสนิกตามบิดามารดา / เป็นศาสนิกเพราะมาสวดมนตร์ให้กับสามีที่เสียชีวิตไปแล้ว และคำตอบในคำถาม ข้อที่ 2) ; เพื่อสืบทอดกิจการของตระกูล ซึ่งตนเองนับเป็นรุ่นที่ 3 ของการสืบทอดกิจการในตระกูล / มาเพื่อสวดมนตร์ให้ตนเองแข็งแรง ให้คนในครอบครัว ให้น้องชายที่ป่วย / เพื่อสวดมนตร์ภรรยาให้สามีที่ล้มป่วยมีอาการดีขึ้น และคำตอบในคำถาม ข้อที่ 4) ; อาชีพของตนเองก็เป็นวิชาที่ได้รับสืบทอดมาจากท่านคูโคและกิจการตนเองก็รับต่อมาจากบิดา เป็นสิ่งที่ตนเองรู้สึกในบุญคุณของท่านทั้งสอง

จากข้อมูลที่ได้จากการลงภาคสนาม การเข้าสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์และร่วมทำกิจกรรมทางศาสนาต่างๆทำให้ผู้วิจัยได้เห็นถึงลักษณะของการผสมผสานทางวัฒนธรรมความเชื่อของพระพุทธศาสนานิกายฉิงงัน ที่ผนวกรวมและผสมผสานอยู่ร่วมกับความคิด ความเชื่อในลัทธิขงจื้ออย่างเด่นชัด พระนักบวชและศาสนิกที่ยอมรับนับถือในพระพุทธศาสนาหายานนิกายฉิงงัน ต่างให้ความสำคัญแก่การตระหนักถึงบุญคุณของบรรพบุรุษ บุคคลในครอบครัวและผู้ล่วงลับ โดยการแสดงความรู้สึกสำนึกในบุญคุณหรือการกตัญญูทดแทน จะปรากฏพบอยู่ในความคิดความเชื่อของศาสนิกทุกคนที่ผู้วิจัยได้พูดคุยทั้งทางตรงและทางอ้อมในรูปแบบของการซักถาม

จากข้อมูลดังที่กล่าวมาในเบื้องต้นทำให้พบว่าแนวคิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมได้ปรากฏให้เห็นในหลายมิติภายในหุบเขาโคยะแห่งนี้ โดยเห็นชัดเจนในสองมิติ คือ การผสมผสานที่ปรากฏในมิติของสัญลักษณ์สูงสุดทางศาสนา คือ เทพเจ้า ถือเป็นสิ่งที่ก่อกำเนิดมาจากพระไวโรจนพุทธเจ้า เทพเจ้าเป็นดังผู้บำเพ็ญบารมีเพื่อมีสภาวะในแบบเดียวกับพระไวโรจนพุทธเจ้า การผสมผสานที่ปรากฏในมิติของพิธีกรรม คือ พิธีการสวดมนตร์และจุดโคมพุทธประทีปบวงสรวงดวงวิญญาณของบรรพบุรุษและผู้ล่วงลับ พิธีอัญเชิญสถูปกระดูกของบรรพบุรุษมาไว้ภายในสุสานของหุบเขาโคยะด้วยความเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์ของเทพแห่งภูเขาและความศักดิ์สิทธิ์ของท่านคูโค การเคารพบูชาเทพเจ้าแห่งขุนเขาทำให้เกิดการเดินธุดงค์ในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ตามรอยการธุดงค์ของท่านคูโคลักษณะดังกล่าวเป็นลักษณะการผสมผสานที่แต่ละแนวคิด แนวความเชื่อมีอยู่เคียงคู่กันไป ซึ่งลักษณะเช่นนี้เป็นลักษณะที่เกิดขึ้นจากแนวคำสอนการผสมผสานของท่านคูโค ตั้งแต่อดีตสืบมาจนทำ

ให้เกิดกิจกรรมทางศาสนาสืบมาจนปัจจุบัน โดยลักษณะเช่นนี้ตรงกับแนวการผสมผสานในแบบ ที่เรียกว่า disintegration ที่แนวความคิดความเชื่อในแต่ละศาสนาต่างเคียงอยู่คู่กันไปตามการยึดถือปฏิบัติที่ปรากฏให้เห็นภายในหุบเขาโคยะและการประกอบกิจกรรมทางศาสนาของบรรดาศาสนิกของนิกาย

จากการสำรวจภาคสนามผู้วิจัยพบว่ากิจกรรม พิธีกรรมทางศาสนาต่างๆ ที่เกิดขึ้นบนหุบเขาโคยะ สามารถดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีระเบียบแบบแผนโดยมีการบริหารจัดการกิจกรรม พิธีกรรมต่างๆภายใต้การบริหารองค์กรที่มีกฎระเบียบภายในนิกายโดยขึ้นตรงต่อองค์สังฆราช ซึ่งจะดำรงตำแหน่งสมัยละ 4 ปี สังฆราชองค์ปัจจุบันของนิกายคือ สมณะมัตสึนะงะ ยูเค (松長有慶 /Matsunaga Yuukei) ผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสของวัดโคงโงบุจิ (金剛峰寺 /Kongoobuji /Kongobuji) ในปัจจุบัน โดยนิกายได้รับการก่อตั้งเป็นนิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะในสมัยโชวะที่ 21 หรือตรงกับปี ค.ศ. 1946 และได้จดทะเบียนทางกฎหมายเพื่อจัดตั้งเป็นองค์กรทางพุทธศาสนาในสมัยโชวะที่ 27 หรือปี ค.ศ. 1952 ในวันที่ 18 เดือนกุมภาพันธ์ และมีวัดโคงโงบุจิเป็นศูนย์รวมของบรรดาลูกวัดต่างๆของนิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะ

จากการสำรวจภายในบริเวณหุบเขาโคยะในปัจจุบันมีจำนวนวัดหรือศาสนสถานที่ปรากฏภายในหุบเขาโคยะประมาณ 117 วัดและในจำนวนดังกล่าวมีวัดหรือศาสนสถานเพียง 52 วัดที่อนุญาตให้บรรดาศาสนิกและผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติศาสนกิจภายในหุบเขาเข้าพักค้างแรมและทำกิจกรรมหรือพิธีกรรมทางศาสนาได้ โดยการบริหารจัดการกิจกรรมและพื้นที่ภายในบริเวณของหุบเขาโคยะของบรรดาวัดต่างๆจะอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของวัดโคงโงบุจิ โดยมีการแบ่งงานการควบคุมดูแลกิจกรรมต่างๆออกเป็นจำนวน 11 หน่วยงาน

4.2 โครงสร้างการบริหารองค์กร

จากการสำรวจภาคสนามภายในหุบเขาโคยะ อันเป็นที่ตั้งของนิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะ ได้ปรากฏจำนวนวัดที่อยู่รวมตัวกันภายในหุบเขา โดยทั้งนักบวชและบรรดาศาสนิกทั้งที่อยู่อาศัยภายในหุบเขาและนอกหุบเขาได้เดินทางมา ณ หุบเขาโคยะเพื่อการประกอบพิธีกรรมและการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาต่างๆอยู่ตลอดปี โดยภายในวัดจำนวน 117 วัด จะมีวัดที่มีความพร้อมทาสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ อนุญาตให้บรรดาศาสนิกและผู้สนใจในการเข้าร่วมพิธีกรรมหรือกิจกรรมทางศาสนาของวัดได้สามารถเข้าพักค้างแรมภายในวัดได้ 52 วัด ดังนั้นเพื่อให้การบริหารจัดการภายในองค์กรของนิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะซึ่งเป็นนิกายที่มีพิธีกรรม กิจกรรมทางศาสนาที่หลากหลาย สามารถบริหารจัดการ ดำเนินกิจกรรมต่างๆให้เป็นไปได้เหมาะสม ทาง

วัดโค้งโง่เป็นศูนย์กลางของการบริหารจัดการกิจการและกิจกรรมต่างๆภายในนิคมเมืองน่าน แห่งหุบเขาโคะในปัจจุบัน ได้จัดโครงสร้างในการบริหารองค์กรภายในนิคมออกเป็น 11 โครงสร้าง เพื่อให้บรรดานักบวชและศาสนิกที่อยู่ในสังกัดของนิคมได้ช่วยกันดูแลให้กิจการ กิจกรรมต่างๆทางศาสนา ที่จัดขึ้นภายในหุบเขาโคะสามารถดำเนินไปได้ราบรื่นและดำรงความเป็นนิคมแห่งนี้มาจนปัจจุบัน โครงสร้างดังกล่าวมีดังต่อไปนี้

4.2.1 โครงสร้างการบริหารองค์กรในปัจจุบัน ในปัจจุบันนิคมเมืองน่าน แห่งหุบเขา

โคะ มีการแบ่งงานการควบคุมดูแลกิจกรรมต่างๆภายในหุบเขาโคะ โดยมีหน่วยงานทั้งสิ้น 11 หน่วยงาน ดังต่อไปนี้

- 1) ฝ่ายงานสำนักงานสังฆราช มีหน้าที่บริหารงานดูแลเกี่ยวกับผลประโยชน์ การวางแผน การประชาสัมพันธ์ การติดต่อประสานงานด้านกิจกรรมทางศาสนาระหว่างวัดนิคมเมืองน่าน แห่งหุบเขาโคะและวัดนิคมเมืองน่านที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคอื่นๆทั่วประเทศญี่ปุ่น
- 2) ฝ่ายธุรการ มีหน้าที่ประสานงานกิจกรรมต่างๆที่มีบรรดาศาสนิกและบุคคลทั่วไปต้องการร่วมกิจกรรมตามวัดต่างๆในหุบเขาโคะ ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์และติดต่อประสานงานต่างๆให้แก่วัดต่างๆและบรรดาครูอาจารย์ เพื่อให้ทราบถึงกำหนดการต่างๆในอนาคต
- 3) ฝ่ายธุรการด้านประชาสังคม ทำหน้าที่ประสานงานกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือสังคม สวัสดิการต่างๆ และการดูแลควบคุมด้านสิทธิมนุษยชน
- 4) ฝ่ายการศึกษา ทำหน้าที่ดูแลประสานงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและ กิจกรรมการเผยแผ่คำสอนของนิคม เช่น การทำสมาธิะจิกัน กิจกรรมสัมพันธ์ต่างๆของกลุ่มศาสนิก ที่จัดขึ้นในแต่ละปี กิจกรรมของกลุ่มศาสนิกที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศ กิจกรรมการสอนการจัดดอกไม้ กิจกรรมการแสดงการสวดมนตร์ในกลุ่มศาสนิก
- 5) ฝ่ายทรัพย์สิน ทำหน้าที่ดูแลควบคุมงานการเงินที่มาจากการบริหารและรายได้จากการบูชาเครื่องราง หนังสือและสิ่งพิมพ์ต่างๆ ควบคุมดูแลวัสดุอุปกรณ์ภายในศาสนสถาน
- 6) ฝ่ายพิธีกรรม ทำหน้าที่ดูแลกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมของนิคม ติดต่อประสานงานเกี่ยวกับการบูชาพุทธประทับ ณ หอพุทธประทับ
- 7) ฝ่ายดูแลพื้นที่ป่า ทำหน้าที่ดูแลต้นไม้และวัชพืชภายในพื้นที่หุบเขาโคะ
- 8) ฝ่ายเขตสังฆาวาส ทำหน้าที่ดูแลพื้นที่และกิจกรรมภายในเขตสังฆาวาส

9) ฝ่ายเขตสุสานโอะคุโนะอิน ทำหน้าที่ดูแลพื้นที่และกิจกรรมภายในเขตสุสานโอะคุโนะอิน

10) ฝ่ายพิพิธภัณฑ์ ทำหน้าที่ดูแลพิพิธภัณฑ์ที่เก็บรักษาศาสนวัตถุที่มีค่าของนิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะ

11) ฝ่ายธุรการงานครบรอบ 1,200 ปี ทำหน้าที่งานธุรการและการติดต่อประสานงานกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับงานครบรอบ 1,200 ปีที่จัดขึ้นในปี ค.ศ. 2015 ช่วงเวลาตั้งแต่ วันที่ 2 เดือนเมษายน – วันที่ 21 เดือนพฤษภาคม

4.2.2 สถานภาพการบริหารจัดการทางงบประมาณในปัจจุบัน

จากการสำรวจภาคสนามและการสำรวจทางเอกสาร ในปัจจุบันการบริหารงานของนิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะภายใต้การแบ่งงานออกเป็นจำนวน 11 หน่วยงานข้างต้น โดยมีรายได้หลักมาจากการสนับสนุนนิกายผ่านการบริจาคของบรรดาศาสนิกจากทั่วภูมิภาคของญี่ปุ่นและการจัดกิจกรรม พิธีกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับศาสนาภายในหุบเขาโคยะ โดยสามารถแบ่งส่วนของรายได้หรือผลประโยชน์ออกเป็นสองส่วนด้วยกันคือ 1) ผลประโยชน์ในส่วนของวัดโคงโงบุจิ และ 2) ผลประโยชน์ในส่วนของนิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะ และในปัจจุบันพบว่าผลการบริหารรายได้หรือผลประโยชน์ของนิกายที่ปรากฏต่อสาธารณะในรอบ 10 ปี ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2002 – 2012 มีผลการบริหารที่ติดลบ โดยคิดเป็นจำนวนเงินที่ติดลบทั้งสิ้น 689,331,000 ล้านบาท ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3

ตารางแสดงรายรับ-รายจ่ายของนิกายฉินงนแห่งหุบเขาโคยะ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2002 – 2012

องค์กร	งบประมาณ (เยน)	รายจ่าย (เยน)	รายรับ (เยน)
วัดโคงโงบุจิ	891,334,000	418,681,000	472,653,000
วัดภายในสังกัดนิกาย ฉินงน แห่งหุบเขาโคยะ	699,839,000	270,650,000	429,189,000
รวมทั้งสิ้น	1,591,173,000	689,331,000	901,842,000

หมายเหตุ. จาก 宗会解散について[高野山真言宗 総本山金剛峯寺], โดย高野山真言宗 総本山金剛峯寺, Retrieved May 18,2013, from <http://www.koyasan.or.jp/shukaikaisan.pdf>

ตารางที่ 4.4

ปริมาณนักบวชและศาสนิกชนของนิกายฉินงน ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2010-2014

ปี ค.ศ.	จำนวนนักบวช	จำนวนศาสนิก
2010	93,683	8,973,676
2011	93,809	7,863,714
2012	103,494	9,228,148
2013	104,355	9,114,779
2014	107,228	9,118,041

หมายเหตุ. จาก 『宗教年鑑 平成22-26年版』, โดย 文化庁, 2011-2015, 日本 : 株式会社ぎょうせい.

ตารางที่ 4.5

ตารางแสดงจำนวนเงินในการบริจาคปัจจัยให้แก่วัดโคงโงบุจิ (เฉพาะรายการที่ยื่นแสดงเอกสารตามใบเสร็จรับเงิน) ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2011-2014

ปีค.ศ. 2011	ผู้บริจาคจำนวน 11 ราย	3,200,000 เยน
ปีค.ศ. 2012	ผู้บริจาคจำนวน 23 ราย	2,650,000 เยน
ปีค.ศ. 2013	ผู้บริจาคจำนวน 24 ราย	3,006,000 เยน
ปีค.ศ. 2014	ผู้บริจาคจำนวน 4,306 ราย	134,992,000 เยน

หมายเหตุ. จาก 高野町 : 高野町ふるさと応援寄附金 (ふるさと納税) , โดย 高野町役場 企画公室 ふるさと応援寄附金係 , Retrieved June 17,2015, from <http://www.town.Koya.wakayama.jp/kurashi/information/2480.html>.

จากการลงทุนทางหุ้น ทำให้นิกายฉิงงน แห่งหุบเขาโคยะ มีผลการบริหารรายได้ติดลบเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารองค์กรโดยมีพระสังฆราชของนิกายฉิงงน แห่งหุบเขาโคยะเป็นองค์ประธานได้ทำการลงคะแนนเสียงในหมู่คณะกรรมการบริหารองค์กรทำการเลือกผู้จัดการคนใหม่เพื่อมาควบคุมดูแลการบริหารการเงินการคลังของนิกายฉิงงน แห่งหุบเขาโคยะ ขึ้นแทนผู้จัดการคนเก่าที่บริหารการเงินการคลังจนมีผลติดลบ แต่เมื่อดูสถิติจำนวนนักบวชและผู้ที่เป็นศาสนิกทั่วประเทศญี่ปุ่นกับมีจำนวนที่ไม่ได้ลดลงเลย ดังแสดงในตารางที่ 4.4 และจากการลงสำรวจภาคสนามได้แสดงให้เห็นถึงปริมาณของนักบวชและศาสนิกที่ยังคงมาร่วมกิจกรรม พิธีกรรม และทำบทธาบทหน้าที่ของตนที่เกี่ยวกับนิกายอยู่อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้จากตารางที่ 4.5 ยังคงปรากฏการแสดงรายการบริจาคปัจจัยที่ปรากฏเป็นหลักฐานในเอกสารใบเสร็จของทางวัดโคงโงบุจิ ของบรรดาศาสนิกเพื่ออุปถัมภ์กิจกรรมต่างๆภายในนิกายฉิงงน แห่งหุบเขาโคยะในปริมาณที่มากขึ้นในแต่ละปี โดยเฉพาะในกรณีจำนวนรายการและจำนวนเงินที่เพิ่มมากขึ้นจนเด่นชัดในปี ค.ศ. 2014 เนื่องจากบรรดาศาสนิกทั่วประเทศญี่ปุ่นต่างระดมปัจจัยมาถวายแก่วัดโคงโงบุจิ เพื่อใช้ในการประกอบพิธีเฉลิมฉลองการครบรอบ 1,200 ปีของนิกาย ที่จัดขึ้นตั้งแต่วันที่ 2 เดือนเมษายน – วันที่ 21 เดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2015

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่านักบวชและศาสนิกภายในนิกายทุกคนต่างเข้าร่วมกิจกรรม พิธีกรรมทางศาสนาภายในหุบเขาโคยะอย่างน้อยที่สุดปีละ 1 ครั้ง โดยกิจกรรมที่นักบวชและศาสนิกต่างมีความตั้งใจ ต้องการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมและเป็นกิจกรรมที่ทุกคนจะจดจำไม่ได้ คือ การเดินธุดงค์ไปสักการะบูชาท่านคุโค ฌ บริเวณด้านในสุดของโอะคุโนะอิน อันเป็นที่ประดิษฐานศพของท่านคุโค ดังเช่นคำให้สัมภาษณ์ของ “พระนักบวชวัดโฮมังจิ” วัย 48 ปี “พระนักบวชวัดเซนซุจิ” วัย 70 ปี “คุมชิซึกะ” วัย 58 ปี และ “คุมจิสะโตะ” วัย 57 ปี ว่า

ผมเป็นพระนักบวชที่ผ่านการเรียนศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมาจากมหาวิทยาลัยโคยะ ซึ่งขณะนี้วัดของเรานอกจากจะมีการจัดพิธีกรรมทางศาสนาแล้ววัดเรายังมีการเปิดให้บริการใช้พื้นที่เป็นโรงเรียนสอนเด็กเล็กด้วย กิจกรรมที่ผมจะจัดให้กับบรรดาสมาชิกของวัดผมทุกปีคือ การไปเดินธุดงค์เพื่อสักการะบูชาท่านคุโคที่สุสานของท่าน กิจกรรมนี้วัดผมทำเป็นประจำทุกปีนะครับ (พระนักบวชวัดโฮมังจิ,สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2555)

วัดของเรามีกิจกรรมอยู่ทุกเดือนนะ ไม่ใช่กิจกรรมเกี่ยวกับศาสนาอย่างเดียว เรามีกิจกรรมด้านศิลปะเช่น สอนชงชา สอนเขียนพู่กันจีน เพื่อให้บรรดาสมาชิกของวัด ได้มาพบปะสังสรรค์กันนะ และกิจกรรมที่วัดเราจัดทุกปีคือ การเดินธุดงค์ยังสุสานท่านคุโค อันนี้เราจัดรถบัสใหญ่ไปกันเป็นหมู่คณะทุกปีนะ (พระนักบวชวัดเซนซุจิ,สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2555)

บ้านของฉันเป็นวัดนะ ก็เติบโตมากับวัด บอกไม่ได้เหมือนกันว่าทำไมจะต้องไปสักการะสุสานของท่านคุโคทุกปี ไปแบบพร้อมกับคณะเพื่อนๆไปเดินธุดงค์ด้วยกันนะ ไปที่ไรก็รู้สึกหัวใจมันสงบนะและยังได้มีโอกาสพบเจอกับเพื่อนๆรุ่นราวคราวเดียวกันด้วยนะคะ (ชิซึกะ,สัมภาษณ์,24 มกราคม 2555)

มาที่วัดนี้ก็เพราะมาสวดมนตรึ้นะ ทุกปีก็จะไปร่วมกิจกรรมเดินธุดงค์เพื่อไปสักการะท่านคุโคที่สุสานทุกปีนะคะ ทุกคืนก็จะสวดมนตรึ้น้อมรำลึกถึงคุณของท่านคุโคให้ปกปักษ์รักษาตัวฉันและครอบครัวนะคะ (จิสะโตะ,สัมภาษณ์,25 มกราคม 2555)

นอกจากการทำกิจกรรมดังกล่าว นักบวชและศาสนิกภายในนิกายฉินงนยังมีการเข้าร่วมกันปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนาในหุบเขาโคยะ ตามแนวปฏิบัติที่ปรากฏตามคำสอนที่ได้รับสืบทอด

มาจากท่านครูไค การเข้าร่วมกิจกรรม พิธีกรรมต่างๆที่จัดขึ้นในแต่ละปีและการร่วมบริจาคปัจจัยเพื่ออุปถัมภ์กิจกรรมต่างๆภายในนิคมฯ ได้สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่ของนักบวชและศาสนิกในการที่จะช่วยดำรงรักษานิคมฯและสืบทอดไว้ซึ่งแนวคำสอนตามที่แต่ละคนได้สมาทานไว้กับนิคมฯแห่งนี้ โดยสามารถแยกแยะบทบาทหน้าที่ของนักบวชและศาสนิกในนิคมฯในปัจจุบันได้ ดังต่อไปนี้

4.3 บทบาทหน้าที่ของนักบวชและศาสนิกในนิคมฯ

จากการสำรวจภาคสนามและข้อมูลจากเอกสารที่ได้รับจากวัดของนิคมฯฉิมฉิม แห่งหุบเขาโคยะ เช่นวัดโคงโงบุจิ วัดไดเออนอิน วัดมุเรียวโคอิน วัดทะคะมุโระอิน วัดเอะโคอิน ฯลฯ บทบาทหน้าที่ของนักบวชและสมาชิกในนิคมฯต่างมีหน้าที่ในการสืบทอด ดำรงรักษาและอุปถัมภ์วัดที่ตนเองสังกัดหรือวัดที่ตระกูลของตนเองสังกัดอยู่จึงเป็นปัจจัยที่ทำให้นิคมฯฉิมฉิม แห่งหุบเขาโคยะสามารถดำรงรักษานิคมฯมาได้ยาวนาน โดยสามารถแบ่งบทบาทหน้าที่ของนักบวชและศาสนิกในปัจจุบันดังต่อไปนี้

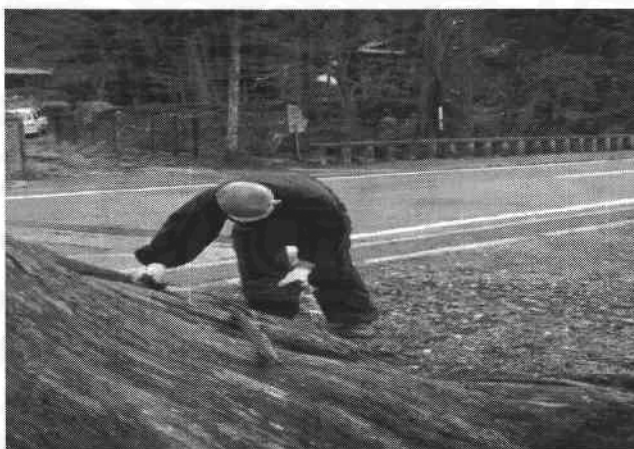
4.3.1 บทบาทหน้าที่ของนักบวช นักบวชในนิคมฯฉิมฉิม แห่งหุบเขาโคยะมีหน้าที่หลัก 2 ประการคือ 1) หน้าที่เกี่ยวกับศาสนกิจ และ 2) หน้าที่เผยแผ่ ดำรงรักษานิคมฯและวัดที่ตนสังกัด

1) หน้าที่เกี่ยวกับศาสนกิจ ประกอบด้วยหน้าที่ 3 ประการคือ การเข้าร่วมประกอบพิธีกรรมที่จัดขึ้นภายในหุบเขาโคยะและพิธีกรรมในวัดที่ตนสังกัด การดูแลรักษาบริเวณภายในวัด และการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมทางศาสนาและวิชาการต่างๆไป

2) หน้าที่เผยแผ่ ดำรงรักษานิคมฯและวัดที่ตนสังกัด จากการลงภาคสนามผู้วิจัยพบว่าภายในนิคมฯฉิมฉิม แห่งหุบเขาโคยะ มีการจัดกิจกรรมการบรรยายธรรมและการจัดสัมมนาให้ความรู้ทางศาสนาเป็นกิจกรรมที่มีตลอดปี โดยกิจกรรมดังกล่าวจัดเพื่อเผยแผ่ความรู้ของนิคมฯให้กับบรรดาศาสนิกและบุคคลทั่วไปที่สนใจร่วมรับฟังได้ กิจกรรมดังกล่าวมีทั้งการให้บริการวิชาการโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและบางครั้งจะมีการขอรับบริจาคค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเอกสารต่างๆที่ทางวัดได้จัดให้ นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมสังสรรค์การพบเจอกันระหว่างนักบวชและบรรดาครอบครัวของนักบวชที่คอยดูแลรักษาวัดจากทั่วภูมิภาคในประเทศญี่ปุ่นให้สามารถมาพบปะสังสรรค์กันปีละหนึ่งครั้งด้วย

ภาพที่ 4.7 บรรดานักบวชของนิกายกำลังเดินทางกลับวัดของตนหลังจากการเข้าร่วมประกอบพิธีกรรมการสวดมนตรีนวันขึ้นปีใหม่, โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2555

ภาพที่ 4.8 นักบวชชายกำลังดูแล ทำความสะอาด บริเวณหน้าประตูทางเข้าของวัดที่ตนสังกัด , โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ.2554

ภาพที่ 4.9 มหาวิทยาลัยโคยะซัง สถานที่ที่บรรดานักบวชในนิกายนินมใช้บริการห้องสมุดของมหาวิทยาลัยเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางศาสนาและวิชาการทั่วไป, โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ.2555

ภาพที่ 4.10 ศาสนิกและบุคคลทั่วไปเข้าร่วมฟังการบรรยายธรรมภายในโรงน้ำชาบริเวณสุสานโอะคุโนะฮิน , โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ.2555

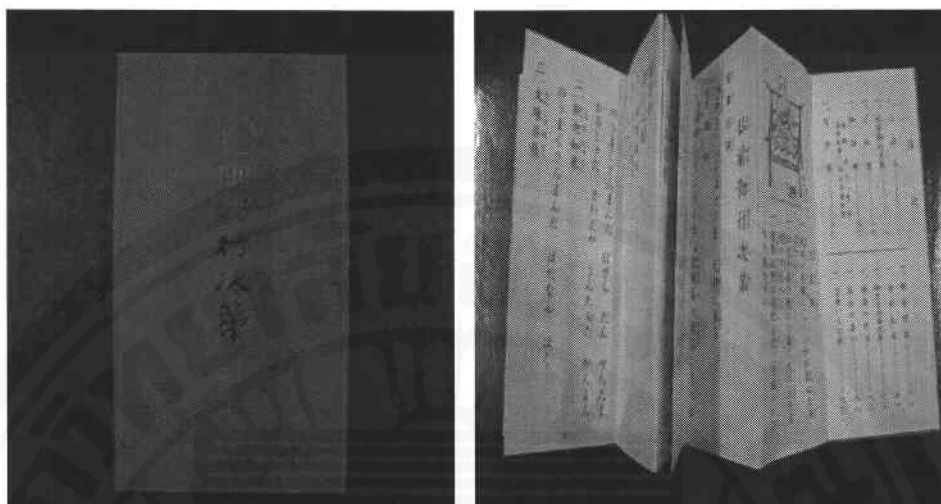

ภาพที่ 4.11 กิจกรรมการสัมมนาให้ความรู้เรื่อง “เสน่ห์แห่งหุบเขาโคยะ” วันเสาร์ที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 ณ มหาวิทยาลัยโคยะซัง โดยรองเจ้าอาวาสวัดโฮโองอิน (報恩院/Honooin), โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ.2555

4.3.2 บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในนิกาย สมาชิกในนิกายฉินงน-แห่งหุบเขาโคยะมีหน้าที่หลัก 2 ประการคือ 1) หน้าที่เกี่ยวกับศาสนกิจ และ 2) ดำรงรักษาวัดที่ตนหรือตระกูลของตนเป็นสมาชิกอยู่

1) หน้าที่เกี่ยวกับศาสนกิจ ศาสนิกทุกคนในนิกายจะประกอบกิจกรรมในการสวดมนตร์ประจำวันและจะเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนกิจที่ทางวัดจัดขึ้นตามเวลาที่ตนสามารถจะเข้าร่วมได้ กิจกรรมที่บรรดาศาสนิกเข้าร่วมกับทางนิกายหรือขอให้สำนักบวชในนิกายช่วยเหลือและจัดการให้ได้แก่ การสวดมนตร์ขอพรให้แก่บรรพบุรุษและให้แก่ตนเอง โดยจะจัดขึ้นตามความประสงค์ของศาสนิก(การสวดมนตร์ประจำวัน รายสัปดาห์และรายเดือน) การสักการะดวงวิญญาณของบรรพบุรุษ ฯลฯ

2) ดำรงรักษาวัดที่ตนหรือตระกูลของตนเป็นสมาชิกอยู่ จากการสัมภาษณ์บรรดาศาสนิกของนิกายจะมีการบริจาคเงินเพื่อเป็นการช่วยเหลือและอุปถัมภ์วัดของนิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะที่ตนหรือตระกูลเป็นสมาชิกเป็นรายปี นอกจากนี้ศาสนิกบางคนจะพยายามเข้าร่วมกิจกรรมของทางวัดที่จัดขึ้นเป็นประจำเพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บรรดานักบวชและผู้ที่บริหารจัดการวัดนั้นๆอยู่

ภาพที่ 4.12 หนังสือคู่มือสวดมนตร์ของนิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะ, โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ.2554

ภาพที่ 4.13 ศาสนิกของนิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะเดินทางจากจังหวัดโอซาก้าเพื่อมาสวดมนตร์ขอพร ณ หุบเขาโคยะเป็นประจำทุกๆเดือน, โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ.2555

จากการได้เข้าพูดคุยและสัมภาษณ์ถึงกระบวนการขั้นตอนของการเข้าเป็นนักบวชและศาสนิก พร้อมทั้งขออนุญาตถามว่า เหตุใดจึงเข้ามาเป็นศาสนิก โดยการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า ลักษณะการเข้าเป็นสมาชิกในนิกายเป็นลักษณะแบบเปิดกว้างโดยมิได้มีข้อกีดกันว่าจะต้องเป็นบุคคล

สัญชาติใดและนับถือศาสนาใดมาก่อน โดยการเข้าสมัครเป็นสมาชิกของนิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะ สามารถเข้าสมัครเป็นสมาชิกได้ทางไปรษณีย์โดยการติดต่อโดยตรง ณ ที่ติดต่อสำนักงานของวัด โคงโงบุจิ และสำหรับผู้ที่ต้องการจะมาเข้าปฏิบัติศาสนกิจโดยการเข้าบวชเป็นพระนักบวชในนิกายนี้ จะสามารถเข้ามาถือบวชได้โดยการผ่านการคัดกรองจากเจ้าอาวาสของวัดต่างๆที่ตระกูลของตนหรือตนเองมีปฏิสัมพันธ์อยู่

4.3.3 กระบวนการขั้นตอนของการเข้าเป็นนักบวชในนิกาย

การเข้าเป็นนักบวชในนิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะ สามารถเข้าเป็นนักบวชของนิกายนี้ได้ทั้งบุรุษและสตรีโดยการสมัครเข้าฝึกอบรมในหลักสูตรเฉพาะสำหรับผู้สนใจจะเป็นนักบวชในนิกายนี้ หลักสูตรดังกล่าวใช้เวลาเรียนทั้งสิ้น 1 ปี โดยมีลำดับขั้นตอนของหลักสูตร 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1) การออกบวช (得度 /Tokudo) การจะเข้ารับพิธีการออกบวชในนิกายนี้ขั้นแรกต้องได้รับการรับรองหรือสามารถหาครูอาจารย์ของนิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะตอบรับเพื่อให้เป็นลูกศิษย์ของตน จึงจะสามารถเข้าพิธีดังกล่าวได้
- 2) การรับศีล (授戒 /Jukai) เมื่อออกบวชเป็นนักบวชในนิกายต้องเข้ารับศีลเพื่อรักษาศีลที่ทางนิกายกำหนด โดยการฉันมือเดียวและฉันอาหารมังสวิรัต
- 3) การฝึกปฏิบัติการเป็นนักบวช (四度加行/Shidokeyoo) การฝึกปฏิบัติในการประกอบพิธีกรรมต่างๆ และการฝึกทำสมาธิของนิกาย โดยจะใช้ระยะเวลาประมาณ 100 วัน ผู้ที่จะเป็นนักบวชในนิกายนี้ทุกคนจะต้องเข้ารับการฝึกดังกล่าว
- 4) การอภิเชก (伝法灌頂/Dempokanjoo) เป็นขั้นตอนสุดท้ายเพื่อการเข้ารับการอภิเชกเป็นอาจารย์ (阿闍梨 /Ajari) หรือการเป็นนักบวชในนิกายฉินงนที่สมบูรณ์

4.3.4 กระบวนการขั้นตอนของการเข้าเป็นสมาชิกของนิกาย

นิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะ ถือเป็นองค์กรทางพุทธศาสนาที่มีศาสนิกและบรรดาผู้ที่สนับสนุนในนิกายจำนวนมาก นิกายนี้เปิดรับการเข้าเป็นสมาชิกภายในนิกายจากบุคคลทั่วไปโดยไม่จำกัดด้วยเชื้อชาติและศาสนา แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าจากผลการสัมภาษณ์และข้อมูลที่ได้จากภาคสนามทั้งแบบทางการและการสนทนาทั่วไป บรรดาศาสนิกทุกคนเข้ารับการเป็นสมาชิกของนิกายโดยการสืบทอดจากตระกูลหรือการนับถือตามสามีหรือภรรยา มีเป็นส่วนน้อยที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกโดยภายในตระกูลของตนไม่เคยมีบรรพบุรุษเป็นสมาชิกหรือศาสนิกของนิกายนี้มาก่อน

4.4 ระบบการสืบทอดศาสนทายาท

จากการสัมภาษณ์บรรดานักบวชผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าอาวาส ซึ่งผู้วิจัยได้สอบถามโดยตรงว่า การที่วัดภายในประเทศญี่ปุ่นมีถึง 76,000 วัดในปัจจุบันและได้ทราบจากการอ่านเอกสารงานวิจัยว่าหากจะให้วัดสามารถอยู่รอดได้จำเป็นต้องมีผู้อยู่ปฏิบัติกิจวัตรจำนวนประมาณ 300 หลังคาเรือนขึ้นไปจึงถึงจะสามารถอยู่รอดได้อย่างสบายใจ และความยากลำบากดังกล่าวอาจทำให้ไม่มีผู้ที่มายอมรับภาระเพื่อสืบทอดวัดต่อไป ท่านเจ้าอาวาสเองมีวิธีการอย่างไรที่จะสืบทอดวัดต่อไป จากการสัมภาษณ์ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบว่า วัดทุกวัดในประเทศญี่ปุ่นมีระบบการสืบทอดศาสนทายาทของนิายถือตามการสืบทอดตระกูล โดยการที่เจ้าอาวาสของวัดในนิกายจะมอบหมายหน้าที่การบริหารงานของวัดหรือการเป็นเจ้าอาวาสส่งต่อไปแก่บุตรชายหรือบุตรสาวของตนเอง ในกรณีของบุตรสาวจะใช้วิธีการแต่งงานเพื่อให้สามีของตนมาช่วยดำเนินกิจการภายในวัดแทนบิดาต่อไป นอกจากนี้ในปัจจุบันเนื่องจากสังคมญี่ปุ่นเป็นสังคมผู้สูงอายุและมีอัตราการเกิดต่ำ จึงทำให้บรรดานักบวชของนิกายบางรายต้องใช้บริการของบริษัทจัดหาคู่เพื่อชักจูงและแสวงหาคู่ครองเพื่อสืบทอดตระกูลและการบริหารจัดการของวัดต่อไปในอนาคตด้วย โดยแสดงผลจากการสัมภาษณ์ ดังที่ “พระนักบวชชายวัดเกียกคุเซนอิน” วัย 82 ปี และ “พระนักบวชชายวัดเซนซุจิ” วัย 70 ปี ที่กล่าวถึงเรื่องการสืบทอดศาสนทายาทว่า

ผมก็สืบทอดวัดมาจากพ่อของผมอีกทีนะ และถ้าผมตายไปก็จะให้ลูกสาวขึ้นมารับแทน ดีหน่อยที่ลูกเขยก็มีความรับผิดชอบจะได้ช่วยลูกสาวผมดูแลวัดต่อไป ตอนนี้นัยังดีที่มีผู้อยู่ปฏิบัติกิจวัตรอยู่ทุกปี แต่ในอนาคตถ้าสมาชิกที่มีอยู่ตอนนี้สิ้นอายุขัยกันไปผมก็ไม่แน่ใจว่าจะมีสมาชิกรับเป็นผู้ปฏิบัติกิจวัตรเพิ่มเท่าหลักพันครอบครัวในปัจจุบันหรือเปล่านั้น (พระนักบวชชายวัดเกียกคุเซนอิน, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2555)

ตอนนี้ก็หวังไว้ว่าจะให้ลูกชายสืบทอดดูแลวัดต่อไปนะ แต่ถ้าลูกชายไม่รับก็จะต้องให้ลูกสาวคนโตรับไป ลูกสาวคนโตยังไม่ได้แต่งงานก็กำลังให้เรียนรู้จักกิจการของวัด เรียนชงชา เรียนจัดดอกไม้เพื่อที่จะได้เข้าพิธีแต่งงาน จะได้หาลูกเขยมาช่วยกันดูแลกิจการของวัดต่อไปในอนาคตได้นะครับ (พระนักบวชชายวัดเซนซุจิ, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2555)

นอกจากนี้จากการที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ถึงกรณีการเกิดวัดร้างตามภูมิภาคต่างๆ ในกรณีของวัดที่สังกัดนิกายมิงงน แห่งหุบเขาโคยะจะมีการบริหารจัดการอย่างไร จากการให้สัมภาษณ์

ของนักบวชชายทำให้ทราบว่า เมื่อเกิดวัดร้างหรือวัดที่ไม่มีพระนักบวชมาช่วยดูแล ในกรณีนี้ทางวัดที่เป็นศูนย์กลางของนิายคือ วัดโคงโงบุจิ จะทำการจัดหาพระนักบวชในสังกัดไปปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลวัดร้างต่อไป จากผลการสัมภาษณ์ “พระนักบวชชายวัดเซนซุจิ” วัย 70 ปี ที่กล่าวว่า

ตอนนี้วัดข้างๆกัน อยู่ห่างไปจากที่นี่ประมาณ 2 กิโลเมตร ก็กลายเป็นวัดร้างไป แต่เดียวทางวัดโคงโงบุจิก็จะจัดหาพระนักบวชมาช่วยดูแลวัดต่อไป จะปล่อยให้ร้างไม่ได้ เพราะยังคงมีบรรดาศาสนิกที่จะอาศัยให้พวกเราจัดการเรื่องโอะบัง การกราบไหว้ดวงวิญญาณบรรพบุรุษนะครับ (พระนักบวชชายวัดเซนซุจิ, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2555)

4.5 อิทธิพลของนิายมิงงน แห่งหุบเขาโคยะต่อวิถีชีวิตในด้านต่างๆของชุมชนและผู้ที่มีปฏิสัมพันธภาพภายในบริเวณหุบเขาโคยะ

จากการสำรวจภาคสนามและการสำรวจทางเอกสารผู้วิจัยพบว่ากิจกรรมต่างๆของนิายทำให้เกิดอิทธิพลต่อชุมชนและผู้ที่มีปฏิสัมพันธภาพภายในบริเวณหุบเขาโคยะ ดังต่อไปนี้

- ด้านสังคม เกิดความนิยมในกลุ่มหรือสังคมของตนเอง ให้ความรู้สึกว่าอยู่ในสังคมเดียวกัน ทำให้ศาสนิการู้สึกว่าตนเป็นสมาชิกในสังคม ตนได้รับการยอมรับจากบรรดาผู้ที่เข้ามาปฏิบัติสัมพันธ์กับวัดที่ตนเองสังกัดอยู่ ดังปรากฏในการให้สัมภาษณ์ของ “พระนักบวชชายวัดโคงโงบุจิ” วัย 27 ปี “พระนักบวชชายไม่ประสงค์ระบุชื่อวัด” คนที่ 1 วัย 25 ปี และ “พระนักบวชชายไม่ประสงค์ระบุชื่อวัด” คนที่ 2 วัย 26 ปี ว่า

ผมก็กำลังเรียนรู้การเป็นพระนักบวชที่จะสามารถช่วยเหลือศาสนิกในแง่จิตใจ เช่น การที่ผมสามารถเทศน์ให้บรรดาศาสนิกหรือสมาชิกวัดฟังได้ และสามารถทำให้พวกเขามีจิตใจที่หายจากความเศร้าหมอง ผมก็จะรู้สึกภูมิใจและรู้สึกว่าตนเองเป็นที่ต้องการตนเองสามารถมีที่ยืนในสังคมได้อย่างภาคภูมิใจในตัวของผมเองครับ (พระนักบวชชายวัดโคงโงบุจิ, สัมภาษณ์, 3 ธันวาคม 2554)

ตอนนี้ก็หวังไว้ว่าผมจะสามารถเป็นพระนักบวชที่ดี สามารถทำหน้าที่ต่างๆทางศาสนกิจได้ครับ ผมรู้สึกว่าในอนาคตการเป็นพระนักบวชที่สามารถรักษาวัดของบิดาตนเองไว้ได้เป็นสิ่งที่ลูกชายต้องทำ และถ้าทำได้ผมก็จะได้รับการยอมรับจากทุกคนในสังฆมณฑลครับ (พระนักบวชชายไม่ประสงค์ระบุชื่อวัด คนที่ 1, สัมภาษณ์, 27 มกราคม 2555)

ผมก็ไม่รู้หรือครับว่าจะมีสมาชิกที่ช่วยอุปถัมภ์วัดมากขึ้นหรือไม่ แต่ผมคิดว่าถ้าผมสามารถเป็นพระนักบวชที่ได้รับการยอมรับในสังคม ผมจะมีที่ยืนในสังคมและมีความรู้สึกมั่นใจในอนาคตมากขึ้นครับ (พระนักบวชชายไม่ประสงค์ระบุชื่อวัด คนที่ 2, สัมภาษณ์, 27 มกราคม 2555)

ภาพที่ 4.14 เส้นทางตลอดสองข้างทางภายในบริเวณชุมชนหุบเขาโคยะ, โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ.2554

- ด้านวัฒนธรรม ได้แก่ วัฒนธรรมการบริโภคอาหารมังสวิรัต เนื่องจากภายในหุบเขาโคยะนักบวชและบรรดาศาสนิกที่เคร่งครัดจะบริโภคเฉพาะอาหารมังสวิรัต โดยมีส่วนประกอบของ แป้ง ผักและงาเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นภายในชุมชนแห่งนี้จึงนิยมการทำอาหารและขนมที่ใช้ส่วนผสมของ แป้ง ผักและงาจนได้รับความนิยมในหมู่บุคคลทั่วไปที่เดินทางเข้ามาเป็นครั้งคราว ณ หุบเขาแห่งนี้เพียงเพื่อการบริโภคอาหารและขนมดังกล่าว

- ด้านการศึกษา ได้แก่ การนิยมเรียนภาษาอังกฤษ ภาษาจีนเพื่อใช้ในการสนทนากับนักท่องเที่ยวหรือชาวต่างชาติที่เข้าร่วมกิจกรรมของนิกาย เนื่องจากหุบเขาโคยะมีนักท่องเที่ยวต่างชาตินิยมเข้ามาเที่ยวชมทัศนียภาพและเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ทางวัดโขงโขงบุจัดให้บุคคลทั่วไปเข้าร่วมได้ ดังนั้นบรรดานักบวชและผู้ที่อยู่ในชุมชนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ภาษาต่างประเทศ ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน จึงทำให้นักบวชและศาสนิกบางคนเกิดความสนใจใน

การเข้าศึกษาหาความรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อจะได้นำมาใช้ในการสนทนาและแนะนำบรรดาชาวต่างชาติที่เข้ามาภายในหุบเขาโคยะ

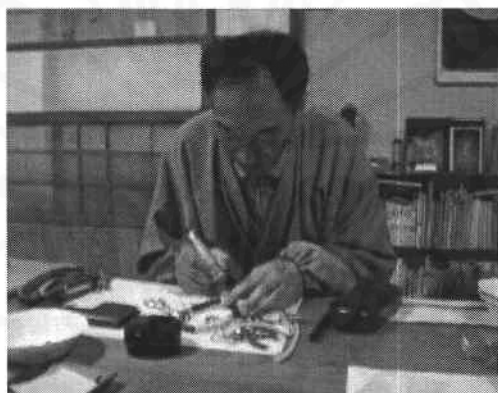
- ด้านเศรษฐกิจ การจัดกิจกรรมต่างๆภายในหุบเขาโคยะและอนุญาตให้บุคคลทั่วไปนอกเหนือจากศาสนิกเข้าร่วมในกิจกรรมของทางนิกายได้นั้น ช่วยสร้างงานและอาชีพต่างๆให้แก่บรรดาสมาชิกในชุมชนแห่งนี้ โดยสามารถเห็นการประกอบอาชีพที่นำรายได้มาสู่ครอบครัวของชุมชน โดยเป็นอาชีพที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางศาสนาในนิกาย ได้แก่ การขายกิ่งสนที่ใช้สำหรับการบูชาท่านคุโศ โดยใช้คำเรียกเฉพาะว่า โคยะมะคิ (高野真樹/Kooyamaki) หรือ สนแห่งหุบเขาโคยะ การบริโภคอาหารมังสวิรัตภายในหุบเขาโคยะทำให้บรรดาร้านค้าที่อยู่ในหุบเขานิยมผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของแป้งและงาออกมาจำหน่ายแก่บรรดาผู้ที่เข้ามาในหุบเขาแห่งนี้และภายในหุบเขาโคยะยังมีร้านค้าจำนวน 4 ร้านค้าที่เป็นที่นิยมของบรรดานักบวช ศาสนิกและผู้สนใจผลิตภัณฑ์เต้าหู้หุบเขาโคยะ โดยสามารถซื้อบริโภคได้เฉพาะภายในหุบเขาโคยะเท่านั้น นอกจากนี้ในการสวดมนต์ประจำวันของนิกายฉินงนนิยมใช้ลูกประคำเป็นหนึ่งในเครื่องมือช่วยให้เกิดการรวมจิตเพื่อเข้าสู่การมีสมาธิได้ อุบายดังกล่าวทำให้ศาสนิกที่อาศัยอยู่ในชุมชนสามารถดำรงอาชีพการทำลูกประคำเพื่อนำรายได้มาจุนเจือครอบครัวได้อีกด้วย ความเชื่อในคำสอนและบทสวดมนต์ของนิกายฉินงนในบทสวดมนต์ที่เรียกว่า บทสวดธารณี (陀羅尼經/Daranikyoo) ยังส่งผลให้บรรดาศาสนิกที่มาจาริกแสวงบุญ ณ หุบเขาโคยะ นิยมซื้อผลิตภัณฑ์ยาที่ผลิตจากผิวไม้ภายในหุบเขาโคยะ ที่ช่วยบรรเทาอาการปวดท้องเป็นหนึ่งในผลิตภัณฑ์ของชุมชนในหุบเขาโคยะที่เรียกว่า ยาตะระนิซึเคะ (陀羅尼助/Daranisuke)

ภาพที่ 4.15 ร้านขายกิ่งสนแห่งหุบเขาโคยะ, โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ.2554

ภาพที่ 4.16 ร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์อาหารและขนมที่ทำจากแป้งและงา, โดย กนกวรรณ สุทธิพร
วันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ.2554

ภาพที่ 4.17 หนึ่งในศาสนิกที่ประกอบอาชีพทำลูกประคำที่อาศัยอยู่ในหุบเขาโคยะ, โดย
กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ.2555

- ด้านความคิดความเชื่อ เนื่องจากนิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะมีประวัติที่ยาวนานมาถึง 1,200 ปี ทำให้แนวคำสอนของนิกาย ความรอบรู้ในศาสตร์ต่างๆของสมณะคุโคและแนวทางการประพฤติปฏิบัติของนิกายแห่งนี้ที่พยายามดำเนินตามรอยของสมณะคุโคมีอิทธิพลต่อความคิดความเชื่อของบรรดาศาสนิกที่เคารพและศรัทธาในนิกาย ทั้งที่อยู่อาศัยภายในหุบเขาโคยะตลอดจนศาสนิกที่อาศัยอยู่นอกหุบเขาโคยะ ได้แก่ ความเชื่อในการเข้าสู่สภาวะอมตะของสมณะคุโคที่เรียกว่า ไตชิซิงโค (大使信仰 /Daishishikoo) โดยบรรดาศาสนิกในนิกายจะพากันมาบรวงสรวงสักการะบูชาสมณะคุโคด้วยอาหารสดและแห้งอยู่เป็นประจำ ตลอดจนการถวายสำหรับกับข้าวที่ถูกจัดเปลี่ยนเวรประจำวันโดยนักบวชของวัดโคงโงบุจิเพื่อถวายให้แก่สมณะคุโคในช่วงเช้าและกลางวัน ความเชื่อในการจาริกแสวงบุญยังวัดในพื้นที่หมู่เกาะชิโกกุที่สมณะคุโคได้จาริกไปจำนวนทั้งสิ้น 88

แห่งที่เรียกว่า ชิโกกุสะจิอุฮัคคะโชะ (四国八十八ヶ所 /Shikoku-hachijuu-hakkasho) เพื่อยัง
กุศลให้ตนเองเข้าสู่ภพภูมิที่ดีของบรรดานักจาริกแสวงบุญหรือผู้เดินธุดงค์ ที่เรียกว่า โอะเฮ็นโระซัง
(お遍路さん /Ohenrosan) และความเชื่อว่าสมณะคูโคจะคอยอยู่ข้างๆและปกป้องรักษาคุ้มครอง
บรรดาศาสนิกหรือกลุ่มผู้เดินธุดงค์เสมอที่เรียกว่า โดเกียวนินิน (同行二人 /Doogyooninin)

ภาพที่ 4.18 บรรดาศาสนิกที่มาจาริกแสวงบุญ ณ หุบเขาโคยะ, โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 29
กรกฎาคม พ.ศ.2555

ภาพที่ 4.19 ไม้เท้าหนึ่งในอุปกรณ์ประกอบในการจาริกแสวงบุญของบรรดาศาสนิกและใช้เป็น
สัญลักษณ์แทนสมณะคูโคที่จะคอยอยู่ข้างๆและปกป้องรักษาคุ้มครองบรรดาศาสนิกจากการจาริก
แสวงบุญ, โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ.2554

- ด้านจิตใจ เช่น ความรักเคารพและศรัทธาที่มีต่อสมณะคุโคะสามารถเป็นที่พึ่งทางใจแก่ศาสนิกเมื่อยามที่มีเรื่องเดือดร้อนใจ ทุกข์ใจ จากการลงสำรวจภาคสนามและการสัมภาษณ์บรรดาศาสนิกที่เข้ามา ณ หุบเขาโคยะ ศาสนิกหลายท่านที่เมื่อมีความทุกข์จากการเจ็บป่วยของบุคคลในครอบครัว ความเศร้าจากการต้องอยู่คนเดียวเนื่องจากสามีเสียชีวิต ฯ ศาสนิกเหล่านี้ล้วนเดินทางมาเพื่อสวดมนตรสักการะสมณะคุโคะ ณ สุสานท่านคุโคะ ภายในบริเวณด้านในสุดของโอะคุโนะอิน เพื่อขอให้บารมีของท่านคุโคะช่วยให้บุคคลในครอบครัวหายป่วย โดยบางท่านมีการตั้งสัจจะอธิษฐานว่า หากบุคคลในครอบครัวของตนสามารถหายจากการป่วย ตนเองจะเดินทางมาสวดมนตร์ ณ หุบเขาโคยะทุกสัปดาห์

- ด้านอื่นๆ เช่น การทำให้ผู้ที่เข้ามามีปฏิสัมพันธ์ได้ติดต่อสัมพันธ์กับชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวและเข้ามาทำกิจกรรมทางศาสนา ณ หุบเขาโคยะ จึงทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศขึ้น อีกทั้งยังมีส่วนทำให้เกิดสำนึกการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศต่างๆ ในบรรดาศาสนิก สมาชิกของนิกายและชาวต่างชาติที่เข้ามามีปฏิสัมพันธ์ในนิกายด้วย การรณรงค์ปลูกฝังการรักษาป่าไม้และธรรมชาติอย่างเคร่งครัดของนิกายฉินงน แห่งหุบเขาโคยะช่วยส่งเสริมให้บรรดาศาสนิก สมาชิกภายในชุมชนและบุคคลทั่วไปได้ตระหนักถึงความสำคัญของธรรมชาติยิ่งขึ้น และการรณรงค์การรับบริจาคแก่ผู้ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติตามวาระต่างๆ ช่วยส่งเสริมให้ผู้ที่เข้ามามีปฏิสัมพันธ์กับนิกายเกิดความสำนึกแห่งจิตสาธารณะ

ภาพที่ 4.20 การรับบริจาคเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจากแผ่นดินไหว, โดย กนกวรรณ สุทธิพร วันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ.2554

4.6 ความสัมพันธ์กับนิกายอื่นๆภายในหุบเขาโคยะ

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เข้ามาปฏิบัติธรรมและศาสนิกภายในนิกาย และการสำรวจภาคเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิกายมิงงน แห่งหุบเขาโคยะ ผู้วิจัยพบว่านิกายมิงงน แห่งหุบเขาโคยะ แม้ว่าจะมีสภาพทางภูมิศาสตร์ที่อยู่ภายในหุบเขาลึกและห่างไกลจากตัวเมือง แต่นิกายหรือองค์กรทางพระพุทธศาสนาแห่งนี้ได้มีลักษณะปิดที่มีได้มีการติดต่อหรือแลกเปลี่ยนแนวคิด คำสอนกับบรรดาศาสนาหรือนิกายอื่นๆแต่อย่างใด การมีกิจกรรมหรือการให้พื้นที่ทางการศึกษาแก่บรรดาศาสนิกหรือผู้ที่สนใจในนิกายมิงงน แห่งหุบเขาโคยะ ได้ช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในบรรดาศาสนิกของนิกายตนเองกับบรรดาศาสนิกนอกนิกายด้วย จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการเผยแผ่นิกายมิงงน แห่งหุบเขาโคยะทำให้สามารถดำรงอยู่ได้ต่อไปในอนาคต ลักษณะความสัมพันธ์กับนิกายอื่นๆที่นิกายมิงงน แห่งหุบเขาโคยะมีต่อนิกายอื่นสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประการ คือ

1) การมีกิจกรรมร่วมกับนิกายอื่นๆ โดยการจัดให้ผู้ที่มีใช้ศาสนิกและสมาชิกมีกิจกรรมเข้าร่วมกับสมาชิกในนิกายได้ ได้แก่ การจัดกิจกรรมภายในสมาคมโคยะซัง ให้ผู้ที่มีใช้ศาสนิกสามารถเข้าร่วมการฝึกเขียนคัดลอกตัวอักษรจีนในพระสูตรร่วมกัน การเข้ารับศีลเพื่อความเป็นสิริมงคลร่วมกับสมาชิกภายในนิกาย การเข้ารับการฝึกหัดนั่งสมาธิโดยมรรควิธีแบบนิกายมิงงน แห่งหุบเขาโคยะ นอกจากนี้ยังมีการรณรงค์เพื่อให้บรรดานักบวชและศาสนิกได้ตระหนักถึงการให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวของเรา โดยการจัดกิจกรรมการประชุมวิชาการในหัวข้อเรื่อง “ศาสนากับสิ่งแวดล้อม” ซึ่งเป็นความร่วมมือกันระหว่างองค์กรทางศาสนา 3 องค์กร คือ นิกายมิงงน แห่งหุบเขาโคยะ นิกายเท็นไดและองค์กรของชินโต โดยจัดขึ้น ณ โรงแรมเกียวโตกรันเวีย (Kyoto Granvia) ในวันที่ 2 เดือนมิถุนายน ค.ศ.2011 โดยมีผู้ที่เป็นนักบวช ศาสนิกและผู้ที่มีสนใจเข้าร่วมงานประมาณ 500 คน

2) การให้พื้นที่ในการประกอบอาชีพ จากการสำรวจภาคสนามภายในหุบเขาโคยะ มีนักบวชทั้งชายและหญิงที่เป็นพระลูกวัดที่แต่เดิมมิได้ถือบวชในนิกายมิงงนมาตั้งแต่ต้น บุคคลเหล่านี้สามารถเข้าทำงานภายในวัดต่างๆในบริเวณหุบเขาโคยะ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับบุคคลทั่วไปหรือผู้ที่เข้ามาพักแรมตามวัดต่างๆ โดยการทำสัญญาจ้างงานกันเป็นระยะเวลาตั้งแต่ครึ่งปีเป็นต้นไป

3) การให้พื้นที่ทางการศึกษา เนื่องจากภายในนิกายมิงงน แห่งหุบเขาโคยะ มีพื้นที่ที่เป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยโคยะซัง เป็นมหาวิทยาลัยสำหรับผู้ที่สนใจศึกษาแนวปรัชญาและความรู้ต่างๆในคำสอนมิกเคียว จากข้อมูลจำนวนนักศึกษาที่ได้จากเอกสารในปีค.ศ. 2013 เผยแพร่โดยมหาวิทยาลัยโคยะซังมีจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวนทั้งสิ้น 47 คน และระดับบัณฑิตศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 17 คน มหาวิทยาลัยมีการกิจหลักในการให้ความรู้เกี่ยวกับนิกายมิงงน โดยพระ

นักศึกษาและผู้ที่สนใจส่วนใหญ่เป็นศาสนิกและสมาชิกในนิกาย เนื่องจากมหาวิทยาลัยโคยะซึ่งมีพันธกิจหลักเพื่อเผยแผ่และให้ความรู้ในวิชาการที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาวัชรยาน รายวิชาของการศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษาจึงเป็นรายวิชาที่สอนเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับท่านคุโศและคำสอนมิกเคียวเป็นพันธกิจหลัก เช่น วิชาความคิดความเชื่อของท่านคุโศ คำสอนมิกเคียว ประวัติศาสตร์กำเนิดคำสอนมิกเคียว ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา พระสูตรในวัชรยาน วัฒนธรรมของญี่ปุ่นกับมุมมองของชีวิต จิตวิทยา ฯ นอกจากนี้ยังมีวิชาที่เปิดสอนเกี่ยวกับภาษา เช่น ภาษาสันสกฤต ภาษาทิเบต ภาษาบาลี ภาษาเยอรมัน ภาษาฝรั่งเศสและภาษาจีน วิชาพื้นฐานทั่วไป ได้แก่ สัทมนุสยชน การจัดการข้อมูล ตัวอักษรสันสกฤต และสำหรับผู้จบการศึกษาและมีความประสงค์จะรับใบประกอบวิชาชีพทางศาสนศึกษา จำต้องลงเรียนในรายวิชาดังต่อไปนี้ ศาสนศึกษา ประวัติศาสตร์ศาสนา ทฤษฎีทางปรัชญาศึกษา ทฤษฎีทางศาสนศึกษา ญี่ปุ่นกับศิลปศาสตร์เบื้องต้น ญี่ปุ่นกับประวัติศาสตร์ศิลปศาสตร์ ตัวอักษรจีน ตัวอักษรในภาษาญี่ปุ่น สำหรับรายวิชาที่เปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษา ได้แก่ คำสอนมิกเคียวและพุทธศาสนศึกษา แต่จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เข้ามาศึกษาหาความรู้ในห้องสมุดของมหาวิทยาลัย ก็มีไม่น้อยที่เป็นกลุ่มสมาชิกในนิกายอื่นๆ เช่น นิกายนิจิเร็ง นิกายเซ็น โดยอาศัยความสนใจส่วนตัวและต้องการศึกษาคำสอนในนิกายนี้ไม่ว่าจะโดยการแนะนำจากเพื่อนสนิท จากครอบครัว จากอาจารย์ที่ตนเองเคารพ ฯ นอกจากนี้ยังมีการจัดการสัมมนาทางวิชาการอยู่เสมอๆ โดยการจัดสัมมนาร่วมกับนักบวชของทิเบต การจัดสัมมนาร่วมกับศาสนิกของนิกายฉิงงนใหม่ที่เรียกว่า ชินหิงฉิงงน (新義真言宗 /Shingishingon) ที่มีศูนย์กลางของนิกายอยู่ที่วัดเนะโอะระ (根来寺 /Negorodera) จังหวัดวากายามา การจัดสัมมนาเพื่อให้ความรู้ทางประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างญี่ปุ่นและอิตาลี โดยมีจุดประสงค์สร้างความสัมพันธ์ทางศาสนา ระหว่างคริสต์ศาสนิกชนชาวอิตาลีและบรรดาศาสนิกของนิกาย

4) การให้พื้นที่ในการนันทนาการ ได้แก่ การเป็นที่พักผ่อนในช่วงหยุดภาคฤดูร้อนของผู้ที่มีใช่ศาสนิกและสมาชิกสามารถเข้ามาใช้บริการพื้นที่ภายในหุบเขาโคยะเพื่อทำกิจกรรมการเดินป่า การตั้งแคมป์พักแรม การอนุญาตให้บรรดาโรงเรียนประถมและมัธยมทั่วประเทศสามารถใช้สนามกีฬาของหุบเขาโคยะเป็นที่จัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาเบสบอลในเดือนกรกฎาคมของทุกปี ฯ และการอนุญาตให้บรรดาห้างร้าน บริษัทใช้สถานที่ภายในหุบเขาโคยะเป็นที่จัดกิจกรรมการพักผ่อนประจำปีของแต่ละหน่วยงาน

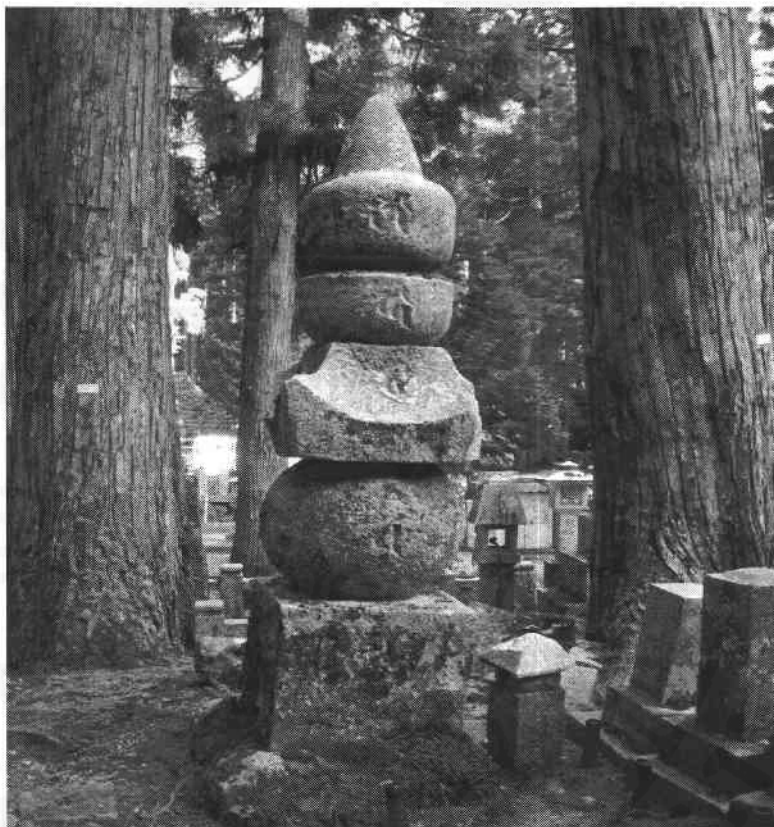
จากปัจจัยต่างๆดังที่ได้กล่าวในข้างต้นเป็นส่วนช่วยให้ นิกายฉิงงน แห่งหุบเขาโคยะสามารถดำรงอยู่ได้ โดยมีนักบวชและศาสนิกที่เข้ามาปฏิสัมพันธ์ในหุบเขาโคยะอยู่ตลอดปี การมีโครงสร้างองค์กรที่มีการรวมตัวของนักบวชและศาสนิกในนิกายและการมีแนวคำสอนที่ผนึกรวมแนวคำสอน ศาสนาและความเชื่อดั้งเดิมแต่อดีตกาลไว้ตามแนวคิดของท่านคุโศได้ช่วยให้ นิกายฉิงงน แห่ง

หุบเขาโคยะมีการผสมผสานแนวคิด ศาสนา ความเชื่อจนเกิดมิติแห่งการผสมผสานทั้งด้านรูป
สัญลักษณ์สูงสุดคือ เทพเจ้าของบรรดาศาสนา ความเชื่อต่างๆต่างรวมศูนย์กลางมีต้นกำเนิดจากพระ
ไวโรจนพุทธ การมีการผสมผสานในมิติของพิธีกรรมต่างๆ ที่บรรดานักบวชและศาสนิกต่างยึดถือว่าเป็น
เป็นบทบาทหน้าที่ของพวกตนเองที่จะต้องดำรงคงไว้ให้สืบทอดต่อกันไปไม่ว่าสถานการณ์ทางด้าน
สังคม การเมืองและเศรษฐกิจปัจจุบันจะเป็นเช่นไร โดยปรากฏภาพนักบวชและบรรดาศาสนิกมีการ
ถือธุดงค์และการเดินทางมาเยือนที่แห่งนี้ เพื่อมาสักการะบูชาดวงวิญญาณของบรรพบุรุษในตระกูล
ของตนและการบูชาสักการะพระคุณอันประเสริฐของท่านคุไคที่พวกเขายอมรับนับถือเหมือนดังบิดา
มารดา

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ภาพที่ 5.1 สถูปโกะรินโต (五輪塔 /Gorintoo) หนึ่งในสัญลักษณ์ที่ใช้แสดงถึงพระไวโรจนพุทธเจ้า, โดย กนกวรรณ สุทธิพร 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2555

จากการศึกษาวิจัยโดยมีคำถามหลักในการวิจัยคือ เพราะเหตุใดพระพุทธศาสนาแบบจารีตในกรณีของนิคมฉิงงน แห่งหุบเขาโคยะ จึงยังดำรงอยู่ได้ โดยมีจำนวนนักบวชที่เพิ่มขึ้นและผู้สนับสนุนอุปถัมภ์นิคมอยู่ตลอดปี นิคมฉิงงน แห่งหุบเขาโคยะสามารถตอบสนองสังคมและกลุ่มบุคคลที่เข้ามามีปฏิสัมพันธ์ภายในนิคมในด้านไหนบ้าง โดยมีการกำหนดพื้นที่ของการศึกษาและกำหนดกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาดังที่ได้กล่าวไว้ในบทนำข้างต้น ผู้วิจัยสามารถได้คำตอบของการวิจัยจากการลงพื้นที่ภาคสนามและการสำรวจภาคเอกสารดังที่ได้แสดงในบทที่ 3 อันเป็นเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับกำเนิดทางประวัติศาสตร์และองค์ประกอบต่างๆที่สำคัญของนิคมฉิงงน แห่งหุบเขาโคยะที่

ปรากฏสืบทอดมายังปัจจุบัน และเนื้อหาในบทที่ 4 ได้บรรยายให้เห็นถึงปัจจัยต่างๆที่เกื้อหนุนและเป็นสาเหตุที่ทำให้尼กายแห่งนี้สามารถดำรงอยู่ได้ยาวนานถึง 1,200 ในปัจจุบัน

จากการศึกษาสิ่งที่ผู้วิจัยได้พบในการลงภาคสนามและจากการวิจัยทางเอกสาร ผู้วิจัยพบว่าการดำรงอยู่ การขยายตัวของ尼กายฉิงงน แห่งหุบเขาโคยะ มีปัจจัยต่างๆที่เกื้อหนุนให้尼กายนี้สามารถดำรงอยู่ได้มาจนปัจจุบัน คือ การมีการผสมผสานกับคำสอน ความเชื่อและพิธีกรรมของท้องถิ่น โดยเป็นแนวคำสอนที่มีการผสมผสานกับคำสอน ความเชื่อดั้งเดิมของญี่ปุ่น คือ ชินโต การผสมผสานความเชื่อในเรื่องเทพเจ้า การบูชาไฟจากลัทธิพราหมณ์ การเคารพบูชาบรรพบุรุษและให้ความสำคัญต่อการกตัญญูต่อบุคคลที่มีอิทธิพลมาจากลัทธิขงจื้อ การนับถือธรรมชาติและภูเขาสี่ด้านที่อิทธิพลจากลัทธิเต๋า การผสมผสานดังกล่าวเป็นลักษณะที่มีได้เกิดการบังคับหรือมิได้เกิดการต่อต้านคัดค้านจากบรรดาชุมชนในท้องถิ่นเลย แต่ท่านคุโคะได้ประกอบสร้างการผสมผสานที่สร้างความสอดคล้องกลมกลืนให้เกิดขึ้นระหว่างคำสอนมิกเคียวกับความเชื่อตามวิถีชาวบ้าน ลักษณะการมีจุดยืนทางศาสนาในแบบที่สมานต่อการผสมผสานโดยการผนวกรวมแนวคิดของศาสนาอื่นเข้ามาสู่คำสอนของ尼กายตนเอง ถือเป็นลักษณะที่โดดเด่นของ尼กายวัชรยานและได้ช่วยสร้างเสถียรภาพให้กับ尼กายของตนเองในอดีตนั้น อาจเป็นเพราะจากประวัติศาสตร์การศึกษาของท่านคุโคะท่านได้มีโอกาสไปศึกษาหาความรู้ ณ เมืองหลวงฉางอานแห่งราชวงศ์ถัง ซึ่งในขณะนั้นถือว่าอยู่ในช่วงสุดยุดของอารยธรรมจีน ท่านคุโคะคงได้มีโอกาสในการสัมผัสวัฒนธรรมของความหลากหลายมาแต่ในสมัยนั้น ท่านได้พบเจอกับบรรดาผู้คนที่ต่างมาจากต่างถิ่นต่างที่ ต่างวัฒนธรรม ต่างความคิดความเชื่อ เนื่องจากเมืองฉางอานในขณะนั้นมีผู้คนจากนานาชาติพำนักอยู่ที่เมืองนี้เป็นจำนวนมาก กล่าวกันว่ามียุทธสำหรับภิกษุในศาสนาพุทธอยู่ถึง 64 แห่ง และวัดแม่ชี 27 แห่ง นอกจากนี้ ยังมีวัดนิกายเต๋าอีก 10 แห่ง รวมทั้งยังมีวัดต่างชาติอีก 3 วัดด้วย คือโบสถ์ของศาสนาคริสต์ อารามของลัทธิโซโรแอสเตอร์ และสุเหร่าของชาวมุสลิม การผสมผสานคำสอนมิกเคียวกับความเชื่อในศาสนาอื่นๆที่ท่านคุโคะได้แสดงให้เห็นเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนได้เป็นปัจจัยหลักที่เอื้อให้尼กายฉิงงน แห่งหุบเขาโคยะที่แม้ว่าจะมีสถานที่ตั้งอยู่ภายในหุบเขาและห่างไกลจากชุมชนเมือง สามารถประกอบสร้างพิธีกรรมและกิจกรรมต่างๆที่หลากหลายภายใน尼กายของตนเองอยู่ได้ตลอดปีมาตั้งแต่อดีตจวบจนปัจจุบัน การมีโครงสร้างการบริหารองค์กรที่แบ่งบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานภายในองค์กรอย่างชัดเจน ทำให้การบริหารงานต่างๆภายในองค์กรแม้ว่าจะประสบปัญหาอยู่บ้างแต่แสดงข้อมูลการบริหารการเงินการคลัง

ที่มีสถานภาพติดลบแต่ก็ยังสามารถจัดการปัญหาได้เนื่องจากการแบ่งบทบาทหน้าที่กันภายในองค์กรอย่างชัดเจนจึงเอื้อต่อการแสดงความรับผิดชอบภายในของแต่ละหน่วยงานและช่วยสร้างความมีเสถียรภาพขององค์กรอันเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้นิกายฉิงงน แห่งหุบเขาโคยะยังคงดำรงอยู่ได้ การมีบทบาทหน้าที่ของนักบวชและศาสนิกในนิกายที่มีบทบาทหน้าที่หลักคือ หน้าที่เกี่ยวกับการประกอบศาสนกิจและหน้าที่ในการเผยแผ่ อารังรักษานิกายและวัดที่ตนหรือตระกูลของตนสังกัดอยู่ เป็นบทบาทหน้าที่ของศาสนิกที่สามารถช่วยประคับประคองและสนับสนุนให้บรรดาวัดต่างๆ ที่สังกัดในนิกายฉิงงนยังคงดำรงรักษาวัดของตนให้อยู่รอดไว้ได้ไม่ว่าจะต้องเผชิญกับสภาวะทางสังคมและเศรษฐกิจในแบบใดก็ตาม การมีระบบสืบทอดศาสนทายาทที่สืบทอดตามตระกูลและเปิดกว้างให้มีการหาผู้สืบทอดตามสายตระกูลได้โดยไม่จำกัดว่าจะจะเป็นเพศชายหรือหญิง รวมทั้งไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นผู้ที่เป็นศาสนิกมาก่อนหรือไม่ การที่นิกายมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตในด้านต่างๆ ของชุมชนและผู้ที่ยังเข้ามาปฏิบัติสัมพันธ์ภายในบริเวณหุบเขาโคยะในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านความคิดความเชื่อ ด้านจิตใจและด้านอื่นๆ เช่น การติดต่อสัมพันธ์กับชาวต่างชาติทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศ ทำให้เกิดสำนักของการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศต่างๆ ในบรรดาศาสนิก สมาชิกของนิกายและชาวต่างชาติที่เข้ามามีปฏิสัมพันธ์ในนิกายด้วย การรณรงค์ปลูกฝังการรักษาป่าไม้และธรรมชาติทำให้สมาชิกภายในชุมชนและบุคคลทั่วไปได้ตระหนักถึงความสำคัญของธรรมชาติยิ่งขึ้นและการรณรงค์การรับบริจาคเพื่อช่วยผู้ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติตามวาระต่างๆ ช่วยส่งเสริมให้ผู้ที่ยังเข้ามามีปฏิสัมพันธ์กับนิกายเกิดสำนึกแห่งจิตสาธารณะและการที่นิกายฉิงงน แห่งหุบเขาโคยะมีความสัมพันธ์กับนิกายอื่นๆ ภายในหุบเขาโคยะเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ช่วยเกื้อหนุนให้นิกายสามารถดำรงอยู่มาได้จวบจนปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นการมีกิจกรรมร่วมกับนิกายอื่นๆ ภายในหุบเขาโคยะ การให้พื้นที่ในการประกอบอาชีพ การให้พื้นที่ในการศึกษาและการให้พื้นที่ในการนันทนาการ ต่างเป็นกิจกรรมที่นิกายสามารถทำประโยชน์หรือเอื้อประโยชน์ให้กับนิกายอื่นๆ ที่เข้ามาภายในหุบเขาโคยะจึงเป็นการช่วยเผยแผ่และช่วยประชาสัมพันธ์นิกายของตนเองให้เป็นที่รู้จักต่อบุคคลที่อยู่ภายนอกนิกายได้อีกด้วย

จากเหตุปัจจัยดังกล่าวข้างต้นทั้งหกประการเป็นปัจจัยที่เกื้อหนุนต่อกันที่ทำให้นิกายฉิงงน แห่งหุบเขาโคยะสามารถดำรงอยู่มาได้ในปัจจุบันแม้ว่าจะมีอายุยาวนานมากกว่า 1,000 ปีและมีอายุครบรอบ 1,200 ปี ในเดือนเมษายน ปี ค.ศ. 2015 และสามารถมีนักบวชและศาสนิกเข้ามา

อุปถัมภ์นิกายนี้อย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดปีจึงทำให้นิกายฉิงงน แห่งหุบเขาโคยะสามารถสร้างบทบาทหน้าที่ของศาสนาที่มีผลต่อวิถีชีวิตของบุคคลและสังคมดังเช่น มาลินอฟสกี ผู้ที่ศึกษาศาสนาในโลกได้กล่าวไว้ว่า ศาสนามีผลทางจิตวิทยาเพื่อให้บุคคลสามารถสนองความต้องการส่วนตัวในด้านการอยาก رؤ้อยากเห็น ด้านสิ่งที่เป็นสาระแห่งชีวิตและการแสดงออกทางอารมณ์ โดยจะเห็นได้ดังบทที่ 4 ที่กล่าวถึงอิทธิพลของนิกายฉิงงน แห่งหุบเขาโคยะมีอิทธิพลต่อชุมชนและผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์ภายในนิกายในด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจและด้านความคิดความเชื่อที่สามารถตอบสนองความต้องการส่วนบุคคลอย่างเห็นได้ชัด และทำให้นิกายได้ตระหนักถึงคุณค่าของนิกายของตน จึงมีความรู้สึกภาคภูมิใจในบทบาทของการเป็นศาสนิกที่ตนเองได้เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยสืบทอดและอุปถัมภ์นิกายแห่งนี้ให้สามารถดำรงอยู่ได้ตลอดไป

นอกจากนี้งานวิจัยชิ้นนี้ยังแสดงให้เห็นว่าแม้ว่าประชาชนญี่ปุ่นและนักวิจัยทางศาสนาญี่ปุ่นในปัจจุบันจะมีการนิยามพระพุทธศาสนาหายานว่าเป็นเพียง “พุทธพิธีศพ” คือการที่องค์กรทางศาสนาโดยส่วนใหญ่ต่างมีรายได้หลักที่เข้ามาสนับสนุนภายในองค์กรโดยการที่นักบวชในนิกายประกอบพิธีกรรมที่เกี่ยวกับศพและความตายหรือแม้แต่การวิจัยทางศาสนาของนิกายฉิงงนเอง ต่างก็วิพากษ์วิจารณ์บทบาทหน้าที่ของนิกายตนเอง โดยเฉพาะเรื่องบทบาทหน้าที่ในปัจจุบันของนักบวชส่วนใหญ่ว่า ได้กลายสภาพเป็นพ่อค้าชั้นดีไปเสียแล้ว สำหรับผู้วิจัยกลับมองว่าการกลายสภาพเป็นพ่อค้าชั้นดีก็ได้ส่งผลทำให้เกิดบทบาทหน้าที่ในด้านการส่งเสริมการสร้างงานในสังคมของนิกายนี้ไปโดยอัตโนมัติ และนิกายนี้ก็มิใช่นิกายทางพระพุทธศาสนาแบบจารีตที่มีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับพิธีศพเท่านั้น เนื่องจากตลอดปีนิกายฉิงงน แห่งหุบเขาโคยะมีกิจกรรมอื่นๆทางศาสนาที่นอกเหนือจากการจัดการพิธีศพอยู่มากมายดังที่ได้แสดงในบทที่ 3 และบทที่ 4 เช่น การสักการะเทพเจ้าในหุบเขาเพื่อความเป็นสิริมงคลในช่วงวันขึ้นปีใหม่ กิจกรรมการเดินธุดงค์ของเหล่าศาสนิกและกิจกรรมการบูชาไฟหรือนิยมการบูชาพุทธประทับที่นิยมทำกันตลอดปี กิจกรรมต่างๆที่เกิดภายในหุบเขาโคยะสามารถเป็นสิ่งดึงดูดบรรดาศาสนิกและนักบวชทั้งหญิงชายที่อายุยังน้อยเข้ามาเป็นนักบวชในนิกายนี้ได้เนื่องจากกิจกรรมต่างๆเป็นการสร้างงาน สร้างอาชีพให้กับบรรดานักบวชและศาสนิกในแบบที่พวกเขาได้สมารถทานไว้กับนิกาย

นิกายฉิงงน แห่งหุบเขาโคยะได้แสดงบทบาทหน้าที่ที่มีต่อสังคม ชุมชนและต่อจิตใจของศาสนิกและผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์ภายในนิกายมิใช่เพียงการเกี่ยวข้องกับพิธีศพแต่เพียงอย่างเดียวแต่นิกายฉิงงน แห่งหุบเขาโคยะสามารถเป็นพื้นที่ที่ให้ที่ยืนที่มั่นคง ทำให้บรรดานักบวชสามารถอาศัยพื้นที่แห่งนี้สร้างความภาคภูมิใจในการทำบทบาทหน้าที่ของตนเองและนิกายฉิงงน แห่งหุบเขาโคยะยังเป็นพื้นที่ที่มีบทบาทต่อจิตใจของบรรดาศาสนิก เป็นที่พึ่งทางใจในยามที่พวกเขาทุกข์ใจ เศร้าหมองจากการสูญเสียบุคคลในครอบครัว เป็นพื้นที่ในการประกอบพิธีกรรม การบวงสรวงอันวอนเพื่อให้

บุคคลภายในครอบครัวของศาสนิกที่เจ็บป่วยได้หายจากโรคร้ายต่างๆ นิกายนี้ได้อาศัยการผสมผสาน
ผนวกรวมความเชื่อ ศาสนาในท้องถิ่นของประเทศญี่ปุ่นจึงทำให้เกิดกิจกรรม พิธีกรรมทางศาสนาที่
หลากหลาย การผสมผสานดังกล่าวมีปรากฏในมิติของสัญลักษณ์สูงสุดของนิกาย มิติของพิธีกรรมที่
แสดงออกในศาสนวัตถุ โดยในมิติดังกล่าวได้สร้างงาน สร้างบทบาทหน้าที่ที่ตอบสนองต่อจิตวิญญาณ
ความเชื่อของบรรดานักบวชและศาสนิกทั้งสิ้น ในประเด็นนี้ผู้วิจัยจึงเห็นว่าคำวิจารณ์ของนักวิจัยทาง
ศาสนาญี่ปุ่นที่กล่าวถึงพระพุทธรูปศาสนamahayanaในญี่ปุ่นว่าเป็นเพียง “พุทธพิธีศัพ” ผู้วิจัยเห็นว่าเป็น
การกล่าวอ้างที่เหมารวมและลดทอนบทบาทหน้าที่ของพระพุทธรูปศาสนamahayanaแบบจารีตในประเทศ
ญี่ปุ่นซึ่งดูจะไม่เหมาะสมกับนิกายมิงงน แห่งหุบเขาโคยะที่ผู้วิจัยได้ศึกษาในปัจจุบัน

5.1 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยการดำรงอยู่ของพระพุทธรูปศาสนamahayanaแบบจารีตในประเทศญี่ปุ่น :
กรณีศึกษานิกายมิงงน แห่งหุบเขาโคยะในปัจจุบัน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม
ดังนี้ ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการดำรงอยู่ของพระพุทธรูปศาสนamahayanaแบบจารีตของทุกนิกายใน
ญี่ปุ่นปัจจุบัน เพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้ที่สนใจในการศึกษาเกี่ยวกับการดำรงอยู่ของ
พระพุทธรูปศาสนamahayanaในสังคมญี่ปุ่นและควรมีการศึกษาโลกสมัยใหม่ในชีวิตประจำวันของศาสนิก
ชาวญี่ปุ่นกับการปรับตัวของพระพุทธรูปศาสนamahayanaแบบจารีตนิกายต่างๆ เพื่อสะท้อนให้เห็นพัฒนาการของ
ศาสนาในญี่ปุ่นปัจจุบัน

รายการอ้างอิง

หนังสือและบทความในหนังสือ

- จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์. (2525). *สังคมวิทยาศาสนา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แพรวพิทยา.
- พระภริณีธัช จิตเมธ, และพระศักดิ์ชัย กิตติขโย (ผู้แปลและเรียบเรียง). (2554). *ชินงอน รหัสลับแห่งธรรมที่แท้*. กรุงเทพฯ: บริษัทส่องสยาม จำกัด.
- พระมหาสมจินต์ สมมาปญโญ.(2551). *พระพุทธศาสนาในจีน ทิเบต เวียดนาม ญี่ปุ่น*. กรุงเทพมหานคร: ไทยรายวันการพิมพ์.
- เพ็ญศรี กาญจนมัย. (2540). *สังคมและวัฒนธรรมญี่ปุ่น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อภิชัย โพธิ์ประสิทธิ์ศาสตร์. (2551). *พระพุทธศาสนาหายาน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิญา เพื่องฟูสกุล. (2551). *มานุษยวิทยาศาสนา แนวคิดพื้นฐานและข้อถกเถียงทางทฤษฎี*. เชียงใหม่: สำนักพิมพ์พงษ์สวัสดิ์การพิมพ์.

วิทยานิพนธ์

- กนกวรรณ สุทธิพร. (2545). *เจ้าชายโณโตะกับบทบาททางพุทธศาสนา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะศิลปศาสตร์, สาขาวิชาญี่ปุ่นศึกษา.

เอกสารอื่น ๆ

- เพ็ญศรี กาญจนมัย. (2519). *อิทธิพลของลัทธิชินโตที่มีต่อสังคมญี่ปุ่นในสมัยหลังสงคราม*. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์, ภาควิชาภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์

การสัมภาษณ์

- จิระโตะ. จังหวัดโอะคะยามา. (25 มกราคม 2555). สัมภาษณ์.
- ชิซึเกะ. จังหวัดโอะคะยามา. (24 มกราคม 2555). สัมภาษณ์.
- พระนักบวชชายวัดเกียกคุเซนอิน. จังหวัดคะกาวา. (25 มกราคม 2555). สัมภาษณ์.
- พระนักบวชชายวัดโคงโงบุจิ. จังหวัดวากายามา. (3 และ 5 ธันวาคม 2554). สัมภาษณ์.
- พระนักบวชชายวัดเซนซุจิ. จังหวัดโอะคะยามา. (26 มกราคม 2555). สัมภาษณ์.
- พระนักบวชชายวัดไดเอนอิน. จังหวัดวากายามา. (29 กรกฎาคม 2554). สัมภาษณ์.
- พระนักบวชชายไม่ประสงค์ระบุชื่อวัด คนที่ 1. จังหวัดคะกาวา. (27 มกราคม 2555). สัมภาษณ์.
- พระนักบวชชายไม่ประสงค์ระบุชื่อวัด คนที่ 2. จังหวัดคะกาวา. (27 มกราคม 2555). สัมภาษณ์.
- พระนักบวชชายวัดโฮมิงจิ. จังหวัดโอะคะยามา. (26 มกราคม 2555). สัมภาษณ์.
- วาตานาเบะ. จังหวัดวากายามา. (24 กรกฎาคม 2555). สัมภาษณ์.
- โอะคุย. จังหวัดวากายามา. (25 กรกฎาคม 2555). สัมภาษณ์.

Books and Book Articles

- Abe,Ryuichi. (1999).*The weaving of mantra: Kukai and the construction of esoteric Buddhist discourse*. New York: Columbia University Press.
- Carmody,Denise Lardner. (1992).*Eastern ways to the center: an introduction to the religions of Asia* (2nd ed.).California: Wadsworth Publishing Company.
- Colpe,Carsten. (1987).Syncretism. in Mircea Eliade (Ed.),*The Encyclopedia of Religion* (Vol.14, pp.218-227).New York: Macmillan and Free Press.
- Comaroff, Jean. (1985). *Body of Power : Spirit of Resistance: the culture and history of a South African people*. Chicago&London: The University of Chicago Press.
- Covell,Stephen Grover. (2005). *JAPANESE TEMPLE BUDDHISM Worldliness in a Religion of Renunciation*. Honolulu: University of Hawai'i Press.
- David Chung,Kang-nam Oh(Ed.). (2001). *Syncretism The Religious Context of Christian Beginnings in Korea*. New York: State University of New York Press.
- Head Temple Kongobuji. (1992). *KOYASAN*. Japan: Printing Office of Koyasan

Shuppansha.

Kisala, Robert & Mullins, Mark (Eds.). (2001). *Religion and Social Crisis in Japan: Understanding Japanese Society through the Aum Affair*. Great Britain: Palgrave.

Malinowski, B. (1965). The Role of Magic and Science, in William A. Lessa & Evon Z. Vogt (Eds.), *Reader in Comparative Religion* (2nd ed.). New York: Harper&Row Publications.

Matsunaga, Alicia. (1969). *THE BUDDHIST PHILOSOPHY OF ASSIMILATION THE HISTORICAL DEVELOPMENT OF THE Honji-Suijaku Theory*. Japan: PETER BROGREN, THE VOYAGERS' PRESS.

Miyake Hitoshi and Gaynor Sekimori. (2005). *The Mandala of the Mountain: Shugendo and Folk Religion*. Japan: Keio University Press.

Morgan Gibson and Hiroshi Murakami. (1982). *Tantric Poetry of Kukai (Kobo Daishi) Japan's Buddhist Saint*. Bangkok: Mahachulalongkorn Buddhist University.

Nicholas S. Timasheff. (1967). *A study of Sociological Theory: Its Nature and Growth* (3rd ed.). New York: Random House.

Paul L. Swanson & Clark Chilson (Eds.). (2006). *Nanzan Guide to Japanese Religions*. Honolulu: University of Hawai'i Press.

Philip L. Nicoloff. (2008). *Sacred Koyasan*. Albany: State University of New York Press.

Reader, Ian. (1991). *Religion in Contemporary Japan*. London: Macmillan Press Ltd.

Robin Dunbar, Chris Knight, & Camilla Power (Eds.). (1999). *THE EVOLUTION OF CULTURE AN INTERDISCIPLINARY VIEW*. Great Britain: Edinburgh University Press.

Rowe, Mark. (2011). *Bonds of the Dead: temples, burial, and the transformation of contemporary Japanese Buddhism*. Chicago: The University of Chicago Press.

Sastri, K.A. Nilakanta and G. Srinivas-Chari. (1966). *India: A Historical Survey*. New Delhi: Allied Publishers.

Schneider, Louis. (1970). *Sociological approach to religion*. USA: John Wiley & Sons, Inc.

Shiba,Ryotaro. (2005). *Kukai the Universal Scenes from his life*. Japan: IBC Publishing Company.

Shingen Takagi and Thomas Eijo Dreitlein.(2010). *Kukai on the Philosophy of Language*.Japan: Keio University Press Inc.

Smelser, Neil J., & James A. Davis (Eds). (1969). *Sociology: The Behaviour and Social Survey*. N.J.: Prentice- Hall, Englewood Cliffs.

Spiro, Melford E. (1966). Religion: Problems of Definition and Explanation, in Michael Banton (Ed.), *Anthropological Approaches to the Study of Religion*. London: Tavistock Publications.

Stewart, Charles & Shaw, Rosalind (Eds.). (1994) *.Syncretism/Anti-Syncretism: The Politics of Religious Synthesis*. London: Routledge.

Weber,Max. (1965). *Sociology of Religion* (Ephraim Fischhoff, Trans.). London: Social Sciences Paperbacks.

Articles

Matsunaga Yukei. (1990). The Role of Esoteric Buddhism in the 21st Century. *Bulletin of the Research Institute of Esoteric Buddhist Culture*, pp.9-16.

Theses

Gardiner,David Lion. (1994). *Kukai and the beginnings of Shingon Buddhism in Japan*. (Unpublished doctoral dissertation). Stanford University.

Ronald S.Green. (2003). *Kukai, Founder of Japanese Shingon Buddhism : Portraits of His life*. (Unpublished doctoral dissertation). University of Wisconsin Madison.

Electronic Media

Haresaku Masahide (n.d.). Encounter with an Empathic,Personal God - A Seminar on

Shingon Mikkyo, pp 26-35. Retrieved from
[http://nirc.nanzan.ac.jp/publications/Bulletin and Shoho/pdf/11-Haresaku.pdf](http://nirc.nanzan.ac.jp/publications/Bulletin%20and%20Shoho/pdf/11-Haresaku.pdf).

Koyasan Cross-cultural Communication Network. (Cartographer). (2008). Map [Map].
 Retrieved from <http://www.koyasan-ccn.com/vi/map.html>

Koyasan Cross-cultural Communication Network. (Cartographer). (2008). Map [Map].
 Retrieved from <http://www.koyasan-ccn.com/vi/map-b.html>

Rafael Shoji. (2003). Buddhism in Syncretism Shape : Lessons of Shingon in Brazil.
Journal of Global Buddhism, pp.70-107. Retrieved from
<http://www.globalbuddhism.org/4/shojo032.htm>.

Siv Ellen Kraft. (2002). "To Mix or not to Mix": Syncretism/Anti-Syncretism in the
 history of theosophy. *NUMEN*, 49(2), 142-177. Retrieved from
<http://www.jstor.org/stable/3270480>.

Tokyo National Museum. (2013). *Tokyo National Museum Image Search* [Data file].
 Available from Tokyo National Museum Website, <http://webarchives.tnm.jp/imgsearch/>

ภาษาญี่ปุ่น

Books and Book Articles

秋山正美 (2000) 『仏事・仏具ハンドブック』 雄山閣出版株式会社.

いしい あやこ (2007) 『仏像の見方 ハンドブック』 有限会社精文社.

いしだ よしかず (1994) 『宗教学を学ぶ人のために』 世界思想社.

梅棹忠夫、金田一春彦、阪倉篤義、日野原重明. (Eds.). (1996) 『講談社カラー版 日本語大辞典 第二版』 (第二版第四刷発行) 株式会社講談社.

うりう なか (1999) 『日本宗教のすべて』 玉井美術印刷株式会社.

おおぐりどうえい

大栗道榮 (1993)『よくわかる密教のすべて』株式会社日本文芸社.

大森義成 (2010)『実修 真言宗の密教と修行』株式会社学研パブリッシング.

かさはらかずお

笠原一男 (1977)『日本宗教史 1』株式会社山川出版社.

かじむらのぼる

梶村 昇 (1993)『日本人の信仰』中央公論社.

くぼつぐなり

久保継成 (1984)『これからの日本と仏教』株式会社角川書店.

くろだとしお

黒田俊雄 (2008)『王法と仏法 -中世史の構図』法蔵館.

高野山真言宗布教研究所 (2008)『高野山真言宗 寺族婦人必携』高野山真言宗教学部.

高野山真言宗布教研究所 (2008)『仏前勤行次第』高野山真言宗教学部.

こみねみちひこ

小峰彌彦 (2009)『わが家の仏教・仏事としきたり真言宗』株式会社 日東書院本社.

こみねみちひこ

小峰彌彦 (2008)『日本人として心が豊かになる仏事とおつとめ 真言宗』株式会青志社.

小山和 (1984)『密教古寺巡礼 1』東方出版.

佐々木宏幹 (1990)『|大系|仏教と日本人|12|一現代と仏教』株式会社春秋社.

島田裕巳 (2010)『葬式は、要らない』株式会社幻冬舎.

末本文美士 (2010)『日本宗教史』岩波書店.

すがねゆきひろ

菅根幸裕 (2000)『新刊紹介一圭室文雄著一葬式と檀家』日本近代仏教史研究会.

杉浦康平 (1989)『日本美を語る 全十二巻 第四巻 曼荼羅の宇宙』株式会社ぎょうせい.

杉山浩（編者）（1997）『わが家の宗教を知るシリーズ お経がわかる本』株式会社
双葉社.

総本山金剛峯寺（2009）『高野山』高野山出版社.

総本山金剛峯寺（1989）『高野山金剛峰寺』タカラ写真製版株式会社.

高橋卓志（2009）『寺よ、変われ』岩波書店.

たまむろふみ お
圭室文雄（1999）『葬式と檀家』株式会社吉川弘文館.

たむらたかてる
田村隆照（1990）『図説真言密教のほとけ』朱鷺書房.

中村元（2012）『密教経典・他 現代語訳 大乘仏典6』図書印刷株式会社.

ひがきやませいじ
日笠山正治（2007）『歴史探訪に便利な 日本史小典 5訂版』株式会社ディク.

ひのにししんじょう
日野西真定（2011）『お大師さんと高野山（奥の院）』慶友社.

ひのにししんじょう
日野西真定（1988）『弘法大師信仰』雄山閣出版株式会社.

日野西真定（1995）『高野山四季の祈り：伝灯の年中行事』佼成出版社.

平川彰（1984）『仏教研究入門』大蔵出版株式会社.

文化庁（2011）『宗教年鑑 平成22年版』株式会社ぎょうせい.

文化庁（2012）『宗教年鑑 平成23年版』株式会社ぎょうせい.

文化庁（2013）『宗教年鑑 平成24年版』株式会社ぎょうせい.

文化庁（2014）『宗教年鑑 平成25年版』株式会社ぎょうせい.

文化庁（2015）『宗教年鑑 平成26年版』文化庁編.

正木晃(2012)『空海と密教美術』、岩波書店.

ますだひでみつ
増田秀光(編者)(2004)『密教の本 第1号 驚くべき秘儀・修法の世界』大日本印刷株式会社.

松長有慶(2011)『密教』、岩波書店.

松長有慶(1991)『密教の神話と伝説』大阪書籍株式会社.

宮坂宥勝(2011)『空海 生涯と思想』ちくま学芸文庫.

宮坂宥勝(1980)『真言宗』雄山閣出版株式会社.

宮坂宥勝(2011)『密教経典 大日経・理趣経・大日経疏・理趣釈』株式会社講談社.

宮坂宥勝(1979)『密教への誘い』内外印刷株式会社.

村井幸三(2010)『お坊さんが隠すお寺の話』二光印刷株式会社.

むらかみひろこ
村上弘子(2009)『高野山信仰の成立と展開』雄山閣.

村上保壽(2009)『日本人のこころの言葉 空海』藤原印刷株式会社.

やまおりてつお
山折哲雄、川村邦光(2003)『すぐわかる日本の宗教 縄文時代ー現代まで』大日本印刷株式会社.

山田昌弘(2009)『新平等社会 「希望格差」を超えて』大日本印刷.

湯原公浩(2011)『空海 真言密教の扉を開いた傑僧』株式会社平凡社.

よしえあきお
義江彰夫(1996)『神仏習合』岩波書店株式会社.

よりとみもとひろ
頼富本宏(2007)『金剛頂経ー入門ー 即身成仏への道ー』有限会社大法輪閣.

Articles

かんべかずまろ
神戸和磨路 (1974) 「仏教教団の社会的役割」 『東海仏教』 第 19 号、pp.79-85、東海印度学仏教学会.

菊井和子、山口三重子、渡邊美千代、白岩陽子 (2005) 「仏教僧侶によるスピリチュアルケアの現状と展望」 『生命倫理』 第 15 号、pp.120-126.

熊本幸子(2008)「空海における神仏習合思想」『大学院教育改革支援プログラム「日本文化研究の国際的情報伝達スキルの育成」活動報告書』、お茶の水女子大学大学院教育改革支援プログラム「日本文化研究の国際的情報伝達スキルの育成」事務局、pp.112-118.

こいずみむねゆき
小泉宗之 (1965) 「人間能力の開発における宗教の役割」 『真言研究』 第 10 号、pp.98-106、真言連合学会.

ごとはるこ
後藤晴子 (2009) 「生活実践としての仏教 -高齢女性と寺院の親密性に関する -考察 -」 『宗教研究』 83(1) pp.115-138.

事相研究室 (1995) 「真言密教における儀礼について -真言密教儀礼の定義とその構造-」 『現代密教』 第 7 号 pp.46-65.

Electronic Media

翠雲堂 . (Cartographer). (2001-2014). 寺院仏具 [Photo].
Retrieved from <http://www.suiundo.co.jp/jiinbutsugu/jiinbutsugu.010>

総本山金剛峯寺 . (Cartographer). (n.d.). 名所のご案内 [Photo].
Retrieved from <http://www.koyasan.or.jp/tazuneru/sights/junteido.html>

総本山金剛峯寺 . (Cartographer). (n.d.). 名所のご案内 [Photo].

Retrieved from <http://www.koyasan.or.jp/tazuneru/sights/kujakudo.html>

総本山金剛峯寺 . (Cartographer). (n.d.). 名所のご案内 [Photo].

Retrieved from <http://www.koyasan.or.jp/tazuneru/sights/daitonokane.html>

高野山真言宗 総本山金剛峯 寺. 宗会解散について[高野山真言宗 総本山金剛峯 寺]. Retrieved from <http://www.koyasan.or.jp/shukaikaisan.pdf>

高野町役場 企画公室 ふるさと応援寄附金係. 高野町：高野町ふるさと応援寄附金（ふるさと納税）. Retrieved from <http://www.koya.wakayama.jp/kurashi/Information/2480.html>.

和歌山県. 平成23年12月1日現在 各月1日現在の和歌山県の人口及び世帯数. Retrieved from <http://www.pref.wakayama.lg.jp/prefg/020300/suikai/index.html>.

葬儀支援ネット. (n.d.). Re: 全国平均額は1,998,861円? [Web blog message].

Retrieved from http://www.sougisupport.net/hiyo_average.html

内藤順 . (2015/6/6). Re: その数2万！[住職がいない無住寺院]の行方[Web blog message]. Retrieved from <http://www.toyokeizai.net/articles/-/72253>)

Others

第4弾 特別企画 空海入唐の道 (2012) [Brochure]

藤田光寛(2011.2.12)、高野山の歴史と文化、公募研究プロジェクト奥山班 研究発表会、高野山大円院.

Tokyo National Museum. (2013). *Tokyo National Museum Image Search* [Data file].

Available from Tokyo National Museum Website, http://www.tnm.jp/modules_collection/index.php?controller=dtl_img&size=L&colid=C1525&t=

ภาคผนวก

เจ้าหน้าที่หอสมุด

ภาคผนวก ก
ชื่อยุคที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ของญี่ปุ่น

ชื่อยุค	ช่วงเวลา
ยุคโจมอน (縄文時代)	12,000 BC. – 300 BC.
ยุคยะโยะอิ (弥生時代)	300 BC. – AD. 300
ยุควัฒนธรรมหลุมฝังศพ (古墳時代)	CA. 300 – 710
ยุคอะสุกะ (飛鳥時代)	592 – 710
ยุคนารา (奈良時代)	710 – 784
ยุคเฮอัน (平安時代)	794 – 1192
ยุคคามาคูระ (鎌倉時代)	1192 – 1333
ยุคการปฏิรูปเค็มมู (建武の新政)	1334 – 1336
ยุคมูโรมาจิ (室町時代)	1336 – 1573
ยุคอะซุชิ โมะโมะยามา (安土桃山時代)	1573 – 1603
ยุคโตกูงาวะหรือสมัยเอโดะ (徳川時代 / 江戸)	1600 – 1867
ยุคเมจิ (明治)	1868 – 1912
ยุคไทโช (大正)	1912 – 1926
ยุคโชวะ (昭和)	1926 – 1989
ยุคเฮเซ (平成)	1989 – present

หมายเหตุ. จาก 『講談社カラー版 日本語大辞典 第二版』, โดย 梅棹忠夫、金田一春彦、阪倉篤義、日野原重明. (Eds.), 1996, 日本：株式会社講談社.

ภาคผนวก ข

รายละเอียดผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informants)

ศาสนิกนิกายฉินงนผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 22 คน

ชื่อ	อายุ	วันที่สัมภาษณ์
พระนักบวชชายวัดโคงโงบุจิ	27 ปี	3 ธันวาคม 2554 สัมภาษณ์ ณ มหาวิทยาลัยโคยะซัง
พระนักบวชชายวัดไดเอนอิน	31 ปี	29 กรกฎาคม 2555 สัมภาษณ์ ณ วัดไดเอนอิน
พระนักบวชชายวัดเซนซ็องจิ	58 ปี	25 มกราคม 2555 สัมภาษณ์ ณ วัดเซนซ็องจิ
พระนักบวชชายวัดเกียกคุ เซนอิน	82 ปี	25 มกราคม 2555 สัมภาษณ์ ณ วัดเกียกคุเซนอิน
พระนักบวชชายวัดโฮม้งจิ	48 ปี	26 มกราคม 2555 สัมภาษณ์ ณ วัดโฮม้งจิ
พระนักบวชชายวัดเซนซุจิ	70 ปี	26 มกราคม 2555 สัมภาษณ์ ณ วัดเซนซุจิ
พระนักบวชชายไม่ประสงค์ ระบุชื่อวัด	25 ปี	27 มกราคม 2555 สัมภาษณ์ ณ วัดเซนซุจิ
พระนักบวชชายไม่ประสงค์ ระบุชื่อวัด	26 ปี	27 มกราคม 2555 สัมภาษณ์ ณ วัดเซนซุจิ
พระนักบวชหญิงวัดทะคะมุ โระอิน	30 ปี	31 ธันวาคม 2555 สัมภาษณ์ ณ วัดทะคะมุโระอิน

หมายเหตุ: ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ที่ระบุในที่นี้เป็นชื่อสมมุติทั้งสิ้น ในส่วนอายุ ผู้ศึกษานับจากวันที่มีการให้สัมภาษณ์

ศาสนิกนิกายฉินงนผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 22 คน (ต่อ)

ชื่อ	อายุ	วันที่สัมภาษณ์
ศาสนิกชาย คุณทานากะ เจ้าของกิจการร้านอาหาร	42 ปี	3 ธันวาคม 2554 สัมภาษณ์ ณ หุบเขาโคยะ
ศาสนิกชาย คุณยามาดะ นักวิชาการทางศาสนา	73 ปี	3 กุมภาพันธ์ 2555 สัมภาษณ์ ณ หุบเขาโคยะ
ศาสนิกชาย คุณอิโระชิ นักวิชาการทางศาสนา	48 ปี	11 กุมภาพันธ์ 2555 สัมภาษณ์ ณ หุบเขาโคยะ
ศาสนิกชาย คุณวาทานาเบะ เจ้าของกิจการ	70 ปี	24 กรกฎาคม 2555 สัมภาษณ์ ณ หุบเขาโคยะ
ศาสนิกชาย คุณโอะคุย เจ้าของกิจการ	52 ปี	25 กรกฎาคม 2555 สัมภาษณ์ ณ หุบเขาโคยะ
ศาสนิกชาย คุณอิจิโร่ มัคคุเทศก์	47 ปี	29 กรกฎาคม 2555 สัมภาษณ์ ณ วัดไดเอนอิน
ศาสนิกหญิงคุณชิซึเกะ ครูสอนจัดดอกไม้	58 ปี	24 มกราคม 2555 สัมภาษณ์ ณ จังหวัดโอะคะยามา
ศาสนิกหญิงคุณจิสะโตะ แม่บ้าน	57 ปี	24 มกราคม 2555 สัมภาษณ์ ณ วัดเซนซุจิ
ศาสนิกหญิงคุณยูมิโกะ แม่บ้าน	60 ปี	20 มกราคม 2555 สัมภาษณ์ ณ โอะคุโนะอิน
ศาสนิกหญิงคุณมัตสึชิโระ แม่บ้าน	62 ปี	28 กรกฎาคม 2555 สัมภาษณ์ ณ หุบเขาโคยะ
ศาสนิกหญิงคุณโยโกะ เจ้าของกิจการร้านอาหาร	60 ปี	24 กรกฎาคม 2555 สัมภาษณ์ ณ ร้านอาหารในหุบเขาโคยะ
ศาสนิกหญิง คุณฮานาโกะ ร้านขายดอกไม้	52 ปี	28 กรกฎาคม 2555 สัมภาษณ์ ณ หุบเขาโคยะ
ศาสนิกหญิง คุณอายาโกะ นักเรียน	18 ปี	29 กรกฎาคม 2555 สัมภาษณ์ ณ วัดทะคะมุโระอิน

ภาคผนวก ค

บทสวดมนต์ประจำนิกายฉินจงน แห่งหุบเขาโคยะ(ภาษาญี่ปุ่น)

(高野山真言宗布教研究所, 2008, pp. 2-26)

仏前勤行次第

合掌禮拜

頭うやう恭こうしく 唱なみほとけを 禮拜らいはいし奉たてまつる先さきず 懺ざん悔げ頭むし無む始しよりこのかた 唱な貪とん瞋じん痴ちの煩惱ぼんのうにまつわれて 身みと口くちと意いとに造つくるところの もろもろの つみとがを みな悉ことごとく懺ざん悔げし奉たてまつる我が昔しやく所しよ造ぞう諸しよ惡あく業ごう 皆かい由ゆ無む始し貪とん瞋じん痴ち從じゆう身しん語ご意い之し所しよ生しやう 一いっ切さい我が今こん皆かい懺ざん悔げ次に 三さん 歸き

頭 この身今生より 唱 未来際をつくすまで 深く

三宝に帰依し奉らん

弟子某甲 尽未来際 帰依仏 帰依法

帰依僧

次に 三 竟

三返

頭 この身今生より 唱 未来際をつくすまで ひた

すら 三宝に帰依し奉り とこしなえにかわ

ることなからん

弟子某甲 尽未来際 帰依仏 竟 帰依法

竟 帰依僧 竟

三返

次に 十善戒

頭 この身今生より 未来際をつくすまで 十善

のみおしえを守り奉らん

弟子某甲 尽未来際 不殺生 不偷盜

不邪淫 不妄語 不綺語 不惡口 不兩

舌 不慳貪 不瞋恚 不邪見

次に 發菩提心

頭 白淨の信心を發して 無上の菩提を求む 願

わくは自他もろともに 仏の道を悟りて 生

死の海を渡り すみやかに解脱の彼岸に到らん

おんぼうじ した ぼだはだやみ

三返

次に 三摩耶戒

頭 われらはみほとけの子なり 唱 ひとえに如来大
 悲の本誓を仰いで 不二の淨信に安住し 菩
 薩利他の行業を励みて 法身の慧命を相続し

— 8 —

奉らん

おん さんまや さとばん

三返

次に 開經偈

頭 無上甚深微妙の法は 唱 百千万劫にも遭い遇う
 ことかたし われ今見聞し受持することを得

— 9 —

たり ねが 願わくは によらい 如来の しんじつぎ 真実義を げ 解し たてまつ 奉らん
 無上 むじょう 甚深 じんじん 微妙 みみょう 妙法 ほう
 我 が 今 こん 見聞 けんもん 得受 とくじゆ 持 じ
 願 がん 解 げ 如来 によらい 真実 しんじつ 義 ぎ

次に

般若心經 はんにやしんきやう

頭 はんにやしんきやう 般若心經 はんにやしんきやう は ぶつぎやう 唱 せいよう 仏教 みつぞう の かんじん 精要 かんじん 密蔵 かんじん の かんじん 肝心 かんじん なり
 このゆえに じゆじこうく 誦持講供 く すれば く 苦 ぬ を らく 抜き あた 樂 あた を あた 与え
 修習 しゆじゆ 思惟 しゆい すれば どう 道 え を つう 得 おこ 通 おこ を おこ 起 おこ す おこ ま おこ こと おこ に
 これ せけん 世間 やみ の て 闇 みやうとう を みやうとう 照 みやうとう ら みやうとう す みやうとう 明燈 しやうじ に うみ して うみ 生死 うみ の うみ 海 うみ
 を わた 渡 いかだ す いかだ 船筏 ふか な さんごう り さんごう 深 しん く どくじゆ 鑽 どくじゆ 仰 どくじゆ し どくじゆ 至 しん 心 しん に しん 読 どくじゆ 誦 どくじゆ し

奉る たてまつ

頭 仏 説 摩 訶 般 若 波 羅 蜜 多 心 經

唱 觀 自 在 菩 薩 行 深 般 若 波 羅 蜜 多 時 照 見

五 蘊 皆 空 度 一 切 苦 厄 舍 利 子 色 不 異

空 空 不 異 色 色 即 是 空 空 即 是 色 受

想 行 識 亦 復 如 是 舍 利 子 是 諸 法 空 相

不 生 不 滅 不 垢 不 淨 不 增 不 減 是 故 空

中 無 色 無 受 想 行 識 無 眼 耳 鼻 舌 身 意

無 色 聲 香 味 觸 法 無 眼 界 乃 至 無 意 識 界

無^む無^む明^{みょう} 亦^{やく}無^む無^む明^{みょう}盡^{じん} 乃^{ない}至^し無^む老^{ろう}死^し 亦^{やく}無^む
 老^{ろう}死^し盡^{じん} 無^む苦^く集^{じゅう}滅^{めつ}道^{どう} 無^む智^ち亦^{やく}無^む得^{とく} 以^い無^む
 所^{しよ}得^{とつ}故^こ 菩^ぼ提^{だい}薩^{さつ}埵^た 依^え般^{はん}若^{にや}波^は羅^ら蜜^み多^た故^こ
 心^{しん}無^む罣^け礙^げ 無^む罣^け礙^げ故^こ 無^む有^う恐^く怖^ふ 遠^{おん}離^り一^{いつ}
 切^{さい}顛^{てん}倒^{どう}夢^む想^{そう} 究^く竟^{きやう}涅^ね槃^{はん} 三^{さん}世^せ諸^{しよ}仏^{ぶつ} 依^え般^{はん}

若^{にや}波^は羅^ら蜜^み多^た故^こ 得^{とく}阿^あ耨^{のく}多^た羅^ら三^{さん}藐^{みやく}三^{さん}菩^ぼ提^{だい}
 故^こ知^ち般^{はん}若^{にや}波^は羅^ら蜜^み多^た 是^せ大^{だい}神^{しん}呪^{しゆ} 是^せ大^{だい}明^{みやう}呪^{しゆ}
 是^せ無^む上^{じやう}呪^{しゆ} 是^せ無^む等^{とう}等^{とう}呪^{しゆ} 能^{のう}除^{じよ}一^{いつ}切^{さい}苦^く 真^{しん}
 實^{じつ}不^ふ虛^こ 故^こ說^{せつ}般^{はん}若^{にや}波^は羅^ら蜜^み多^た呪^{しゆ} 即^{そく}說^{せつ}呪^{しゆ}曰^{わつ}
 揭^{ぎや}諦^て揭^{ぎや}諦^て 波^は羅^ら揭^{ぎや}諦^て 波^は羅^ら僧^{そう}揭^{ぎや}諦^て 菩^ぼ提^{だい}

薩婆訶 そわか

般若心經 はん にや しん きやう

次に 本尊真言 ほん ぞん しん ぎん

次に 十三仏真言 じゅうさん ぶつ しん ぎん

一、不動明王 ふどう みやう おう

のうまくさんまんだ ばざら だん せんだま
 かるしやだ そわたや うんたらた かんまん

二、釈迦如来 しゃか にょらい

のうまくさんまんだ ぼだなん ばく

三、文殊菩薩 もんじゆ ぼさつ

おん あらはしやのう

四、普賢菩薩 ふげんぼさつ

おん さんまや さとばん

五、地藏菩薩 じぞうぼさつ

おん かかかび さんまえい そわか

六、弥勒菩薩 みろくぼさつ

おん まいたれいや そわか

七、薬師如来 やくしにょらい

おん ころころ せんだり まとうぎ そわか

八、観世音菩薩 かんぜおんぼさつ

おん あろりきや そわか

九、勢至菩薩せいしほきつ

おん さんざんさく そわか

十、阿弥陀如来あみだによらい

おん あみりた ていせい から うん

十一、阿閼如来あしゅくによらい

おん あさしゆびや うん

十二、大日如来だいにちによらい

おん あびらうんけん ばざら だとばん

十三、虚空蔵菩薩こくうぞうほきつ

のうぼう あきやしやきやらばや おんあり

きや まりぼり そわか

次に 光明真言

頭となえたてまつる光明真言は 大日普門の万
徳を二十三字に撰めたり おのれを空しゅう

して一心にとなえ奉れば みほとけの光明に
照らされて 三妄の霧おのずからはれ浄心の
玉明らかにして 真如の月まどかならん

おん あぼきや べいろしやのう まかぼだら
まに はんどま じんばら はらばりたや うん

次に 御宝号

高野の山に身をとどめ・唱救いのみ手を垂れ給

う おしえのみおやに帰依したてまつる 願

わくは無明長夜の闇路をてらし 二仏中間の

我等を導きたまえ

南無大師遍照金剛

次に 祈願文

至心発願・唱天長地久

風雨順時 五穀豊饒

乃至法界 平等利益

即身成仏

万邦協和

密嚴国土

諸人快樂

次に 回 向

願ねがわくは唱この功徳くどくをもつて あまねく一切いっさいに及およ

ぼし われらと衆生しゅじやうと みなともに仏道ぶつどうを成じやうぜん

願がん以此功徳しきどく 普及ふきやう於一切いっさい

我等がとう与衆生よしゅじやう 皆共成仏道かいぐじやうぶつどう

(以上)

ภาคผนวก ง

รายชื่อวัดจำนวน 52 แห่งในหุบเขาโคยะ ศาสนิกและบุคคลทั่วไปสามารถติดต่อเข้า
พำนักได้ตามวันเวลาที่แต่ละวัดกำหนด

1. วัดอันเนียวอิน 安養院 (Annyooin)

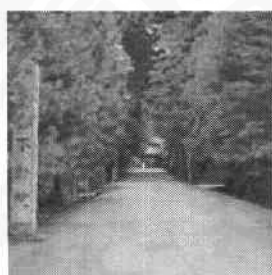
2. วัดไดเอ็นอิน 大円院 (Daienin)

3. วัดไดเมียวอิน 大明王院 (Daimyooin)

4. วัดเอโคอิน 恵光院 (Eikoo-in)

5. วัดฟูโดอิน 不動院 (Fudoo-in)

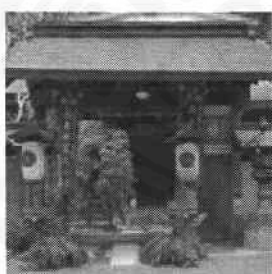
6. วัดฟูเก็นอิน 普賢院 (Fugen-in)

7. วัดฟุคุจิอิน 福智院 (Fukuchi-in)

8. วัดฟูโมงอิน 普門院 (Fumonin)

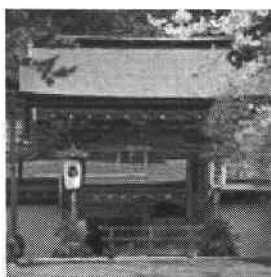
9. วัดชะเรียวอิน 巴陵院 (Haryooin)

10. วัดเฮนโจคอิน 遍照光院 (Henjookooin)

11. วัดเฮนโจซงอิน 遍照尊院 (Henjoosonin)

12.วัดโฮโจอิน 宝城院 (Hoojoo-in)

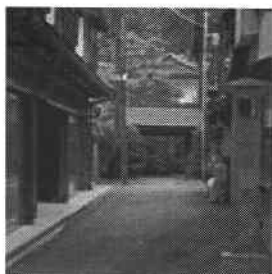
13.วัดคิอิน 宝亀院 (Hookiin)

14.วัดโฮงคะคุอิน 本覚院 (Honkakuin)

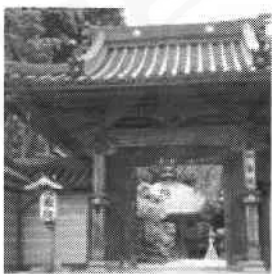
15.วัดโฮงโนอิน 本王院 (Honnooin)

16.วัดโฮโอะอิน 報恩院 (Hoo-ooiin)

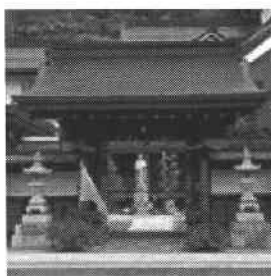
17.วัดโฮเซ็นอิน 宝善院 (Hoozenin)

18.วัดอิจิโจอิน 一乗院 (Ichijooiin)

19.วัดจิเมียวอิน 持明院 (Jimyooiin)

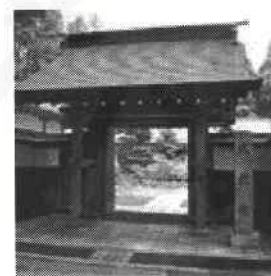
20.วัดจิโซอิน 地藏院 (Jizoo-in)

21.วัดโจจิอิน 上池院 (Joochi-in)

22.วัดโจฟุคุอิน 成福院 (Joofuku-in)

23.วัดโจจูอิน 成就院 (Joojuin)

24.วัดโจคิอิน 常喜院 (Jookiin)

25.วัดคิตะมุโระอิน 北室院 (Kitamuroin)

26.วัดโคไดอิน 光台院 (Koodaiin)

27.วัดโคเมียวอิน 光明院 (Koomyooiin)

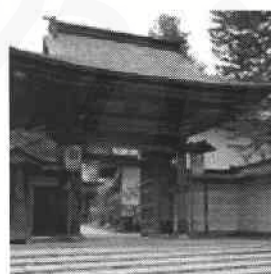
28.วัดโคงโกซังไมอิน 金剛三昧院 (Kongoosammaiin)

29.วัดคุมะไกจิ 熊谷寺 (Kumagaiji)

30.วัดมิตสึโกอิน 密厳院 (Mitsugonin)

31.วัดมูเรียวโคอิน 無量光院 (Muryookooin)

32.วัดเมียวโอิน 明王院 (Myoo-ooin)

33.วัดนันอิน 南院 (Nanin)

34.วัดนิชิมุโระอิน 西室院 (Nishimuroin)

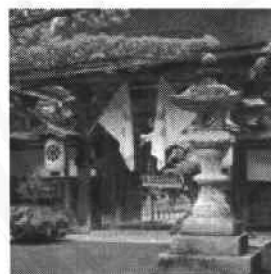
35.วัดเร็งเกอิน 蓮花院 (Rengein)

36.วัดเร็งกะโจอิน 蓮華定院 (Rengejōin)

37.วัดริวโคอิน 龍光院 (Ryūkōin)

38.วัดริวเซ็นอิน 龍泉院 (Ryūzenin)

39.วัดไซมอนอิน 西門院 (Saimonin)

40.วัดไชนันอิน 西南院 (Sainanin)

41.วัดไซเซ็นอิน 西禅院 (Saizenin)

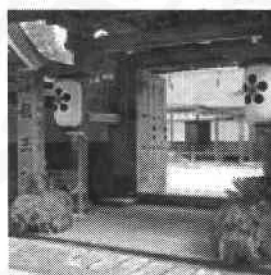
42.วัดซัมโปอิน 三宝院 (Sampooiin)

43.วัดเสะคิโชอิน 赤松院 (Sekishooiin)

44.วัดชะคะโมงอิน 釈迦文院 (Shakamonin)

45.วัดชินโนอิน 親王院 (Shinnooin)

46.วัดโชจิอิน 正智院 (Shoochiin)

47.วัดโชโจชินอิน 清浄心院 (Shoojooshinin)

48.วัดโซจิอิน 総持院 (Soojiin)

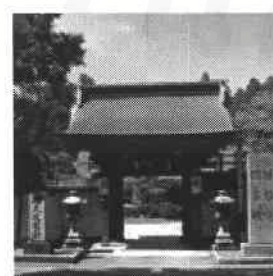
49.วัดทะคะมุโระอิน 高室院 (Takamuroin)

50.วัดเท็นโตะคุอิน 天徳院 (Tentokuin)

51.วัดโยจิอิน 桜池院 (Yoochiin)

52.วัดโซฟุคุอิน 増福院 (Zoofukuin)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวกนกวรรณ สุทธิพร
วันเดือนปีเกิด	4 ตุลาคม 2514
วุฒิการศึกษา	ปีการศึกษา 2536: อักษรศาสตรบัณฑิต (วิชาเอกภูมิศาสตร์ วิชาโทภาษาญี่ปุ่น) มหาวิทยาลัย ศิลปากร ปีการศึกษา 2545: ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ญี่ปุ่นศึกษา) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์ประจำวิชาภาษาญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครปฐม
ทุนการศึกษา	September 21, 2011 - March 21, 2012 : Japanese-Language Program for Specialists in Cultural and Academic Fields under the Sponsorship of The Japan Foundation Japanese-Language Institute, Kansai Osaka Japan October 1, 2006 - March 31, 2008 : Research Study under the sponsorship of the Japanese Government (Monbukagakusho) at the Graduate School, Research Division of Education, Kyoto University of Education February 1999 - May 1999 : The 1998/99 Japanese-Language Program for Postgraduate Students (Course B) under the Sponsorship of The Japan Foundation Japanese-Language Institute, Kansai Osaka Japan September 1996 - June 1997 : The 1996-1997 Long-Term Training Program for Foreign Teachers of the Japanese Language under the

Sponsorship of The Japan Foundation
Japanese-Language Institute, Urawa Japan

ประสบการณ์ทำงาน

2549 – ปัจจุบัน : อาจารย์ประจำวิชาภาษาญี่ปุ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

2538 – 2549 : อาจารย์ประจำวิชาภาษาญี่ปุ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

